

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

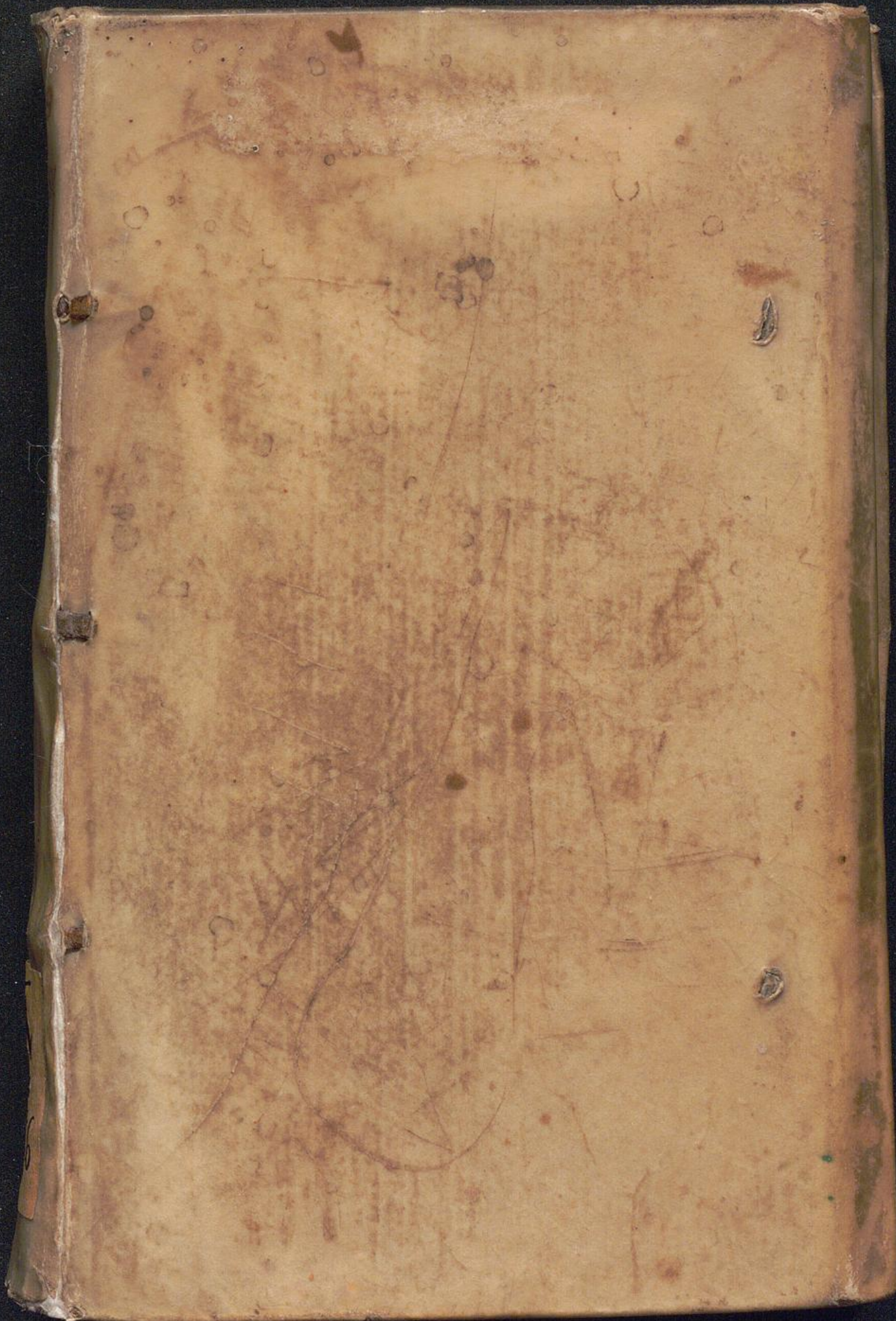
Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrosancti Nominis Iesv Cvltvs Et Miracvla

Stengel, Carl

Augustae Vindelicorum, 1613

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49813](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49813)

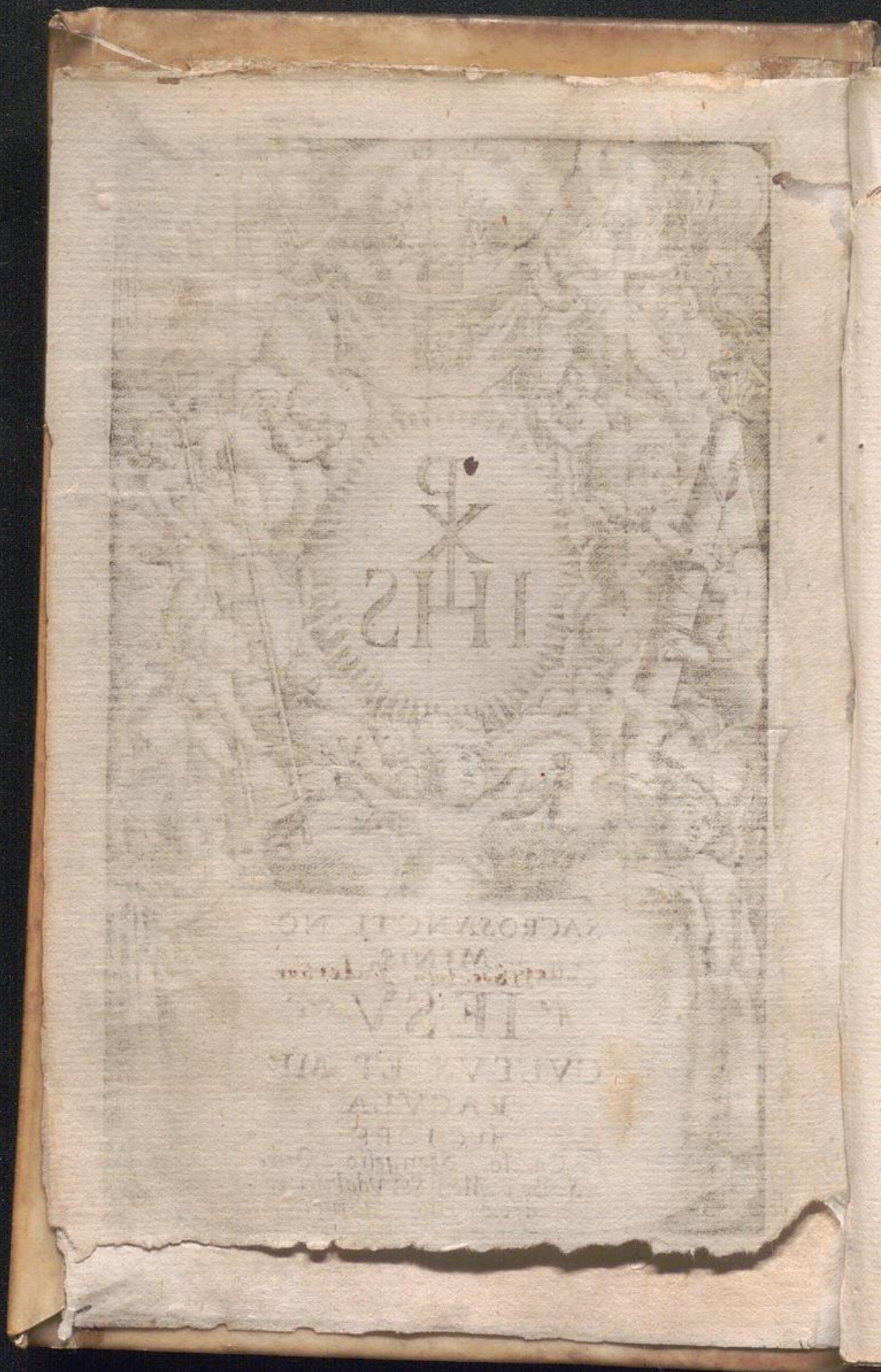

Th. 2886.

J. V.

14

MAIESTATI
HONORI ET AMORI
NOMINIS

QVOD

EST SVPER OMNE NOMEN
MAGNV. NOVVM. ÆTERNVM
LAVDABILE. GLORIOSVM. TERRIBILE
DOM. DEIQVE NOSTRI SABAOth ALTISSIMI

IESVS

QVOD ADORANT SIDERA

QVOD TREMISCVNT INFERI

QVOD VENERANTVR STVPENTQ. MVNDI INCOLÆ.

IN QVO ET

SPES. SALVS. VITA

NOSTRI GENERIS

VNICÈ SITA

HOC

QVALECYMQVE LABORIS ET INDVSTRIÆ
SVÆ MONVMENTVM

HVMILLIMA ANIMI DEMISSIONE
DEVOTIONE ET PIETATE DEBITA

Consecrat. offert. redditque ---

VOL. LV. MER. OPT. MAX.

QVO IPSE ET OMNES

PER HOC SANCTVM NOMEN

EMPTVS. VINDICATVS. SERVATVS.

F. Carolus Stengelius Benedictinus ad DD.

Vdalrici & Afræ.

ANNO AB EO

Quo primum salutiferum NOMEN

Orbi insonuit,

clō. 15. CXIII.

ALIIS
 HONORI ET AMORI
 NOMINIS
 OVID
 EST ET PER OMNE NOME
 MAGNUM NOVUM TERRIVM
 LAVDABILE GLORIOSUM TERRIBIL
 DOM. DEUS HONORI SANCTI ALIIS
 LESSVS
 QVOD ADORANT SIGERA
 QVOD EXAMINANT INFERI
 QVOD VENERANT STANTO. MUNDI INCOLE
 IN QVOT
 SPES. SALVS. VITA
 NOSTRI GENIIS
 VNICE. SITA
 HOC
 QVAREVINGIT LABORIS ET INDVSTRIE
 SVS MOMENTVM
 HAMILIMA ANIMI DEMISSIOE
 DEVOTIOE ET VIRTUTE DEBITA
 CONFIDIT. OFFIC. REGIDNE
 VOL. TVE. MAR. ORT. MAR.
 QVOTUS ET OMNIS
 PEX HOC SANCTVM NOME
 TERRIVM VNICE. SITA
 F. CAROLVS STRECHVS BENEDICTVS ET DD.
 VNICE. SITA
 ANNO AB EO
 QVOTUS ET OMNIS
 OFFIC. REGIDNE
 VNICE. SITA

PARÆNESIS

Syntagmati nostro præuia, animam fidelem ad amorem & contemplationem dulcissimi IESU excitans.

IESVS CHRISTVS summi Patris filius, verus & omnipotens Deus suâ æternâ maiestate, potestate, opulentia nobilitate, gloriâ, pulchritudine, clementia, charitate, fidelitate, benignitate, bonitate, dulcedine, ceterisq; amabilibus perfectionibus suis, adeo vniuersum creatum excedit intellectum, vt si cælum terraq; libris implerentur, vastissimûq; pelagus totum esset atramentum, & omnes spiritus angelici, cunctæq; animæ essent scriptores: citius ipsum mare scriptores exhaurirent, quam minimâ cuiuslibet perfectionis diuinæ partē absoluerent. Sed etsi cunctorum corda mortaliū simul vnita, hanc ipsam minimâ bonitatis, seu alterius perfectionis Dei partem (quantū quidē in hac vita licet) feliciter perciperent, atq; degustarent: mox omnia præ amore & gaudio scinderentur, & viribus deficerent, nisi sancti Spiritus temperante gra-

tiâ desuper corroborarentur. Nonne quoties
tu rerû pulchrarû species conspicias, & cælum,
terram, syluâs, campos, vniuersum mundû ani-
mo perlustras, cuncta cor tuum huiusmodi vo-
cibus compellare videntur. Pensita quantû il-
le amabilis & formosus sit, qui condidit nos, &
est fons totius pulchritudinis? Huius sublimis
& gloriosi Domini Dei tui cor dulcissimum in-
comprehensibili, imensoq; & gratuito amoris
ardore semper erga te flagrauit & adhuc fla-
grat, vehementissimeq; desiderat, vt ad æter-
nam beatitudinẽ peruenias. Ipse idem pater
tuus cælestis ex indicibili charitate suâ nocte
dieq; perpetuò tibi intendit, & ita pro te soli-
citus est, adeoque tui curam gerit, ac si nulla
alia vel in cælis, vel in terris creatura superesset.
Ipse tot tantisq; beneficiis omni temporis mo-
mento te præuenit ac prosequitur, vt vel exi-
guam eorum partem satis agnoscere nequeas,
Ipse liberrimã ad se accedendi copiam tibi præ-
bet: ita vt quoties liber, eum alloquaris, cuncta-
que cordis tui secreta, & omnes misérias tuas
illi securissimè pandas, atque in ipso pace frua-
ris & gaudio. Qui licet præstantissimum sit bo-
num, multò tamen citius faciliusq; vel solo pio
desiderio à te obtineri potest, quam quælibet
alia res, etiam vilissima. Iam cum ubiq; locorû
sit, & te incessanter intueatur, atque in intimo
nudoq; animæ tuæ fundo præsentẽ se exhibeat:
æquissimũ sanè est, vt casto cum timore & re-
uerentia

uerentia coram ipso ingrediari, & eum toto corde amare, eiꝛue omni studio placere desideres & contendas, vitans diligenter omnia, quæ diuinos illius oculos offendere possunt. Age igitur excusso terrenæ cupiditatis puluere, apertisq; mentis oculis, disce pro modulo tuo amanter contemplari & attendere radiantissimum veritatis lumen, ac deuotè recogitare iucundissimum illud bonum, videlicet Dominũ Deum tuum, quem omni in loco, & maximè in animâ tuâ inuenire, ac de eius gratissimâ præsentia puram lætitiã haurire potes, dicito illi: *O amabilissime Deus, Iesv floride, tu mihi semper presens es. Redde me, queso, tibi placentem. Illumina animam meam splendore gratiæ tuæ, & accende eam igne amoris.*

Nam excelsus ille Dominus, verbũ æternum, verusq; Deus, ex solâ inenarrabili, stupendâ gratuitaq; charitate suâ, pro te immundo peccatore, abiectioq; vermiculo, dignatus est fieri homo & frater tuus. Nam relicta præstantissimâ naturâ angelicâ, excellentissimâ diuinitatem suam naturæ coniunxit humanæ: ita vt eũ fratrem, os carnemq; tuam vocare possis, quod quidem totũ angelicæ non est concessum sublimitati. Certè ad plenũ scire non potes, quanta hinc tibi gratia, salus & gloria impensa sit, & olim impendetur, quantaq; pariat bona huius venerandi mysterij altitudo & diuinæ dignitatis dilectionisq; pia meditatio, clara cognitio,

ac sedula imitatio. Ipse triginta tribus annis laboravit, & summā ignominiam grauiſſima-
que tormenta perpeſſus eſt, atque ad extremū
mortem turpiſſimam ſuſtinuit, vt aboleret
dilueretq; peccata tua, & pro eis ſatisfaceret,
tibiq; regnū cæleſte aperiret. Propter te floridū
corpus ſuū verberibus patrieter ſubmiſit, caput
ſpineæ coronæ ſuppoſuit, manus ac pedes cla-
uis obiecit, & precioſum ſanguinem ſuum ef-
fudit. En ipſe pender in cruce vulneribus hian-
tibus, ac latere aperto: vt in gratiſſimum cor-
dis ſui cubiculum te introducat, ibiq; æterno
complectatur amore. Inſtituit venerabile Sa-
cramentum Eucharistiæ, in quo ſe totum tibi
tradit: videlicet ſuam ſublimem diuinitatem,
præclaram animā ſuam, & corpus ſuum glorio-
ſum. Vnde & minimū donum ab ipſo profe-
ctum, quod in hoc Sacramento accipis, ſempi-
terno quodam decore ac pulchritudine longè
excellentiſſe te exornat, quam vlla vnquā ætas
quamlibet amæna terram ornauerit. Quomo-
do maiorem dilectionē, fidem, beneuolentiam
& benignitatem tibi exhibere potuiſſet? Sem-
per immenſo tui tenetur deſiderio, & arden-
tiſſima erga te flagrat charitate. Profectò dum
tu iſta æquo expendis libramento, mirum eſt
te intus præ amore non colliqueſcere & præ
gaudio atque exultatione non extra te abripi.

Hunc verò amorem nequaquā melius com-
plecti cogitatione ſimul poſſumus, quam cum
debito

debito venerationis affectu, erga suauissimum
omniq; dulcore dulcius I E S V nomē ferimur,
quem vt in cordibus tepidorum quorundā ex-
citaremus, hoc syntagma conscribere ex varijs
Auctoribus decreuimus. Quia verò nemo po-
test dicere Dominus I E S V S, nisi in Spīritu san-
cto, neque rectē illud, arque pro dignitate au-
dire, nisi in eodem Spiritu sancto, proinde ini-
tio huius tractatus inuocandus est nobis IESVS,
atque illi cum Propheta supplicandum: *Deus*
in nomine tuo saluum me fac, & in virtute tua
iudica me: vt zelatores facti gloriæ sacrosancti
Nominis tui, inclusos mysteriorum thesauros
in hoc Nomine, ad fidelium lectorum vtilita-
tem, & consolationem, vti decet, reserare
possimus.

1. Cor. 12.

Nominis
IESV lau-
datores
quid face-
re in pri-
mis debe-
ant.

Psal. 53.

Aptissimum est enim hoc nomen ad expi-
scanda corda nostra, à carnaliumq; cupiditatū
aquis extrahenda, amoreq; suo saucianda atq;
suspendenda, quoniam in hoc sacrosancto ac
mellifluo Nomine lectitare poteris illum pro
te incarnatum, pro te circumcisum, pro te sic
appellatum, pro te prædicasse, orasse, vigilasse,
suscepisse nudis pedibus peregrinationes, fu-
disse lachrymas, atque ieiunasse, pro te cruci
suffixum, mortuum, suscitatum, caelosq; con-
scendisse, atque inde largiter pro te Spiritum
sanctum in consolatorem, & præceptorem, in
pignus & arrham æternæ hæreditatis emisisse.
Qui ergo propter nos seruandos ex charitate

omnia agere voluit, dignus est, propter quem,
& in cuius gloriam omnia opera nostra efficiamus. Quare S. Paulus dixit: *Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis: omnia in gloriam Dei facite.* Nam & Pater hoc nomen gloriosum efficit: *Pater clarifica nomen tuum: Venit vox de celo, dicens: Et clarificavi, & iterum clarificabo.* Et ipse IESVS ait per Prophetam: *Sanctificabo nomen meum magnum, quod polluistis in gentibus: & de Spiritu sancto idem dixit: Ille me clarificabit, quia de meo accipiet.* Angeli quoque hoc nomen prædicant, quorum vnus dixit: *Euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie SALVATOR, qui est Christus Dominus.* Homines, præsertim iusti, in hoc nomine illustrando vitam consumere debent. Dæmones ipsi etiam istud nomen, vel coacti clarificant, dum vel recedunt de corporibus ad huiusce nominis inuocationem, vel flectunt genua: mali etiam & infideles, vt exorcistæ illi Sceux, *Actor. 19.* in quos inuolauit dæmon: *IESVM,* inquit, *noni;* & *Paulum scio: vos autem qui estis?* Quamobrem rectè Christus dixit: *In nomine meo demonia eiicient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit, super agros manus imponent, & benè habebunt.* Inest igitur in nomine hoc virtus implendi omnia desideria: nam quicquid petierimus Patrem in hoc nomine, liberaliter nobis

bis

bis dat. Si enim tristis es, consolatur: si peccator, iustificat: si ea, quæ tuæ salutis sunt, ignoras, docet: si pauper es, ditat: si ignobilis, nobilitat: si iustus, conseruat & perficit: si periculum instat, præseruat: si cecidisti, subleuat: si æger es, sanat. Vt enim Principes insignem penes se habere solent medicum, cuius ope atq; operâ morbis vel occurrant præsentibus, vel resistent futuris: ita nobis nomen suum saluare potens medici instar reliquit, ne ipsis magnis huius mundi Principibus inferiores simus. Quippe apud Christum omnes sunt magni Principes, qui eum diligunt, colunt, atq; venerantur. Est igitur hoc sacrosanctum nomen *oleum* siue vnguentum *effusum*, benè olens naribus fidelium; cibus ac *panis vite* esurientibus, habendumq; vt mel linguæ, melos auribus, lux oculis, cordi iubilus, medicina morbis, portus nauigantibus, *turris fortissima iustis, ad quam confugiet iustus, & saluabitur*. Estq; huiusmodi nomen dignum omni cultu, genuflexione atque latriâ: in quo vult Paulus flecti omne genu, cælestium, terrestrium, atque infernorum. Tale enim nomen *I e s u*, siue vbicunque scriptum, aut pictum, sculptumq;, dignum est latria, non ob ipsam vocem nudam, scripturam, vel picturam, verum propter eius significatum: sicuti crux, atq; imago Christi propter typum, mysteriumq; in ea repræsentatum, latriâ merito adorantur. Ioannes verò vigesimus secundus

Cant. 1.

Ioan. 6.

Prov. 18.

Philip. 2.

dus ducentos dies veræ indulgentiæ omnibus,
 qui ad nomen IESV genua flecterent, vel ca-
 put inclinarent, vel tunderent pectus, largitus
 est. Ergò adora reuerenter hoc sacrosanctum
Joel. 2. & *Nomen, inuoca ex corde: quia omnis qui inuo-*
Act. 2. & *cauerit nomen Domini, saluus erit.* Confitere
Rom. 10. lingua coram hominibus, vt dignus habearis,
 quem IESVS confiteatur coram patre suo.
Luc. 1. Gloriare in hoc nomine, & exulta in eo, vti B.
 Virgo: *Exultauit, inquit, spiritus meus in Deo*
salutari meo. Nos enim gloriamur in appella-
 tiuis, quod videlicet de tali familia, vel proge-
 nie illustri, quia vani sumus. Patere pro hoc no-
Act. 5. mine, vt Apostoli, *qui ibant gaudentes à conspe-*
ctu concilii: quoniam digni habiti sunt pro nomi-
ne IESV contumeliam pati. Benedic frequenter
 & dic cum patientissimo Iob, & pijsimo Rege:
Iob. 1. *Sit nomen Domini benedictum.* Nam lingua plus
Psalm. 112. ad IESVM laudibus celebrandum, quàm ad
 gustandum, vel ad animi sensa explicanda con-
Psalm. 68. dita est. Hinc Propheta ait: *Laudabo nomen*
Dei cum cantico; & magnificabo eum in laude.
 Expende nomen tuum in hoc nomine clarifi-
 cando, atque cohonestando: *Beati enim estis,*
Matth. 5. (ait Christus) *cum maledixerint vobis homines*
& persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum
aduersum vos, mentientes propter me. Vt enim
 IESVS finis est omnium rerum; ita omnium
 nominum finis est IESV nomen. Er scribe
 hoc sanctum nomen in tabulis cordis tui; nam

Deus

Deus in capite libri vitæ, in quo sunt omnes
prædestinati, principem locum tenet. Fuit
etiam in ligno crucis id scriptum literis Latinis,
Græcis, & Hebræis, ad pugnandum pro nobis.
Est item scriptum in portis cælestis Hierusalem,
vt narratur Apocal. 22. quod nulli pateat ingres-
sus, nisi in virtute huius nominis. Nemoque
benè pati potest pro Christo, nisi cor eius no-
minis huius virtute atque dulcedine sit delibu-
tum. Quemadmodum autem in prælio, qui
excubias agunt nocturno tempore, vt se inui-
cem agnoscant, salutis causa nomen dant, qua-
si tesseram: sic nos cum in continuo conflictu,
tenebrisque versemur, IESU nomen demus,
vt ab imminente periculo liberemur, & salute
æternâ perfruamur, præstante eodem Domi-
no nostro IESU Christo, cui cum Patre, &
Spiritu sancto deferatur omnis honos, gloria,
laus, maiestas, & imperium in secula seculo-
rum. Amen.

Psal. 39.

Hebr. 10.

Exodi 32.

Dan. 12.

¶

Luc. 10.

Ioan. 9.

PIO LECTORI S.

OPeræ pretium mihi visum est, amice Lector, præcipuos Auctores hîc subiungere, quibus in conscribendo hoc opusculo potissimum vñ sumus: nam ceteros, quorum testimonia afferimus, suo quemque loco ad marginem fideliter annotatum inuentes. Viue, vale, & si I E S V M amas, labore hoc nostro fruiere, nobisque loco pretij preces refunde.

AUCTORES.

<i>Alphonsus Giron Ord. Prad.</i>	<i>Laurentius Surius Carthus.</i>
<i>Alphonsus Salmeron S. I.</i>	<i>Litteræ Indicæ.</i>
<i>S. Bernardus Ord. Cist.</i>	<i>Ludovicus Blosius ord. S. Ben.</i>
<i>S. Bernardinus Ord. Min.</i>	<i>Ludovicus Granatensis ord.</i>
<i>Cæsar Baronius Card.</i>	<i>Prad.</i>
<i>Didacus de la Vega Ord.</i>	<i>Martinus Delrio S. I.</i>
<i>Min.</i>	<i>Nicolaus de Blony.</i>
<i>Didacus Ianguas Ord. Prad.</i>	<i>Nicolaus Serarius S. I.</i>
<i>Franciscus Toletus S. I. Card.</i>	<i>Petrus de Natalibus Episcopus.</i>
<i>Henricus Harphius Ord. Min.</i>	<i>Petrus Ribadeneira S. I.</i>
<i>Henricus Suso Ord. Prad.</i>	<i>Sebastianus Barxadius S. I.</i>
<i>Hieronymus Platus S. I.</i>	<i>Thomas Bozius Orat. presb.</i>
<i>Iacobus Gretserus S. I.</i>	<i>Thomas de Kempis Can. Reg.</i>
<i>Ioan. Petrus Maffei S. I.</i>	<i>Thomas Stapletonus.</i>
<i>Ioannes Oforius S. I.</i>	<i>Vbertinus de Casali ord. Min.</i>
<i>Ioannes Lorinus S. I.</i>	<i>S. Vincentius Ord. Prad.</i>

PETRVS

PETRVS STEVARTIVS LEO-
DIVS; S. THEOLOGIAE DOCTOR, ET
Academiae Ingolstadiensis Professor ac Procancellarius,
R. P. CAROLO STENGELIO, Ordinis
S. BENEDICTI Augustae Vindeli-
corum ad SS. VDALRICVM
& AFRAM S. D.

Lucubratio tua de amabili nomine IESV perquam
digna est, quae in lucem quamprimum exeat, & in
plurimorum manus perveniat; magno cum fructu, qui
non immerito inde speratur.

Nam quis tam gelidis rigeat sub pectore fibris,
qui aliquid caloris non concipiat, cum dulce hoc no-
men, eiusque virtute patrata tot miracula animo versat,
& repetita lectione reuerfat. Quod nunc cuius tuum
commentarium legenti promptum erit; ut & illud; in-
flammatiores cum affectu canere Odarium S. BER-
NARDI,

*IESV dulcis memoria,
Dans vera cordis gaudia;
Sed super mel; & omnia
Eius dulcis praesentia.*

Vale, & DEVM pro me precari memento. Ingolsta-
dij VII. Idus Octobris, M DC. XII.

ROSARIVM NOMINIS IESV 2

IESVS QVID SIT,
 QVIBVSVE SAPIAT, IESV
 NOMEN QVO MODO LVCEAT, PA-
 fcat, leniat, vngat: filium DEI
 effici quid?

CAPVT I.

VOCABIS nomen eius IESVM. Ipse enim saluum faciet populum suū à peccatis eorum. Quid consolabilius peccatori? quid vtilius pœnitenti? quid dulcius multū diligenti? quam quod IESVS Christus factus est pro nobis obediens & q̃ ad mortem, mortem autem crucis? Hinc meritò nomen tuum, & memoriale tuum in desiderio anima, quia secundum nomen tuum, sic & laus tua. Sicut enim saluator diceris, sic & facto ostendis. Omnes enim prophetae perhibent testimonium, remissionem peccatorum accipere per nomen eius. Dicat tamen humilis, non superbus: Oleum effusum nomen tuum. Non quod ille superbus non habet oleum, sed quod non habet effusum, nec experitur eius fragrantiam. Habet quidem oleum, sed reconditum: habet in codicibus, non in cordibus, foris habet in litera: contrectat manibus vas plenum & clausum, nec aperit vt vngatur. Intus est vnctio spiritus. Aperi & vngere. Quid

Matth. 1.

Phil. 3.

Esai. 26.

Psal. 47.

Act. 4.

Cantic. 1.

facit

Bern. ser.

14. In

Cant.

Ioan. 9.

Matt. 11.

Nomen

IESV.

Philip. 3.

Col. 2.

Ioan. 3.

Cant. 1.

Philip. 3.

Filius

Dei Chri-

stus IESVS

facit oleum in vasis, si non sentis & in membris? Quid tibi prodest pium lectitare saluatoris nomen in libris, nec habere pietatem in moribus? Sed in hoc iudicium venit IESVS, vt non videntes videant, & videntes cæci fiant. Confiteor tibi, inquit, pater domine cali & terra, quia abscondisti hac, vnguenta, hoc oleum, a sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Ita pater, quia sic placitum est ante te. Veruntamen ecce Christus, ecce IESVS, vinumq; infusum angelis, effusum in homines, vt ab vno nomine, quod est Christus, millia millium credentium Christiani dicantur, & in nomine IESV per humilem sequelam salutem consequantur. O quam clarum nomen, & quam vile. Vile quidem, sed salubre. Nam si vile non esset, mihi non effunderetur: & si salubre non esset, non me lucraretur. Particeps sum nominis, particeps sum & hæreditatis. Christianus sum, frater Christi sum. Si sum, quod dicor, hæres sum Dei, coheres autem Christi. Sed quid mirum si sponsi nomen sit effusum, cum & ipse sit effusus & exinanitus, formam serui accipiens? Effusa est in sponso plenitudo diuinitatis habitans super terram corporaliter, vt de illa plenitudine omnes acciperemus, ac odore vitali repleti, diceremus: Oleum effusum nomen tuum. O nomen superbenedictum. O oleum vsquequaque diffusum, non solum cælos, sed & terras, & inferos copiosè respergens, aded quod in nomine IESV omne genus flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum. Et quamuis Deus & homo, secundum Bernardum tria habet nomina, scilicet IESVS, Christus, & filius Dei: Et, vt dicit Bonauentura super lib. 3. Sententiarum in expositione literæ, quodlibet horum nomen est super omne nomen, tamen in nomine IESV duntaxat flectitur omne genus: cuius causam assignat ibidem Bonauentura dicens, quod filius Dei nominat personam in diuina natura tantum, Christus autem & IESVS nominat personam in duabus naturis, sed diuersimodè. Christus enim nominat personam in humana natura, relata ad diuinam quia dicitur

vinctus. Sed IESVS nominat personam diuinam relata ad humanam, quia IESVS interpretatur Saluator. Et ideo in nomine IESV debet omne genu curuari, in signum gratitudinis, quod nostram naturam assumpsit, & in ea nos redemit. Hoc igitur nomen erit merito in desiderio animæ, quia per illud propriè constituitur sponsus animæ, qui maximè regratiandus & diligendus est.

Iam effundamus oleum, vt sentiamus eius virtutem, & videamus cur oleo comparetur sponsi nomen. Nam oleum est lux, cibus & medicina. Lucet enim fouens ignem, pascit vel cibatur nutriendus carnem, & vngit leniens dolorem. Sic nomen IESVS lucet prædicatum secundum illud. *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Nihil enim sic iræ comprimit imperum, superbiam sedat tumorem, vulnus liuoris sanat, restringit luxuriæ fluxum, auaritiæ sitim temperat, & totius dedecoris pruriginem fugat, sicut nomen IESV prædicatum. Dicit enim Bernardus: *Cum nomino IESVM, hominem mihi propono mitem & humilem corde, benignum, sobrium, castum, misericordem. & omni denique honestate & sanctitate perspicuum: eundemq; ipsum Deum omnipotentem, qui suo me exemplo prouocet. & adiutorio roborat.* Nam in luce nominis huius DEVS nos vocare desiderat in admirabile lumen suum, scilicet fidei, gratiæ & virtutum, vt in lumine suo videamus lumen. *Fuistis, inquit Apostolus, aliquando tenebra, nunc autem lux in Domino.* Secundò, nomen IESV pascit recogitatum. Nihil enim sic mentem cogitantis confortat & impinguat, nihil sic exercitatos sensus reparat, virtutes roborat, bonos mores & honestos vegetat, castas affectiones incorporat, sicut IESVS in vita & morte recogitatus. Aridus est omnis animæ cibus, si non hoc oleo vngatur: & insipidus, si non hoc sale condidatur. IESVS mel in ore, melos in aure, iubilus in corde. Hinc dicit Bernardus. *O anima mea, reconditum habes electuarium in vasculo vocabuli huius, quod est IESVS. Hoc autem electuarium confe-*

Philip. 3.

Esai. 26.

Virtus
nominis
IESV
quanta.
Oleum.Ioan. I.
IESV no-
men lu-
cet.

Ber. ser.

15. in

Cant.

Matt. II.

1. Petr. 2.

Psal. 35.

Ephes. 5.

Nomen

IESV pa-
scit.

Bern. ser.

15. in Cant.

Nomen
IESV le-
nit.

Cant. 8.

Ioan. 1.

Quinam
possint
filij Dei
fieri?

Cant. 8.

1. Ioan. 3.

2. Ioan. 2.

*Etum est ex omnibus virtutibus eius in exemplum sequela, praesertim ex illa ineffabili charitate nobis ostensa in mansuetissima tam horribilis passionis & mortis perpeſſione, quibus o anima reficiaris delectabiliter, quiescas dulciter, proficias vtiliter, & consummes feliciter. Tertiò, nomen IESV lenit inuocatum & vngit. Hoc enim & ipse desiderat in Canticis, dicens: *Pone me vt signaculum super cor tuum, & signaculum super brachium tuum.* Habet igitur sponsa vbi medeatur & cordi suo & brachio, scilicet in nomine IESV: habet, inquam, vnde sensus suos & affectiones seruet, ne corrumpantur, vel sanet si corrumpantur. Habet etiam vnde suos actus vel prauos corrigat, vel minus perfectos adimpleat. Inde est quod in Euangelio dicit Ioannes, quod *dedit eis potestatem filios Dei fieri.* Quibus? His vtique, *qui credunt in nomine eius.* Igitur infideles non habent hanc potestatem, nisi fidem huius nominis recipiant: nec fideles propterea sunt filij Dei, sed dedit eis potestatem filios Dei fieri. Hoc enim dicit secundum Chrysostomum. Primò ad ostendendum, quod multo studio opus sit, vt imaginem filiationis Dei in baptismo formatam, incontaminatam semper custodiamus: vt sic dilectus ponatur *super brachium sicut signaculum.* Secundò, ad designandum, quod hanc potestatem nullus potest nobis auferre, nisi nos ipsi eam auferamus, ne quandoque velamen excusationis praetendamus. Tertiò, ad ostendendum, quod haec gratia non datur, nisi volentibus, & se ad hoc aptantibus, vt Christum vt *signaculum super cor suum* ponant. Hi enim soli adoptantur in filios per gratiam, sicut Christus est per naturam, de quo miratur in Canonica sua Ioannes, dicens: *Videte qualem charitatem dedit nobis Deus pater, & filij Dei nominemur & simus.* Quibus dicit idem Ioannes: *Scribo vobis filij, quia remittuntur vobis peccata propter nomen eius.* Nunc ergò perscrutemur, quibus medijs ad hanc adoptionem peruenire mereamur. Et hoc prosequitur Euangelista, dicens: *Qui sunt, scilicet nati,**

nati, non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt, scilicet per quandam affectionem diuinam, vel deiformem. Et propter hoc Verbum caro factum est, vt hanc adoptionem consequamur; & habitauit in nobis, vt ab eo modum huius filiationis consequendæ disceremus. Oportet enim hanc adoptionis gratiam consequi per voluntatis & amoris in Deum debitam transformationem. Oportet enim nasci denuò, non iam ex aquâ, sed ex spiritu sancto: quia qui spiritu Dei aguntur, ij filii Dei sunt. Veruntamen huiusmodi oportet suppeditare triplicem affectum inordinatum. Primò, inordinatum affectum naturalem amoris, vel timoris per sanguinem significatum, propter quem multa faciendâ omittuntur, vel omittenda fiunt, & sic Deus deseritur, & adoptio contemnitur. Non sic Apostolus, qui dicebat: *Quis nos separabit à charitate Christi? Tribulatio, an angustia, an fames, an nuditas, an gladius?* &c. Nimirum in corde gerebat nomen IESV, quod amoroso corde gestum dulcoratiuum est, etiam omnium tribulationum. Hinc ibant apostoli gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt, pro nomine IESV contumeliâ pati. Secundò, affectum sensibilem inordinatum, quo quis abstractus & illectus vincitur, & ad peccandum ratione deuicta miserabiliter inclinatur: quia caro concupiscit aduersus spiritum, & vincit, nisi spiritus amore diuino succensus, efficaciter resistat: sciens, quia caro & sanguis regnum Dei non possidebunt. Tertiò, affectum naturalem ipsius rationis, qui secundum Augustinum dicitur esse vir in anima. Huic enim plurimi sapientes in oculis suis perniciosè satis innituntur, & decipiuntur, cum ex quadam verecundiâ, vel inflatâ superbiâ consilij aliorum acquiescere nolunt. Contra quos dicit Dominus: *Va qui sapientes estis in oculis vestris, & apud vosmetipsos prudentes.* Sapientes sunt, vt faciant mala: benè autem facere nesciunt, nec informabiles, nec ducibiles, sed lepra pro-

Adoptio-
nis gratia

Ioan. 3.

Rom. 8.

Affectus
inordi-
natus.

Rom. 8.

Act. 8.

Galat. 5.

1. Cor. 6.

Esai. 5.

Hier. 4.

2. Cor. 12. priæ voluntatis, & proprii sensus lethaliter infecti. Illi
 Act. 9. autem qui natus fuerat ex Deo, in tertium cælum eleva-
 tus, concito dicebatur: *Vade ad Ananiam, & ibi dice-*
tur tibi, quid te oporteat facere. Henr. Harph. Theol.
 Myst. lib. 5. p. 1. c. 11. & 12.

QVA REVERENTIA, AMORE
 ET AFFECTV PROSEQVVTI FVERINT
 antiqui Patres diuinum nomen, qui-
 busue figuris sacrosanctum no-
 men IESV significatum
 fuerit.

CAPVT II.

Esal. 26.

Philip. 2.

Psal 47.

ICIT Esaias: *Nomen tuum Domine & me-*
moriale tuum in desiderio anime. Quod ve-
 rum est in vtraque lege, quantum ad illud
 nomen, quod est super omne nomen, quia
 secundum nomen tuum Deus, ita & laus tua. Nam in le-
 ge veteri nomen, quod erat super omne nomen, diceba-
 tur nomen domini τετραγράμματος, id est, nomen
 quatuor litterarum. Scribitur enim apud Hebræos
 quatuor literis, quæ ineffabile pronunciant: & idè di-
 cebatur nomen domini ineffabile, eò quod non licuit
 alicui hoc nomen proferre, nisi tantum summo sacer-
 doti: & hoc tantum in sanctuario in tempore ieiunij, &
 in benedictione sacerdotali. In cuius prolatione fuit

cura

cura magna, & timida reuerentia. Significat enim nomen Dei, quod dicitur ineffabile, non quia dici non potest, sed quia eius significatio ab humano corde comprehendi non potest. Vnde secundum sapientes Iudaeorum significat incommunicabilem & nudam Dei substantiam. Quod nomen Deus primò indicauit Moyse tam quantum ad vocem, quam etiam quantum ad significationem, dicens: *Et nomen meum magnum ADO-* *Exod. 6.*
NAI non indicaui eis, scilicet patribus. Quod scilicet *Adenai.*
nomen Adonai ponitur in Biblijs, & pronunciatur loco nominis tetragrammati IEHOVA: quod propter suam reuerentiam omninò subtrahitur. Nam hoc nomen in aurea lamina scribebatur, & super mitram vitta hyacinthina ligabatur, vt immineret fronti summi Pontificis. Et hoc solum in toto pontificis habitu fuit de solo auro, ad ostendendum, quantam charitatis eminentiam ei debeamus. Et (vt dicit Rabbi Salomon) ponebatur etiam nomen istud in Rationali iudicij, sub lapidibus Rationalis absconditum. Nam Rationale fuit de panno duplicato, & inter duos pannos ponebatur, & portabatur ad pectus pontificis: cuius virtute ei manifestabatur de interrogatis, quando dominum consulebat, vt etiam sic impleretur illud Cantic. *Pone me* *Cant. 8.*
ut signaculum super cor tuum. Vnde nomen hoc figura fuit dulcissimi nominis IESV, vt tangitur in Glossa super *Exod. 28.*
Exodum. Ecce habes nomen patribus quidem manifestatum, sed nondum effusum, nondum dulcescit charitate, quia pauescit potestate. Hoc enim reuerentum erat nouæ legi. Cuius tamen effusionem & fragrantiam præsentit Abacuc Propheta cum dixit: *Ego autem* *Abac. 3.*
in domino gaudebo, & exultabo in Deo IESV meo. Nimirum cum, vt dicitur in Actis, *non est in alio aliquo salus.* *Act. 4.*
Nec enim aliud est nomen sub calo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Et pro isto Salvatore suspiria emittebant antiqui patres vehementissima cordium suorum afflictione, vt ex Prophetarum scripturis patet.

Esai. 38.

Iacob.

Atque ita quando Regi Ezechiae mors nunciata fuit, ipse suspirans dixit: *Non Videbo Deum in terra viuentium.* Terram viuentium vocauit ibi terram Iudaeae, in quam Deus, humana carne indutus venit, & pro illo suspirabat ibi dicens. Nunquid moriar absque eo, quod in hac terra tantum bonum videam? Et septuaginta interpretes sic vertunt. Et dixit. Non iam, non iam, non videbo salutare Dei? In qua verborum repetitione denotatur ingens desiderium, quo bonus ille Rex hanc caelestem salutem videre cupiebat; sicut Troianorum laetitiam, cum procul viderent Italiam, trina geminatione Italiae expressit Virgilius dicens:

*Cum procul obscuros colles, humilemque Videmus
Italiam, Italiam primus conclamat Achates:
Italiam socii lato clamore salutant.*

Accedit quoque, quod in veteri testamento quoties in vulgata editione habetur Saluator, vel salutare, Hebraice habetur sacrum nomen, IESVS: vt patet Esai.

Esai. 46.

Esai. 62.

Esai. 12.

Gen. 49.

Hebr. 11.

Iacob

nomen

IESVS in

figura

adorauit.

Gen. 49.

46. *aperiatur terra, & germinet Saluatorem.* Et cap. 62. *Ecce Saluator tuus Venit:* habetur IESVS. Et cap. 12. *Ecce Deus Saluator meus. Factus est mihi in salutem. Et haurietis aquas de fontibus Saluatoris:* Ter habetur nomen IESVS, vt notauit Procopius. Eximius quoque ille Patriarcharum Iacob inquit: *Salutare tuum expectabo Domine,* hebraice IESWAH, id est, IESVM tuum expectabo Domine. Hoc sacrosanctum nomen adorauit idem Iacob, cum adorauit fastigium Virgae Ioseph, siue sceptri illius: sicut legit Paulus ad Hebr. 11. sequutus translationem Septuaginta: In fastigio enim & culmine virgae crucis Christi scripsit Pilatus hoc nomen IESVS: atque illud in figura adorauit Iacob in fastigio virgae Ioseph. Veram itaque ac aeternam salutem Iacob in extremo suspirabat spiritu, cum verba illa protulit: *Salutare tuum expectabo Domine.* Quae Chaldaeus sic exponit; Salutare tuum expecto Domine, dixi Iacob, non expecto salutare Gedeon, quae est salus temporalis, neque salutare

Sam-

Samson, quæ est salus transitoria, sed expecto redemptionem Christi filij David, cuius redemptionem desiderat anima mea, &c. Reliquæ saluationes salutem afferunt temporariam: IESV saluatio attulit æternam, reliquæ hostes imbecillos, nempe homines à ceruicibus depulere, hæc peccata, dæmones, mortemq; , hostes truculentissimos depulit; reliquæ fuere corporum, hæc corporum & animorum; reliquæ defecere, hæc cum æternitate permanebit.

Rursum Ioseph ille Hebræus, quem Ægyptus saluatorem mundi appellauit, mundi totius saluatoris umbra fuit. Tanta autem extitit tempore illius abundantia tritici, ut arenæ maris cœquaretur, & copia mensuram excederet. Similem in modum, nostri Seruatoris tempore, tanta est diuini pabuli copia, ut arenam superet maris, mensuramq; omnem excedat. Etenim Christi quibus pascimur merita, omnem mensuram transcendunt. Porro in veteri lege tres fuere viri hoc nomine IESVS appellati; nempe IESVS Naue, dictus Iosue, cuius voci obediuit Sol, quiq; Israëliticum populum in terram promissionis induxit. Secundus IESVS Iosedech, qui anno primo Cyri Regis Persarum cum Zorobabele templum Salomonis à Chaldæis dissipatum restituit. Tertius IESVS Sirac auctor libri Ecclesiastici, qui cælesti doctrina filios Israel erudiuit. Omnes isti typum & figuram gerere Saluatoris Christi; *qui multos filios in gloriam adduxit*, qui cælestis Hierusalem ruinas instaurauit, qui tandem cælestem doctrinam Apostolis & Ecclesiæ sanctæ de sinu patris susceptam reuelauit: & qui melius quam Iosue fideles suos in æterna tabernacula introduxit. Et consonat nominis IESV etymologia, apud Græcos enim IESVS sex literis scribitur, qui numerus (teste Beda primo libro in Lucam) salutis nostræ mysteria redolet. Continetur enim in eo numerus 888. qui respondet octonario futuræ beatitudinis: sicut prædixit Sibylla Cumana, cuius Græcum vaticinium

Gen. 41.

Ioseph patriarcha typus fuit Saluatoris.

Nomen IESVS alijs in typo habuere.

Etymologia nominis IESV secundum Græcos.

Sibyllæ

Cumana

vaticiniu

de nomi-

ne IESV.

I, H, O, Y.

Σ. S.

8

80

800

888

fertur, in quo ex hoc numero nomen IESVS indicat, id
verò in Latina hæc carmina conuersum reperies, lib. 2.
Bibliothecæ Sixti Senensis.

*Tunc ad mortales Veniet, mortalibus ipsis
In terris similis, natus patris omnipotentis,
Corpore vestitus, Vocales quatuor autem
Fert: non Vocalesq; duas: binum, geniorum,
Sed quæ sit numeri totius summa docebo,
Namq; octo monades, totidem decades super ista,
Atque hecatontadas octo, infidis significabit
Hominibus nomen Tu vero mente teneto
Æterni natum CHRISTVM, summiq; Parentis.*

Ait Sibylla nomen 'Ιησοῦς, Græcum, quatuor constare
vocalibus, & duabus cōsonantibus. Vocales sunt, i, n, o, u.
Consonantes duo signata duorum geniorum, id est,
Angelorum, sic enim Græcè legitur; nimirum Sathae-
lis, & Satanæ, hæc enim nomina signa habent in prin-
cipio. Præterea affirmat sanctissimum nomen contine-
re octo monades, id est, octo unitates. Præterea octo
decadas, id est, octies decem, videlicet 80. & octo heca-
tontadas, id est, octies centum 800. Vnde summa existit
888. Hunc numerum nominis obseruauit Beda, vt su-
pra diximus, Luc. 2. his verbis; *Sacrosancti nominis, IESVS,*
non tantum Etymologia, sed & ipse quem litteris
comprehendit numerus, perpetua salutis mysteria redolet.
Sex quippe litteris apud Græcos scribitur 'Ιησοῦς videlicet,
i. & n. & σ. & ο. & υ. & ς. quarum numeri sunt. 10. &
8 & 200. & 70 & 800. & 200. qui sunt simul 888.
Hæc Beda. Idcirco quidam dixit:

Cui tria sunt octo, mihi sis, Saluator, & opto.

Ne foret innumerus, cui tria sex, numerus.

Nam D. Ioannes Apoc. 13. Nomen Antichristi ob-
scure indicans, litterarum quibus constat numerum in-
dicauit. Numerus, inquit, eius, sexcenti sexaginta sex.
Constat ergo Antichristi nomen proprium quod igno-

ratur,

I 10

H 8

M 200

O 70

Y 400

M 200

888.

Seb. Bar-

rad. tom.

1. li. 9. c. 3

ratur, litteris Græcis continentibus numerum 888. senarijs nimirum multiplicatis, quia senarius rerum caducarum numerus est, quæ sex diebus conditæ sunt; Antichristus autem, & Antichristiani caducis rebus erunt mancipati. Numerus nominis Christi octonarios habet repetitos, qui octonarius, numerus est resurrectionis & circumcisionis: octaua enim die, id est, Dominica, quæ septimum sabbathi diem sequitur, Christus & circumciscus est, & resurrexit. Christus verò & qui Christum imitantur, voluptates circumcidunt, & futuram resurrectionem expectantes, res caducas pro nihilo ducunt. Præterea ut senarius non attingit septenarium numerum quietis, septimo enim die quieuit Deus, ab omni opere, quod patrârat, sic Antichristus, & Antichristiani, quietem non attingent, sed æterna tormenta perpetientur. Octonarius non solum attingit, sed etiam superat eundem septenarium quietis numerum, estque numerus gloriæ, quæ mortis quietem sequitur, quam Christus possidet, eiusque imitatores perpetuam consequuntur. *Octauum numerum* (inquit Beda) *resurrectionis gloria conuenire penè omnibus claret. Nam & Dominus octaua die, hoc est, post septimam sabbathi resurrexit, & ipsi post sex huius seculi atates, & septimam sabbathi animarum, qua nunc interim in alia vita geritur, quasi octauo tempore surgemus, &c.* Eadem ferè D. Hieron. & August. Adde numerum octonarium salutis esse numerum. *Octo enim anima, ut Petrus scribit, in Arca Noë saluæ factæ sunt per aquam*, quod & nos nunc similis formæ baptisma saluos fecit. Quin & numerus est noui Testamenti. Nam septenarius veteris erat, in quo septimus dies, id est, sabbathum colebatur, in nouo octauus, qui septimum sequitur, id est, dominicus obseruatur.

Insuper numerus est æternitatis, ut conijcit D. Augustinus, *Quoniam, inquit, omnia tempora septem dierum repetitione voluuntur, octauus fortè ille dictus est, qui varietatem istam non habebit.* Octauo ergo die circumciscus est

Nominis
Antichristi myste-
rium.

Quid per
senarium
intelli-
gatur.

Quid per
octona-
rium?

Beda.
Luc. 2.

Hier. in
Ezech. 40.
August.
lib. 16. de
ciuit. Dei,
cap. 26.
1. Petr. 3.

August.
Psalm. 6.

Quā be-
nē octo-
narius
Christo
conue-
niat.

est Christus, nomenque accepit, quod Græcè multipli-
catos habet octonarios, siue ogdoadas. Cum nomine
dies consentit; octauus dies est, octonarijs plenum est
nomen. Numerus octonarius Christo benē congruit.
Numerus salutis rectē congruit Testamenti noui con-
ditori, numerus æternitatis siue futuræ vitæ, rectē con-
gruit Patri æternitatis, siue futuri seculi. Numerus sa-
lutis, æternitatis, & noui Testamenti, rectē in Christum
quadrat, qui & salutem æternam, & noui Testamenti
attulit. De eodem Nomine Claudianus, Gentilis alio-
quin, vt à D. Augustino, lib. 5. de ciuitate Dei accepimus,
ita cecinit:

*Regnantem Dominum iam lingua fatetur IESVM
Nomine quo fundata salus stat nostra, fidesq;
Nititur, aeterna tendens in secula Vita.*

REGIVS PROPHETA DAVID,
SINGULARIS DIVINI NOMI-
NIS PRÆCO.

CAPVT III.

David
præ cete-
ris Stu-
diosus di-
uini No-
minis
cultor
fuit.
1. Reg. 17.

VANQVAM omnes ferè veteris legis Pa-
tres & Prophetæ multi fuerint in celebra-
do & laudando NOMINE DIVINO, inter eos
tamen singulari quodam priuilegio enituit
Rex & Propheta David, qui non solum admiranda ope-
ra Diuini huius NOMINIS inuocatione (vt testantur sa-
cræ literæ) perpetravit, vtpote cum dixit. *Tu Venis ad
me cum gladio, & hasta & clypeo, ego autem Venio ad te in*

NO-

NOMINE DOMINI *exercituum*, verum etiam DEVM peculiariter colendi & laudandi ritum adinuenit, cantores instituendo, & sacri numinis instinctu conscribendo Psalmos, qui quo modo debeamus Deum laudare, illi gratias pro beneficijs acceptis reddere, in nostris necessitatibus ab eo auxilium petere, apertiore illius cognitionem nobis tradunt, cum illius operum præstantiam, tam naturæ, quam gratiæ de quibus penè omnes Psalmi tractant, nobis ob oculos ponunt, ut in nostris cordibus in illius maiestatem tum amorem, tum timorem, tum reuerentiam excitent, quæ sunt ea, in quibus summa Christianæ Philosophiæ apertè consistit: in duas enim res distribuitur, quarum altera est, creatoris cognitione nostrum intellectum erudire; altera illius NOMINIS amore, & timore inflammare, & afficere, quarum prima ad secundam ordinatur, tanquam ad rem, & præcipuum finem: sola enim Dei cognitio, nisi & voluntas ei cognitioni respondeat, parum nos iuvare potest. Ad inflammandum ergò voluntatis affectum, tanquam ad maximè præcipuam partem Psalmi maximè conducunt. Propter hanc causam Ecclesia voluit, ut illi nobis in ore versarentur diu, noctuque cum ipsis cubitum discederemus, cum ipsis è lecto surgere-mus, cum ipsis pranderemus, atque cænares, ut hac continua exercitatione, semper ignem igni, lumen lumini, & deuotionem deuotioni adderemus, & ita semper creatoris amore, & timore augeremur. Præcipuè tamen inter cetera, sæpius vititur nomine *Iesuah*, quod in nostram linguam translatum *salutare*, aut *salutem* significat, & sacratissimum nomen IESV, clarè ac significanter exprimit; utpote cum dicit: *Notum fecit Dominus salutare suum*; hebraicè; *Notum fecit Dominus Iesuah suum*. Eodem psalmo. *Viderunt omnes termini terra salutare Dei nostri*, hebraicè, IESVM Dei nostri. Psalmo 52. *Quis dabit ex Sion salutare Israel*; ex hebræo; *Quis dabit ex Sion IESVM Israel*. Psalmo 34. *Dis anima*

Ad quid
Psalmi
condu-
cant?

Summa
Christia-
næ Philo-
sophiæ
duabus
rebus cō-
tinetur.

Cur Ec-
clesia
Psalmo-
rum vsum
maximè
recepe-
rit?

Psalm. 97.

Psalm. 52.

Psalm. 34.

mea

Psal. 67.

Illephons
Giron.conc. 3. de
circumcis.

Domini.

Antiqui
Patres
per fidem

quomo-

do IESVM

inuocâ-
runt?lib. 15. de
Trinit.

Ioan. 17.

Psal. 148.

mea salus tua ego sum; verti potest; Dic animæ meæ IESVS tuus ego sum. Psal. 67. *Prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.* Aliter; Prosperum iter faciet nobis Deus IESVS noster. Et (vt plures graues Doctores interpretantur) hoc est nomen Domini, quo olim a Prophetis, & maximè a Regio vate sæpè nuncupabatur; de quo dixit; *sanctum & terribile nomen eius.* Psal. 119. Et in alijs multis Psalmis: Imò omnes antiqui Patriarchæ, quibus vnus mediatoris IESV, fides explicata communicata est, cum nomen Domini inuocare cæperunt, filij Dei, & Domini IESV aduentum inuocabant. Ipse enim nomen Dei vocabatur: quia iuxta doctrinam D. Augustini, sicut filius Dei dicitur verbum; & conceptus diffinitiuus Patris, in quantum explicat totam essentiam Patris: ita dicitur nomen Dei, in quantum nominat nobis plenitudinem diuinarum perfectionum, omnipotentia, sapientia, bonitatis, misericordia, iustitia. Hoc est quod Christus ait, Ioan. 17. *Pater manifestauis nomen tuum hominibus: Ego te clarificauis super terram.* Quare meritò Rex David creaturas omnes, præcipuè homines, ad laudandum nomen Domini inuitat: *quia exaltatum est nomen eius solius.* Nos igitur cum eodem laudemus NOMEN DOMINI ac dicamus:

PSALMODIA SVAVIS DE
NOMINE DOMINI EX PSALMIS
DAVID CONTEXTA.

Psal. 5.

GLORIABVNTVR in te omnes, qui diligunt NOMENTUUM, quoniam tu benedices iusto.

Psal. 7.

Confitebor Dño secundum iustitiam eius, & psallam NOMINI Domini altissimi.

Psal. 8.

Domine Dominus noster, quam admirabile est NOMEN tuum in vniuersa terra?

Læta-

Lætabor & exultabo in te, psallam NOMINI tuo altissime. *Psal. 9.*

Sperent in te qui noverunt NOMEN tuum, quoniam non dereliquisti quærentes te Domine.

Exultabit cor meum in Salutari tuo: cantabo Domino qui bona tribuit mihi, & psallam NOMINI Domini altissimi. *Psal. 12.*

Propterea confitebor tibi in nationibus Domine, & NOMINI tuo psalmum dicam. *Psal. 17.*

Exaudiat te Dominus in die tribulationis; protegat te NOMEN Dei Iacob. *Psal. 19.*

Lætabimur in Salutari tuo, & in NOMINE Dei nostri magnificabimur.

Hi in curribus, & hi in equis: nos autem in NOMINE Domini Dei nostri inuocabimus.

Narrabo NOMEN tuum fratribus meis, in medio Ecclesiæ laudabo te. *Psal. 21.*

Deduxit me super semitas iustitiæ, propter NOMEN suum. *Psal. 22.*

Propter NOMEN tuum Domine propitiaberis peccato meo, multum est enim. *Psal. 24.*

Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloriam NOMINI eius, adorare Dominum in atrio sancto eius. *Psal. 28.*

Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu, & propter NOMEN tuum deduces me, & enutries me. *Psal. 30.*

Quia in eo lætabitur cor nostrum, & in NOMINE sancto eius sperauimus. *Psal. 32.*

Magnificate Dominum mecum, & exaltemus NOMEN eius in idipsum. *Psal. 33.*

Beatus vir cuius est NOMEN Domini spes eius, & non respexit in vanitates & insanas fallas. *Psal. 39.*

In te inimicos nostros ventilabimus cornu: & in NOMINE tuo spernemus insurgentes in nobis. *Psal. 43.*

In Deo laudabimur tota die; & in NOMINE tuo confitebimur in secula.

Si oblitifumus NOMEN Dei nostri; & fi expandimus manus noſtras ad Deum alienum.

Exurge Domine adiuua nos; & redime nos propter NOMEN tuum.

Pſal. 44. Memor ero NOMINIS tui Domine: in omni generatione & generationem.

Pſal. 47. Secundum NOMEN tuum Deus, ſic & laus tua in fines terræ: iuſtitia plena eſt dextera tua.

Pſal. 51. Confitebor tibi in ſeculum quia feciſti: & expectabo NOMEN tuum, quoniam bonum eſt in conſpectu ſanctorum tuorum.

Pſal. 53. Deus in NOMINE tuo ſaluum me fac: & in virtute tua iudica me.

Voluntariè ſacrificabo tibi, & confitebor NOMINI tuo Domine, quoniam bonum eſt.

Pſal. 60. Quoniam tu Deus meus exaudiſti orationem meam: dediſti hæreditatem timentibus NOMEN tuum.

Sic pſalmum dicam NOMINI tuo in ſeculum ſeculi: vt reddam vota mea de die in diem.

Sic benedicam te in vita mea: & in NOMINE tuo leuabo manus meas.

Pſal. 65. Iubilate Deo omnis terra, pſalmum dicite NOMINI eius: date gloriam laudi eius.

Omnis terra adoret te, & pſallat tibi: pſalmum dicat NOMINI tuo.

Pſal. 67. Cantate Deo, pſalmum dicite NOMINI eius: iter facite ei qui aſcendit ſuper occaſum: Dominus NOMEN illi.

Pſal. 68. Laudabo NOMEN Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

Et ſemen ſeruorum eius poſſidebit eam: & qui diligunt NOMEN eius habitabunt in ea.

Pſal. 71. Sit NOMEN eius benedictum in ſecula; ante ſolem permanet NOMEN eius.

Et benedictum NOMEN maiestatis eius in æternum: & replebitur maiestate eius omnis terra, fiat, fiat.

Incen-

Incenderunt igni sanctuarium tuum in terra : pol- *Psal. 73.*
luerunt tabernaculum NOMINIS tui.

Vsquequò Deus improperabit inimicus ? irritat ad-
uersarius NOMEN tuum in finem ?

Memor esto huius, inimicus improperauit Domino:
& populus insipiens incitauit NOMEN tuum.

Ne auertatur humilis factus confusus ; pauper & in-
ops laudabunt NOMEN tuum.

Confitebimur tibi Deus, confitebimur, & inuocabi- *Psal. 74.*
mus NOMEN tuum.

Notus in Iudæa Deus : in Israel magnum NOMEN *Psal. 75.*
eius.

Effunde iram tuam in gentes quæ te non nouerunt : *Psal. 78.*
& in regna quæ NOMEN tuum non inuocauerunt.

Adiuuā nos DEVS salutaris noster : propter gloriam
NOMINIS tui Domine libera nos, & propitius esto pec-
catis nostris propter NOMEN tuum.

Et non discedimus à te : viuificabis nos, & NOMEN *Psal. 79.*
tuum inuocabimus.

Imple facies eorum ignominia : & quærent NOMEN
tuum Domine.

Vt cognoscant quia NOMEN tibi Dominus, tu solus *Psal. 82.*
altissimus in omni terra.

Omnes gentes quascunque fecisti, venient, & adora- *Psal. 85.*
bunt coram te Dñe : & glorificabunt NOMEN tuum.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate
tua : lætetur cor meum vt timeat NOMEN tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde
meo : & glorificabo NOMEN tuum in æternum.

Domine in lumine vultus tui ambulabunt, & in No- *Psal. 88.*
MINE tuo exultabunt tota die : & in iustitia tua exalta-
buntur.

Et veritas mea & misericordia mea cum ipso : & in
NOMINE meo exaltabitur cornu eius.

Quoniam in me sperauit liberabo eum : protegam *Psal. 90.*
eum quoniam cognouit NOMEN meum.

- Psal. 91.* Bonum est confiteri Domino; & psallere NOMINI tuo altissime.
- Psal. 95.* Cantate Domino, & benedicite NOMINI eius: annunciate de die in diem salutare eius.
Afferte Domino patriæ gentium, afferte Domino gloriam & honorem: afferte Domino gloriam NOMINI eius.
- Psal. 98.* Confiteantur NOMINI tuo magno, quoniam terribile & sanctum est: & honor regis iudicium diligit.
- Psal. 99.* Laudate NOMEN eius quoniam suavis est Dominus: in æternum misericordia eius: & vsque in generatione & generationem veritas eius.
- Psal. 101.* Et timebunt gentes NOMEN tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.
Ut annuncient in Sion NOMEN Domini: & laudem eius in Hierusalem.
- Psal. 102.* Benedic anima mea Domino: & omnia quæ intra me sunt NOMINI sancto eius.
- Psal. 104.* Confitemini Domino, & inuocate NOMEN eius: annunciate inter gentes opera eius.
- Psal. 105.* Et saluauit eos propter NOMEN suum: ut notam faceret potentiam suam.
- Psal. 108.* Ut confiteamur NOMINI sancto tuo: & gloriemur in laude tua.
Et tu Domine Domine fac mecum propter NOMEN tuum: quia suavis est misericordia tua.
- Psal. 110.* Sanctum & terribile NOMEN eius: initium sapientiæ timor Domini.
- Psal. 112.* Laudate pueri Dominum: laudate NOMEN Domini. Sit NOMEN Domini benedictum: ex hoc nunc & vsque in seculum.
A solis ortu vsq; ad occasum: laudabile NOMEN Dñi.
- Psal. 113.* Non nobis Domine non nobis: sed NOMINI tuo da gloriam.
- Psal. 114.* Tribulationem & dolorem inueni: & NOMEN Domini inuocaui.

Calicem salutaris accipiam : & NOMEN Domini inuocabo. *Psal. 115.*

Dirapisti vincula mea , tibi sacrificabo hostiam laudis : & NOMEN Domini inuocabo.

Omnes gentes circuierunt me : & in NOMINE Domini quia vltus sum in eos. *Psal. 117.*

Circundantes circumdederunt me : & in NOMINE Domini quia vltus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes , & exarserunt sicut ignis in spinis : & in NOMINE Domini quia vltus sum in eos.

O Domine solum me fac , ô Domine benè prospere : benedictus qui venit in NOMINE Domini.

Memor fui nocte NOMINIS tui Domine : & custodiui legem tuam. *Psal. 118.*

Aspice in me , & miserere mei : secundum iudicium diligentium NOMEN tuum.

Illuc enim ascenderunt tribus , tribus Domini , testimonium Israel : ad confitendum NOMINI Domini *Psal. 121.*

Adiutorium nostrum in NOMINE Domini : qui fecit caelum & terram. *Psal. 123.*

Et non dixerunt qui præteribant , Benedictio Domini super vos : benediximus vobis in NOMINE Domini. *Psal. 128.*

Laudate NOMEN Domini : laudate serui Domini. *Psal. 134.*

Laudate Dominum , quia bonus Dominus : psallite NOMINI eius quoniam suauis est.

Domine NOMEN tuum in æternum : Domine memoriale tuum in generatione & generationem. *Psal. 137.*

In conspectu Angelorum psallam tibi ; adorabo ad templum sanctum tuum , & confitebor NOMINI tuo.

Super misericordia tua & veritate tua : quoniam magnificasti super omne NOMEN sanctum tuum.

Veruntamen iusti confitebuntur NOMINI tuo : & habitabunt recti cum vultu tuo. *Psal. 139.*

Educ de custodia animam meam , ad confitendum NOMINI tuo : me expectant iusti , donec terribis mihi. *Psal. 141.*

Psal. 142.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam :
propter NOMEN tuum Domine, viuificabis me in æqui-
tate tua.

Psal. 144.

Exaltabo te Deus meus rex : & benedicam NOMINI
tuo in seculum, & in seculum seculi.

Per singulos dies benedicam tibi; & laudabo NOMEN
tuum in seculum, & in seculum seculi.

Psal. 148.

Laudationem Domini loquetur os meum : & bene-
dicat omnis caro NOMINI sancto eius in seculum, & in
seculum seculi.

Laudate eum cæli cælorum : & aquæ quæ super cæ-
los sunt, laudent NOMEN Domini.

Iuuenes & virgines, senes cum iunioribus laudent
NOMEN Domini; quia exaltatum est NOMEN eius
solius.

Psal. 149.

Laudent NOMEN eius in choro; in tympano & psal-
terio psallant ei.

DE SACRATISSIMI NOMI-
NIS IESV IMPOSITIONE, EIVS-
demq; cum circumcisione con-
uenientia.

CAPVT IV.

Cur no-
mina im-
ponantur?

NOMINA quidem ad explicandas rerum na-
turas inuenta sunt: iuxta cognitionem enim,
quam de rebus habemus, ipsis nomina im-
ponimus. Vt enim dixit Philosophus: *Voces*
sunt signa conceptuum. D. Bernardus (aut quicumque fuit

ille

ille author, qui scripsit tractatum, qui habetur inter opera D. Bernardi, de Passione Domini, cap. 36.) animaduertit, quo pacto prima effusio sanguinis Christi facta est in eius Circumcisione, quando vocatum etiam est nomen eius IESVS, & Saluator. Propterea autem in Circumcisione Christi coniuncta sunt simul, effusio sanguinis, & sanctum nomen IESV. Quoniam diuinissimum hoc nomen IESV, nomen est salutis, siue Saluatoris, ac redemptoris hominum à peccatis, sicut constat ex verbis Angeli ad Ioseph apud Matthæum. *Vocabis nomen eius IESVM. Ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.* Vt autem Apostolus docet, ad Hebræos scribens, *sine sanguinis effusione non fit remissio.* Neque enim esse potest aut mundi redemptio, aut remissio peccatorum, aut salus animarum, sine Christi sanguine; in quo sicut Paulus ad Ephesios dicit, *Habemus redemptionem per sanguinem ipsius, in remissionem peccatorum.* Vt ergo Filius Dei natus de Virgine secundum carnem, esset Saluator, & vocaretur IESVS, necesse fuit, ut intraret mundum effundendo proprium sanguinem, sicque habere inciperet, & nomen, & opus Saluatoris. Atque ita dicit idem Paulus ad Hebræos de Christo. *Per proprium sanguinem introiit semel in sancta, aeterna redemptione inuenta.* Semel intraisse dicit in Sanctuarium nostræ redemptionis, ut se ipsum offerret Patri immolandum pro reparatione humani generis: quod sacrificium crucis sanguine offerre capit in Circumcisione, in qua capit proprium sanguinem fundere, quem postea copiosè effusus erat in passione, & cruce, in qua simul cum sanguine vitam dedit pro salute hominum, ut copiosa esset apud eum nostra redemptio. Hæc omnia mirabiliter prædixisse videtur S. David, inquiens. *Deus noster, Deus saluos facienti; & Domini Domini exitus mortis.* Quem locum tractans August. lib. 17. de Ciuit. Dei, cap. 18. inquit: *Deus saluos facienti, Dominus est IESVS, quod interpretatur Saluator, siue salutaris. Ipse enim sal-*

Cur in
circum-
cisione
coniun-
cta sint
effusio
sangui-
nis, & S.
nomen
IESV?

Matth. 1.
Hebr. 6.
Ephes. 1.

Hebr. 9.

Christus
sacrificiū
suum in
circum-
cisione
offerre
cepit.

Psal. 67.

uum fecit populum suum a peccatis eorum, in quorum peccatorum remissionem quoniam sanguis eius effusus est, non utique oportuit eum de hac vita exitus a iis habere, quam mortis. Ideo, cum dictum esset Deus noster, Deus saluos faciendi, continuo subiunctum est. Et Domini Domini exitus mortis: ut ostenderetur, moriendo saluos esse facturum. Sed mirando dictum est, & Domini, tanquam diceretur. Talis est ista vita mortalium, ut nec ipse Dominus aliter ab illa exierit, nisi per mortem. Hactenus Augustinus. IESVM ergo vocat David Deum nostrum, quia carnis nostrae naturam assumpsit: & huius Domini, qui Domini Dei patris Filius est (iuxta quod ipse dixit alibi, Dixi Dominus Domino meo sede a dextris meis) dicitur esse exitus mortis, quoniam ipse suo sanguine, atque passione, foras eiecit principem huius mundi, atque etiam mortem, quae ipsius principis mundi inuidia, & primi hominis peccato, in mundum intrauerat. Sic habes prophetatum in Cantico Abacuc de Christo in cruce moriente, pro salute mundi: *Cornua in manibus eius: ibi abscondita est fortitudo eius, ante faciem eius ibit mors. Egre dietur Diabolus ante pedes eius. Quoniam virtute sanguinis, & fortitudine crucis Christi, salui facti sumus a potestate Diaboli, & mortis, atque peccati: illa contrita sunt, & nos liberati sumus in nomine Domini.*

Quanto
pretio
aestimari
Christus
nostram
salutem?

1. Petr. 1.

Tanti Deus aestimauit redemptionem nostram, & salutem, ut noluerit minori pretio eam comparare, quam vita & sanguine agni immaculati Filij sui, quemadmodum D. Petrus dicebat, *Non corruptilibus auro, vel argento redempti estis, sed pretioso sanguine, quasi agni immaculati, Christi.* Hoc ergo est aurum mundissimum, atque optimum, quo nos Deus redimere voluit, & ornare, atque ditare, quemadmodum Ambrosius dicit in praefatione Psalmi 35. *Bonum aurum est sanguis Christi, diues ad pretium, perfluit ad lauandum omne peccatum. Auro seruum redimis, & auro ornas, &c.* Et Chrysostomus homilia 17. ad populum Antiochenum. *Hic sanguis, saluus est*

est

est animarumstrarum, hoc abluatur anima, hoc inflam-
 matur, hoc ornatur Rectè profectò, hi sancti Patres enu-
 merant mirabiles effectus pretiosi sanguinis IESV, sine
 quo nec salus, nec pulchritudo, nec vita animarum no-
 strarum esse potest: Hoc sanguine abluatur anima à for-
 dibus peccatorum, sicut & S. Ioannes in Apocalypsi di-
 xit, *Lauit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* Suo, dicit,
 quasi per exaggerationem, vt magnitudinem pretij,
 quo redempti sumus, & san-guinis, quo sumus abluti, ex-
 plicet, aut certè, vt ostendat, nullo alio sanguine potuis-
 se redimi animas nostras, & à peccatis emundari, nisi
 pretioso sanguine IESV Christi. *Empti estis pretio magno,*
 ait Paulus; hoc eodem pretio magno emptum est no-
 men IESVS. Nomen Deus, verbum, creator, & huiusmo-
 di reliqua, nullo pretio consecutus est Christus, at no-
 men IESVS magno pretio comparauit. Nullo pretio
 comparat princeps regis nomen, quod à patre simul
 cum regni hereditate accipit; at Africani nomen, Asia-
 tici, Indici, non nisi magno labore, & multo sanguine,
 victa Africa, Asia, Indiaq; comparabit. Ita Christus no-
 men Dei, Verbi, & huiusmodi alia à Patre simul cum
 diuina essentia sine labore habet; nomen verò IESVS à
 cruce, à sanguine, à toto orbe magno cum labore re-
 dempto adeptus est. Nomen enim IESV à maximo Dei
 opere, hoc est salute hominibus per incarnationem, cru-
 cemque allata, ductum est, ipsam enim salutem signifi-
 cat. *Celi enarrant gloriam Dei* Vates canit. Nomen ve-
 rò IESV enarrat tum gloriam Dei eximiam, tum homi-
 nibus à Deo allatam salutem maximam. *Opera manu-
 um Dei, annunciat firmamentum;* maiora opera annun-
 ciat nomen IESVS, manus enim, pedesque Dei annunciat
 clauis fuisse confixos, caput spinis cruentatum, corpus
 flagellatum, sanguinem pro hominum salute effusum.
 Quodnam maius vnquam, quod admirabilius fuit Dei
 opus? *Mirabilior*, ait D. Leo, *est secunda hominum gene-
 ratio, quàm prima conditio: Quia plus est, in nouissimis se-*

Apoc. 1.

1. Cor. 6.

Nomen
 IESVS
 quomo-
 do Chri-
 stus ac-
 quisierit.

Psal. 18.

Nomen
 IESV quid
 nobis in-
 nuat?

Leo, ser.

13. de pas-
 sione.

culis, reparasse Deum, quod perierat, quam à principio fecisse, quod non erat. Fuere olim fortunata quædam, & boni velut ominis nomina, vt *Valerius*, *Lucrinus*, & similia: Fuere quædam *suauia*, & *iucunda*, vt *Hyacinthus*, *Narcissus*, *Charilaus*, *Earinus*, de quo lib. 9. epigram. 8. *Martialis*:

Nomen cum Violis rosisq, natum:

Nomen nectare dulcius beato.

Fuerunt etiam quædam *augusta*, & in summo apud omnes precio ac veneratione. *Tantum*, ait in *Macrino*, *Capitolinus*, *desiderium nominis ANTONINI* fuisse dicunt, *vt nisi populus & milites ANTONINI nomen audirent, Imperatorium non putarent.* Et in *Diadumeno Lamprius*: *Fuit quidem tam amabile illis temporibus nomen Antoninorum, vt qui eo nomine non niteretur, mereri non videretur imperium.* Et postea. *Extat epistola Opsij Macrini, qua gloriatur, non tam se ad imperium peruenisse, qui esset secundus Imperij, quam quod Antonini nominis esset pater factus, quo clarius illis temporibus non fuerat vel Deorum.* Vnde & passim hoc nomen dicitur *sanctum, sacratum, Cesareum, Imperatorium.* Sed quid omnia hæc ad *Iesv* nomen? in quo beatitas æterna: *suauitas*, & *iucunditas infinita*: *dignitas & Maiestas immensa.* *Valcant Valerij, marcescant Earini, obsolescant Antonini.* Vnum populis, gentibus, orisque omnibus fortunatissimum, suauissimum, optatissimum, & augustissimum *Iesv* nomen, in quo quæcunque optari queant, bonorum omnium completio est. *Salue o sanctum nomen, salue: & me salua.*

NOMEN IESV, NOVI ANNI
EXORDIVM CONSECRAT, PRO-
gressumque faustum, ac futu-
ram felicitatem de-
signat.

CAPVT V.

Nomen IESV anni principium ornat, Calen-
dis enim Ianuarij Christo fuit impositum.
Primus verò Ianuarij, & totius anni dies. ce-
lebris erat priscis Romanis quem communi
omnium lætitia festum agebant: adeò quidem vt hoc
die, supra quam alias vnquam, munificos, liberalèsue
exhibere se, pro more haberent, haud dubiè, ideò, vt
hæc anni felicia auspicia, felicioris decursus eiusd m
quoddam signum essent, & sic omnia grata forent. Hu-
ius moris meminerunt auctores cum primis graues:
Suetonius Tranquillus in suo Octauio Cæsare sic in-
quit: *Equidem Romani, & omnes ordines, Calendis Ia-
nuarij strenam in Capitolio etiam absenti Cæsari confere-
bant.* Idem suo tempore vsitatum fuisse tradit Plinius,
& dicit morem tunc receptum fuisse, vti & nunc est re-
ceptus, vt inuicem hoc die amici munera strenasq; da-
rent, vnde liquet dudum in orbe inoleuisse ritum istum.
Hinc Ouidius canit:

At cur læta tuis dicuntur Verba Calendis?

Et damus alternas, accipimusq; preces?

Ianum Deum interrogat, qui & Ianuarius mensis bi-

Cur pri-
mus anni
dies in
tanta ob-
seruatio-
ne priscis
illis fue-
rit.

*Plin. lib.
28. cap. 2.*

*Ouid. 1.
Fast.*

frons ref. rri solitus, & quatit, cur in Calendis ipsius omnes inuicem se salurent, & munera mittant? Respondet:

Omnia principiis, inquit, inesse solent.

Prospere lux oritur, linguis, animusq. fauete.

Nunc dicenda bono, sunt bona verba die.

Apud alias quoque gentes in his Calendis Ianuarij multe superstitiones obseruabantur, quæ damnantur in decretis c. si quis Calendas 26. q. 7. Magnus quoque Tamerlanus hunc diem ea caremonia celebrare solebat, vt Sacerdos *nomen ipsius Principis* aurea tabula inscriptum coram omnibus principibus, & populo alta voce pronuntiaret: quod cuncti audientes in faciem proci-
debant.

Quis pri-
mam an-
ni diem
Cal. Ian
institu-
it?

Porro Calendas Ianuarij totius anni initium Numa Pompilius H. Romanorum Rex instituit: eoq. die Con-
sules designati Reipublicæ Imperium primo capesse-
bant: cum purpura enim, & fascibus noui magistratus
in publicum procedebant, consulatusque sui manus in
Senatu auspicabantur: sicut Ouidius cecinit primo
Fastorum:

Iamq. noui præeunt fasces, noua purpura fulget,

Et noua conspicuum pondera sentit ebur.

Hilaret.
Mos Gal-
lorum
qualis?

Author quidam natione Gallus, refert Magorum seu
Sacrificulorum nationis suæ, (Druidæ sunt) morem
priscum: Nimirum Calendis Ianuarij sub Vesperum
omnes hortabantur, vt syluam pariter petentes e quer-
cubus viscum adferrent, quem falcula abscindebant au-
rea. Adhortantium autem hæc vox erat: *Auguy, l' an-
neuf.* Id est: *Ad viscum, annus nouus.* Cuius meminit
Ouidius, referente Picardo in sua Celtopedia, hoc versu:

Picard. in
celtop.
lib. 1.

Ad viscum Druidæ, Druidæ clamare solebant.

Addit P. Hilaretus, hunc morē his temporibus adhuc in
usu esse, in quibusdā Galliæ locis, vbi a vespero, in mane
in has personant voces: *Ad viscum, annus nouus.* Per-
uasum enim habebant illi, vt si Dijs suis visco litarent,

aurea,

aurea f. lce exciso, omnia sibi ex animi sententia anno illo toto prospera successura.

Si ita est, quod fausti illi dies, felicesq; anni, operibus bonis, mutuis precibus, mutuisque muneribus ac orationibus sanctis largiebantur, quis quæso felicior quam liberalissimus Deus noster concedere queat, qui solus sua munificentia supplere defectus nostros, ac subuenire miseris valet: quique aureo suo nomine, ac numine Calendis ipsis anni mundum quantumvis immentem quotannis donat.

Proponitur igitur in ipsis anni foribus IESV sanctissimum nomen, ut omnia in nomine IESV faciamus, quæcunque toto anno facienda sunt. Præcedat annos nostros, præcedat opera, & iter vitæ nostræ IESVS, prospere cuncta cedent. Iuxta illud Psalmi 67. *Prosperum faciet nobis Deus salutarium nostrorum*; siue Deus salutis nostræ; id est, IESVS, D. Hieronymus vertit; Portabit nos Deus salutis nostræ. O felicem hominem, quem Deus salutis per totum annum sine morbo peccati portat, iuvat, ac tuetur. O salutiferum anni initium quod salutis decoratur nomine? Neque verò aureus deest color, quo cordibus inscribatur. Aureus gemmisque pretiosior ille sanguis, quem in circumcisione Christus fudit, servatoris scribendo nomini præclarus est color. *Omne* (ait Paulus) *quodcunque facitis in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri IESV Christi, gratias agentes Deo & Patri per ipsum, &c.* Nomen igitur IESV, id est, Saluatoris, in exordio anni ante oculos ponitur, ut animæ salutem toto anno procurandam esse meminimus. Circumcisioni nomen adiungitur salutis, ut sciamus vitia, effrenatasque animi appetitiones rescindendas esse; si salutem, bonumque annum consequi velimus. Diem Circumcisionis, anni boni diem nominamus. Anno autem nomen non scientia imponit, (qualis enim futurus sit, bonusne, an malus, quis hominum novit?) sed desiderium. Bonum desideramus

annum:

Applica-
tio aureæ
folculæ
ac visci.

Omnia
in nomi-
ne IESV
facienda
opera.
Psal. 67.
D. Hieron.

Ad Col. 3.

Animi
salus to-
to anno
procu-
randa.

Qui bonum annum desiderat, bonus ipse sit.

D. Aug. ser. 13. de Verbis Domini
Bonum omnia esse volumus, quæ pos-
sidemus.

Nihil habere volumus malum, præter nos.

Psal. 33.

annum : fertilem, salubrem, ideoq; bonum appellamus. Qui bonum desiderat annum, non cuticulam, sed salutem animi curet, vitia circuncidat, sitq; ipse bonus. Non potest bono viro malus annus contingere, quicquid enim mali euenit, conuertit in bonum.

At nos bonum annum desideramus, bonum agrum, bonum pallium, bonas aedes, denique cetera omnia bona habere volumus; boni ipsi esse nolumus. Si res quas possidebimus malas, possemus conuertere in bonas, faceremus protinus: nos ipsos malos, cum facile possumus transferre in bonos, facere recusamus. Hac de re Augustinum dicentem audiamus. *Bona* (inquit ille) *vis habere, & bonus non vis esse. Quid enim est quod velis habere malum? dic mihi, nihil omnino. Non uxorem, non filium nec filiam, non seruum, non ancillam, non villam, non tunicam, postremo non caligam: & tamen vis habere malam vitam; Rogo te, præpone vitam tuam caligæ tuæ. Si tibi possent respondere bona tua, quibus est plena domus tua, nonne & tibi clamarent? sicut tu nos bona vis habere, sic & nos volumus habere bonum Dominum.* Hæc Augustinus. Si ergo annus ipse respondere nobis posset, nonne & ipse clamaret, sicut vos o homines me bonum esse cupitis, sic & ego bonos vos esse desidero. Nolo mea bonitate vestram pascere improbitatem, nolo mea vbertate vestram nutrire superbiam, nolo meis messibus, meis fructibus, vino, oleoque meo vestra alere flagitia. Annum bonum habere cupitis? bonus ero si vos quoq; boni sitis, si spiritalem circumcisionem suscipiatis, si augustissimum nomen IESU in circunciso, ac dolato corde, veluti tabula, amoris affectibus, veluti litteris aureis depingatis, si in salutem animi toto pectore incumbatis. *Quis est homo qui vult vitam, diligit dies videre bonos?* rogat vates Psal. 33. Deinde quid agendum sit, ut dies videamus bonos, subiicit. *Prohibe linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur dolum: diuertere à malo, & fac bonum, inquire pacem, & persequere eam.* Annos bo-

nos, diesq; bonos vis videre? hæc præsta. *Diuertere à malo, & fac bonum*, hoc est, esto bonus. At scito dies, annosque bonos non in terra, sed in cælo verè reperiri. *Nolite* (inquit D. Augustinus) *quærere in hoc seculo vitam*, D. Aug. *& dies bonos, ubi boni esse non possunt, &c.* Non possunt dies huius seculi boni esse, quia laboribus, & ærumnis curare non possunt. Boni tamen erunt, si bona in illis opera patremus, per quæ veluti per gradus ad dies illos verè bonos, qui perpetua gloriæ luce illustrantur, ascendamus. Vis bonos hos videre dies? Dei mandata diligenter observa. *Tunc* (vt Augustinus ait sermone citato) *bona fronte dices Domino. Feci quod iussisti, redde quod promissisti.*

Perpende insuper, quomodo Sol splendidissimus, Calendis Ianuarij, in benignissimo signo nominis IESV solarem annum inchoat. Benignissimè autem ex signo salutis, salutem in terras influit, & coronæ boni fausti; anni benedicit: iuxta illud Psal. 64. *Benedices coronæ anni benignitatis tuæ, & campi tui replebuntur vbertate.* Congruunt hæc omnia nostro Soli. Suo ille benigno influxu, coronat annum, id est, spiritualibus temporalibusque frugibus, fructibus, herbis, floribusque veluti corona exornat. O illos beatos, qui solarem Christi amplectuntur annum, Lunarem mundi execrantur. Etenim annorum lunares quidam dicuntur, alij solares. Lunares annos Lunæ, solares solis cursus efficit. Spiritualiter quoque Lunares annos habent quidam, solares alij, Lunares, infauti;que eorum anni sunt, qui inconstantis, vagæque lunæ, id est mundi cursum, prauosque mores sequuntur. Solares annos faustosq; illi habent, qui fulgentissimi solis Christi cursu & exemplo, actiones suas metiuntur. Verendum tamen ne in quodam verba illa Psal. 89. quadrent; *Anni nostri sicut aranea meditantur.* Vt enim aranea inanem, fragilemque telam, ad muscarum capturam meditatatur, & ad inutilem telam contexendam se euiscerat atque exhaurit, ita

Dies boni in cælo
D. Aug.
ser. 39. de
verbis Do-
mini.
Non pos-
sunt esse
boni se-
culi huius

Sol in
signo no-
minis Ie-
su annū
inchoat.

Psal. 89.
Anni no-
stri sicut
aranea
meditan-
tur.

Suetonius
cap. 3.
Domitianus
Imperator
muscas cap-
tabat.

nos ijs, quibus viuimus annis, aranearum telas medita-
mur, inanibus negotijs, inutilibus perniciosisque labo-
ribus vitam impendimus: vt muscas, id est, res caducas,
breuique perituras irriteriamus, nos ipsos euisceramus,
atque exhaurimus. Quis non miretur Domitianum
orbis Imperatorem, non armatos hostes, sed muscas in-
sectantem? *Inter initia principatus* (ait Suetonius in vi-
ta Domitiani) *quotidie secretum sibi horarum sumere so-*
lebat; nec quidquam amplius, quam muscas captare, ac
stylo præacuto configere, &c. Miraris imperatorem mu-
scas captantem? mirare quoque Christi num res tem-
poris puncto præerolantes totis viribus consecran-
tem. Hoc igitur sit munus nostrum, hoc studium, s. lu-
tem nostram toto anno, totoque vitæ huius tempore
diligentissimè curare, & quæ ad illam comparandam
opus sunt (quod nomen ipsum IESV faciendum monet)
toto conatu persequi.

NOMEN IESV IN TITULO
CRVCIS POSITVM, TOTI TERRA-
rum orbi innotuisse.

CAPVT VI.

Plut. lib.
problem.
Romani
Deum

Romani Deum Romæ tutelarem nominare
nefas ducebant Sic enim scribit Plutarchus.
Cur Deum illum, cuius in tutela Urbem esse
dicunt, siue masculus is, seu femina es, & di-
cere & querere, & nominare nefas esset, hoc enim ita esse,

religio

religione confirmant. Valerium Soranum male perijisse dicentes, quod numinis nomen efferre ausus esset. Hæc ille. Huius occultationis rationem Plinius reddit: Verrinus inquit, Flaccus auctores ponit, quibus credat, in oppugnationibus, ante omnia solitum à Romanis sacerdotibus, euocari Deum, cuius in tutela id oppidum esset, pro nittiq, illi eundem, aut ampliozem locum apud Romanos, cultum esse. Durat in Pontificum discipula id sacrum. Constatq, ideo occultatum in cuius Dei tutela Roma esset, ne qui hostium, simili modo agerent, &c.

Eandem ob causam urbis Romæ Latinum nomen occultatum refert Macrobius: Constat (ait ille) morem Romanorum fuisse, Et cum obsiderent urbem hostium, eamq, tam capi posse confiderent, certo carmine euocarent tutelares Deos. Quod aut aliter urbem capi posse, non crederent, aut etiam si posset, nefas existimarent, Deos habere captiuos. Nam propterea ipsi Romani & Deum, in cuius tutela urbs Roma esset, & ipsius urbis Latinum nomen ignotum esse soluerunt, &c.

De occultatione nominis Romanæ urbis Plinius quoque hæc scribit: Roma nomen alterum dicere, arcanis caeremoniarum, nefas habetur, optimaq, & salutari fide abolitum annunciauit Valerius Soranus, luitq, mox penas. Solinus præterea: Traditur, ait, etiam proprium Roma nomen, veruntamen vetitum publicari, &c. Abulensis item refert nomen cuiusdam filii Dei, qui Dæmogorgon dicitur fuisse occultissimum, quo vocato, ait Lucanus terram concuti.

An ille (ait Lucanus)

Compe'llandus erit, quo nunquam terra vocato

Non concussa tremit? qui Gorgona cernit apertam.

Dubium tamen est, an de eiusmodi dæmone Lucanus sit intelligendus, cuius nomen occultum fuerit. Quicquid sit, digni illi fuere ficti Dei, siue Dæmones potius, quorum nomina perpetuo obruerentur silentio. At Deus verus sibi maximè proprium nomen IESVS, sileti

non

Romæ
tutelare
nomin
re nefas
ducebat.
Plin. l. 28.

cap. 2.
Cur Ro-
nani tu-
telarem
Deum
non no-
minarēt.

Macrobi-
lib. 3. Sa-
turnal.

cap. 9.
Urbis Ro-
mæ aliud

nomen
occulta-
batur.

Plin. li. 3.
cap. 5.

Solin. c. 2.

Abul Ex-
od. 20 q. 3.

Nomen
inanis

cuiusdā
dæmonis

occultū.

Luc lib. 6.

non vult, aut occultari, sed ore magna cum veneratione proferri, decantari, atque laudari. Hinc apud Gentes, tot & tam multas, celebratissimum est, & quidem tot vocibus, literis, imaginibus, nummis, pyramidibus, columnis, in Pontificum, Regum, Principumq; ornamentis, in quibus augustissimi huius nominis titulo insignita salutis illa nostræ columna, vitæ baiula, æternitatis monumentum, *Cruce*.

Cant. 1.

IESV nomen non est occultum, sed oleum effusum.

Philip. 2.

Psal. 79.

Psal. 8.

Ser. 15 in Cant.

Amb. lib de Spiritu sancto cap. 7.

Oleum effusum nomen tuum, ait Salomon; Odoriferum oleum, si vase conclusum est, latet, si effunditur, & apparet, & suauissimum odorem longè latèque diffundit. *IESV* nomen, non concluso, sed effuso simile est oleo, quod odoris summi suauitatem non occultat, sed per vniuersum orbem spargit. Notissimum nomen est in cælis, notissimum in terris, notissimum etiam apud inferos. *In nomine IESV*, ait Paulus, *omne genu flectatur, caelestium, terrestrium, & infernorum*. Antequam nomen *IESV* haberet, *notus erat in Iudæa Deus* (vt canit Vates) *& in Israel magnum nomen eius*. Verum postquam nomen *IESV* habuit, cum eodem Vate canimus, *Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra*. O nomen benedictum, exclamat Bernardus, *ô oleum & quequaque diffusum, de calo in Iudæam, & inde in omnem terram excurrit*. Et Ambrosius. *Christi nomen ante eius aduentum in Israel populo, quasi vase cludebatur, notus enim in Iudæa Deus, postea vero per omnem creaturam diuinum suum nomen extendit replens & acua, & esset admirabile nomen eius in vniuersa terra*.

Hoc propheticus ille crucis titulus indicabat tribus præcipuis linguis, Hebræa, Græca atque Latina exaratus: *IESVS NAZARENVS REX IVDÆORVM*: videlicet nomen *IESV*, oleum suauissimum, caelestisq; odoris balsamum, ex Hebræa in Græcam, Romanamq; totius orbis principem linguam, per totum orbem effundendum.

Nomen

Nomen IESVS itaque supra caput moriens habuit

Chri-

Christus. Æquum enim erat, ut qui pro hominum salute moriebatur, salutis nomen supra caput haberet, quod mortis causam mundo indicaret. *Imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam. Hic est IESVS Rex Iudaorum.* Etenim causa cur Christus subibat mortem, hæc est, quia erat IESVS, id est, hominum seruator, & quia erat Rex, qui pro populo suo aduersus tartareos hostes voluit dimicare. Hæc causa ipsius, ut appellat Euangelista, ipsius inquam solius. Alij qui in crucem agebantur, propria crimina luebant cruce, Dominus luebat aliena sanguine. Alij morte plectebantur, quod homicidæ, quod fures, quod denique scelerati essent, Dominus morte afficiebatur, quod esset IESVS, quod esset hominum saluator. Hæc ipsius solius causa. Nemo enim propterea mori potuit, quod totius mundi, quemadmodum Christus, IESVS & seruator esset. Hoc nomen supra caput moriens habuit Christus. Idem nos cum morimur habeamus supra cor, & supra linguam, idem corde, & ore terribili illa voluamus hora, hoc oleum in fluctus mortis ruentes effundamus. Sic S. Virginem Euphrasiam, cum diem mortis sibi imminere cognouisset, huiusmodi precatione usum legimus: Cur Domine abominaris me peregrinam & orphanam? cur me despicias pie IESV? Ecce nunc tempus adest, quo configere me oportebat cum improbo dæmone, & anima mea à me repetitur. Miserere mei Domine IESV CHRISTE, & patere me adhuc annum vnum permanere in hac vita, ut plangam peccata mea. Sum enim Domine expers pænitiæ & omni pietate destituta. *Nemo in inferno confitebitur tibi*, non est in sepulcro pænitentia, non possum post mortem quicquam lacrymis proficere: *sed viuens confitebitur tibi, & laudabit NOMEN SANCTVM TVVM.*

Nomen IESVS quippe sacra est mortalium anchora, ac præsidium. In tentationibus igitur, doloribus, periculis, miseræque huius vitæ tempestatibus, IESVM in-

IESV Christi moriens supra caput habuit.

Matt. 27.

Causa mortis Christi fuit, quia IESVS erat, id est, saluator.

Nomen IESV tanquam oleum ad fluctus mortis sedandos valet.

Esa. 38.

Nomen IESV sacra anchora.

*D. Bern.
Ser. 15. in
Cant.*

*Laur. In-
stin. ser.
de Cir-
cumcis.*

uocemus, & ad sacram hanc anchoram confugiamus. Cui (ait Bernardus) in periculis palpitanti & trepidanti innuocatum virtutis nomen, non statim fiduciam praestitit, depulit metum? Cui in aduersis diffidenti, iam iamq; deficienti, si nomen adiutorij sonuit, defuit fortitudo? Tristatur aliquis nostrum, Veniat in cor IESVS, inde saliat in os, & ecce ad exortum nominis, lumen redit serenum. Primus Venetorum Patriarcha Laurentius Iustinianus: Si tentaris (inquit) à Diabolo, si ab omnibus hominibus opprimeris, si conficeris aegritudine, si doloribus fatigaris, si blasphemias seu desperationis agitaris spiritu, si concuteris formidine, si dubietate pulsaris, IESV nomen edicito. In arduis, in periculis, in terroribus, in domo, in via, in solitudine, in fluctibus, & ubicumque extiteris, saluatoris profer nomen, non ex ore tantum, sed etiam ex corde. Cordis tui prius affectum praebe, ut rectè labiorum confessionem exhibeas. Hæc ille.

NOMEN IESV MVNDO MANIFESTATVM FALSORVM DEORUM nomina culturamq; aboleuit.

CAPVT VII.

*Deus
Deorum
inanium
nomina
obruit.*

Ceulabant Romani, ut superiori capite ostensum est, Dei tutelaris nomen, Deus verò non tutelaris solum, sed omnium quibus seruiebant Deorum nomina, iam obruit; omen verò IESV toti orbi patefecit. Iacet Iouis Capi-

tolini

tolini nomen : iacet nomen Apollinis, Mercurij, Saturni, Iunonis, Dianæ, ceterorumque dæmonum, nihil honoris, nihil venerationis habent. Quid hoc est ô Roma, terrarum magis nunc religione, quam olim armis domina? quæ venerabaris nomina, pessandas? quæ colebas, conspui? Respondentem illam audire videor. Postquam ad me cælestis olei, suauissimi que balsami, id est, sanctissimi nominis IESV peruenit odor, fatidissima idolorum nomina ferre non potui. Noctuæ ac vespertilioes noctu volant, vbi primum verò sol fuiger, auolant omnes, atque disparent. Noctuis, vespertilionibusque similia idola erant, quibus diuinum cultum, heu, Dei in scia, exhibebam; at, cum primum splendidissimus veluti sol, IESV nomen illuxit, auolârunt omnia atque disparuerunt, iuxta illud Isaïæ. *In die illa proiciet homo idola argenti sui, & simulacra auri sui*, quæ fecerat sibi vt adoraret talpas & vespertilioes. Illud mihi summa Dei misericordia euenit, quod Oseas vaticinatus est. *Auferam nomina Baalim de ore eius, & non recordabitur ultra nominis eorum.* Heu plenum erat os meum *Baalim*, id est, idolorum nominibus, hæc ore, menteque versabam, hæc inuocabam. Sed abstulit Dominus de ore meo turpissima nomina; dulcissimoque IESV nomine illud compleuit, vt veluti electionis vas, quod de Apostolo Paulo dictum est, *portet nomen melle suauius coram gentibus, & regibus, & filiis Israel.* Nomen meum Romani olim occultabant; quod illud fuerit ignoro; vnum hoc mihi est compertum, præclarissimum nomen meum multis fuisse seculis occultatum. IESV nomen præclarissimum mihi nomen attulit, Christi nomen maximum mihi nomen dedit. Christiana sum, hoc mihi est à Christo nomen præcellentissimum; sedes Christi sum, sedes Petri sum, Christianæ religionis caput sum, omnium Christianorum mater, & Magistra sum. Hæc occulta erant in Scrinijs Dei nomina gloriosa, quibus omnibus IESVS meus me exornauit.

Isa. 2.

Ose. 2.

Roma
nomina
Baalim
ex ore
proiecit,
nomen
IESV tan-
quam vas
electio-
nis por-
tat.

Act. 9.

Esai. 4.

Quisfru-
ctus ex
genufle-
xione
proueni-
at, & con-
tra.

*Exod. 33.**Exod. 8.**Ambros.*

Perseque-
utiones nō
propter
DEI, sed
IESV no-
men sunt
excitatae.

Exod. 8.

Exagge-
ratio iu-

Deus apud Esaiam inquit : *In memetipso iuravi, e-
gredietur de ore meo Verbum iustitia, & non reuertetur,
quia mihi curuabitur omne genu, & iurabit omnis lin-
gua.* Ex quo patet, nostra, non Dei interesse, quod hæc
ei fiat genuflexio, nullum enim in eum ex ea redundat
bonum, sed in nos, qui Deo humiliati, ab eo bona ac-
cipimus. Hinc illud : *Qui appropinquant pedibus eius,
accipient de doctrina illius.* Hinc contra Pharaonem in-
uehitur : *Vsquequo non vis subijci mihi?* Hinc omnes
plagæ, & vniuersa eius mala : hinc omnia nostra, quod
Deo non plenè subijcimus, quod eidem vtrunque, hoc
est, intellectus & voluntatis nostræ rebelle genu con-
stanter minimè flectimus. Vt verò omnis creatura
Deo genu flecteret, nihil non molitus est, & innume-
rabilia eius opera in hunc finem tendebant, multa quæ
in hunc finem summæ maiestatis nomina usurpauit, sed
nunquam illud assequutus est, donec nomen IESVS ei
est impositum, illud quæ impleuit homo factus. Pro-
pterea Ambrosius enarrans illud : *In nomine IESV, &c.*
ait : *Multa Domine fecisti pro me, & non genu flexi. Fe-
cisti me, & fecisti mundum propter me, Dominum orbis me
constituisti, & non genu flectens adoravi te. At postquam
te vidi pro me humiliatum, plagatum, crucifixum, stare
non potui, sed tanto pondere amoris victus in terra prostra-
tus, adoravi te.* Fuit quidem principio nomen hoc si-
gnum, cui contradiceretur, quia propter Dei nomen
nulla fuit in mundo orta persecutio, sed propter no-
men IESVS, omnes Ecclesiæ tempestates, & procellæ ex-
ortæ sunt. Hoc nomen fuit scopus, in quem omnes
mundi sagittæ directæ sunt. Sed ad eò potens hoc no-
men fuit, ut vicerit omne mundi numen, & ad se traxe-
rit omnia numina, & fuit simile virgæ Moyfi, quæ om-
nes serpentes deuorauit, & illa vna relicta est, quia om-
nia idola destruxit, & *exaltatum est nomen eius solius.*

Vt verò intelligas, qualiter hoc factum sit, attende.
Ante Dei in carne aduentum fuit in mundo diuinitas

velut

velut in mille partes diuisa, atque dissecta, de qua re latissimè egit Porphyrius & Eusebius Cæsariensis. Vniuersi Deum, *Pan*, id est, totum dixere, super cælos *Iouem*, super Solis igneam virtutem posuerunt Deum *Apollinem*, super Lunam *Dianam*, super ignis edacem virtutem Deam *Vestam* constituere. Super aërem ponebant *Iunonem* Deam, super aquas Deum poluere *Oceanum*, qui etiam dictus est *Thetys*. Super aquas dulces Deus *Achelous* erat: super aquas maris *Neptunus*; fluiuiorum particulares Deæ *Nymphae*, maris verò *Nereides*. Super terram posuerunt Deam *Vestam*, quia herbas, floresque producit, quæ sunt velut vestes & ornamenta terræ. Super lapidosam & montanam terram posuere Deam *Rheam*, quam Latini dixere *Opem*; super terram planam, & fructiferam *Cererem*; super semina Deam *Persephonem* seu *Proserpinam*. Plantarum Deum *Dionysum* dixere, quem Ægyptij dicunt *Irim*, & *Osim*, qui erat *Bacchus*, vt Plato ait in Cratylo. *Atim* super flores, *Adonidem* super fructus. *Martem* Deum bellorum dixere, *Venerem* & *Cupidinem* amorum, *Mercurium* super orationis, & interpretandi vim, de quibus multa Plato, & ante eum Hesiodus libro de Genealogiâ Deorum. Hinc in diuersis indigentij ad diuersa numina currebant, eis flectentes genua. Sapientiam petebant à *Minerva*, quam de Iouis cerebro natam dicebant, iustitiam à *Nemese*, regnum à *Ioue*; nuptias felices ab *Hymenao*, prosperam nauigationem a ventis *Astre*, *Titanis* & *Aurore* filijs, gratias à *Venere*, quæ sic dicitur quasi omnia venustans, vel ad omnia veniens, vt Cicero placet. Et ad eam dementiam deuenire homines, vt perniciosis rebus numina dederint, & sacra instaurarint. *Febri* enim fanum publicè in palatio Romani dedicarunt, & aram *mala fortuna* in exquilijs, vt Plinius est auctor. Et ad hanc deuenire insaniam, vt scelerum & furtorum voluerint assignare numina: & horum omnium simulacra effingentes, sacra eis instaurarunt,

perioris
senten-
tiæ, &
elucida-
tio.

Apud gē-
tiles om-
nibus re-
bus pecu-
liares Dij
constitu-
ti fuere.

Etiā per-
niciosæ
res sua
habuere
numina.

Quantū
mali sit
inde con-
sequutū.
Rom. 1.

Quæ bo-
na ex Iesv
in mun-
dum in-
gressu
confe-
quuta.
Iac. 1.

Psal. 106.
Matth. 4.

Rom. 10.

rârunt, spreto vnico Deo, à quo omnia. Et vt Plinius iocatur, caput quisque sibi componere suos *Ioues, Iunones, Veneres, Genios, Lares, Penatesq.* Et in inferno quoque Deos inuenerunt, quos colerent, damones ipsos, torquentes homines. *Ditem, Plutonem, & Cerberum* tricipitem. Ecce quibus mundus genua flectebat, ante Dei aduentum in mundum: ex quo etiam perditissimi mores, & omnis eorum corruptio in mundum introducta est. Cum enim Deos suos haberent scelerum inuectores, & patratores, quid eorum exemplo non faceret effrænata libido? De quibus latè differt Paulus: *Mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis: Tradidit illos Deus in reprobum sensum, Et faciant ea, quæ non conueniunt, repletos omni iniquitate, malitia, fornicatione, auaritia, nequitia, plenos inuidia, homicidio, contentione dolo, malignitate, &c.* Ecce qualis mundus ante Christi aduentum. Ingreditur ille mundum, assumit nomen *IESVS*, quod significat vniuersale remedium omnium, vt ei soli omne genu flectatur. Iam qui indiget sapientia, postulet, non à *Minerua*, sed ab eo, qui est sapientia Patris, & dat omnibus affluenter, & nulli improperat. Qui vitam, & sanitatem desiderat, non *Apollinem*, aut *Æsculapium* implorat, sed eum, de quo scriptum est: *Misit Verbum suum, & sanauit eos.* Qui iter prosperum, in terrâ, ac mari, non *Æolum*, & *Astraos*, sed eum adeat, qui ventis & mari imperat, & obediunt ei. Qui fruges vberes, non *Cererem* aut *Bacchum*, sed eum, qui quinque panes multiplicat, vinum in aquam conuertit. Qui diuitias, non *Plutonem*, facem terræ Deum, sed eum, qui est diues in omnes, qui inuocant illum, in quo omnes thesauri, qui suos etiam hic munerare nouit centuplo. Qui aquam, non ad *Oceanum*, aut *Nymphas*, sed ad fontem viuum, cuius qui biberit aquas, non sitiet. Qui optimas nuptias, non ad *Hymenæum*, sed ad eum, qui naturam humanam coniunxit diuino suppo-

sito,

sito. Qui delicias; non à *Venere & Cupidine*, sed ab eo de quo dicitur, *delectationes in dextera tua & sique in finem*, qui *torrente voluptatis sue potat suos*. Qui regnum; non à *Ioue*, sed ab eo, qui ait: *Ego dispono vobis regnum*. & qui dicturus est: *Venite benedicti, percipite regnum*. Ad nullum ergò aliud numen nobis eundum, nulli alteri genu flectendum. Ille, est *Manna* omnem continens saporem, quo tu indiges, illud tibi *Christus* erit. Hoc significat nomen *I E S V S* vniuersale remedium, quod omnia dicta complectitur. Ecce iam impletum est iuramentum Dei: *Mihi flectetur omne genu, & confitebitur omnis lingua*.

Hæc verò numinum attractio ad *I E S V M* manifestè apparuit, cum hoc nomen *I E S V S* caput in mundo prædicari. Nam *Dij* qui ante colabantur, & responsa ex idolis dabant, continuo siluerunt, ablatâ ab eis omnimodâ dominandi potestate, & loquendi mortalibus sub *Deorum* persona, quod non solum modò videmus, sed & ipsi eorum cultores admirantes fatentur. *Porphyrus* scripsit librum de oraculis deficientibus, & inter alia dicit:

*Ablata est Pythij Sox, haud reuocabilis & illis
Temporibus longis: etenim iam cessat Apollo,
Clauibus oclusis silet, ergò rite peractis,
Discedas patria, & redeas ad limina, sacris.*

Et *Plutarchus* in eiusdem libri titulo, cum inquit: *Dicere ad Cleombrotum: Narrâo amice, si placet, cur oracula de quibus tanta dicebatis, extincta sunt, tacente illo pra pudore. Quid oportet (inquit Demetrius) de illis querere, cum omnia hic ferè præter unum defecisse prospiciamus.* Sed & in *Bæotia multiuoca* dicta propter multitudinem oraculorum, omnia quasi aquarum fluentia, deficcata sunt. Et addit *Plutarchus* vocem delatam ex *Ecchinadibus* insulis tempore mortis *Christi*, magnum *Pana* mortuum esse, quia eius extincta vis: quod audiens *Tiberius Cæsar*, examinatis testibus in archiuis

Psal. 15.

Psal. 35.

Luc. 22.

Matt. 25.

Sap. 18.

Esai. 4.

Oracula
Idolorū
conti
cuerunt.

Porphyr.

Plutar.

Suidas.
Respon-
sū Apolli-
nis Del-
phici ad
Augustū.

regijs depositionem collocauit. Suidas in Augusto re-
fert, Augustum obtulisse *hecatomben Apollini Delphico*
(quod erat sacrificium solenne centum bouum) inter-
rogasseq; quis eius successor foret, non respondit. In-
staurato iterum sacrificio, interrogauit, cur non re-
sponderet, tunc respondit.

*Me puer Hebraus Diuos Deus ipse gubernans,
Cedere sede iubet, tristemq; redire sub Orcum.*

Aris ergo dehinc tacitis abscedite nostris.

Et ob hanc causam rediens Augustus Romam, in foro
Capitolij templum ædificauit, & altare hoc titulo,
ARA PRIMO GENITO DEI.

Eutropius
Oros. li. 6.
cap. 16.
Innocent.
ser. 3. de
Natiu.
Christi.

Addit Eutropius, & Orosius, & Innocentius Papa.
Sibyllam Augusto demonstrasse in sole Virginem cum
filio, quem Deum esse dixit, & adorare, vt Deum præ-
cepit. Cessauit ergo Oraculum Delphicum, Pythium,
& omnia alia, & eorum nunc sunt diruta templa, Chri-
sti verò ædificata.

Et Porphyrius in libro quem 'contra nostram reli-
gionem edidit, ait : *Nec miremur, si iam multis annis*
ciuitas peste vexatur, cum Æsculapius, & alii Dii longè
sint ab eâ : ex quo enim I E S V S colitur, nihil vtilitatis,
à Diis consequi possumus. Mira veritatis vis, vt spiculum
quod contra nos acerrimus hostis dirigit, in dirigen-
tem vi veritatis versum sit. Si Dij cesserunt I E S V, er-
gò hîc fortior, fortior ergo superueniens fortem liga-

Luc. 11.
Matt. 10.

uit, Deditq; discipulis potestatem calcan-
di super serpentes, & super
omnem virtutem
inimici.

IN NOMINE IESV. PETENTES,
A DEO EXAUDIMVR.

CAPVT VIII.

Documentum vtilissimum ab ipsomet IESV Christo seruatore nostro traditum, & discipulis suis præscriptum. Cum enim eos de imminente sibi morte tristes, mœrentesque videret, nouo argumento eos consolatus est, quidue in ipsius absentia seruare deberent, præscripsit, dicens: *Amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in NOMINE MEO, dabit vobis;* ac si diceret; Non me semper præsentem habebitis, quamuis dixi, iterum videbo vos; sum enim ad Patrem iturus; propterea tamen aliquid vobis defuturum ne timeatis, certissimam enim rem affirmo, ac vos securissimos facio, quicquid Patrem petieritis mei ratione, & propter me, vos ab eo impetraturos. Attende in nomine Christi Patrem orare, non aliud esse, quam petere à Patre; pro ratione, & causa impetrandi ipsum Christum proponentes: vt enim Deus propter Christum nobis bona tribuit, quia ratione iustitiæ, & meriti ipsius nobis benefacit; ita & nos propter ipsum petimus, quando non merita nostra, nec aliquid nostrum tanquam causam, & rationem obtinendi, sed ipsum Christum, ipsiusque iustitiam, & meritum proponimus: hæc causâ impetrandi efficacissima est apud Patrem.

Quid verò sit in NOMINE CHRISTI petere; exactiori inquisitione dignum est. S. Gregorius Euangelium

Christus
nos do-
cuit in
nomine
suo orare

Io. in. 16.

Quid sit
Patrem
in Christi
nomine
precari.

Gregor.
hom. 27.

hoc exponens, in nomine Christi petere, idem esse asserit, atque ea, quæ ad salutem spirituaalem pertinent, petere, quandoquidem nomen Christi *saluator* est: qui igitur, quæ contra propriam salutem sunt, petit, non in eius nomine petit; qui autem, quæ salutis sunt, petit, in nomine Christi, qui IESVS vocatur, petit. sic Gregorius exponit hæc; in NOMINE MEO. Eius verba sunt hæc: *Si omne quod petimus in nomine filii, dat nobis pater, quid*

2. Cor. 12. *ergo est, quod Paulus ter Dominus rogauit, & exaudiri non meruit, sed dictum est illi, sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur: nunquid ille tam egregius predicator, in filii nomine non petiit? Quare autem non accepit quod petiit? Quomodo ergo verum est, quia quicquid petierimus patrem in nomine filii, dat nobis pater: si auferri a se angelum Sathanæ petiit Apostolus in nomine filii, & tamen quod petiit non accepit? Sed quia nomen filii IESVS est, IESVS autem Saluator, & etiam Salutaris dicitur: ille ergo in nomine Saluatoris petit, qui illud petit quod ad veram salutem pertinet. Nam si id, quod non expedit, petitur, non in nomine IESV petitur pater. Vnde & eisdem Apostolus adhuc infirmantibus, dominus dicit, & quomodo non petistis quicquam in nomine meo. Ac si aperte diceretur, non petistis in nomine Saluatoris, qui nescitis quarere aternam salutem. Hinc est quod & Paulus non exauditur, quia si liberaretur a tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce vidimus fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem martyris conuenistis, genua flectitis, pedes tunditis, voces orationis ac confessionis emittitis, faciem lachrymis rigatis. Sed pensate quæso petitiones vestras, videte si in nomine IESV petitis, hoc est, si gaudia salutis aternæ postulatis. In domo enim IESV, IESVM non queritis, si in aternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione querit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotente Deo petenda sunt. Sed meminisse continuo debemus, quod ex*

man-

mandato eiusdem nostri redemptoris accepimus. Quærite primum regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à IESV petere, non est errare, si tamen non nimie petantur. Sed adhuc, quod est gravius, aliud postulat, mortem inimici, cumq; quem gladio non potest persequi, persequitur oratione. Et vivit adhuc qui maledicatur, & tamen is qui maledicit, iam de morte illius reus erit. Iubet autem Deus, ut diligatur inimicus, & tamen rogatur Deus, ut occidat inimicum. Quisquis itaque sic orat, in ipsis suis precibus contra conditorem pugnat. Unde & sub Iuda specie dicitur, fiat oratio eius in peccatum; oratio autem in peccatum est, illa petere, quæ prohibet ipse qui petitur. Hinc veritas dicit, cum statis ad orandum, remittite si quid habetis in cordibus vestris. Hæc D. Gregorius. At quamvis verum sit, quæ petuntur non ea esse debere, quæ saluti contraria sunt, id tamen non satis est, ut aliquis in nomine Christi petere dicatur: nam & Apostoli aliqua petierant, quæ non erant saluti contraria, & tamen dicit Dominus; *Vsq; modo non petistis quicquam in nomine meo*, petierant multi Christi aduentum prævenientes, ea quæ saluti necessaria erant, non tamen in nomine Christi petisse dicuntur. D. Augustinus præter hoc unum adiungit alterum; *ut in fide recta Christi petatur*; qui igitur, quæ salutis spiritualis propriè sunt, rectam Christi fidem habens petit, in eius nomine petere dicitur. Atius igitur, Nestorius, Eutyches quæ petebant, non in Christi nomine petebant, quia de Christo non rectè sentiebant. Tamen etiam hoc non satis esse videtur; cum & Apostoli rectam fidem habuerint de Christo, & tamen eis dictum est; *Vsq; modo non petistis quicquam in nomine meo*. Cyrillus & Chrysostomus aliud addunt, quod rem explicat, nempe *ut in mediatione Christi apud Patrem*. In cuius sententiæ expositione quia legitima est, sciendum est; duo in petitione concurrere, præter eum qui petit, & illum quem petit, nempe quod petitur, & ratio impetrandi quod petitur. Verbi

gra-

Matth. 6.

Matth. 5.

Psal. 108.

Non sufficit saluti contraria non petere, nisi etiam sint ad salutem.

S. Aug. tract. 102. in Ioan.

Cyril. lib. II. cap. 7.
& Chrys. hom. 78.
Duo in oratione

concur-
runt: Id
quod pe-
titur, &
ratio im-
petrandi
quod pe-
titur.

gratia; pauper accedit ad diuitem eleemosynam petens propter Deum; pecunia est quæ ab homine petitur; Deus est, qui ut ratio, & causa impetrandi proponitur. Orabant etiam olim iusti Iudæi Deum dicentes, propter Abraham amicum tuum: hi auxilium petebant a Deo, rationem autem & titulum impetrandi adferebant Abraham: quasi dicerent; nos sumus filij Abr. hæ amici tui, ad nos iuuandum moueat te amicitia Abraham patris nostri. Multa sunt huiusmodi exempla: quamuis non semper ratio hæc impetrandi sit aliquid extracum, quem petimus: Persæpe enim solemus & Deum, & homines rogare, & rationes impetrandi ab ipsis metsumere: cum dicimus, *rogo te Domine propter bonitatem, propter misericordiam tuam: hæc te moueat ad exaudiendum.*

Christus
oratur, &
propter
quem
oratur.

Sciendum rursus est, Christum, & esse eum, quem petimus, quando orationes nostras ad ipsum dirigimus, dicentes: *Domine IESV respice in nos, & adiuua nos, & parce peccatis nostris:* & esse etiam eum, propter quem petimus, quando nempe orationem ad Patrem dirigimus, & rationem impetrandi Christum facimus, dicentes, *Domine adiuua nos propter filium tuum Christum IESVM.* Vtroque modo oramus, & orat Ecclesia, sed hoc modo posteriori dicitur in nomine Christi petere. Loquimur autem de Christo, ut homo, & mediator, ac redemptor noster est. Sic enim in nomine eius petimus; ut autem est Deus, is est, quem petimus una cum Patre & Spiritu sancto: hoc est, quod Ecclesia frequentissimè facit. Memor enim huius Dominici mandati; expositis his, quæ à Deo petit, & orat, adiungit, *Per Dominum nostrum IESVM Christum:* hoc est, in nomine eius petere. Est autem efficacissimus titulus hic impetrandi à Patre, propter duo maximè. Alterum est, summa dilectio, qua Pater Christum prosequitur: solet enim etiam apud nos multum valere amicorum dilectio, & quod propter ipsos etiam absen-

Modus
orandi
Deū per
Christū
est effi-
cax.

tes,

tes, & mortuos rogamur, promptè facimus: quod si dilectio Abraham, Iacob, Isaac, Dauid, etiam mortuorum, potens erat ratio impetrandi, multò magis efficax erit apud Deum eximia dilectio, qua suum unicum diligit filium. Alterum est iustitia ipsius Christi, & meritum: morte enim, & passione suâ nostram obtinuit redemptionem, pro omniumque culpis abundantissimè satisfecit, & omnium, quæ à Patre impetranda & petenda erant, soluit pretium. Qui igitur Deum orat, & non virtute propria nititur, nec iustitiam propriam impetrandi causam & titulum Deo proponit, sed virtutem, iustitiam, meritum satisfactionem Christi unigeniti filij sui, iste in nomine Christi, & quidem efficaciter petit. Et hoc est, quod Dominus suis mandavit, novum iam statum à veteri distinctum insinuans: illi enim antiqui propter Abraham, Isaac, & Iacob, orabant Deum, & impetrare sperabant, quæ petebant, eratque Deo illorum grata oratio: at sublimior status noster est, quando propter unigenitum filium Dei, mediatorem nostrum, in cælis regnantem petimus & oramus.

IN NOMINE IESV SIGNA,
VIRTUTES ET MIRACULA FIERI.

CAPVT IX.

MAGNA præterea miracula, & mirabiles effectus, huius sanctissimi NOMINIS virtute perpetrata sunt in Ecclesia Christi, multò plura & maiora, quam in alterius diuini no-

Virtute
nominis
IESV fiunt
miracula.

minis inuocatione. Hoc inlinuâsse videntur Apostoli,
 in Canaculo congregati propter metum Iudæorum, vbi
 orantes, & affectuosissimè desiderantes glorificationē,
 & exaltationem sancti nominis IESV dicebant. *Et nunc*
Act. 4. *da seruis tuis, cum omni fiducia loqui verbum tuum, in eo*
quod manum tuam extendas ad sanitates, & signa, &
prodigia fieri, per nomen sanctum filii tui IESV. Mul-
 ta quidem, & magna signa, & sanitates, atque prodigia
 fecerat Deus antiquis temporibus, quando sanitati re-
 stituit Mariam sororem Moysi, Ezechiam Regem, & Naa-
Num. 12. *man Syrum, quando diuisit mare rubrum in diuisiones,*
4. Reg. 20. *Esaï 38.* *traduxit Israel per medium eius, quando Iordanis impe-*
4. Reg. 6. *tum conuertit retrorsum, quando manna pluit filiis Israel*
Exod. 14. *in solitudine, quando per manus Helie & Helisai mortuos*
Ios. 3. *suscitauit, quando per manus Moysi misit signa, & prodia-*
Exod. 16. *gia in medio Ægypti; sed nouissimè in diebus istis, quan-*
3. Reg. 17. *do misit filium suum natum ex Virgine pro redemptio-*
4. Reg. 4. *ne humani generis, multò magis extendit omnipoten-*
Exod. 7. 8. *tem manum suam ad facienda signa, & prodigia noua,*
9. & c. *atque hætenus inaudita, per inuocationem, & virtu-*
Hebr. 9. *tem huius sanctissimi nominis IESV: in quo nomine,*
Marc. 16. *sicut constat ex Euangelio, eiciuntur demonia, fuggan-*
tur serpentes, Venena mortifera vim nocendi perdunt, & a-
mittunt, sanantur morbi omnes, peccata remittuntur,
iustificantur animæ, & salutem æternam consequun-
Act. 4. *tur, Neque enim aliud nomen est sub calo datum homini-*
bus (vt S. Petrus dixit) in quo oporteat nos saluos fieri,
Quorun- *nisi in nomine Domini IESV.* Vnde sicut aliqui san-
 ctorum Patrum affirmant, vniuersa miracula, quæ in
 Ecclesia Christi fiunt omnia inuocatione, & virtute no-
 minis IESV fiunt. *Semper IESVS nominatur,* ait
 Chrysostomus, *quando à sanctis viris miracula fiunt.*
 Profectò nomen IESV, omnipotentiam quandam
 habet, ita, vt eius virtute omnia mirabilia fieri possint,
hom. 5. *in Marc.* *Omnipotens nomen eius,* vt dicitur in Cantico sororis
Exod. 15. *Moyfi.* Et quemadmodum Deus ipse omnipotens est,
 & apud

& apud quem non est impossibile omne verbum, ita etiam nomen sanctum eius, quod est nomen IESV, omnipotens est ad omnia mirabilia perpetranda, quæ necesse sit fieri, ad salutem corporis & animæ, totius humani generis. Quod etiam insinuasse videtur beatissima Virgo Maria in illo sub mirabili cantico, in-
quiens: Fecit mihi magna, qui potens est, & sanctum nomen eius. Deus enim omnipotens, magna & mirabilia operatus est in Virgine, tam in Incarnatione, quam Natiuitate Christi: sed omnia illa operatum est, & sanctum nomen IESV, quod æqualem virtutem, atque omnipotentiam habet. Atque aded restat, vt dicamus cum Esaiâ Propheta: *Consistimini Domino, & inuocate nomen eius, notas facite in populis ad inuentiones eius: mementote, quoniam excelsum est nomen eius.* Excelsum planè, & eleuatum supra omnia diuina nomina in maiestate, & gloria, in suauitate & dulcedine, in virtute signorum & prodigiorum. Est enim *Nomen* verè *super omne nomen*, hoc superexcelsum nomen IESV Christi Domini Dei nostri. Sed iam exempla quædam proferamus: De S. Euphrasia Christi Virgine memoriam proditum accepimus, quod cum post quadraginta quinque dierum sub dio stationem, debilitata in terram instar mortuæ corruisset. Abbatissa cibum illi offerens dixerit: *Filia mea Euphrasia, sume hanc escam in nomine Domini mei IESV CHRISTI.* Quod cum illa fecisset, vires receperit. S. Theodorus Siceorum Archimandrita plura miracula diuini NOMINIS inuocatione perpetravit, quorum aliqua hic referam; Puer, qui nullo modo poterat ambulare, à matre oblatu-
us est sancto Theodoro: qui pro illo Deum obsecrans, parumper ab illa discessit, & aduocauit eum, dicens: Veni puer ad me IN NOMINE DOMINI. Puer autem, relicta matre, statim ad virum sanctum accessit. Et reddidit eum matri sanum, laudanti Deum. Eidem viro sancto iter agenti, ciues quidam supplices occur-

Nomen
 IESV om-
 nipotens,
 sicuti ipse
 est omni-
 potens.

Luc. 1.

Isai. 12.

Phil. 2.

Sur. tom.

2. 13. Mar.

Sur. tom.

2. 22. Apr.

Claudus
 sanatur.

rerunt,

Item mu-
tus.

Item pa-
ralytica.

Febris
pellicur.

Puer mo-
ribundus
incolu-
mis red-
ditur.

rerunt, obsecrantes, vt in oppidum suum ingrederetur. Erat illic adolescens oris titubantia propè mutus & e-
linguis. Ingressus autem vir beatus in oppidum, iussit,
vt se in Ecclesiam sequeretur: & cum diuina mysteria
distribuisset, præcepit, vt adolescens accederet: & pro
illo precatus Deum os illi aperuit, & ter insufflauit:
cumque illum signo crucis obsignasset, sanctum Chri-
sti corpus impertiuit: *In nomine*, inquit, *Domini*
IESV CHRISTI loquere: & Dei gratia statim lo-
cutus est, dicens, *Amen*. Ad eundem sanctum vi-
rum quidam mulierem paralyticam iumento imposi-
tam adduxerunt: qui iussit, vt illam in monasterio de-
ponerent. Biduoque post ad monasterium profectus,
& in Archangeli templum ingressus, iussit, vt ad se mu-
lier adduceretur, manusque suas ad gradus cancellum
extenderet. Et diu pro ipsa precatus, accepit oleum lu-
cernæ semper ardentis, & paralyticæ frontem vnxit, &
manus ac pedes: *In nomine*, inquit, *Domini nostri*
IESV CHRISTI, morbos omnes expellentis, conua-
lesce, & domum tuam lata reuertere. Et statim sponte
sua deambulauit, laudans Deum. Quidam fabro: um
præfectus contra mandatum carnem comedens, in fe-
brim incidit, iacebatq; semimortuus: & de vita illius
nulla iam erat spes. Quem idem B. Theodorus morbo
liberaturus, eiusmodi compellauit verbis: *Surge in*
nomine Domini nostri IESV CHRISTI, & opus
perface, & deinceps mandatis obtempera. Precante igitur
sancto viro, & manus suas super ægrotum imponē-
te, statim conualuit: & eadem die surgens, cepit reli-
quum opus absolvere. Idem domum quandam in-
gressus, videns puerum patrisfamilias morientē, Chri-
stum Deum nostrum mortisque Dominum, obsecrauit,
vt animam in ipso retineret, eumque parentibus viuum
& incolumem largiretur. Et cum obsecrandi finem fe-
cisset, adspexit puerum, & allocutus est. At ille ocu-
los aperuit, & intendit eos: sed respondere non potuit,

quo-

quonia lingua eius erat impedita. Rursum igitur caput inclinans Dei seruus Dominum precabatur, vt integram puero sanitatem daret: & facto precandi fine, allocutus est puerum: Comita, inquit adspice, & dic, quomodo te habes, & patri tuo responde, ne propter te dolore afficiatur. Aperiens igitur oculos iterum puer, & eos intendens, respondit ad interrogata. Tunc signans illi frontem, & manus, & pedes, dextera illum apprehendit: *In nomine*, inquit, *Domini I E S V C H R I S T I*, qui *Centurionis morientem puerum suscitauit, surge & sta sanus: idem enim tibi quoque vitam nunc elargitur.* Iussit autem, vt illi daretur cibus, & comedit.

Idem paralyticam sanaturus, sic orauit: *Deus sanitatum elargitor, & egrotantium medice, qui paralyticum curasti, medere & huic ancilla tuae, & ab ea paralytim expelle, vt sana discedat ad gloriam & laudem sancti NOMINIS tui.* Et signans illam excitauit, oleoque inunxit: statimque cepit deambulare, Deum laudans, & diuinorum Christi mysteriorum particeps effecta, discessit incolumis, atque omnibus miraculum nunciavit. Quidam paterfamilias ex oppido Allectoria, ferum bouem habuit, qui iugum detrectabat. Duxit igitur illum ad monasterium, & rogauit beatum Theodorum, vt signo Crucis bouem obsignaret, quod feritatem deponeret. Et cum vir sanctus ad eum venisset, bos huc illuc caput mouens anhelabat: cuius ille cornua comprehendens, precatus est Deum, vt bos, feritate deposita mansuesceret. Et signans eum, dixit: *Principio tibi in CHRISTI NOMINE, & ab ira desistas tua, & subeas iugum in mansuetudine, quam tibi Deus tribuit, & domino tuo pareas.* Cum haec dixisset vir sanctus, bos statim iram feritatemque deposuit: & cum inde esset abductus collum iugo facile subiecit.

Cum aliquando praedictus S. Theodorus ad pontem, qui Tantaendia dicitur, peruenisset, Phentinus qui-

Paralytica curatur.

Fer⁹ bos mansuescit.

Aliud miraculum.

D

dam

dam caupo obuiam illi misit, qui eum rogarent, ut in hospitium suum ingredi vellet, tibi que benedictionem relinquere. Iacebat enim semimortuus multo iam tempore, & facies eius post tergum erat distorta. Ad eum igitur S. Theodorus ingressus, causam quaesivit, quamobrem id ei contigisset. Cui ille respondens: Cum essem, inquit, dextra ditionis, venit canis quidam niger, & coram me hiauit: quamobrem ego quoque inuitus idem feci. Cumque ipse statim euauisset, ego in febre incidere, faciemque distorsi. Verum si tu, serue Dei, aliquid potes, adiuua me. Nam cum & greges armenta que mea interirent, posteaquam tu pro me preces fudisti, ne vnum quidem animal periret. Hæc ille cum dixisset, pro ipso precatus Deum beatus vir, ter in eius faciem insufflauit: & aqua benedicens, dedit ei: *Accipe, inquit, & hac te aqua consperge. Quod enim vidisti, demonium erat. Sed in CHRISTI NOMINE, cum reuertemur a precatione, te sanum & incolumem inueniemus.*

Paralyticus sanatur.

Idem paralyticum curaturus, cum benedixisset oleo, faciem eius, & manus, & pedes, & reliqua omnia corporis eius membra dissoluta inunxit, & sic eum allocutus est: *Tibi dico, adolescens in nomine Domini nostri IESU CHRISTI surge, & sta sanus, ne propter te pater tuus doleat.* Cumque ille caput sustulisset, manum ei vir sanctissimus porrexit, & excitauit: precibusque super ipsum adhibitis, sanum patri reddidit.

Surius
tom. 4.
Impedita
lingua sanatur.

Vir quidam adeo impedita erat lingua è nimia corporis inuacitudine, ut verba nulla posset proferre. Is ad virum Dei S. Disibodum ex longinqua regione veniens, nutibus & manuum indicijs, prout potuit, lachrymabundus eum orabat, ut apud Deum suis precibus tanto incommodo remedium impetraret. Tum vir pius pro illo orans, & gratiam Dei sibi adesse sentiens, Dominici exempli recordatus, in os hominis insufflauit dicens:

Marc. 7.

In NOMINE illius, qui dixit olim muto, Epheta, & ille

ille loqui capit, tibi precipio Vinculum infirmitatis, quod hominis huius linguam enervasti, & dissoluaris, nec deinceps, quò minus loqui possit, & illum ei praestes impedimentum. Dixit, & mox lingua illo nexu expedita, articulatè humanas depromsit voces, gratiasque egit Deo, & beato Disibodo.

Mira sunt, quæ S. Gregorius Turonensis refert, lib. *de Vita Patrum* cap. 10. Quodam enim die cum, reliquis in segete culmos incidentibus, manipulos colligaret B. Friardus, examen mirabilium atque sauarum muscarum, quas vulgò vespas vocant, reperiunt. Cumque acerrimè messores emissis aculeis lacerarent, vndique circumeuntes messem, locum illum, in quo hæc adunata erant, transiliunt, atque irridendo B. Friardum alloquuntur dolosè, dicentes: Veniat benedictus, veniat religiosus, qui orare non desinit, qui Crucem auribus & oculis semper imponit, qui vijs itineris sui salutaria vexilla præmittit: ipse metat super examen, ipse illud sua oratione mirefcet. Tunc quasi ad confusionem Dominicæ virtutis hæc verba suscipiens, prouolutus terræ, orationem fudit ad Dominum: & accedens, facto desuper signo Crucis, ait: *Adiutorium nostrum in NOMINE DOMINI, qui fecit calum & terram.* Ad hanc eius orationem confestim omnes vespæ se intra antrum, vnde egressæ fuerant, abdiderunt. Ille verò spectaculum omnium factus, messem statim illæsus collegit. Quod non sine miraculo iridentibus fuit, eo quod Dominus in se sperantem, ad confusionem eorum sic dignatus fuerit roborare. Denique post hæc cum in arborem pro quadam necessitate ascendisset, subito, colliso sub pedibus ramo, ruere cæpit, cadensque deorsum per singulos, quos percutiebat ramos, CHRISTI beatissimum NOMEN inuocabat dicens: CHRISTE omnipotens salua me. Cumque peruenisset ad terram, nihil est læsus, sed aiebat semper: *Adiutorium nostrum in NOMINE DOMINI, qui fecit calum*

Aliud in-
signe mi-
raculum.

Mira virtus crucis Christi, & inuocationis eius NOMINIS,

Sur. tom. 5. 15. Off. Aliud miraculum.

Sur. to. 6. Rursum aliud.

Iterum aliud.

& terram. His & alijs virtutibus animatus cepit intra secreta cordis tacitus cogitare, dicens : Si CRUX CHRISTI, & inuocatio NOMINIS eius, atque adiutorium postulatum ab eo, tantam potentiam habet, vt aspera quæque mundi deuincat, periculosa obruat, tentationum atra depellat, & omnia, quæ sunt seculi huius, oblectamenta pro nihilo reputet ac fastidiat : quid mihi & mundo, nisi vt relictis omnibus, quæ eius sunt, in illius vacare solius debeam obsequiis, cuius NOMINIS inuocatione à periculis sum saluatus iniquis ? Et egressus ab hospitio suo, oblitus parentes, & patriam, eremum petijt, ne in seculo habitanti impedimentum aliquod in oratione mundi sollicitudo conferret.

Raslana sanctimonialis sedens quandoque ad mensam S. Heduuigis, & os piscis incautè admittens, nec glutire potuit, nec reijcere. Sentiens sibi imminere periculum, surgit à mensa, conatur prouocare vomitum, vt vel sic extrudatur os gutturi affixum. Nihil se efficere videns, redit fidenter ad Heduuigem adhuc mensæ assidentem, indicat quid patiat. Compatitur illa, benè precatur ei IN NOMINE DOMINI, moxque signo Crucis edito, Raslana expuit os cruentatum, & mortis se discrimen euasisse latatur. S. Gregorius Agrigentinus Episcopus puellam diuturno morbo oppressam (vtpote, quæ nouem annis mouere se nunquam omninò potuerat) sanaturus, positis genibus orauit, dicens : *Domine IESV CHRISTE Deus noster, nè (quæso) auertas oculos à precibus serui tui, meque hodie humilem exaudi, atque hanc puellam, gratia ac potentia tui sancti spiritus erigens inuise.* His dictis surrexit, ac signo Crucis puellam obsignans : *In nomine IESV CHRISTI,* (ait) *exurge, & sta super pedes tuos.* Et puella protinus sana surrexit. Eidem cum aliquando monachus surdus & mutus obuiam venisset, ipse vehementer suspirans, commiserationis lachrymas profudit, manusque in cælum attollens, *Domine IESV*

SV

SV CHRISTE (inquit) Deus noster, cali terraq;
creator, qui leprosos coram diuinâ presentia tuâ sanasti,
surdas aures aperuisti, mutos lingua restituiſti, ipse hunc
seruum tuum incredibili tua potentia sana. Et NOMEN
TVVM sanctum laudibus perpetuo celebret. Sic dixit,
& apprehensum monachum confestim erexit, ac in NO-
MINE IESV CHRISTI, (ait) qui demoni surdo Mar. 9.
ac muto, Et proprio figmento egrederetur, imperauit, perfe-
ctè & loquere & audi, Deumq; conditorem tuum lauda.
Nec dum loqui desierat, cum quod petebat effectū est.
Nam cui antea lingua vincta, & auditus vitiatus fuerat,
clamare cepit, Magna sunt CHRISTE opera tua,
quæ per hunc virum iustum edidisti.

Illustre miraculum narrat Theodoricus Abbas S.
Trudonis in vita S. Rumoldi Archiepiscopi & martyris,
hisce verbis: Quadam dierum Libertus puer, cum coruis
ludos in alvei littore dum meditatur, dumq; nimium bene
ripa credit, periculum inijt: elapsus submergium facit. Tri-
sti fremitu totum statim littus concutitur: & proiectis qui
mergentem extrahant, omnis natantium conatus deficit:
Captiua prada coram oculis abducitur, & absorpta came-
ratis undis includitur. Rumoldus interim aberat, rumor
& que ad parentes intonat, & nihil minus suspicantes irre-
mediabili vulnere transuerberat. Appensus presens dolor
cum priori latitia præponderat: & quo olim letiores de re-
cens nato filio, eo nunc tristiores de mortui submergio. Ni-
hil enim sine dolore amittitur, nisi quod sine gaudio possi-
detur. Quid agerent, quò se verterent, quid consilii cape-
rent non habebant. Sola hac spes: Ut quo prophetante non
habitu acceperant, eo orante amissum recipiant. Euoca-
tus homo Dei de tristi luctu, & ipse totus concutitur, nec
minus quam ipsi genitores super spiritali suo filio compū-
gitur: consolatusq; alios, qui seipsum vix consolari poterat,
littus adit, locum notat: & celebri oratione terq; quaterq;
IESVM inclamat. Circumstat tristis conuentus: præsto-
latur finem euentus. Mirum dictu, vix dum ab oratione

Sur. 10. 7.
Præclarū
miraculū

Dan. 3.

surrexerat, reiectis oculis propè astantem puerum affectat: non dissono tamen à triumpho Babylonicorum puerorum miraculo. Nam sicut illi caminum triumphauerunt absque ignis ardore: ita & hic in contrario elemento supergressus est aquas absque aquarum humore. IESV bone, quid illud miraculi, quid illud fuit gaudii? Vbi nunc mors Victoria tua? Vbi nunc mors stimulus tuus? Ecce non solum noster Christus, sed & qui sunt Christi, in NOMINE IESU tibi imperant: tu obaudis, ipsi spoliant.

Sur. 10. 7.

Aqua in
vinum
conuer-
titur.

S. Bononius Abbas, ut corpus suum cum vitiis & concupiscentijs crucifigeret, ab ipsa adolescentia a carne, adipe, ouis atque caseo, sed & a vini usu abstinebat, nisi quod valdè modico vteretur propter stomachi euerfionem, quibus diebus Eucharistiam accipiebat. In quo more cum etiam in solenni Paschæ festo perseuerare vellet, miraculo non est a superna clementia hoc facere permissus. Quippe celebratis ritè diuini officij mysterijs, cum minister pro more ad mensam duo illi pocula attulisset, quorum alterum vinum alterum aquam contineret, & illud, in quo aqua erat, post impressum Crucis signum ori admouisset, eam vinum factum reperit. Et minister gustare iussus sic reuera esse cognouit, ac admiratus est, cum aquam se fudisse certus esset. Sed iussus effuso prius vino aqua iterum repleuit. Quæ itidem postquam eam ori admouisset, post imploratum DEI NOMEN & Crucis signum impressum optimi vini saporem retulit. Obiurgare ergò ministrum, qui sibi illudere cogitaret: ille verò Deum testem vocare, suis manibus aquam haustam esse. Cum verò tertio etiam hoc sic euenisset, diuinam virtutem atque operationem agnoscens, eiusque erga se miseratione hoc ita fieri colligens, eius numen celebravit, & gratias retulit. Sed fauorem popularem modestè declinans, ministro, qui solus erat conscius, efferre hoc & palàm facere vetuit.

Sur. 10. 1.

Cum vir sanctus Barbatianus presbyter deductus ad

Theo-

Theodoram primariam mulierem, refractario sanguinis fluxu ad desperationem laborantem, in qua expressa mortis effigies videbatur, eam intues dixerat: CHRISTVS qui hoc morbi genere laborantem liberauit mulierem, te sanat: quamobrem eius NOMINE tibi prae-dico, surge & ambula: Theodora ad sanitatem statim reducta est.

Fluxus
sanguinis
sistitur.

Atqui, vt multa paucis concludam: Continet in-
uocatio nominis IESV haec omnia; Imperium, meri-
ta, auctoritatem, virtutem, siue potestatem, sed hanc
maximè, quam credit, animoque concipit, qui id NO-
MEN voce promit. Voluit DEVS, CHRISTI po-
tius, quam PATRIS, aut SPIRITVS Sancti nomine,
Dæmonibus imperari discessum, quia illius in primis
comprobanda Diuinitas erat, & confirmanda doctri-
na, & omnes intelligere oportebat, Dæmones cum suo
Principe, quos adhuc coluerant, à CHRISTO ipso de-
uictos, eiectiones, attritos esse. Quæ causa est, cur IESV
nomen præ alijs, quæ non infructuosè in exorcismis
ponuntur, adhibeatur. Est enim maximè proprium, &
diuinitus impositum, (Luc. 1.) & in triumphali titulo
inscriptum (Ioan. 19.) & cui omne genu flecti debet. (Phil. 2.)
& cum ipse IESV hanc ad rem illud usurpari præce-
pit, tum in Euangelica historia pronuntiunt fideles,
ac infideles; & omnibus insita consuetudine non aliud
ad subitos aduersos casus in os nomen incurrit; aut ex-
tra hos etiam casus libentius editur.

Vide Lo-
rinum in
Act. c. 19.

Eat nunc ille nescio quis à Poeta in suæ Metamor-
phoseos lib. 1. laudatus, qui

----- dum fuit integer aui

Terruerat magnas ipso quoque nomine gentes.

IESVS enim noster aui semper integerrimus:

Semper & infernas perterret nomine gentes.

Eat & Alexander Magnus qui ægrotanti, vt refert Plu-
tarchus, Pyrrho, suo se allaturum opem nomine pro-
misit. Nugæ istæ sunt. Solum IESV nomen verè

ἀλεξίπακον est. in eo vno vera corporis, animiq; morborum continetur medicina.

PROPTER SACROSANCTVM
NOMEN IESV SS. APOSTOLI ET
Martyres inuidiā tām apud Iudæos quām
gentiles sustinuerunt, plurima tor-
menta sunt passi, ac mortem
denique ipsam sub-
ierunt.

CAPVT X.

Nomen
IESV, in-
uidiosum
nomen
infideli-
bus.

Matth. 10.

Act. 26.

Acrosanctum nomen IESV, quod Apostolis
potissimè commendatum est prædicandum,
atque exaltandum super omnia alia Dei no-
mina, factum est nomen inuidiosum, & odio-
sum, tām Iudæis, quām Tyrannis. Propterea enim per-
sequebantur Iudæi Apostolos, & Tyranni martyres, quia
prædicabant, & exaltabant nomen IESV, quod ipsis erat
abominabile, & execrabile. Sic enim prædixit Christus
Apostolis apud Matthæum. *Eritis odio omnibus homini-
bus propter NOMEN meum.* Et Paulus in Actis Aposto-
lorum loquens de seipso, quando erat Saulus persequu-
tor Ecclesiæ dicit: *Ego quidem existimaui, aduersum
nomen IESV debere me multa contraria agere, quod & fe-
ci Hierosolymis, &c.* Ideò enim persequebatur fideles, &
in vincula conijciebat, quoniam inuocabant, atque ad-

ora-

orabant sanctum nomen IESV. Tyranni etiam nunquam persequabantur eos, qui inuocabant nomen Dei, aut nomen creatoris, aut nomen Domini. Qui verò apud illos inuocabant & venerabantur nomen IESV, statim experiebantur ludibria & verbera, insuper & vincula & carceres, ac denique mortes acerbissimas. Itaque potissimum negotium Iudæorum ac Tyrannorum erat, nomen IESV ab hominum memoria tollere, ac penitus extirpare: quemadmodum Dauid in spiritu prædixerat, inquit: *Inimici mei dixerunt mala mihi, quando morietur, & peribit NOMEN eius?* Et Hieremias. *Eradamus eum de terra & inuentum, & NO MEN eius non memoretur amplius.* E contra verò potissimum negotium Apostolorum fuit, hoc sacratissimum nomen IESV, plusquam alia Dei nomina, prædicare per totum orbem, atque diffundere, ac testificari, non esse aliud nomen sub calo datum hominibus, in quo oporteat eos saluos fieri, nisi hoc sacratissimum nomen IESV. Pro cuius etiam nominis confessione parati erant multa pati, atque sanguinem fundere, quemadmodum de ipsis dicitur: *Ibant gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine IESV contumeliam pati.* Et de Paulo gentium futuro Apostolo dixit Christus: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro NOMINE meo pati.* Propterea de hoc sacratissimo nomine IESV Dauid dixit: *Sanctum & terribile nomen eius.* Sanctum dicit propter eius excellentiam & maiestatem, aut propter virtutem sanctificandi animas, quam habet. Terribile verò simul vocat, quoniam in eius prædicatione atque confessione, necessum fuit sanguinem fundere Apostolos atque Martyres, & pati mortem, quæ terribilis est. Sed ad hæc omnia oportebat paratos esse sanctos confessores huius sancti nominis IESV, sicut & Paulus ad hæc omnia paratissimus, dicebat: *Non solum alligari, sed & mori paratus sum, propter nomen Domini IESV.* Vnde & in Apocalypsi S. Ioannes considerans in spiritu Iudæos, atque Tyrannos, qui Apostolos, &

Propter
nomen
IESV ty-
ranni per-
sequebā-
tur fide-
les.

Rsal. 40.

Hier. 11.

Apostoli
verò sum-
moperè
studebāt
extollere
nomen
IESV.

Act. 4.

Gaude-
bant pro
illo pati.

Act. 5.

Act. 9.

Psal. 98.

& 110.

Cur no-
men IESV
sanctum
pariter
& terri-
bile.

Act. 21.

Apoc. 17.

Confessores nominis IESV persequabantur, atque trucidabant, sub nomine mulieris meretricis magnæ, dixit: *Vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum, & de sanguine martyrum IESV.* Hæc enim erat insatiabilis Tyrannorum sitis & rabies fundendi sanguinem eorum, qui profitebantur nomen IESV: sicut è contra totum studium confessorum Christi erat, pro confessione & dilatatione nominis IESV omnia pati, sanguinem fundere,

Curprius atque animas ponere. Considerare verò oportet, quod Sancti, S. Ioannes primò vocat eos *sanctos*, & postea vocat *martyres IESV*: quoniam qui volunt palmam martyrij obtinere à Christo pro confessione NOMINIS eius, prius oportet sint sancti, & sectatores, atque imitatores Christi, si (& vt D. Augustinus docet) *ita cunctis Saluatoris nostra Ioanne scri legibus se deuinxisse, & propter anteaclam vitam mercede fideles.* *reantur ad hanc martyrij gloriam peruenire.*

S. Aug. Sed quid magnum in hac re efficient confessores Christi, cum ipsius sanguis, & sanctum nomen IESV, tam terribile sit contra demones & Tyrannos, & contra omnia genera tormentorum, ac deniq; contra ipsam mortem: & simul etiam fortitudinem ac robur conferat ad vincenda atque contemnenda omnia genera temptationum, omnesque persequutores, & (sicut D. Chrysostomus dicit) *hoc IESV nomen tum inferis, tum morbis & vitis terrori est.* Vnde Dauid dicit: *In NOMINE tuo spernemus insurgentes in nos:* & apertius S. Ioannes in Apocalypsi: *Ipsi vicerunt eum* (draconem videlicet)

S. Chrys. *hom de laude Dei.* *propter sanguinem agni, & propter verbum testimonij sui.* Vbi *verbum testimonij sui*, intelligi debet testimonium nominis IESV, iuxta quod capite primo dixerat. *Et testimonium IESV CHRISTI, &c.* & cap. 19. *Et fratrum tuorum habentium testimonium IESV.* Ait ergò sanctus Ioannes, martyres Christi, & confessores NOMINIS eius, superasse draconem, serpentem antiquum, & vicisse Tyrannos, eius ministros, in virtute sanguinis Christi, & sancti nominis IESV, in quo posuit Deus virtutem ac

In nomi-
ne IESV
vicerunt
SS. Mar-
tyres cun-
cta tor-
menta.

terri-

terribilem fortitudinem contra omnes aduersarios, & hostes illius. Vnde & Solomon in prouerbijs dicit: *Turris fortissima NOMEN DOMINI ad ipsam currit iustus & exaltabitur.* Hoc est, in alto & tuto loco, seruabitur immunis à malo, tanquam in altissima quadam turri, atque in expugnabili, qualis est virtus nominis IESV. Et *exaltabitur*, dicit, quia in virtute sancti nominis IESV, victor euadet omnium tormentorum atque triumphabit, & martyrij palmam, atque coronam, in cælestibus obtinebit.

Quid plura? Prò Deum atque hominum fidem. Prò pudor, prò dolor, quanto prima illa Christianæ fidei radix, atque sanctissimi nominis IESV confessio, paganitatis, aut Iudaicæ superstitionis occasione, maduit sanguine? Quot Martyrum millia genuit? Quam acerbam & calamitosam pijs omnibus præbuit tempestatem? Quam mirè contrarij nauiculæ erant venti? Quam dirè rugiebat Boreas? Quot Christi ouiculas deuorauerunt lupi? Quantum sanguinis suxerunt immanes tigrides? Quæ platea? Quod rus non rubebat cruore apud Romanos, Græcos, Afros & Asianos?

Neque hîc Remi illius, aut Iulij Cæsaris cruorem fufum querimus, sed Sanctorum, qui templa Spiritus sancti fuere? Agedum, Clemens, Cletus, Anacletus, Evaristus, Alexander, Sixtus, Telesphorus, Higinus, Pius, Anicetus, Soterus, Eleutherius, Victor, Zepherinus, Calixtus, Urbanus, Pontianus, Antherus, Fabianus, Cornelius, Lucius, Stephanus, alijque è summis illis ac primis Pontificibus primi, quid molestiarum non tulere, dum paganitatis ipsius spinas euellentes, fidem initio plantant, in sterilissimo huius orbis horto, id est, in altis hominum pectoribus, sedemque Apostolicam indefessi tuentur, ac sacratissimum nomen IESV prædicant ac ubique diffundunt? Quanta diligentia euellebant cæci orbis errores, stuporemque crassum Dionysius Alexandrinus, & Hierosolymitanus, vterque Gregorius Neocæ-

sarien-

Prou. 18.

Hadrian.

Hecque-

tius in

Peripetas.

argum.

infig. sub

tit. Apo-

dix fidei

& Euag.

In perfe-

cutione

nominis

IESV,

quanta

Ecclesia

Dei per-

tulerit.

Summi

Pontifi-

ces &

Martyres

S. Eccle-

sia Do-

ctores.

Iriensis, Thaumaturgus, & Nazianzenus, Cyprianus,
 Arnobius, Origenes, Methodius, Eusebius, Apollina-
 rius, Victorinus, Hilarius, Iuuenus, Athanasius, Euse-
 bius Emiffenus, Theophilus Alexandrinus, Basilus, Pru-
 dentius, Isidorus, Irenæus, Damasus, Palladius, Hiero-
 nymus, Augustinus, Marius, Victor, Cyrillus, Fulgen-
 tius, Gelasius, Faustinus, Olympiodorus, Oecumenius,
 Genadius, Pachimeres? Quoties, inquam, sudarunt vi-
 neæ tuæ cultores, ac sacratissimi NOMINIS tui con-
 fessores, paterfamiliâs optime IESV? *Paulus plantauit,
 Apollo rigauit; Deus autem incrementum dedit; Deus,*
 inquam, *qui dixit de tenebris lucem splendescere, & cuius*
est operarios in vineam mittere, constituereq; idoneos mini-
stros noui testamenti, non litera, sed spiritu: Inter quos
 alij Apostoli; alij nobiles in Apostolis, quibus Apostoli-
 ca quædam gratia data fuit; alij Euangelistæ, alij Pasto-
 res, alij Doctores. Quis teneat horum omnium insig-
 nium cultorum catalogum manu scriptum? *Quis dinu-*
meret multitudinem stellarum, quæ in perpetuas lucebunt
aternitates, iuxta Danielis Prophetæ vaticinium?
Quis pluuia guttulas numeret? Quis vase etiam amplif-
simo metiatur, capiatque omnes diuinæ gratiæ guttas?
 Varij sunt nuntij, & internuntij & legati. Varia sunt
 donaria: *Diues enim Deus est, in omnes, qui inuocant*
illum.

Sed ô dolor, ô lachrymæ; quàm indomita nationum
 barbaries? Cælestia illa summaque mysteria initio cape-
 re non poterat, prædurior illa ætas, & ob id diuos Chri-
 sti legatos crude iter trucidauit. Dic Roma, vbi Pauli
 sanguis, quem fudit Neronis gladius? Vbi Petri crux &
 carcer, aliorumque tot Martyrum cruores, quos olim
 Gentiles diffudere tui? Vbi craticula illa, qua imma-
 niter Laurentium diseruciasti? Hierosolyma quoque,
 vbi Iacobi Apostoli Episcopi tui corpusculum? Cur tot
 Euangelicos præcones, cur tot Prophetas, fera bellua
 dilaniasti? Cur ô misera & ipsum Martyrum vnicum

decus

decus, Dei filium IESVM Christum, orbis assertorem & sanctum Seruatorem, inter sceleratos medium cruci affixisti? Vt dictum verum sit illud Propheticum: *Facta est mihi hereditas mea, quasi Leo in sylua*, ait Dominus. Et vbi cacabus igne ac sulphure crepitans, quem * Qui-riaco paraueras?

Eia Constantinopolis Regum sedes, num & tu multorum Martyrum sanguine mergeris? Heus tu Lutetia, vbi Dionysij illius Arcopagitæ, discipulorumque eius cruor, quem, dum idololatria cæca furens, in ignotum Christum sæuis, truculenter exfluxisti? Colonia Agrippina, ciuitatum decus, cur eodem die vorauit portus Rheni tui vndecim Virginum Christi sponсарum millia? Id te inuita factum nōrunt omnes per Hunnorum, qui muros obsidebant tuos, furorem & vesaniam;

Non pudet in teneras, miles sauire puellas?

Bellica femineum non habet arma genus.

Proh dolor insanis nymphae sunt prada Tyrannis,

Virginis sæuo funditur ense cruor.

Leodium, vbi Antistes ille tuus Lambertus quem modestum, innocentem & iustissimum lacerarunt impij fustibus & gladijs? Heus quoque tu dira, tu ferox Nicomedia, quibus te pinxero coloribus? Quo epitheto te verè digno incolas salutabo tuos? Vbi diui illius Adriani Christi militis venæ? Vbi nerui, manus, brachia, quæ omnia ferro immaniter contudisti ac discerpisti? Quanquam ille tamen te superior, quia Christi Philosophus, incudem, ferramenta, malleos, & enses tuos fortiter vicerit, imitatus Leonem illum, qui nimirum è tribu Iuda natus, mundum se superasse clamat. Adhæc, vbi Vincentij membra, quæ Datianus ipse eculeis, vngulis, acutioribus testis & laminulis ferreis dirè contorsit in te, ô Valentia? Proh dolor, quando te læserunt Faustinus & Iouita viri Christo sacri? dicito Brixia Italiae oppidulum: Cur crepitanti foco, lampadibus que admotis, visa es exurere tenera amicorum Dei

late-

Ioan. 19.

Hier. 12.

* Alijs

Cyriaco, rectius.

Constantinopolis

& Lutetia.

Coloniam

Agrippinam.

Agrippina.

Leodium

Nicomedia.

Apocal. 5.

Ioan. 16.

Valentia.

Brixia

Italiae

oppidulum.

Armenia.

Sebaste.

Augusta
Vindeli-
corum.Aug. de
ciu. lib. 10.
cap. 6.

Sophon. 1.

In Ep. 1.
ad Tim.
hom. 3.

latera; nec hoc contenta, ausa quoque es ceruices ho-
rum & capita atroci gladio præcidere? O nefas.

Prodi tu quoque Armenia, tu ipsa, inquam, etiam
quadraginta numero Martyres eadem horâ varijs tor-
mentis affectos è vitâ hac sustulisti. Vrbs Sebaste te-
stis est, quæ iniurias vidit; neque dici possit, quot tor-
menta, quot cruces, quot furcas, gladios, virgas, fu-
stes, ignes, pugiones, clauos, malleos, incudes, caca-
bos, iarragines, crates, funes compedes & carceres pa-
rauit Cacodæmon mendacij patronus aduersus verita-
tis testes, & sanctissimi nominis IESV confessores; vt
taceam, quantum olei, sulphuris ac picis in hos trucu-
lentia vsus impenderit.

Sed nunquid silentio te præteribo, ô augusta vrbs
Augustana, quæ ante mille trecentos & amplius annos,
huius sanctissimi NOMINIS confessione maximè es
illustrata, & multò augustior effecta, quam tum, cum
Augustus augustissimo suo nomine te decorauit, & co-
loniam Romanorum esse iussit? Nam cum illustrissi-
ma tua Martyr & patrona Asia, iudici Gaio præsentata,
se ipsam pro nomine IESV sacrificare velle, ingenuè con-
fessa esset, præter cetera tormenta ignis supplicium vi-
na pertulit, hostia Deo facta, semetipsam sanctam at-
que immaculatam victimam exhibuit.

Quamuis verò, D. Augustino teste, *ipse homo Dei*
NOMINI consecratus, in quantum mundo moritur, &
Deo viuat, sacrificium sit. Præcipue tam n Martyres
Hostiæ, Victimæ Holocausta, dicuntur. Si quis ergò
vult erigi, & superbi re sancta superbia erigatur cum A-
postolis, vt monet Hieronymus, *quando dignus fuerit*
pro nomine IESV CHRISTI contumeliam pati, glo-
rietur cum Apostolo, qui exultabat in tribulationibus.

Concludam hoc caput celeberrimâ D. Chrysostomi
sententia, vbi dicit: *Quemadmodum hi, qui in bello re-*
gia signa circumferunt, et moris est, magnis laboribus in-
digent, & viribus, maximaq; peritiâ, et ne id hostibus

pro-

prodat : ita & qui Christi N O M E N portant , non in bello solum , &erum etiam in pace , summis viribus indigēt , ne id maledicis linguis exponant , sed id strenuē ferant & xillo crucis armati . Ingenti enim profectō opus est robore , & quis dignē portet Christi N O M E N . Nam qui indignum aliquid , &el dixerit , &el fecerit , aut etiam cogitauerit , Christi N O M E N non legitimē portat , neque habet in semetipso Christum . Porro , qui id congruē portat , is profectō triumphat , non in foro , sed in calis , omnesq; illi adstant angeli , circumdantes illum , atque admirantes . Hæc ille . Quando igitur iuxta sententiam Apostoli , necesse est , vt omnes , qui piē volunt &iuere in Christo persequutionem patiantur ; sed quis sustineret , nisi ille adiuuaret ? Cum ergo nos in tribulatione protegit , cum ipsas aereas potestates arcet à nobis , ac repellit , quid aliud in hoc opere dici potest , nisi fortis ? I E S V M igitur fortitudinem nostram inuocemus , &c.

2. Tim. 3.

PROPTER SACROSANCTVM
IESV NOMEN RELIGIOSI VIRI
cuncta derelinquunt , & cen-
tuplum recipiunt.

CAPVT XI.

RATER supradicta admirabilis est IESVS , id est , Saluator in salute afferenda hominibus , quia admirabiliter voluntatem impij hominis auertit , & conuertit . Auertit à peccato , à mundo , à voluptate , conuertit ad Deum ,

IESV opus est , auertit voluntatis à peccato ,

ad

et cōuer-
tio ad vir-
utem.

psal. 76.
Bernar.
ser. 10.
Nomen
IESV, Re-
ligiosis
causa est
relinquē-
di omnia.
Matt 19.
Bern. ser.
ecce nos
reliq. om-
nia.

De natali
S. Bened.

Qua cau-
sa sint Re-
ligiosi or-
dines in-
stituti.

ad virtutem, ad sanctitatem. Si confideres, quam admirabiliter Pauli voluntatem, Augustini, Benedicti, Francisci, aliorumque similium à mundo abduxerit, & in omnem sanctimoniam adduxerit, exclamabis cum Propheta. *Hac mutatio dextera excelsi*, hæc mutatio Saluatoris admirabilis. Bernardus inquit: *Admirabilis Christus est, in conuersione nostra voluntatis, quæ mutatio solius est dextera excelsi.* Quanam autem sit causa huius conuersionis, & relinquendi omnia, docet Dominus apud Matthæum: *Propter NOMEN meum* inquit. Cui & mox amplissimū ac magnificentissimum promissum adiūgit. *Omnis qui reliquerit patrem, aut matrem, aut fratres, & sorores, aut domum, aut agros, centuplum in hac vita accipiet.* & e quo promisso rectè illa à Bernardo scripta sunt. *Hæc sunt*; inquit, *verba, quæ contemptum mundi in vniuerso mundo, & voluntariam persuasere hominibus paupertatem. Hæc sunt, quæ monachis claustra replent, deserta anachoretis. Hæc, inquam, sunt verba, quæ Ægyptum spoliant, & optima quæque eius vasa diripiunt. Hic sermo vniuersus, & efficax, conuertens animas felici emulatione sanctitatis, & veritatis promissione fideli.* Id ipsum testatur Beda in homilia quadam, vbi de religiosa hac paupertate differens, sic ait: *Ad latissima Domini & Saluatoris nostri promissa conuertamus auditum. Videamus, quæ tanta gratia pietatis, non aterna tantummodò vita premia suis sequacibus, sed & presentis munera pollicetur eximia.* Omnis, inquit, qui reliquerit domum, vel fratres, aut agros propter NOMEN meum, centuplum accipiet. *Qui enim terrenis affectibus, siue possessionibus pro Christi disciplinatu renunciauerit, quo plus in eius amorem profecerit, eo plures inueniet, qui se interno suscipere affectu, & suis gaudeant sustentare substantijs.*

Plurimi sunt in Ecclesia Catholica, arctissimarum, vt vocant, religionum institutores, qui arctissimas leges viuendi suis discipulis præscripserunt. Mirandum est

est

est omnino, quam spe (nisi virtute sacrosancti nominis IESV) freti, huiusmodi sint opus isti aggressi, & tanta cum laude ad exitum perduxerint. Atque ut probe rem teneamus; Benedictus adolescens, nulla eximiae nobilitatis & eruditionis laude prestans, nullis humanarum rerum, quibus interdum mortales capiuntur, praesidijs & ornamentis instructus, ausus est ante annos mille, atque amplius normam vitae inducere longè austerissimam, ac tot post se sectatores abduxit, ut eorum numerus iniri nullo modo possit, ex eius verò familia prodierunt tot ac tanti in omni laudum genere virtutumque florentes viri; ut quoquò te conuertas, admiratione defixus tenearis. Quot enim Martyres, quæso, ex illius ordine? quot miraculis ac sanctimonia praestantissimi viri exierunt? quot Pontifices summi & admirandi? vnus instar omnium producat à nobis exempli causa * Gregorius Primus. Cui quidem quicquid habent boni, debent Angli. Habuit autem, quod Trithemius testatur, Benedicti familia viginti quatuor Pontifices Maximos, ducentos Cardinales, Archiepiscopos mille ducentos, Abbates scriptis celebres innumeros. Atque, ut nemo possit effugere vim veritatis; constar ab Augustino, Mellito & Paulino huius instituti perductos ad Christi verum cultum, simulque ad omnem humanitatis cultum Anglos, à Bonifacio Episcopo Moguntino Germanos, à Leandro Hispalensi Visigothos in Hispanijs, à Corbeia Saxonicae alumnis Boresales omnes populos; sic etiam qui primus in Indijs Occidentalibus omnium latissimis regionibus, Christi religionem, verumque Dei cultum, disseminarit, fuit Bueil Catalanus cum duodecim socijs Ordinis eiusdem, quod scribit Fumus in historia Gallica Indiarum Occidentalium. Nunc è tota quæso antiquitate, adducatur aliquis, qui nullis instructus humanarum artium, scientiarumque & rerum praesidijs hæc effecerit, tot ac tanta præstiterit: perquirantur cuiusvis generis natio-

Benedictinus
Ordo
quæ eximius?

Quot
Martyres,
Confessores atque
Pontifices protulerit.

* Quicquid dicant alij, nos in hac parte sequimur auctoritatem S. Althelmi Schireburnensis Episcopi, qui illorum temporum omnino vicinus

E

nes.

fuit, &
valde se-
nex obiit
an. 709.
Butillus
& duode-
cim Mo-
nachi Be-
nedicti-
ni, primi
omnium
in Indijs
Occidē-
talibus
Christū
prædicāt.
Lib. I. c. 2.
Imp. &
Reges
ord. S.
Bened.
al. Sebbi.
al Ethel-
dredus
seu Ethel-
redus.
Coēne-
dus.
De ordi-
ne S. Frā-
cisci.
Non hīc
sermo est
de ijs, qui
rigorem
ordinis
relaxarūt

nes. Qua quæso igitur ratione hæc ille est aggressus, nisi hac fiducia, de qua nobis est sermo? Qui potuit iste persuadere iam defunctus, Ludouici filio Lothario Imperatori, ut amplissimis Imperij relictis opibus, eius instituta sequeretur, idemque agerent Hugo Prouinciae Rex, Rachis Longobardorum, Sigismundus Burgundiae, Bamba Hispaniae, Vermundus Castellae, Ranimirus Aragoniae, Sigibertus Northumbriae, * Sibbis Angliae, * Eltheredus & * Chenredus Merciae, Alfridus Northumbriae, Offa & Ina Angliae, Ceolulfus & Egeberrus Northumbriae, Henricus Quartus Daniae, Carolomannus Germaniae Reges, regnis depositis? Qua quæso igitur fiducia tanta hic (nempe S. Benedictus) aggressus, vel post mortem transiit?

Agere verò contemplare Franciscum Assisinatem; hic nulla eruditione vir, nullo agendarum rerum usu, nullis opibus, nulla humana sapientia & eloquentia, nulla nobilitate, praescripsit arctissimas suis viuendi leges; inter alia, ne quid vel proprium, vel * commune possiderent, arctissimam pauperiem amplexarentur: & tot post se sui reliquit imitatores, per annos propè quadringentos, ut non dico eorum, qui fuerint iniri numerus non possit, sed neque eorum, qui viuunt hodie, praemaxima multitudine. Quanam re quæso fretus iste pauperculus credidit se sui instituti assecclas habiturum, praesertim verò tot, per tot annos, in tanta viuendi rigiditate, absque vlllo victus subsidio? & tamen peruenit ad optata. Sed hæc omnia praestitit Iesus.

At quæstio inde oritur: Quid erit nobis (dicent Religiosi) paupertatem altissimam, castitatem splendidam, autem obedientiam seruantibus? quid erit nobis omnes diuitias, voluptates, propriamque voluntatem relinquentibus? Respondeo. Non sine premio relinquentur: qui omnia, propter Christum reliquerunt. Qui reliquerunt omnia, inuenient omnia. Sed in infinitum distant omnia, quæ reliquerunt: & omnia

quæ

quæ inuenient. Omnia quæ relinquunt, parua sunt: omnia quæ inuenient, infinita sunt. Inuenient enim omnia, id est, Deum infinitum, qui est omnia, iuxta illud Abrahamo dictum: *ego merces tua ero magna nimis*. Videlicet infinita. Quæ dimittunt Religiosi non amittunt, sed transmittunt: dimittunt in terris, transmittunt in cælos: Quocirca Christus iuueni diuiti dixit: *Vade & vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo*. Non amittit pecuniam is, qui agros fructiferos emit: non amittit Religiosus opes, qui relictis opibus, emit non agros, sed cælos. Vnde illud Aratoris poetæ, de ijs, qui Act. 4. agros vendebant, & domos, pretiaque ad Apostolos afferebant:

----- *Quæ turba perennem*

*Portatura crucem, Dominumq; secuta fidelem,
Spreuit agros, habitura polos, &c.*

Aliam remunerationem seruis suis benignissimus Iesus promisit in Euangelio: Nam cum ipse sedebit in sede maiestatis suæ, sedebunt quoque sancti Religiosi, super sedes gloriæ suæ, iudicantes duodecim tribus Israël. Sedebit Petrus & Paulus, reliquique Apostoli: sedebit Augustinus, Hieronymus, Benedictus, Bernardus, Dominicus, Franciscus, sedebunt ceteri Religiosi, qui res caducas omnes repudiarunt, Vniuersumq; terrarum orbem iudicabunt.

Quis secularis honor (ait Bernardus) *excogitari potest, qui non proissus in tanta sublimitatis comparatione exilesceat?* Hæ sunt cathedræ ambiendæ, hæ sedes, hæc tribünalia toto conatu exquirenda. At humana ambitio, humi locatas sedes solum ambit: in cælo constitutas, non curat. *Infelix ambitio* (ait idem sanctissimus pater) *quæ ambire magna non nouit.*

Neque verò solum in cælo præmium, omnia relinquentibus largitur Deus: sed etiam in terra. *Centuplū* (inquit) *accipiet. Centies tantum accipiet* (vt est apud Marcum) *nunc in tempore hoc domos, & fratres, & soro-*

Præmiū
Religio-
rū, quan-
tum &
quale?
Gen. 15.

Matt. 9.

Arator.
lib. 1.

Matt. 19.

D. Bern.
Sedes Re-
ligiosorū
in iudicio
præstan-
tes.

Præmiū
in terra
Religiosi
accipiūt.

Psal. 26.

Centuplum accipit Religiosus.

Rom. 14.

Deliciæ Religiosi quæ sint.

Religiosi qui ceteros ordines præ suo contemnunt, reprehendi. Multi sunt ordines Religiosi in Ecclesia.

Psal. 44.

res, &c. Nemo timeat omnia relinquere: omnia relinquenti, & Christum pastorem ac rectorem sequenti, nihil ad vitam necessarium deerit. *Domine regit me* (ait Psalmographus) *& nihil mihi deerit. In loco pascuæ, ibi me collocauit.* Locus pascuæ est Religio, in qua neque pascua animo deerunt, neque corpori. Pro vno patre centum, pro vno fratre centum, pro vno agro centum, reperiuntur. In ea bona spiritualia inueniuntur: quæ bona omnia longo superant interuallo, quæ relinquuntur. D. Bernardus: *An non centuplum* (inquit) *habet omnium: qui impletur Spiritu sancto, qui Christum habet in pectore? Nisi quod longè plus quam centuplum est, Visitatio paracleti Spiritus, & præsentia Christi, &c. item: hoc centuplum adoptio filiorum est, libertas, & primitiæ spiritus, deliciæ charitatis: gloria conscientia, regnum Dei, quod intra nos est, non utique esca, vel potus, sed iustitia, & pax, & gaudium in spiritu sancto, &c. Hoc gaudium in Spiritu sancto, has delicias charitatis diuinamque consolationem, hoc centuplum, is Religiosus consequitur, qui omnia relinquit, qui nihil sibi retinet: is gustat, quam suavis est Dominus, & quam dulce Nomen eius, quod est IESVS.*

Coronidis loco taxandus videtur immoderatus quorundam Religiosorum zelus, qui superbia potius inflati, quam IESVS afflatus spiritu, suum tantummodò statum laudibus efferunt immodicis, reliquos Religiosorum ordines aut contemnunt præ suo, aut certè depri-mere conantur, & multis parasangis inferiores iudicant. Aliter longè saperent, si se veros IESVS Christi seruos opere ipso declarare vellent. Non est enim vnus tantum in Ecclesia Religiosus ordo, sed multi, quibus decoratur maximè. Summum enim ornamentum Ecclesiæ afferunt, & veluti gemmæ in illa rutilant. In Psalmo *Circumamicta* dicitur *varietate Ecclesia*, quoniam multi in illa status, multi sunt ordines Religiosi. Id vnum curandum est præcipuè, vt inter se omnes

chari-

charitatis vinculo copulentur, nulloq; dissidio, vel minimo, invidia nulla, quoquo modo disiungantur. Religiosus quilibet, ordinem suum amet, colat, arctissime teneat, reliquos omnes magna charitate complectatur, iuxta illud D. Bernardi in Apologia: *Vnum* (inquit) *ordinem opere tenet: ceteros charitate. Faciet autem charitas, et ne illorum quidem fructu fraudet, quorum instituta non sequor, &c.* Turpe est in statu perfectionis, quæ in charitate posita est, desiderari charitatem. Hoc itaque quicumque considerabunt Religiosi, & se omnia pro nomine IESV reliquisse, eumque se perfecte sequi declarabunt, atque in hac vita *centuplum* recipient, & in futura vitam æternam possidebunt.

Religiosi
ordines,
sunt om-
nes cha-
ritate v-
nus ordo.
D. Bern.

NOMEN IESV IN TENTATIO-
NIBVS INVOCANDVM, EXEMPLO
præsertim S. Antonij, Hilario-
nis, & aliorum.

CAPVT XII.

ACRATISSIMVM nomen IESV nobis est
refugium, quod in bello spirituali nobis cõ-
pellandum est. Solent hi, qui obsessam ciui-
tatem ab hostibus, aut è regione inimico-
rum sitam defendunt, si quem subito offendant, vt
sciant, an suas, an contrarij ducis partes agat, symbolæ
loco palàm interrogare: Quis viuat, aut quis regnet?
ille vero caueat, ac diligenter prospiciat, quemadmo-

Simili-
tudo.

dum respondeat, ne ab illius gladio cōfodiatur, si signatum à duce nomen, symbolamve non proferat. Sic si à Christiano homine quærat, quis nam in illo uiuat, quis regnet, Christum in se uiuere dicat cum Paulo, ne si aliud dixerit, pereat, & nomen IESVS vereatur. Vt, sicut cum auditur, quod vulgo dici solet: Quis est Regis? qui Regis partes agunt, continuò accedunt, sic etiam tu in his, quæ ad Christi gloriam conducunt, illi assistas, & in omni tua tentatione & tribulatione nomē quod inuocare debes, tibi sit IESVS, de quo nomine dictum est, *sanctum, & terribile nomen eius*, sanctum & dulcissimum inuocanti, terribile verò daemōnis, contra quos inuocatur. Peto ergò a te, quisnam in te uiuit? Nec immeritò hoc interrogo, *quoniam sunt Di multi & Domini multi*, ait Paulus. Clamauit olim omnis populus. *Viuat Rex Saul*, clama & tu, Viuat IESVS. Non ergò regnet peccatum in vestro mortali corpore. Si enim peccatum in te regnat, non uiuit in te IESVS. In iusto Christus uiuit, sicut Paulus ait: *Viuit Verò in me Christus*. Bernardus: *Accepimus ab Apostolo habitare Christum per fidem in cordibus nostris*. Cum ergò fides in te mortua est, Christus in te mortuus est: cum fides uiuit regnat, Christus similiter uiuit, & regnat.

Hoc benè intellexit magnus ille Antonius, qui toties à malignis hostibus impetitus, semper eorum impetus vel sanctæ crucis signo, vel sacrosancti nominis IESV inuocatione repressit, confudit, fugauit, sicut de seipso testatur, dicens: *Quoties me nimis laudibus efferre conati sunt, cum à me in NOMINE DOMINI maledicta reciperent? Quoties augmenta Nili fluminis futura dixerunt, cum à me audirent, Et hoc ad Vestram quid pertinet curam? Quoties minitantes vt milites armati, scorpionibus, equis, beluis & varijs serpentibus circundederunt me, & domum, in qua eram, repleuerunt, cum ego è contra psallere: Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in NOMINE Domini Dei nostri magnificabimur: & statim*

Psal. 112.

1. Cor. 8.

1. Reg. 10.

Rom. 6.

Gal. 2.

Athan.

in Vita S. Antonii.

S. Antonius vt à se daemōnum tentationes repulerit.

Psal. 19.

miseri-

miser cordia Christi fugabantur. Et post pauca: Vidi aliquando diabolum excelsum corpore, qui se Dei virtutem & providentiam ausus est dicere, & ait ad me: Quid vis, ut a me tibi d. netur, Antops? At ego sputum & maxima in os eius ingeminans, totum me in eum CHRISTI NOMINE armatum ingessi: Et statim ille procerus ad spectu, inter medias manus exiit. Rursum post alia: Pulsavit aliquando demon monasterii ostium: Egrediens video hominem enormi sublimitate, porrectum caput & s. que ad calum. Cum ab hoc quisnam esset, inquirer. m, ait: Ego sum satanas. Et ego, Quid inquam, hic quaris? respondit: Cur mihi frustra imputant monachi? Cur mihi omnes Christianorum populi maledicunt? Et ego: luste faciunt, tuis enim frequenter molestatur insidijs. At ille ait: Nihil ego facio, sed ipsi se inuicem conturbant. Nam ego miserabilis factus sum. Rogo, Nonne legisti, quia defecerunt inimici framee in finem, & ciuitates eorum destruxisti? En nulum iam habeo locum, nullam possideo ciuitatem: iam mihi nulla sunt arma per omnes nationes cunctasq. provincias CHRISTI personat NOMEN: solitudines ipse quoque monachorum stipantur choris. Ipsi se, quaeso, tueantur, & me sine causa non laterent. Tum ego Dei gratiam cum alacritate miratus, sic ad eum locutus sum: Non tua veritati qua nulla est, tam nouam & tam inauditam adscribo sententiam: nam cum fallacia caput sis, hoc sine mendacio coactus es confiteri. Verè enim IESVS tuas funditus subruit vires, & honore nudatus angelico, solutarius in sordibus. Vix dum verba compleueram, & ille sublimis, SALVATORIS deletus est NOMINATIONE. Qua ergo iam, o filioli, poterit residere cunctatio? qua trepidatio manebit ulterius? Quis nos eorum turbo poterit conuellere? Secura sint anima singulorum: non sibi fingat cogitatio vana discrimina: non aliquis timeat a diabolo sublatum, ad precipitia se posse deferri. Pellatur omnis anxietas: Dominus enim, qui nostros prostrauit inimicos, manens, & promisit, in nobis, a varijs nos satana muniuit incurribus.

Psal. 9.

IESVS
satanæ
contriuit
vires.
Quid
Saluatoris
nominis
nominis
nisi no-
men Ie-
sus intel-
ligendū?

E 4

En

Hier. in
Vita S.
Hil. r.

En ipse Diabolus, qui huiusmodi cum suis satellitibus exercet astutias, nihil se posse contra Christianos fatetur. Hæc & his similia plura in vita S. Antonij refert D. Athanasius. Simile quid prodidit S. Hieronymus de S. Hilarione: *Quadam, inquit, nocte, cepit infantum audire vagitus, balatus pecorum, mugitus bouum, planctusq; mulierum, leonum rugitus, murmur exercitus, & rursus variarum portenta vocum, Et antè sonitu, quam aspectu territus cederet. Intellexit Damonum ludibria, & prouolutus genibus, Christi crucem signauit in fronte, taliq; armatus casside, & lorica fidei circumdatus, iacens fortius praliabatur, cum interim ex improviso, splendente luna, cernit rhedam feruentibus equis super se irruere, cumq; inclamasset IESVM; repente terra hiatu pompa omnis absorpta est. Legitur de quodam gentili, (inquit Nicolaus de Blony sermone duodecimo de Sanctis) quod antequam fuisset ad fidem nostram conuersus, demones eum frequenter corporaliter verberabant. Iste autem ad consilium cuiusdam sancti viri in quatuor angulis lecti sui fecit hoc nomen sanctum inscribi. Demones autem quotiens cameram intrauerant, stantes à remotis dixerunt. Discedite à IESV, sed ad lectum nullatenus appropinquare potuerunt. Ille conuersus de nouo scripsit hoc nomen IESVS, & ad quandam lanceam appendit. Quoties autem ad eum accedere volebant, toties lanceam eis obiecit. Et sic ab eis fuit liberatus. Hæc ille.*

Ex relationibus Chinenfibus habemus. Nanchini in Chinenfi nempè Regno anno M. DC. VII. Christiani cuiusdam domum spectris dæmonum variè & grauiter exagitata fuisse. Ille consilij humani inops, ad diuinum confugit auxilium. Omnibus itaque ianuis sacrosanctum nomen IESV, & B. Virginis Maria inscribit, eaque inscriptione domus illa, omnibus his molestijs est liberata.

S. Abrahamius cum à Satana in lucis Angelum transformato, fortissima periculosissimaque pugna grauiter

oppugna-

S. Ephr.
tom. 3.

oppugnaretur, contenta ei voce respondit: *Tenebra tua tecum sint in perditionem, o plene dolo atque fallacia. Homo enim peccator sum ego. Quia tamen caritatem Dei mei habeo, & spem in ipsum atque auxilium, in nullo ego te, tuasq; insidias pertimesco, neque tua plurima phantasmata ac spectra terrorem mihi incutiunt. Pro muro siquidem munitissimo atque tutissimo est mihi nomen Domini mei & Saluatoris IESV CHRISTI, quem dilexi ac diligo: in quo te nomine increpo, immundissime canis, ac miserabilissime. Cæsarius lib. 12. cap. 38. eum, qui in horribilem illam specum, quæ S. Patricii purgatorium dicta est, descendebat, refert solitos eius loci antistites monere, ac dicere: Videbis hac nocte insultus demonum, & penas horribiles: sed non poterunt te ledere, si nomen IESV semper habueris in ore. Quod si demonibus blandientibus, sue terrentibus consenseris, & IESVM inuocare neglexeris, peribis. Climacus grad. 20. IESV nomine cade inimicos. Neque enim in calo aut in terra potentiora sunt arma.*

QVOMODO SACROSANCTÆ
CHRISTI VIRGINES DVLCISSIMO

IESV nomine gloriantes, eumq; suū
sponsum appellantes, sæuissi-
ma tormenta, ipsosq; ty-
rannos superā-
rint.

CAPVT XIII.

D. Bern.

ser. 20. in

Cant.

Isa. 26.

I E S V S

sponsus
omnium
animarū
sanctarū,
præcipue
tamē Vir-
ginum.

S. Ambr.

ser. 90.

Capit 4.

Omen I E S V S, est nomen amabile, illum enim calicem nobis sonat, qui amabilem maximè Christum reddit, Bernardo teste: *Super omnia* (inquit) *reddit amabilem te* *mibi I E S V bone, calix quem bibisti, opus nostra redem-* *ptionis. Hoc omnino amorem nostrum facile vendicat to-* *tum sibi, &c.* Isaias quoque: *Nomen tuum, & memo-* *riale tuum, in desiderio anima.* Noluit Christus nomen assumere potentia, maiestatis, tremendiue furoris horribile, sed misericordia amabile. Et quamuis Dominus I E S V sponsus dicatur omnium animarum sanctarum, tamen hanc prerogatiuam præcipue addita sibi fecere sanctæ virgines, quæ de eius amore, glorificatione, virtute & honore præcipue gloriantes, gloriosum de aduersarijs triumphum reportauere. Hinc B. Agatha oleam sterilem reddidit execrata suos ciues, qui non credidissent ancillæ Dei, *pro sancto eius NO MI NE decertatura.* I E S V sanguine quoque inflammabantur animæ igne diuini amoris, ita vt in facie rubicundi colores apparerent, quibus pulcherrimæ in oculis Dei efficiebantur, quemadmodum D. Ambrosius refert, dixisse S. Virginem Agnetem, *sanguis eius ornauit* *genas meas.* Hic enim est viuus color, rubicundus, & roseus sanctarum animarum, quæ intus ardent amore, diuini sponsi sui, qui, vt eas mundaret, & pulchras efficeret suo sanguine, *sponsus sanguinum* fieri voluit. Hoc cælesti purpurisso, sanctæ animæ, labijs suis & genis, rubicundum colorem induunt, vt pulchriores coram pulcherrimo sponso appareant: à quo & audire possint dulcissima illa verba, *Sicut vitæ coccinea labia tua,* *sicut fragmen mali punici, ita gena tua, absque eo, quod* *intrinsecus later.* Ex interiori enim feruore animarum sanctarum, quem in earum cordibus, sanguis Christi operatur, procedit ille mirabilis color, atq; sanguineus,

in

in labijs ac facie earum. Vnde & labia earum nihil aliud repræsentant, quàm mansuetudinem, & modestiã Christi, grauitatem eius, ac vitæ splendorem imitantes, & in omnibus sequentes agnum sine macula, in cuius sanguine lotæ sunt, atque rubricatæ. Hoc sanguine pretioso adornatur etiam anima ornatu pulcherrimo, vt audiat à sponso illud Canticorum, secundum aliam literam. *Ornatus capitis tui, sicut purpura Regis, & vt S. Ambrosius docet: Sanguis Christi purpura est, qui in-* *Ambr. su-*
ficit sanctorum animas, non solum colore resplendens, sed per Psal.
etiam potestate: quia reges facit, quibus regnum donet æ- *118. ser. 17.*
ternum. Hoc ipsum videntur dicere sancti, qui in cælo sunt Christo Domino, ac Redemptori suo. *Redemisti nos (inquiunt) Deo in sanguine tuo: & fecisti nos Deo nostro regnum.* *Apo. 5.* Duos magnos effectus referunt sanguinis Christi, & quod redemit nos à peccato, deditque munditiã, & splendorem spiritualem, & quod fecit nos regnum Christi, & reges, vt cum illo regnemus in æternum. Fuerunt sanè CHRISTI Virgines nobilissimi & constantissimi propositi, nimiumq; laudabiles. Nam cum persecutionis sæuissimæ feruor, Christiani gregis strages plurimas daret, omnesque timidi ac fide imbecilles certare renuerent, Christumque Dei filium confiteri pænarũ metu detrectarent, fortissimæ CHRISTI Virgines instaurarunt aciem, & conserto bello summis viribus fuderunt hostem, victoriæque potitæ sunt. Accinctæ enim lumbos suos fide integra atq; perfecta, interritæ CHRISTVM Dominum, ingentiq; constantia confitebantur. Stabant namque certaminis tempore fortissimæ bellatrices DEI, tormenta omnia summa animi alacritate tolerantes pro NOMINE vnigeniti filij DEI, ac Saluatoris nostri CHRISTI. Quam verò strenuè, quantaq; laude fortitudinis præditæ fuere, quæ subiecta oculis horrenda supplicia contra se parata, non modò nihil timuerunt, verum maiori quoque constantia pugnantes, cuncta tolerando su-

Cant 7.

Ambr. su-

118. ser. 17.

Apo. 5.

Sanctarũ
Virginũ
victoria.

pera-

perarunt? Cernebant ardentem rogam, ignitas sartagine, ollasque feruentes, quæ feruore nimio guttas picis & adipis longius iaculabantur. Adspiciebant item ferratas & aculeatas rotas inter ignium globos nunquam celeritate versari. Intuebantur ferreos ungues, laminasque candentes, fustes, vectes, aculeos, terebra, compedes atque catenas, omnemque prorsus artem, quam inimicus veritatis aduersus confessores Domini Saluatoris inuenit. Omnia enim pænarum genera in conspectu sanctis virginibus hostis callidus dedit, ut in formidine verteret ipsas, & adspectu ipso ac terrore pænarum, lingua non amplius confiteri Dominum IESUM metu impedita, præsumeret.

Pænis
proposi-
tis Virgi-
nes fiebat
alacrio-
res.

Verbera
deliciæ
fuerunt
Virgini-
bus.

Act. 8.
En quid
efficit
charitas.

Quid autem fidelissimæ promptissimæque bellatrices CHRISTI, inter huiusmodi ante oculos exposita horrenda, inauditaque supplicia? Promptiores effectæ, maiore fiducia atque constantia indubitanter, & intrepidè ante tribunalia iudicum ac Præfectorum, CHRISTVM Dominum confitebantur. Non stridens flamma, non ignitæ sartagine, non ollæ feruentes, non rotarum horrendæ vertigines, non ardentes laminæ, non unguium dentes, non cetera id genus tormenta, non compedes, non catenarum pondus immensum, non tyrannorum minæ, non principum fremitus, non ars tota diaboli, ministrorumque eius exterruit fortissimas CHRISTI Virgines, non impulit abnegare pietatem, non a charitate DEI & Saluatoris abduxit: sed præcinctæ fide, conculcârunt machinas omnes inimici, neque illos omninò formido tentauit. Non valuit vis immensa pænarum ipsarum animos flectere: tam intrepidæ charitatis ardorem nec mors ipsa quiuit extinguere. Cæsæ, magno cum gaudio flagrorum ictus, ut summas delicias, suscipiebant: serenaque ac ridenti facie gratias Deo referebant, quia meruerant pro ipsius NOMINE pati. Nam dum lictorum manus earum membra torquerent, visceraque nudarent, non marren-

tes

res aspexere, non tristes, nec solum inter cruciatus gemitum non edentes, verum lætiore facie gaudia interna restantes. Quippe illis ea erant tormenta pro requie, & carnifices obsequi potius, quam sæuire videbantur.

Sic igitur vexatæ, afflictæ, tentatæ, exquisitisq; tormentis cruciatæ, Deum ex toto corde, totaque mente dilexerunt. Nullis tentationibus, nullis, grauissimis licet, acerrimisq; supplicijs flecti potuit tanta constantia. Nullis persequentium terroribus diuinæ charitatis ardor in sacris pectoribus quiuit obtundi. Nos verò in requie atque delicijs, benignissimum Deum ac Dominum nostrum diligere volumus. Sanctæ illæ se inuicem in ipso certaminis feruore ad perferendos pro fide CHRISTI cruciatus hortabantur, pusillanimesq; consolabantur, vt ipsæ quoque illarum famulæ vna cum dominabus in sancto certamine martyrij corona donarentur. Nos contra mali atque peruersi, inuicem inuidemus, inuicem comedimus, inuicem mordemus ob immauitatem nequitiae nostræ. Agè igitur sanctarum virginum esto discipulus. Si te illis in disciplinam tradas, erunt tibi magistræ optimæ, discesq; ab illis nullâ ratione passionibus cedere: disces ab eis perfectam fidem, charitatem DEI, ingentemque miserationis affectum, ac futurorum desiderium. Hæ enim ardentem rogam virtute Dei & fide perfectâ vicerunt. Vince igitur & tu semper ardentes noxiæ concupiscentiæ flammæ. Varios illæ cruciatus tolerando superârunt, spe, quæ est in Christo, subnixæ. Tu quoque turpes omnes passionés, pudiciâ & cogitatione pietatis admora, superare contende. Vicerunt illæ tyrannos per modestiam & longanimitatem. Vince tu quoque iracundiæ tyrannidem, eisdem armis institutus. Illæ apertè martyres fuere: tu in occulto martyr esto perfectus. Ille palam consummauere certamen: perfice & tu in occulto certamen, vt in die retributionis cum ipsis

coro-

Inuoca-
tio SS.
Virginū.

SS. Virgi-
nes vt se
confirma-
rint in
pānis.

coroneris, atque in cælesti regno illarum gloriæ socius inueniaris, atque vñā sempiterno gaudio fruaris.

Præcamur, beatissimæ Virgines, pro Domino Saluatore, proq; illius charitate spontè & impigrè tormenta subijsus, atque idèd familiaris Domino coniunctæ estis, vt pro nobis miseris, & peccatoribus, & negligentia squalore sordentibus, Dominum interpellare dignemini, vt superueniat in nos gratia CHRISTI, quæ corda nostra radio sanctæ charitatis illustret, vt ipsum toto corde diligere possimus. Vos nempe verè beatæ atque gloriosæ estis, quas Angeli & homines pari consensu beatas prædicant. Nam pressuræ tempore, cum pænarum dolor augeretur, vos antè mentis oculos paradisum habebatis, vobiscum ista reputantes. Multiplicentur hic supplicia corporis, vt illic in paradiso voluptatis propagetur & requies. Cumq; in altum se attollerent fluctuum montes, & moles vndarū per supplicia passionum, beatitudo vobis à Deo repromissa iugiter versabatur ante oculos, perfectè credentibus non posse mentiri Deum, qui ista promiserat. Quoniam igitur futura illa & sempiterna bona iugiter intuebamini, certæ vos eis sine fine fruituras, idcirco, beatissimæ, flecti molliriq; vestra non potuit constantia. Læta & exultans futurorum expectatio, fortes vos ac robustissimas fecit. Itaque horis singulis noua vobis ad-moueri acriora supplicia cupiebatis, neque satiari pænis poteratis. Vidit vos truculentus arbiter securas, fidentes, intrepidas in agone persistere, nullamq; pænarum acerbicatem, nullos verberum ictus, nullas cat-nificum manus omninò formidare, fractasq; suæ nequitia vires obstupuit ac doluit. Vbi verò cruciatus omnes, immensa virtute vicistis, arbitrabatur insanus Iudex, per ferri metum robur vestræ constantia in formidinem posse conuertere, negaturasq; CHRISTVM putauit, quem toto animi affectu concupistis, quiq; in cordibus vestris, vt in purissimo gratissimoq; domici-

lio inhabitabat. Ignorabat amens, fore, ut ipsius gladius, qui immensos sanguinis riuos, strictus in sanctorum iugulum, fuderat, libi in primis pararet necem, ut ipsis pij cruoris undis suffocaretur infelix. Aiebat autem militibus suis, victus atque confusus: Timeo ac trepido vehementer hunc sanguinem, qui de cæsarum proles Nazareni NOMINE ceruicibus manat. Se inuicem hortantur ad mortem, pro ipsius confessione subeundam. Terret me tanti ipsorum cruoris effusio, neque ad momentum, ante tantum discipularum CHRISTI consensum, tantamque concordiam fidei consistere possum. Pænitet iam me facti mei, malleque aduersus eas non concitasse principum animos. Ecce enim illorum sanguis me undique exagitat. En sanguinis odor meas exoluit vires, ac nequeo penitus illuc intendere aciem, ubi discipularum IESV ossa inhumata iacent.

NOMEN IESV, QVAM SIT
DÆMONIBVS TER-
RIBILE.

CAPVT XIV.

✠ Experimento cōprobatū quotidiano in Ecclesia Catholica ad nomen IESV dæmones fugari: & scribit Alciatus ipse Iureconsultus etiam eo in libro vbi sagas ne igne comburatur defendit, quum in dæmonum choro illæ saltitaret, prolato obiter à quadam fæminâ pestifera tinte, IESV

*De parci-
gis lib. 8.*

Qu. 7. art.
26. & 27.
In dial.
cum Try-
phone.
Lib. 4.
cap. 27.
Solum
nomen
IESV dæ-
mones
reueren-
tur, cere-
ra blas-
phemāt.
in Harm.
mundi,
Cant. 2.
tom. 2.
Philsp. 3.

Luc. 11.
Cur Iu-
dæi no-
men IESV

nomine, totum illum chorum dissolutum esse, dæmo-
nesque penitus disparuisse. Idem commemorat Chir-
landus de sortilegijs. Iustinus quoque Martyr aduer-
sus Iudæos, in nomine IESV dæmones fugari docet. La-
ctantius, à Christianis spiritus inquinatos affirmat ex-
cludi, & nomine Magistri sui, & signo passionis. Rursum
quamuis omne Dei nomen in inferno a damnatis blas-
phematur, sed hoc nomen IESVS non blasphematur, i-
mò illud dæmones reuerentur, & eo audito genu fle-
ctunt. Et Franciscus Venetus ait: *Neque tacebo, quod
experimento didici, nullum demonem ex his, qui vexant
corpora humana, posse resistere, quin velint, nolint, genua
flectant, quando nomen IESV debite pronunciatum, ipsis
proponitur Venerandum, & fidelis inueniatur, qui dixit;
In nomine IESV omne genu flectatur, caelestium, terrestriū,
& infernorum.* Item affirmat cap. 16. Hebræos in di-
uinis nominibus peritissimos nihil iam ei nominibus
operari posse in dæmones eijciendos, quia omnis vis ad
nomen IESVS transijt, quo quia non vtuntur, vt vim
aliquam habeant, vt illi falsi ei sunt, dæmonia inuocant
facti Necromantici. Et hunc Venerum laudat, eique
adstipulatur Guillelmus Menneus l. 1. aurei velleris cap.
14. Et lib. de Dæmoniis Tyreus c. 42. n. 22. Sagis, ait,
& ijs, qui se diabolo deuouerunt, mandari, & serio præ-
cipi scimus, vt si quando nocturnos conuentus habent,
prorsus à nomine IESV abstineant, quanquam IESVM
abiurarint. Scimus subitò & diabolum, & præsentem
turbam disparuisse: si quando collegarum alicui, etiam
præter intentionem, nomen IESVS excidisset. Gala-
tinus l. 8. c. 5. ex Hierosolymitano Thalmud refert:
quemadmodum Iudæus, qui mortiferam, nescio quid
deglutierat, fuerit ab alio Iudæo per IESV nomen li-
beratus. Et Doct. super illud Luc. *Filij vestri in quo eij-
ciunt*, scilicet dæmonia? dicunt, Iudæos videntes sua ex-
orcismata nihil valere ad dæmones pellendos, & viden-
tes Christi discipulos, in nomine IESV ea pellere, eodem

nomi-

nomine vſos. Sed dubium eſt, quid hoc nomen IESVS habeat, vt ei *omne genu ſelectatur, & ſit nomen ſuper omne Dei nomen*? Quod ſuper nomen omnium creaturarum ſit, non mirum, cum ſit Dei nomen; ſecundum illud Pauli: *Tanto melior angelis effectus, quanto differentius pra illis nomen hereditauit.* Sed cur ſuper omnia nomina Dei nomen hoc eſſe voluit? Hieronymus ad Marcel- lam, *de decem Dei nominibus* opusculum condidit. Dio- nyſius in lib. *de Diu. nomin.* quadraginta quinque no- mina Dei colligit. Hebraei ex cap. 14. Exodi ſeptuagin- ta nomina colligunt, vt refert Franciſcus Venetus vbi ſupra, & inſuper inter omnia illa nomina nomen IESVS poſitum eſt à Deo. Ratio eſt, quoniam ſicut in auro cæ- tera metalla; ita in hoc nomine continetur virtus, & ſignificatio omnium diuinorum nominum, & omnium eorum myſteria: de quo multa Franciſcus Venetus vbi ſupra; & hac ratione hoc ſolum nomen frequentius in- uocamus iuxta vaticinium, *Zach. 14. Erit Dominus rex ſuper omnem terram, & in die illa erit Dominus vnus, & N O M E N eius vnum.* Mirum profeſſo inter tot præ- ſtantiffima Dei nomina hoc præſtantius, excellentiusq; eſſe, & præcipuam continete virtutem ad vniuerſa mira- perficienda, & quod ſit Deus diues in omnes, qui inuo- cant hoc nomen. De quo dicitur: *In nomine meo damo- nia eicient,* in quo Petrus claudum ſanct, & alia omnia miracula perficiantur. Et exempla ſunt *Act. 16.* Dicit enim S. Paulus ſpiritui, *Præcipio tibi in nomine IESV CHRISTI exire ab ea,* aded, vt è perfidis etiam Iudæis imitarentur quidam, ſed euentu quandoque felici *Luc. cap. 9.* quandoque infelici. *Actorum cap. 19.* Sic apud Georgium Preſbyterum, *Tom. 2. Surii.* S. Theodorus aliquoties; apud *Marcellinum cap. 20.* S. Suuibertus, apud *Audoentum Rothomagenſem Episcopum lib. 2. cap. 11.* S. Eligius, apud *ſanctum Athanaſium in Vita S. Antonii:* apud *Theodoretum in SS. Patrum hiſtoria cap. 22. fol. 394.* Sanctus Lymnæus: apud *Apoldianum Theodoricum lib.*

uſurpa-
rint ad
expellen-
dos dæ-
mones.
Hebr. 1.
Hieron.
Dionys.

Cant. 2.
10. 6. 7. 8.

Rom. 10.
Marc. 16.

2. c. 9. S. Dominicus : & apud *Casarium lib. 12. cap. 39* alij.

Exemplū
aliud.

*Thom. à
Kempis
par. 3. ser.
ad Nov.
post ser.
2. ex. 4.*

Nomine
IESVS fu-
gatur de
mon.

Cum quadam vice, notissimi nominis F. Thomam à Kempis dæmon vellet deterrere, nocte in deterrimā horrendāque formā eidem apparuit, quem cum frater Thomas lecto appropinquare vidisset, intremuit primum ad larvalem intuitum, & quid contra tam horrendi hostis insidias auxilij sumeret ignoravit. Tandem diuino spiritu instigatus, Angelicam cepit salutationē tremulā voce (nam vehementer extimuit) quā melius potuit personare. Sed diabolus, quasi nihil ad hanc salutationem motus, magis magisque trepido cepit proximare, quousque monachus in salutatione prædicta eo vsque peruenisset, vt *Dominus noster IESVS CHRISTVS amen*, acclamaret. Quod terrificum nomen vbi dæmon audiuit, quasi horrendo quodam tonitruo pauefactus, vultum vertit, & quam citissime potuit, ad clamantis vocem aufugit. Videns igitur frater Thomas, ad tanti nominis virtutem dæmonem stare non posse, audacius caput pauidum erexit, & repetitis vicibus benedictum nomen *IESVS CHRISTVS* post fugientem hostem inclamauit, & quo ipse clamabat fortius, eo vehementius teter spiritus fugiebat. Quod vbi cognouit religiosus vir, gratias agens Domino Deo, dixit apud se : Si hoc *sanctissimo nomine* tam facile possum aduersæ potestatis vires infringere, de cetero nolo, vt hætenus feci, vel dæmonum machinamenta timere, vel sub eorum (quamuis horrendis) minis fide vacillante trepidare.

*Iac. Gret.
lib. 4. de
S. Cruc.
cap. 48.*

Porro sanctissimum nomen *IESV* piè prolatum fugare dæmones, etiam ex antiquis Patribus ostendi potest, vt omnes intelligere possint, eorum consuetudinem esse laudandam & imitandam, qui nomen hoc siue cum tentantur à diabolo, siue cum alia calamitate premuntur in ore habent; & reuerenter inclamant.

Dæmones igitur Christi & *IESV* nomine fugari docet

docet in primis Gregorius Nazianzenus, qui ad Nemesium, virum clarissimum; sed Ethnicum scribens, ita loquitur: *ipse qui Christo nomen dedit, augustum illud NOMEN vix plerumque pronunciaui, cum statim demon, non sine stridore, gravissimoque dolore, longissime se proripuit, Dei immortalis vim ac potentiam clamans, quod etiam mihi saepe visus venit, cum crucem ne in tabula quidem, sed in medio tantum aere descripsissem. Nam sola figura trophaeum erexit, quemadmodum olim legimus accidisse, cum Moyses manus in crucis formam composuisset. Vellem equidem mihi liceret, ex altissima quadam specula uniuerso generi hominum haec verba intonare.*

Arnobius ad gentiles: *IESV nomen auditum fugat noxios spiritus, imponit silentium Satibus, haruspices inconsultos reddit, arrogantium magorum frustrari efficit actiones, non horrore, et dicitis, nominis, sed maioris licentia potestatis.*

S. Chrysostomus: *Hoc, inquit, IESV nomen tum inferis, tum morbis et vitij terrori est.*

Origenes contra Celsum: *Tanta certe vis nomini IESV inest contra damones, et nonnunquam etiam a malis nominatum, sit efficax, quod docens IESVS dicebat, multi dicent in die illa; in nomine tuo damoni eiecimus, et virtutes fecimus.*

Alibi idem Origenes: *Possumus ostendere inenarrabilem numerum, tam Graecorum, quam Barbarorum IESV nostro credentium. In his quidam in signum accepta per fidem virtutis, mirifice sanant agrotos, inuocato tantum super eos uniuersorum Deo, et IESV nomine, recitataque de rebus eius quapiam historia. Vidimus enim ipsi multos sic liberatos a grauis malis, alienatione mentis, insania, aliisque innumeris, quibus nunquam vel homines, vel damones opem attulerunt. Ibidem: Inuocato IESV nomine, sanationes fiunt. Ibidem: Verendum genij et alijs, quae non cernuntur potestatibus, quae hodieque praeseferunt timorem IESV nominis, et ipse potentioris, siue me-*

Patrum
testimo-
nia quod
nomine
IESV fu-
geretur de-
mones,

Arnob. 1.
contra
Gentes.

Chrys-
hom de
laude Dei.
Orig. lib.
1. contra
Celsum.

Orig. lib.
3. contra
Celsum.

Similia
habet
Orig. lib.
8. contra

Celsus,
& Chrys.
in 3. Co-
loß. 8. 9.
In Vita S.
Anton.

tu compulsæ, siue legibus sui Domini. Alioqui si non diuinitus datam haberet vim suam, haud quaquam daemones ad solum eius nominis inuocatum, cederent ex in seßis semel corporibus.

Crucifixum nominamus, inquit S. Antonius apud B. Athanasium, alloquens Ethnicos Philosophos, & vniuersi daemones, quos vos, & Deos colitis, ruginunt, atq; ex ob seßis corporibus ad primum Dominicæ crucis signum fugantur. Alibi: Sæpe me à demonibus non denego verberatum; ait S. Antonius, canebam autem sic: Nullus me separabit à charitate Christi: ad cuius vocis auditum in se inuicem deferentes, non meo, sed Domini fugabantur imperio: cumq; S. Antonius in colloquio quodam cum dæmone, inter alia hæc ad extremum dixisset: Verè IESVS tandem tuas funditus subruit vires, & honore nudatus Angelico volutaris in sordibus; vix dum verba compleueram, inquit S. Antonius, & ille sublimis, N O M I N E Saluatoris deiectus est.

Athan.
lib. de In-
car. Verbi.

Iust. dial.
cū Tryph.
Prud. in
Apotheosi

Testatur etiam S. Athanasius præstigias dæmonum, & imposturas vaticiniorum inuocato Christi nomine, ad nihilum redigi, quibus hæc subdit: Quis igitur & quantus est hic Christus, qui solo sui N O M I N I S vocabulo præsentia omnia adobruit, & otiosa reddit? Iustinus: Per N O M E N ipsius Dei, & primogeniti creatura omnis, demonium omne adiuratum vincitur, & in ditionem redigitur. Prudentius:

Torquetur Apollo

N O M I N E percussus CHRISTI, nec fulmina verbi Ferre potest.

S. Hier. in
Vita S.
Hilarionis.

Adde his sanctum Eremitam Hilarionem, qui nomine IESV inuocato, ingentes dæmonum cateruas profligauit: Cum inclamasset IESVM, inquit S. Hieronymus, ante oculos eius, repentino hiatu pompa omnis absorpta est. Nec mirum, quia, ut inquit Iustinus Martyr, nominis IESV potentiam daemones tremunt & reformidant.

Cate-

Ceterum omnis hac nostra in daemones dominatio, & potestas, de NOMINE CHRISTI valet, inquit Tertullianus. Neque cogitandum est, Christi & IESV nomine tantum fugari daemones, quatenus Christus ad inuocationem sui nominis terret, & in fugam conijcit daemones; sed pro certo habendum, ipsum etiam nomen Christi, vel IESV, ut est nomen Dei & hominis, habere vim terrendi & fugandi nequitias illas spirituales, eo modo, quo crux vim habet illas pellendi.

Hoc enim allata ex SS. Patribus exempla & testimonia docent. Hoc conformius est illi sententiae Domini: *In nomine meo daemones euectent.* & Apostoli gaudebant, quod *in nomine Christi* ipsis subijcerentur daemones; & D. Paulus in nomine IESV praecipit daemones, ut a puella exeat. Accedit denique, quod ut daemones etiam signis delectantur & alliciuntur, teste S. Augustino, ita quoque signis metu percelluntur & exterminantur. Et quidem non cuiusvis generis signis, sed certis, & ad hoc destinatis. *Affirmant,* inquit Origenes, *incantandi periti, eandem incantationem pronuntiatam lingua sua propria efficere, quod pollicetur; sin transferas eam in alias quascunque voces euidenter vim suam perdere.* Adeo, inquit Origenes, *vis ea non in significationibus rerum, sed in ipsis vocum qualitatibus, & proprietatibus inest ad hac, vel illa efficax* Hoc certe multo verius de nomine IESV affirmari potest. Sed huius argumenti alia exempla nunc subijciamus. Metaphrastes tradit; Quomodo S. Auxentius daemonem in nomine IESV eiecerit, huiusmodi usus verbis: *Egrede immunde spiritus ex hac creatura, i. in nomine Domini nostri IESV CHRISTI, qui incarnatus fuit ex spiritu sancto, & Maria Virgine.* Item ab Isidoro quodam Sathanam eiecerit, ita dicens: Tace & obmutesce, qui malis gaudes, daemon in CHRISTI NOMINE. S. Theodorus Archimandrita traditur adhuc puer daemonem expulisse hisce verbis: *Exi, exi, spiritus immunde, ab hoc*

Tertul. in Apol. cap. 23.

Marc. 16. Luc. 10. Act. 16.

Aug. lib. 21. ciuit. cap. 6. Orig. li. 1. contra Celsum.

Metaphr. in vita S. Auxen. apud Sur. tom. 1. 14. Febr. Sur. to. 2. 22. Apr.

puero in NOMINE DOMINI mei. Idem Sanctus vir à fœmina quadam Dæmonium compescens dixit: *Præcipio tibi in Nomine IESV CHRISTI filii Dei, ne illam impedias, &c.* Eodem S. Theodoro cum duobus Episcopis ad celebritatem B. Dei genitricis Mariæ, in oppido Musgi ingresso templum, mulier quadam eiusdem oppidi, nomine Irene, ab occultis spiritibus, diu vexata, & idcirco multis morbis & calamitatibus obnoxia, nec causam agnoscens, tunc extra templum stetit iuxta portam: & , perspecta supplicatione & beatis Episcopis, caput à spiritibus vexari reiectoque velo, & aperto capite, & turba disiecta, magnis ululatibus aduersus sanctum Theodorum latrabat, cum ei dæmones maledicerent, quoniam ipsius præsentia turbarentur. Quod cum populus adspiceret, caput clamare: *Domine, miserere.* Suspensa autè mulier à terra, & manibus vinctis, & per aëra ad cancellos vsq; ferbatur, vociferantibus dæmonibus, quod B. Theodorus contra se Deum precaretur. Post Euangelij autem lectionem, in terram delapsa iacebat ad altaris introitum, & lingua sua puluerem lambebat. At Christi seruus Theodorus ad eam conuersus, & coma eius apprehensa, increpuit spiritus, qui in illa erant, dicens: *In nomine Domini IESV CHRISTI præcipio vobis, ut ab illa exeatis.* Quo dicto, dæmones statim ululantes ab ea discesserunt: & mansit incolumis. Idem à principis cuiusdam ancilla, quæ iam annis octo & viginti dæmonium occultum habebat, idem eieciurus dixit: *Ad gloriam Domini nostri IESV CHRISTI filii Dei, præcipio tibi in NOMINE eius, ut recedas ab hac muliere, nec amplius in illam ingrediaris.* Idem à seruo quodam dæmonium eieciurus, increpuit ipsum in Nomine Domini IESV CHRISTI, atque imperauit, ut discederet.

Sur. to. 5.

Die quodam conatus est dæmon S. Iacobum Ale-
mannum Dominicanum ab oratione retrahere. Ora-
bat autem ad aram D. Vincentij post Completorium.

Venit

Venit igitur hostis antiquus in veste conscissa, & ad pudenda usque subducta, vnicum habens in fronte vt Cyclops oculum. Vbi verò illum B. Iacobus aspexit, signo se salutiferæ Crucis armauit, & statim dæmon euauit. Nocte autem quadam post celebratum nocturnum officium, cum ad aram B. Antonij, quod remotior erat & obscurior, orandi causa se recepisset, dæmonum caterua specie lætantium cum tripudio ingenti ad eum venit. Miratus ipse tantam in eis lætitiā, audacter ad se vocatos *per sacrosanctum IESV CHRISTI NOMEN* iussit, vt sibi tantæ lætitiæ causam promerent; putabat enim, quod erat, eos vel patrasse ingēs aliquod malum, vel quod mox patrandum foret, tantoperè lætari: nec eum fefellit opinio. Responderunt igitur, se idcirco adeò lætos esse, quod postero die ciuium seditione ingens strages edenda esset. Quod vbi B. Iacobus accepit, continuo ad Deum conuersus, multis cum lachrymis ciuium pacem ab eo impetrauit, & vr̄bis tranquillitatem. Cumque ab oratione surrexisset, & cubiculum suum esset ingressus, quieturus aliquantulum, ingentem ibi offendit teterrimorum cornuorum multitudinem, crocitantium, & vnguibus ac rostris sese impetentium. Ille verò signo se Crucis repenti muniuit, & dixit: *Deus in adiutorium meum intende.* Quibus verbis fædissimæ alites continuo euauerunt. Sed quò magis illum dæmones infestabant, & oppugnare conabantur, tanto illum ad certamina fortiorem & alacriorem Deus reddebat. S. Gregorium Agrigentinum Episcopum in expellendo à puella quadam dæmone, eiusmodi verbis v̄tum scribit Simeon Metaphrastes: *In nomine Domini Seruatoris nostri IESV CHRISTI, eius mandatis obtemperans, exi dæmon impurissime, &c.*

Superius dictum maleficarum chorum solui sacro Iesv inuocato nomine, cuius argumenti vnum aut alterum adscribam exemplum; Bartholomæus Spineus Sacri Palatii Apostolici Magister ait, *quandam puellam,*

Psal. 89.

*Apud Sur.
tom. 6.*

*q. de strigib. ca. 16.
& sequ.*

qua cum matre Bergomi morabatur, inuentam fuisse nocte Venetijs in thalamo sui affinis. Quam manè repertam nudam, recognitamq³, quia consobrina erat, cum interrogasset quomodo illuc venisset, aut ibi esset, & quare: plorans illa, postquam vestita ab eis fuit, hac qua subdo, enarrauit, dicens: Hac nocte cum in lecto vigilarem, vidi matrem meam; qua me dormire putabat: surgentem de lecto, & exutam camisia se quodam unguento, quod ex vasculo assumpsit de sub lateribus extracto, perungentem corpus: & statim in assumpto baculo quodam ibi preparato, in modum equitantis ascendens, extra fenestram deportata est, & à me nequaquam ex tunc ibi visa. cumq³ ipsa quoque de lecto surgens, meum, ut mater fecerat, perunxisset corpus, extra fenestram educta, statim in hunc locum deportata sum, ubi matrem puero huic lecto decumbenti insidiantem vidi. Ex quo ego territa, cum matrem quoque ob meum aduentum conturbatam vidissem & comminantem, nomen Domini IESV & Beata Virginis inuocaui, & ex tunc matrem non vidi, & ego hic nuda solaq³ remansi. His auditis à puella, scripsit omnia hac affinis ille narrantis, Patri inquisitori Bergomensi, à quo capta mulier, & tormentis exposita, cuncta confessa est, & addidit, se à demone pliusquam quinquagies deportatam, & puerum illum praedicti affinis occideret: sed tamen praualluisse nunquam, eò quod semper illum inuenerit signo crucis, & sanctis orationibus à parentibus benè munitum.

Delrio

disq. mag.
lib. 2. q. 16.

Inter striges Auenionenses (ut narrat Mich. Pneumalog. Schol. 6.) puer captus fuit, qui iudicibus narrabat, se à patre in Synagogam (sic conuentum vocant) deductum, & ibi vidisse patrari multa nefaria & horrenda; itaque conterritum munivisse se signaculo crucis, & dixisse; IESV, quid istuc rei? simulq³ cum dicto turbam totam disparuisse, & ipsum se solum ibi deprehendisse: postridie domum rediisse, qua tribus à synagoga miliaribus aberat, & patrem ad iudices detulisse.

Delrio loco cit.

Aliud non dissimile ex Nicolao Remigio narrat Del-

rius:

rius : Rediens Nicolaa Langbernhard è mo letrina Guer-
mingensi Assenuncuriam ante 8. Cal. Aug. anno 1590. ac-
ter secundum sepem siluestrem aperto meridie faciens, ad-
uertit in aruo finitimo chorum in orbem saltantium tum
virorum, tum mulierum : Verum quod prater solitum alio-
rum hominum morem auersi, tergaq; ostendentes id facie-
bant, attentius eos aspiciens vidit praterea, qui caprinis, bu-
bulisq; pedibus deformes una intermixti saltatorium illum
orbem versarent. Tum benè metu emortua IESV salutare
nomen (Vti quibus sinistri inauspicatiq; aliquid imminet)
inclamare capit, ac rogare suppliciter, Vt ad suos modo salua
incolumisq; redire posset. Illicò euanescere omnes, qui tri-
pudiabant, &c.

Idem ex I. C. quodam Germano narrat, quomodo
paruulus puer vi nominis IESV mirè liberatus sit à dæ-
monibus. In Silesia (inquit) quidam nobilis, cum inui-
tasset conuiuas, & hora conuiuii iam instante, & apparatu
facto, spe frustratus esset, excusantibus se conuiuiis, cur non
comparerent; prorupit iratus in hac verba : Veniant igitur
omnes demones, si nullus hominum mecum esse potest. His
dictis domo egreditur in templum, Vbi pastor Ecclesia, con-
cionem habebat; &, Vt iracundiam concoquat, auscultat
aliquamdiu: dum verò in templo moratur, veniunt equites
in aream domus magni & nigri, & iubent seruum domus,
Vt dominum suum aduocet, eiq; significet, adesse hospites.
Seruus consternatus abit in templum, & indicat hac domi-
no suo; qui nescius consilii pastorem consulit. Pastor ab-
rumpens concionem, hoc consilium dat, Vt tota familia do-
mo exeat, quod cum fieret & famuli ac ancilla properarent,
fortè obliuiscens infantem in cunis iacentem & dormientem, se-
cum non auferunt. Demones incipiunt comessari & soci-
ferari, prospicereq; per fenestras formis vrsorum, luporum,
felium & hominum, & monstrare pocula vino repleta, as-
saturas & pisces. Hac vicini, nobilis & pastor, & alii cum
viderent; Ah, inquit pater, Vbi infans meus? Vix cum
hac dixisset, unus ex demonibus vlnis suis infantem ad fe-

Delrius
lib. 3. p. 1.
q. 7. sect. 1.

nestras gestat, quasi monstraturus parentibus. Nobilis prorsus consternatus & sollicitus de incolumitate infantis, fidum habens seruum, quem interrogat; quæso tu dic, quid agam? Seruus, Domine inquit, commendabo & committam vitam meam Deo meo, & in NOMINE DOMINI ingrediar, & ut infantem auferam auxilio & beneficio Dei videbo. Benè, inquit nobilis; Deus tecum sit, & iuuet te animumq; tibi confirmet. Seruus; accepta benedictione à pastore & reliquis; ingreditur, & ante conclaue, in quo erant daemones congregati, procidit in genua, & se Deo commendat, & hoc animo aperit ianuam, & videt daemones horribili specie sedentes, stantes, obambulantes, serpentes, & uno impetu accurrentes ad se, & vociferantes; Hui, Hui, tu quid hic tibi? Ille sudans, & tamen diuinitus confirmatus, alloquitur demonem, qui infantem gestabat: Tu, inquit, mihi infantem trade: Nequaquam, respondet iste, tam meus iste est infans, dic domino tuo, & veniat, & accipiat infantem. Cui seruus, Ego fungor iam officio meæ vocationis, in quam me Deus collocauit, & scio quicquid in hoc officio facio, id Deo gratum esse. Quare ratione mei officii, & auxilio, NOMINE & virtute IESV Christi aufero abs te infantem, & patri eius restituo, atque ita ipse apprehendit infantem, & brachiis suis amplexus est. Isti nihil aliud respondent, nisi vociferantes; Hui nebulo, hui nebulo, relinque infantem, relinque; alioqui te discerpemus. Ille nihil curans, minas Diabolicas abiit incolumis, & incolumem infantem patri nobili reddidit. Daemones postea, aliquot diebus elapsis, euauerunt, & in ades denuo migrare cum tota familia nobilis potuerit. Vides inconsulti dicti, quas pænas pater dederit: vides daemones potestatem in innocentem puerulum claudere, vides virtutem sacrosancti & benedicti IESV nominis?

Del. lib. 6.
ca. 2. sect.
3. 9. 3.

Ioannes Molinetus (ait Delrius) in Chron Belgicis, anno 1490. describens molestissimam multorum annorum vexationem, quam propter vnius (quæ diu daemone succuba fuerat) Nonnæ peccatum, in innocentes

virgines socias eius Quercetenses Deus satanæ permiserat: narrat multos ex illa legione. quæ religioſas inuaserat, & se Hierarchiæ Seraphinorum fuisse gloriabatur, hoc remedio pulsos ex Energumenis. Cum enim Decanus Cameracensis, vir doctus & probus vna cum alijs exorcistis accederet, peracta sacra communione; & iſtam hoſtiam, non ferens, subito demon exclamabat: Ah, ſatis probe armati acceditis? panemne illum ſumpſiſtis? Quem panem ais improbe? inſerebat Decanus. Si nihil eſt aliud, quam panis; maneto in hoc corpore obſeſſo. Sin autem & nos credimus, verum eſt corpus IESV CHRISTI, ſaluatoris noſtri; iubeo, conſeſtim fuge ex hoc corpore, nec ullam ei amplius moleſtiam aude exhibere. Quo dicto (rem miram) energumena, & magno leuata ſaſce moleſtia, conſeſtim reſpirare, & alta voce IESVM vocare cepit. Quod idem omnes faciebant cetera, quando damone expulſo liberabantur. Hæc Molinetus ſcriptor eius temporis.

Circa annum 1591 Pontimuſſi puer erat nobili magis Bencius pollens genere, quam domo opulenta: compingitur in aulam in lit. parentum inſſu à gymnaſio abſtractus: ſed mobilitate in Prouinc. genii, cum recuſaret deſiderium vitæ prioris, ſtatuit inter Franc. lixas caloniq; Verſari potius in caſtris. iter ingreſſo atra ſui ſpecies occurrit in ſerica veſte: qui interrogans cauſam triſtitie, pollicetur remedium. Verum, ſibi ego te adiuuero, ecquid erit pramii? At puer. Vt totum (inquit me excuſas ne teruncium quidem reperias, ſubiicit alter, da te mihi modo: nulla tibi cupiditas fruſtra erit, exiſtimauit puer ſe in ſeruitium expeti: poſtulat tempus deliberandi, ille contra, onerare promiſſis ingentibus, & ſel puero tanta iam vaniloquentia mira eſſet. Suſpectare capit, num in figura hominis lateret cacodamon. Mox cum tacitus totum eius corpus emetitur oculis, ſiniſtrum pedem animaduertit cum bifida ſingula ac deformi: ſtatim cohorruiſit, & (qui moſ recte inſtitutus in metu repentino) IESVM ingeminans CRUCIS ſigno armat frontem: eodemq; puncto ſua ſpecies eu-

nuit.

nuit. Tercio post die ad suos reuertenti eadem imago se offert, & proditur pedis eadem nota. Quarentis &trum captum esset consilium, respondit puer sibi domino opus non esse. Rogatus quo iret, &rbem nominauit, tum demon ante eius pedes crumenam iacit sonantem, in qua triginta quadragintaue Flandrici nummi (ex his reperti postea inaurati duodecim, recentes diceres & asperos, veluti ab adulterantibus monetam: nam arcos fuisse ignis ostendit) tum puluerem in linteo pernicialem tradit, cuiusq; subita morte tollendo; addit consilia ad turpes libidines, & admonita, ab Piacularis &su aquæ, & ab adoratione consecratæ hostiæ (quam contemptim placentulam appellabat) abstinendi: eam blasphemiam dum auersatur puer animo pio, simulq; veretur, ne oborto collo stranguletur à monstro, salutare crucem imprimit pectori, statimq; magno impetu alliditur ad terram: nec nisi post semihoram exsurgit: mox matri redditus scholâq; & sacra confessione expiatus, è laqueo venantium, metuq; ereptum se esse diuina ope gratulatur.

Cur res
benedi-
ctæ ali-
quando
non for-
tiantur
effectum.

Et quamuis etiam dæmones, & vis alia diabolica repellatur rebus benedictis ab Ecclesia, vt sunt cereæ formæ orbiculares *Agnos Dei* vocamus, propter agnū vna in facie impressum; item *grana benedicta*, *ceres benedicti*, *sal benedictum* & *panis benedictus*. Fit tamen aliquando Dei permisso, vt hoc remedium non iuuat, maximè quando per aliud gloriosius vincere decreuit Deus, vt per nudum nomen *IESV* vel *MARIÆ*. Verissimo id euentu comprobatur Augustæ Vindelicorum anno suprâ millesimum & quingentesimum nonagesimo primo. Vbi adeptio consecrata cera cum imagine agni, multis præsens remedium in horrificis à diabolo monstris, & terroribus nocturnis fuit: alicui tamen, quasi contemneret dæmon, palam apparens, & magna oblata & argenti ad flagitia impellens, retinaculo perrupto, abiectoque inuolucro: *IESV* & *MARIÆ* inuocata nomina saluti fuere. Bencius in Litt. Germaniæ superior.

Del-

Delrius loco citato aliam historiã recitat, de quodam iuvene, à quo Græcij *ad crebram nominis IESV & beatissima Virginis MARIÆ inuocationem demon fractus abcessit*. Sed eam ob nimiam prolixitatem hic o-mittendam duximus. Aliam tamen adhuc subiunge-mus. Bungi in Iapone anno 1555. familia fuit, quam à 100. annis dæmones infestabant, & molestia in poste-ros quasi hæreditaria transibat. Paterf. opes omnes placandis idolis in sumperat. Potius auctum ijs, quam cessauit malum. Triginta annorum filium dæmon oc-cupauit, ita vt nec patrem, nec matrem agnosceret, nec quindecim diebus quicquam cibi sumeret: sub horum finem Patrum Societatis vnus eum accessit, iussitque vt D. Michaelem nominaret. *dum Diuum nominat & he-menti tremore capit concuti, & varios motus membrorum edere, ita vt circumstantibus terrori fuerit. Inuocante ve-rò Patre DEVM PATREM, & FILIVM, & SPIRITVM SANCTVM, subito à damone liber exstitit. Huius soror paucis post diebus molestijs dæmonis agitata est, qui etiam in eã loquebatur. Certis tempori-bus patris nostri concionibus auditis, Christianam fidem suscipere voluit: cum verò sacro fonti esset admouenda, co-nareturq; principio se sacro signo crucis munire, tremere & vehementer ac concuti capit. Pater preces fundebat sollicitè, ipsa verò sacrum IESV nomen & D. Michaelis proferre nitebatur, sed magis ipsam tunc dæmon irritauit obstrin-gendo os & comprimendo. Tandem verò in tantum pro-rumpens exclamat: si idola Xacam & Amidam, sectarũ Iaponensium auctores reijcimus, nullus superest, qui ado-rari debeat, aliq; huc spectantia protulit: nec esse, quod in ijs reprehendere quisquam posset. Quadam die innume-ris Christianis presentibus Pater sacrum fecit; cui quoque intererat demoniaca. quo finito, rogat, qui Valeret? optimè, ait, iussa verò D. Michaelis nomen pronunciare, tremere ac dentes stringere capit, & dæmon se velle exire dixit: sed quoniam iam à tot annis ea familia pro hospitio vteretur,*

Alia hi-
storia.Rursum
alia.

non

non libenter migrare. Iubet iterum pater S. Michaelis nomen proferre. Respondit illa, id permolestum esse, & lachrymas fundens & conquerens, quo, inquit, me & certam Christiani itaq; omnes, in orationes corruunt, dumq; satius diu orant demon occupatam hactenus predam deseruit: ipsa vero subito potum petijt. Admonita, ut IESVM & MARIAM inuocaret, tanta suauitate & rumq; protulit nomen, ut angeli vocem viderentur sibi audire.

Plurima adhuc eiusdem argumenti exempla consulo prætereo; nam tot eius efficacitatis reperiuntur, ut fastidium mihi lectoris cauendum potius, quam querendi labor sit subeundus. Eandem virtutem deuotæ inuocationis nominis Saluatoris IESV vel CHRISTI astruunt vetustissimi quique Ecclesiastici scriptores, tam constanter, tam frequenter, ut putidum sit verba eorum coaceruare. Lege D. Iustinum aduers. Triphon. Originem lib. 1. contra Celsum. Tertullianum de corona milit. ad Scapul. & in Apolog. Cyprian. aduers. Demet. D. Athanasium de incarnat. Verbi, Climac. grad. 20. IESV nomine cæde inimicos: neque enim in cælo, aut in terra potentiora sunt arma.

SS. NOMEN IESV A MAXIMIS
PERICVLIS LIBERAT.

CAPVT XV.

Propos-
itio argu-
menti
per simi-
litudinē.

Væ imbecilla sunt, vel fluxa, fuleris indigēt solidis, quibus sustententur. Aquæ fluxæ terra solida sustentur, ita fluxi populi, qui aquarum nomine Apocal. 17. significantur,

stabi-

stabili, ac solido IESV nomini, innituntur. Fecit Deus firmamentum singulare, videlicet nomen IESV, hominum corda firmans in medio aquarum, id est, populorum, ut illius firmitate infirmi fulciantur. Infelices domus, quæ diaboli semper nomine personant; felices, in quibus IESV nomen, quod dulcissimum in aure melos est, semper auditur. In maximo terræ motu, vel potius frequentibus terræ motibus Antiochiæ, domus illæ omnes ad quarum ianuas scripta erant hæc verba, IESVS nobiscum est; nemo loco moueatur, firma constiterunt. Sic enim citantur verba prædicta à R. D. Thoma Stapletono, in suo promptuario Catholico: quæ tamen eodem quidem sensu, sed alijs verbis ponuntur ab Interprete Nicephori Langio. Totam historiam his recitat: *Quo tempore multa simul & frequentia Antiochia incendia & veluti prætere motus futuri, & proemia fuere eorum, quæ illam comprehensura erant matiorum. Tempus enim non ita multum intercessit, cum septimus Iustini imperij ageretur annus, mensis decimus, Artemisio mense, cui apud Romanos Maij nomen est, vigesimo nono die, meridie maxime vigente, motus terra & una cum concutiente ebullitione urbi incumbens, eandemq; funditus quassans, deformem & horrendam reddidit: & quicquid in ea eximium fuit, in solum coniecit. Ad quam cladem fulmen quoque accessit, ita ut ea mala calamitatem inter se diuisisse viderentur. Bonam enim ciuitatis partem terramotus & concussio solo aquauit. Si quid vero clades ea intactum reliquissent, ignis imminens consumpsit, atque in cinerem & puluerem admirando prorsus modo redegit. Ceterum quomodo & quanta mala ciuitas ea sit perpeffa, quasue rades & publicas porticus, aliaq; illustria eius opera, incendio simul & terramotus quasi succisuum opus consummenda prabuerit: insuper quam admiranda, & orationem omnem excellentes arumna diuinitus ad casus eiusmodi accesserint, Ioannes Rhetor singulari cum affectu oratione & uenusta exponit, historia sua*

calami-

Niceph.
libr. 17.
cap. 3.

Incendiū
& motus
terræ An-
tiochiæ.

Clades
maxima
eius urbis

παρε-
γορ.

Euphra-
sij episco-
pi interit-
tus.

Prouidē-
tia diui-
na in me-
dijs ma-
lis opem
benignē
fert.

Euphre-
mius Ori-
entis præ-
fectus, e-
piscopus
Antioche-
nus eligi-
tur.

Alius ter-
ræ motus
Antio-
chiæ.

Antio-
chia
Theopo-
lis nomi-
nata.

calamitate tali finem imponens. In multis hisce cladibus Euphrasius quoque Episcopus, adificiorum ruinis oppressus interijt: Videlicet ne quis ex idoneis, qui curam prouidi in tantis malis Urbis eius gererent, Viris relinqueretur. Sed enim, qua omnia inspicit diuina prouidentia, quæque Vin- dicta gladios miserationis oleo exacuit, atque ante plagas ipsas remedia instruit, atque adeo ab ipsa statim (Vt ita di- cam) desperatione benignitatem profert, orientalium co- piarum Imperatoris mandato præfectum Euphrasium ex- citauit, sollicitudinemq; pro ciuitate omni suam ita decla- rauit, Vt nihil eorum, quæ opus essent, per Euphrasium prorsus prætermitteret. Hunc Antiocheni cura & admini- strationis eius admiratione Episcopum deligunt. Atque ille sedem eam, perinde atque premium aliquod atque re- muneracionem tanta suæ procuracionis, à Deo reciperet, non repudiauit. Post menses autem triginta, grauissimas rursus à terramotu pertulit eadem ciuitas ærumnas: quum deinde à Iustiniāno debitam consequuta est curam, seu prouisionem, & Theopolis, hoc est, Dei ciuitas nominata. Vnusquisq; enim ciuium CHRISTI NOMEN pro fo- ribus inscribens, eo modo terræ motum dispulit, quum Deus religioso cuidam homini oraculo hæc verba foribus inscri- bere præscripsisset: CHRISTVS NOBISCVM: STATE. Huc vsque Nicephorus. Quod verò dicit CHRISTI nomen pro foribus inscriptum, quod- nam illud aliud esse potest, quam sacro- sanctum IESV nomen? vt benè Stapletonus expressit in superioribus.

NOMEN IESV FRONTI IN-
SCRIPTVM A SVBITANEA
morte præseruat.

CAPVT XVI.

Nomen IESVS, in capite libri vitæ, ab æter-
no scriptum est, primus enim prædestina-
torum, per quem omnes homines prædesti-
nati sunt, IESVS est, primum ergo locum
in libro prædestinationis illius nomen obtinet. D. Ber-
nardinus ait : *Nomen IESVS primo fuit à patre præno-
minatum, imò à tota Trinitate in principio libri vitæ, æter-
naliter fuit scriptum. Item : In capite libri vitæ, tanquam
caput omnium saluandorum positum est hoc nomen IESVS.* Cum ergo manè è lecto surgis, aut noctu stra-
tum adscendis, vel aliud quid arduum aggredi cupis,
hoc sacrosanctum nomen IESVS fronti inscribe, vt à
malis, à periculis atque ab ipsa subitaneâ morte præser-
ueris. Neque temerè hoc contemnas, aut parui ducas,
cum ipse Dominus IESVS hoc documentum tradere
dignatus sit S. Edmundo adhuc puero; quam historiam
integram subiungere placuit.

D. Bern.
tom. 2.
ser. 49.

Quomo-
do mane
surgenti
nomen
IESVS
fronti sit
inscri-
bendum.

Vita S.
Edmun-
di, lib. I.
cap. 68.

Cum mitteret sanctum Edmundum Sna cum fratre suo
mater Parisios, Et liberalibus imbueretur studijs seu arti-
bus, modicam pecunie summam dedit eisdem mater, di-
cens illis : Si maternam (Et bonos decet filios) iussionem
seruaueritis, confido in Domino, quod in omnibus ipse pro-
uisor munificus erit vobis. Duo quoque dedit eis cilicia
præcipiens, Et illis super nudo se vestirent, bis aut ter in

Pia exer-
citia ado-
lescentis
adhuc
Edmūdi.

Puer Ie-
sus appa-
ret Ed-
mundo.

hebdomada. Timebat enim ne postquam discretionis an-
nos attingerent, per deuexa vitiorum, & abrupta volupta-
tis incederent. Ideoque rudes in arte bellandi familiariter
informauit & prius exercitans, quam in belli discrimine
necessario traherentur. Ipsa enim Edmundo quem velut
sanctitatis eius praecepta ceteris filiis plus dilexit, dum stude-
ret Parisius cum indumentis lineis cilicium mittere consue-
uit. Merito eum praeter ceteros dilexit, qui nusquam piam ma-
trem, pius videlicet filius verbis, aut operibus offendit. Ita
namque Deo & pia matri sua placere studuit, quod omnē à se
leuitatē resecans omnino choreis, aliisque ludicris, seu specta-
culis se subtraxit. Diebus quoque Dominicis, & festiuis iuxta
monitum matris antequam comederet, psalterium ex inte-
gro psallere consueuit. Et quia amantissimus Domini to-
tis visceribus studuit auctorem & diligere, ipsum in for-
ma puerili eidem puero, soluit demonstrare. Cum enim
pratum quoddam spatianti causa coactaneis inuitantibus
consensisset ingredi, ab ipsorum tamen comitatu se celerius
separauit, ne conscientia puritatem, vel nugis puerilibus,
vel ociosis sermonibus contingeret maculari. Dum igitur
incederet solitarius sacris insistens meditationibus, appa-
ruit ei puer ille candore nixeo nitidus, & colore roseo rubi-
cundus, qui velut a summo calicardine elapsus, subito sic
eum prior allocutus est, officiosissime salutando: Salue di-
lecte mi: Quod cum audisset puer in ignoto sermone pueri,
miratus est. Quem cum ille pauescens, & hesitantem
conspiceret, ipsum denuo alloquens quasiuit an ipse sibi vel
tenus notus esset. Ille simplicitatis columbina, respon-
dens sermone simplici. Nullam, inquit, teneo notitiam
tui, nec sum, & astimo notus tibi. Adiecit puer: Quo-
modo ita tibi sum ignotus, praesertim cum, & in scholis ad-
latus tuum sedeam, & tibi quocumque fueris inseparabili-
ter fuerim sociatus? Deinde subdit. In faciem meam re-
spice, & si quid in fronte mea scriptum sit, aduerte sedulus
totus corde. Quod cum fecisset, scriptum in ea legit literis
caelestibus IESVS NAZARENVS. Qui statim quod viderat ei

re-
tu-

retulit, & ab ipso protinus audiuit. Hoc est nomen meum, quod tibi memoriale sit in desiderio anima, & hoc diligenter & articulatim noctibus imprime singulis fronti tuae, per hoc enim poteris contra mortem muniri subitam, & quisquis eadem scriptura munierit modo consimili frontē suam. His dictis puer ille in quem desiderant Angeli prospicere disparuit, sed in pectore pueri sui quem visitare dignatus est, non parum dulcedinis reliquit.

VIRTUTE NOMINIS IESV
GLORIOSÆ EX HOSTIBVS VI-
ctoriæ reportatæ.

CAPVT XVII.

SS. Nomen IESV victoriosum etiam esse, vel inde liquet; quod hi quoque sibi noua pariunt nomina, qui de regno aliquo, regione, ac prouincia victoriam reportāt. Hinc Aethiopes, Africani, Numantini, Numidici, à prouincijs subiugum missis, sunt appellati. Peperit etiam nouum sibi seruatoris ac IESV nomen ab excellentissima victoria Christus, qua diabolo, morte, peccatoque superatis, à trium tyrannorum acerbissimo iugo oppressos homines seruauit.

Hinc S. Ambrosius: Scit exercitata meus, quos ad praelium consummandum sibi adhiberet, quibus armis instrueret, quibus ducat vexillis. Non aquilarum præsert imagines, nec dracones, sed in cruce CHRISTI, & in IESV NOMINE progreditur in praelium, hoc signo fortis, hoc vexillo

Nomen
IESVS va-
let con-
tra mor-
tem subi-
taneam.

Ex victo-
ria repor-
tata no-
ua nomi-
na im-
poni.
Sic etiam
Christus
fecit.

Ambr.
lib. 2. de
Abra. 6. 7.

Tho. Boz.
de sig. Ec-
cles lib. 8.
fig 33.

fidelis. Id exemplis ac historijs memorandis illustrare hoc capite aggredimur, & quamuis illa quam principio ponimus victoria, I E S V potius imagine, quam nomine perpetrata memoretur, nequaquam tamen hoc loco prætereunda fuit, præsertim cum nomen IESV sit imago Christum Optimum Maximum verum Deum, verumq; hominè representans. Omne enim nomen imago est, & vices gerit eius rei, p qua ponitur. Historia illa sic refertur: Anno millesimo quadringentesimo vigesimo secundo, cum Carolus Sextus Francorum Rex obijisset, Angli omnia Gallicani regni munita, ac præcipua loca occuparant, iamq; actum de rebus Gallicis omnino erat. Carolus namq; Septimus bis acie fusus in summam suæ fortune desperationem generat. Sed Ioanna puella annorum non amplius octodecim ad Carolum venit, prædicans se à Deo missam, & Aureliam obsidione liberaret, & q; cum Rhemus ad vñctionem sacram perduceret, examinata à præstantissimis Theologis sanctissimè respondit ac prudentissimè. Idcirco ad Aureliam obsidione soluendam, commeatumq; importandum cum exigua manu militum iussu, armis fulgens, equoq; insidens, signum militare candidi coloris, in quo CHRISTI IMAGO liliæ manu gestantis conspiciebatur, tulit, & spectantibus hostium copiis urbem cum commeatu intrepidè est ingressa: Anglosq; & ab obsidione recederent prius monitos, neque obsequentes. sexto Kal. lun. millesimo quadringentesimo vigesimo nono adorta profligauit, in ipso ardore pugna ictu sagittæ vulnerata inter humeros ac collum, neq; pedem retulit, neque obligari vulnus est passa, quin acerrimè prælians, hasta gladioq; multos hostium prostravit. Multas deinde vrbes bello eadem felicitate ac fortitudine recepit, atque Anglos pluribus præliis fudit, Regemq; Rhemos ad sacram inaugurationem suscipiendam per medios hostes viriliter perduxit, & Gallorum res omnino accisas, oppressas ac perditas subleuauit, erexit, & in pristinum robur ac statum restituit. Post quæ, cunctis res ex omnibus seculis haud visas vel auditas demirantibus, fortè in ma-

nus hostium venit, qui liuore suffusi, odioq; iniquissimo inflammati, fortitudinem puellæ diuinam magicis artibus attribuentes, atrocissimo crudelitatis exemplo puellam concremarunt. Sed anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, è rescripto Calixti Romani Pontificis, causa cognitores constituti Ioannes Archiepiscopus Rhemensis, & Wilhelmus Parisiensis, innumeros testes omni exceptione maiores super eius innocentia, modestia, castitate, & religionis puritate examinarunt, eamq; innocentissimam compererunt, ac pronunciarunt; actaq; seruantur adhuc in scrinio Parisiensis Ecclesiæ, quod testatur Papyrius Massonius. Eadem scribunt Alanus, qui res Caroli Septimi Gallico sermone scripsit, Gerson theologus ætatis illius, Leonicus Chalcondilas libro secundo de rebus Turcicis, Æneas Syluius, qui hac ætate fuit. Fulgosus libro tertio, S. Antoninus, Corinus Mediolanensis, Paulus Æmilius, eius etiam gesta latè narrat Polydorus Virgilius in Vita Henrici Sexti, sententiamq; latam in illam longè lateq; post homines natos durissimam vocat.

Memorabilem nunc referam victoriam, ad inuocationem sacrosancti nominis IESV partam, quæ prima apud Francos adaperiendo Christianæ religioni aditui fuit occasio, quam antiquior ceteris historicis Gregorius Turonensis ita narrat:

Regina Verò (Clotildis videlicet femina Christiana, Clodouei coniūx) non cessabat predicare, & Deum Verum cognosceret, & idola negligeret: sed nullo modo ad hæc credenda poterat commoueri, donec tandem aliquando bellum contra Alamannos commoueretur, in quo compulsus est ex necessitate, quod prius voluntate negauerat. Factum est autem, & confligente utroque exercitu vehementer caderentur, atque exercitus Clodouei & ad internecionem ruere cepit. Quod ille videns, eleuatis in calum oculis, compunctus corde, commotus in lachrymis ait: IESV CHRISTE, quem Clotildis predicat Filium Dei Viui, qui dare auxilium laborantibus, Victoriamq; in te sperantibus tribuere

Insignis
victoria.

de Cestis
Franc.
lib. 2. c. 39.

diceris, tua opis gloriam deuotus efflagito: Et si mihi Victori-
 am super hos hostes induleris, & expertus fuero illam Vir-
 tutem, quam de te populus tuo nomini dicatus probasse se
 predicat: credam tibi, & in nomine tuo baptiz. er. Inuo-
 caui enim deos meos, sed (Et experior) elongati sunt ab au-
 xilio meo, Unde credo illos nullius potestatis esse preditos, qui
 sibi obedientibus non succurrunt. Te nunc inuoco, & tibi
 credere desidero, tantum ut eruar ab aduersarijs meis.

Cum autem hac diceret, Alamanni terga Vertentes, in
 fugam labi caperunt. Cumq; Regem suum cernerent in-
 teremptum, Clodouei se ditionibus subdunt, dicentes: Ne
 amplius, quæsumus, pereat populus: iam tui sumus. At ille
 prohibito bello, contractoq; populo, cum pace regressus, nar-
 raui Regina, qualiter per inuocationem NOMINIS CHRIS-
 TI Victoriā meruit obtinere.

Hac occasione Clodoueus ad fidem Christianam
 conuersus, & à S. Remigio Episcopo baptizatus est an-
 no Regni sui XV. Christi CDIC.

Alia vi-
 ctoria.

Hist. Ind.
 lib. 7.

Præclara sanè ac omninò hoc loco memoranda est
 illa victoria, quam quinque non amplius Lusitani, ad
 inuocationem augustissimi nominis IESU, contra cen-
 tum quinquaginta, imò quadringentos quinquaginta
 barbaros, nullo penitus suorum amisso obtinuerunt; vt
 describitur à R. P. Ioanne Petro Maffeo S. I. hisce ver-
 bis: Fortè ita accidit, ut Paciecus, aquandi causa, Mala-
 censi quàm exercitatissimo remige instructam scapham in-
 tra lacaparinum fluminis ostia mitteret; abest ea aquatio à
 Paceno portu millia passuum fermè quatuor; neque ad re-
 migum præsidium propugnatores plus quinque attributi,
 Antonius Veranus Portuensis, Antonius Lasainus Alan-
 querianus, Franciscus Gramaxius, Ioannes Almeida
 Quintelanus; postremi nomen intercidit. Aquatione per-
 otium facta, priusquam ad suos Lusitani sese recipiant, à
 barbaris agniti. Et Pacenorum Præfectus, Raia Sudami-
 cinus, rei subita nuntio excitus, lanciaras tres confestim ex-
 pediri iubet; correptisq; quæ fors obtulit telis, in singulas

aptas

aptas instructasq; remigio centum & quinquaginta armatos imponit. Ea dum parantur, coorti repente ab utraque fluminis ripa barbari, sagittis & iaculis abeuntes nostros detinere non desinunt, & ea quidem mora non admodum Lusitanos retardat, quippe hostium tela, densalitas & viringq; scutis excipiunt, grauius aliunde malum instabat; quod uno eodemq; tempore contrarius Ventus & astus accedens, exitum intercluderet: neque ab socia navi, procul in salo iactis anchoris, erat in re trepida, cui opus quicquam expectarent, iamq; raptim instructa lanceiare haud dubiam ad pradam cum ingenti clamore festinant; longè tamen reliquas antecedit ea, qua Sudamicinus ipse cum iuuentutis flore & ehebatur. Ea re animaduersa Lusitani, tot undiq; pressi difficultatibus, consilium ab ipsa desperatione capiunt, & itro in aduersum hostem eundi; & quemadmodum sit nomine Lusitano dignum, fortiter dimicantes occumbant prius, quam per metum mortis in deterrimam seruitutem abducantur. Hoc ergo consilio scapham repente circumagunt: Validaq; remorum impulsu vix dum concurrerant prora, cum Lusitani salutari IESV nomine pariter inuocato, strictis gladijs aut hastis, priores in nauigium hostile magno ausu transibunt: ac ferro primum summouent barbaros: dein conglobatos in unum, ipsaq; audacia obstupefactos, haud tamen incruentii ipsi ad sacietatem trucidant. Nec in longum extracta est pugna. Paceni, cum ad vehementes gladiatorum & cuspidum ictus nuda praeuissent nil quandiu corpora; & emi autem è Lusitanorum oculis ardorem ferre ultra non possent; qua cuique commodum est, certatim sese in flumen eijciunt. Sudamicinus, perterritos nequicquam precibus minisq; cohibere conatus, denique se ipse quoque de navi precipitat; doloreq; ac rabie accensus, & quemque suorum nando adeptus est, elato pugioe confodit. Ceteri duabus lanciaris ex intervallo sequentes, cum, si acrius institissent, nostros vulneribus affectos ac propemodum exsanguis nullo negotio conficere potuissent; nec opinata suorum clade perculsi, terga & verterunt. Ita, IESV

Nomen
IESV in-
uocant
Lusitani.

in lib. de
Vita S.
Martini.

adiuuante, è rebus perditis repente Lusitanus Victor euadit: ac nullo è suis amisso, captiuam ipsius Praefecti lanciam in altum abducit: è maiore omnium gratulatione ac letitia, quò propior exitio fuerat res. Hæc ille. Vnicam adhuc addam de S. Martino, qui cum postridiè prælium instaret, intrepidè aiebat, vt habet Seuerus Sulpitius: Crastina die ante aciem inermis adstabo, & in NOMINE Domini IESV, signo Crucis, non clypeo protectus, aut galea, hostium cuneos penetrabo securus.

lib. 1. de
Vita S.
Martini.

Eadem verba carmine sic expressit S. Paulinus:

Primus ego abiectis præcedens agmina telis,
Non arma arripiens hominis, sed signa salutis,
Tegmine nec fidens clypei, sed NOMINE CHRISTI,
Atque crucem fronti auxilium pro casside ponens,
Intrepido cunctis occurræm corde periclis.

NOMINE IESV QVOSDAM
SVPERSTITIOSE ABVTI, CVIVS
virtute Iosephus quidam Iu-
dæus quam admiranda
patrârît.

CAPVT XIIIX.

rom. 1. de
S. Cruc.
lib. 4.
cap. 47.

Vid sanctius nomine IESV (inquit R. P. Iacobus Gretserus) nomine, inquam, quod est super omne nomen? & tamen quis ignorat, hoc ipsum salutis & spei nostræ nomen, inter superstitiosos & Magicos characteres, imò & inter

car-

carmina Magorum reperiri? *Fingunt enim spiritus mali*, ait S. Augustinus, *ombras quasdam honoris sibi met ipsis, & sic decipiant eos, qui sequuntur Christum. Usque adeo, fratres mei, & illi ipsi qui seducunt per ligaturas, per prae- cantationes, per machinamenta inimici, misceant praecantationibus suis NOMEN CHRISTI; quia iam non possunt seducere Christianos, & dent Venenum, addunt mellis aliquantum, & per id quod dulce est, lateat quod amarum est, & bibatur ad perniciem: Usque adeo & ego nouerim aliquo tempore illius * pileati sacerdotem solere dicere: Et ipse * pileatus Christianus est. Vt quid hoc, fratres, nisi quia aliter non possunt seduci Christiani?*

Sanctissimum nomen IESV daemones terret, & in fugam conijcit, uti superius iam ostendimus, & tamen nomen hoc daemones aliquando neque fugiunt, neque reformidant. Quid ita verò? Quia Deus ipse prohibet occultis modis, cum id iustum, atque utile indicat, ut Augustini verba repetam; cum saepe expediat nobis, ut ab hac vel illa calamitate, quae nos premit, non liberemur; vel, tunc statim non liberemur, cum remedium adhibemus. Nam Deus sacrosanctum suum nomen, crucem, & id genus alia spiritalia adiumenta, non aliter nobis salutaria esse voluit, quam quatenus & ad nostram salutem, & ad Dei gloriam amplificandam consultum est & conducibile. *Morbis imperans terribile est hoc NOMEN*, ait S. Chrysostomus: *Et si non abegeris morbum, non hinc est, quod infirmum sit hoc NOMEN, sed quod utilis sit morbus.* Pulchrè S. Augustinus: *Quamuis sint per sancta ac sanctos curationum magna solatia, tamen ideo non semper etiam ipsa beneficia tribuuntur peccantibus, ne propter hoc religio quaratur, quae propter aliam magis vitam, ubi mala non erunt omnino ulla, quarendae est.*

Aliam causam ex parte nostra reddit S. Chrysostomus, modicam videlicet fidem & spem in crucem; & in salutare Christi nomen: *Si & in diabolum diuinas in-*

August.
tract. 7.
in 1. cap.
Ioan.

* pileati
al pileati
* pilea-
tus al pa-
leatus.

Cap. 14.
Cur saepe
sacrosan-
cto IESV
nomine
inuocato
expetitus
non se-
quatur
effectus?

Chrys. in
3. Coloss.
hom. 9.
Aug. 22.
de ciuit.
cap. 22.

Chryf.

hom. 8. in
cap. 4. ad
Rom. idē
serm. de
laude Dei.
Modica
fides cau-
sa cur sæ-
pe non
exaudia-
mur.

cantationes canere noueris, statim vulnerabitur, inquit S. Chrysostomus, sunt enim nobis, sunt, inquam, nobis incantationes spirituales, ipsum nomen Domini nostri IESU Christi, tum ipsius crucis potentia. Huiusmodi incantatio non solum draconem a speluncis abigit; atque ita in ignem conijcit, sed & vulneribus quoque medetur. Quod si multi extiterē, qui dictis illis carminibus sanati minime fuerint, accusent illi in dicam suam fidem, non dicti infirmitatem; Hoc nomen & demonibus terribile est, & perurbationibus & agritudinibus salutare. Hoc igitur ornemur ipsi, hoc tanquam muro nos muniamus. Quamobrem licet SS. nomen IESU, aliquando efficax sit in illis, qui omni fide carent, aliquando tamen apud fideles, iusto Dei iudicio inefficax esse potest, ob remissam nimis fidem, ut ait S. Chrysostomus, ut illa SS. nominis IESU inefficacia sit languida fidei pena.

Epiph.
bar. 30.

Idem P. Gretserus cap. 38. & Card. Baronius Annal. tom. 3. ex S. Epiphanio recitant, quomodo Iudæus quidam Iosephus nomine, miranda quædam patrarit virtute nominis IESU. Commemorat namque S. Epiphanius, quomodo Christus sæpius Iosepho apparens, eundem monuerit, ut deserta Iudaica perfidia, ad Christianos transfret; sed frustra: & quo modo tandem eidem pollicitus sit, in gratiam ipsius & in confirmationem fidei, se, quodcumque vellet, miraculum edere velle opera & ministerio Iosephi: *Erat autem quidam insanus in Ciuitate, inquit S. Epiphanius, qui nudus per urbem circuibat, in Tiberiade videlicet, & cum sæpe vestis ei indueretur, eam dilaniabat, & tales facere solent. Iosephus igitur volens experiri visionem; dubitans autem adhuc verecundia detinebatur. Assumit itaque hunc intro & praeclusis foribus, acceptaq; aqua in manu, eaq; Crucis signaculo signato insanum hominem aspersit ac dixit: IN NOMINE IESU NAZARENI CRUCIFIXI, egredere Daemonium ab ipso, & sanus fiat. Homo vero magno clamore edito, humi prolapsus, & multa spuma ab ore emissa,*

lan-

lancinatus ad multum tempus, immotus permansit; postea autem sanus, & a Demone liber surgens, domum abijt multis gratijs Iosepho actus.

Adhuc ramen permansit Iosephus obduratus corde, sed benignus Deus occasiones salutis semper præbens bonas his, qui ipsum diligunt, eas exhibet hominibus, qui digni facti sunt vita æterna; postea enim fidem amplexus & a Constantino Magno Imperatore, Comitatus dignitate auctus est, ut ibidem narrat S. Epiphanius, egregiumq; templum in Tiberiade construxit. Ad quod, ut materia suppeteret, caminos extra urbem multos facere iussit. At calidi & quidvis facere ausi Iudei, a præstigijs apud ipsos fieri solitis non abstinuerunt. Incantationibus enim quibusdam, ac curiosa sedulitate, ignem ligare ac disperdere aggressi sunt, sed non perfectè potuerunt. Cessabat itaque ignis, & non perfectè operabatur, sed extra propriam naturam constiutus erat. Vbi autem hi, qui combustibilem materiam igni addere iussi erant, ligna videlicet siue sarmenta, nihil effecissent, Iosepho rem ipsam significauerunt.

Commotus igitur vir ipse, & zelo erga Dominum correptus, extra ciuitatem currit, & ubi aquam in vase afferri iussisset, accepto vase aque, coram omnibus (multitudo enim ingens confluxerat ad spectaculum, euentum videre cupiens, & quid Iosephus acturus esset) magna voce Crucis signaculum proprio suo digito vase imposuit, & inuocato nomine IESV, sic dixit: IN NOMINE IESV NAZARENI, Quem crucifixerunt patres mei, & omnium horum circumstantium, fiat virtus in hac aqua ad reprobationem omnis incantationis, ac magicæ, quam hi fecerunt, & ad efficaciam potentia ignis, ad perficiendam domum Domini. Et sic accepit aquam in manum, & de aqua singulas fornaces respersit, & dissoluta sunt incantamenta, & ignis coram omnibus emerfit: Turba vero præsentis clamore edito; Vnus Deus, qui auxiliatur Christianis, recesserunt. Hactenus S. Epiphanius, qui ibidem narrat quomodo non valere

Lege Sophron. in
prato spiri-
rituali,
cap. 83.

potue

potuerit, incantationis vis ab eodem Iosepho adhibita
aduersus mulierem Christianam, *ubi erat NOMEN CHRI-*
STI, & signaculum Crucis.

NOMEN IESV, NOMEN ESSE SVAVISSIMUM.

CAPVT XIX.

Inter om-
nia Dei
nomina,
nomen
IESV
amanti
animæ
est sua-
uissimū.

Sap. 16.

Apoc. 2.

Inter omnia Dei nomina, dulcissimum &
suauissimum est hoc nomen IESVS, & quod
animæ maiorem suauitatem, & spirituales
consolationem afferre solet. Magnam pro-
fecto consolationem affert mundis cordibus nomen
Dei, aut Creatoris, aut Patris, aut Amici, aut etiam Spon-
si, aut Dilecti, quibus nominibus sanctæ animæ appel-
lare solent Filium Dei: sed nomen IESV super omnia
hæc nomina dulcius animæ sapit, cui magis suaue est
nominare IESVM, siue ore, siue corde, quàm nominare
Patrem, aut Dominum, aut Creatorem, aut Deum, aut
cetera omnia Dei enunciare nomina. Imò verò omnia
Dei nomina sapit hoc vnicum, ac dulce nomen IESV, &
plusquam alia nomina sapit. Et quemadmodum illud
manna de cælo, vt dicitur à Salomone, habebat *omne*
delectamentum in se, & omnis saporis suauitatem: ita
etiam diuinum hoc & cæleste nomen IESV, omnem dul-
cedinem, & saporem diuinorum nominum in se habet:
saporem Dei, & Patris, & Creatoris, & Adiutoris, ac Re-
fugij, & aliorum diuinorum nominum, quæ longum
esset recensere. Hinc est, quòd S. Ioannes in Apoca-
lypsi dicit: *Vincenti dabo manna absconditum, & nomen*

noyūm

nouum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit. Vbi pri-
mò hoc diuinum nomen IESV vocat *Manna abscondi-*
tum, propter incredibilem suauitatem, & dulcedinem,
quam in se habet, & quam secretè & absconditè com-
municat animabus sanctis, quæ sunt humiles spiritu, &
mundo corde. Deinde vocat illud *Nomen nouum*, prop-
tereà quòd est illud nomen, quod datum est Filio Dei
in nouo testamento, & lege gratiæ, de cælo allatum, &
ab Angelo vocatum, priusquam in vtero conciperetur,
& à parentibus in Circumcisione, & prima sui sanguinis
effusione, octauo die Christo impositum. *Scriptum* ve-
rò intelligit hoc diuinum nomen in cordibus anima-
rum, non quidem litera, aut atramento: sed spiritu Dei
viui, qui huius sanctissimi nominis amorem pariter &
timorem infundere solet, consolationemque, & dulce-
dinem tantam, vt nemo eam scire possit, nisi qui acci-
pit ab ipso spiritum, qui consolatur corda; & afficit dul-
cedine mirabili huius dulcissimi nominis IESV. Tanta
est suauitas huius nominis IESV in ore, & in corde san-
ctorum, quod D. Augustinus tractans locum illum
Abacuc 3. *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in*
Deo IESV meo: dicit, non ita benè ab alio Interprete
positum esse, *In Deo saluatore meo*, quamuis idem sit
Latinè *Saluator*, quod Hebraicè *IESVS*. Et causam sub-
dit Augustinus: *Nobis enim dulcius, & amicus est nomi-*
nare IESVM, quam Saluatorem. Ecce quanta est suaui-
tas, quantaque dulcedo huius sanctissimi nominis, de
quo etiam credendum est dixisse sanctum David. *Psal-*
lite nomini eius, quoniam suauis est. Suaue profectò est
ore psallentibus, & aure audientibus, & corde gestanti-
bus: quoniam dulcis est IESVS, de quo proptereà Ber-
nardus dicit: *IESVS mel in ore, in aure melos, in corde iu-*
bilis. Quòd si, quemadmodum Augustinus dicit super
Psalmum 15. in fine. *Nomen Dei iucundum est amanti-*
bz Deum, super omnes iucunditates: potiori ratione no-
men IESV, manna absconditum, & nomen Dei nouum.

quod

Nomen
IESV man-
na absco-
ditum.

Nomen
nouum.

Luc. 2.

Nomen
scriptum.

Quanta
sit suaui-
tas IESV
Nominis
Aug. lib.
18. de Ci-
uit. ca. 32.

Psal. 134.

Ser. 15. in
Cant.

quod dulcissimum est super omne nomen, iucundum erit, atque suaue amatoribus Dei super omnes iucunditates. Valer enim etiam, & est efficax ad animorum eruditionem, puritatem, & consolationem. Origenes lib. 1. contra Celsum ait: *Nomen IESV inserit miram quandam mansuetudinem, morumq; honestatem, humanitatem, bonitatem, placiditatem omnibus, qui non propter vite curas, humanasue alias necessitates, fucate, sed ex animo amplectuntur predicationem Dei, CHRISTIq; atq; futuri iudicij.* Et testantur, qui absque isto nomine referunt, nullum quantauis eruditione, sapientia & eloquentia refertum librum sibi placuisse; e quibus precipue legendus S. Augustinus lib. 7. confess. cap. 20. & 21. & lib. 3. cap. 4.

Accedit quod idem IESV nomen, ratione significationis, extra omnem verborum complexionem, naturaliter vim eam habet, vt DEVM & hominem alterius audientis menti obijciat. Sicque varie illum afficiat, pro audientis huius diuersa vel erga IESVM ipsum significatum, vel erga pronunciantem significatione. Nam qui IESVM amat, suauiter eo nomine audito afficitur; in meritorum eius & beneficiorum redit memoriam; cogitat de salute vel sua, vel aliena per illum parta. Interdum etiam eum quasi presentem & astantem intuetur, animoque religiosissimo veneratur, & obsecrat, prout de S. Iuliano memorat Tom. 3. fol. 266. oculatus testis S. Ephrem. Cum enim notasset hic in libris, quibus ille utebatur, varias litterarum lituras, vbicunque scilicet Dei Domini IESV CHRISTI & Saluatoris scripta fuissent nomina: *Quodam, inquit, die dixi ad ipsum. Quis hosce libros corrumpit? Beatus vero ad me. Nihil, inquit, ate penitus abscondam. Fornicatrix mulier ad Saluatorem accedens, lacrymis pedes ipsius rigauit, & capillis capitis sui absterxit, & ego vbicunque Dei nomen mei scriptum comperio, lacrymis meis rigo, & ego ab eo remissionem peccatorum accipiam. At ille dixit, non irrigatur cor meum,*

nisi

nisi plorem coram Domino Deo meo. De S. Francisco scribit S. Bonaventura, quod cum Psalmos legendo nomen DOMINI in eis occurreret, præ suauitatis dulcedine labia sua lingere videbatur. Nomen autem IESV quum exprimeret vel audiret, iubilo quodam repletus interior totus videbatur exterius alterari, ac si mel ifluus sapor gustum, vel harmoniacus sonus, ipsius immutasset auditum. Qui verò IESVM odit aut metuit, uti Dæmon; indignatur & perterretur eo audito nomine. Nam quemadmodum imagines, sic & sonoræ istæ rerum notæ intelligendi vim commouent. Rursum si viderit DEVS eum, qui IESVM dicit, eum laudare, laudandique animo proferre, in eo spem ponere, per eius merita quidpiam exposcere, auctoritatem ipsi & potestatem in quauis re agenda tribuere, votis annuit libenter, etiam si velut lætantis, dolentis, aut admirantis interiectio tantum efferretur. Dæmon verò è contrario dolet, mæret, horret. Nam quod ait libro 1. Arnobius *Magorum frangi actiones, Dæmonum infirmari conatus; non istius horrore nominis*, intelligendum de solo horrore illo, quem fingebant Gentiles. Cum enim viderent isti clarissimè, huic nomini neque Magos neque Dæmones resistere; illud miseri aiebant; posse quidem istos, si vellent, resistere, sed ira eos hoc nomen odisse & contemnere, ut audire id nolint, quemadmodum si Dominus aliquis præpotens nomine Mancipij alicuius, quod inuisum haberet, audito, excandesceret, stomacharetur, id auerfaretur, seque ferre non posse, verbis factisque monstraret. Ideoq; dixit idem Arnobius; *non horrore, ut dicitis, o Gentiles, nominis, sed maioris licentia potestatis*; id est, facit hoc IESV nomen, non illo, quem mentimini horrore, vel non solo, ut dicitis horrore: sed vi ac potestate illa, quæ huic nomini data diuinitus, cui, ut maximè velint, maximeque conentur, obsistere haud quaquam possunt Magi, Dæmones, creaturæ vllæ. Rectè in Psalm. 21. exposit. 1. Sanctus Augustinus: *Ne domum alicuius inua-*

dat

dat aliquis potens, ponit ibi titulos potentis, Et cum lectus titulus fuerit, contritus quis potentia nominis, abstineat se ab inuasione.

Oratio Ecclesiæ.

Sancti Nominis tui Domine timorem pariter ac amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis Per Dñm, &c.

NOMEN IESV SVPER OM-
NE NOMEN.

CAPVT XX.

Quomo-
do nomē
IESV, sit
super om-
ne nomē.

Prov. 30.

*lib de diu.
nom. cap.
1. & lib.
de myst.
Theol. c. 5.*

Hoc nomen IESVS tam diuinum est, tam admirabile, & excelsum, quod est supra omnem cogitationem, & cognitionem intellectus; siue humani, siue angelici. Quam rationem videtur insinuasse Gregorius Nyssenus hom. 7. in Ecclesiast. Itaque propterea dicitur *super omne nomen*, quia nulla conceptio mentis est, qua possit animo concipi, nullum nomen, quo possit nominari & explicari hoc nomen Dei tam ineffabile, atque incomprehensibile. Propterea inquit Salomon in Prouerbijs. *Quod nomen est Filij eius, si nosti?* ut insinuet illud esse tantæ diuinitatis, & maiestatis nomen, ut neque mente cognosci, neque verbis possit explicari. Quemadmodum enim ipse IESVS filius Dei, in se ipso tam admirabilis est atque ineffabilis, ut (quemadmodum D. Dionysius docet) *neque sermo ipsius sit, neque nomen, neque scientia*, quia nulla cogitatione comprehendi potest, nullis ver-
bis

bis explicari, aut nominari, excedit enim ac superat omnem intellectum, & omnis linguæ facultatem, ita ut silentio magis adorandus sit, quam sermone prædicandus: Ita enim diuinissimum eius nomen IESVS est supra omne nomen, quia neque cogitatione intellectus, neque sermone aliquo comprehendendi, aut nominari potest excellentia magnitudinis eius. Propterea Hieronimus ei dixit: *Magnus es tu, & magnum nomen tuum.* Hier. 10. Ex eo enim, quod Filius Dei tam magnus est, tamque incomprehensibilis, provenit, ut nomen eius magnum sit, & ineffabile, & potius genu flexo humiliter adorandum, atque inuocandum, quam rudi cogitatione explicandum, aut vocandum. *Vocavi eum,* ait Sponsa in Canticis, *& non respondit mihi.* Quod cum egregie adnotasset Gregorius Nyssenus, inquit: *Quomodo enim, qui est supra omne nomen, efferi possit per vocationem nominis? Hanc ob causam excogitat vim vocabulorum omnis generis, ad explicationem boni illius ineffabilis, sed omnis vi orationis, qua quid effertur, inferior est, & minime veritatem aquare convincitur.* Idcirco ait, *Vocavi quidem, quantum potui, excogitando voces, quibus ineffabilis ille, demonstraretur. At ille maior erat, quam qui per has significationes indicari posset.* Hæc Gregorius Nyssenus. Hinc etiam est, quod S. David sæpenumero solet Filium Dei appellare multis ac diuersis nominibus. Vocat enim illum *Deum Misericordem, Longanimum, Veracem,* vocat etiam *Fortitudinem, Firmamentum, Refugium, Adiutorem, Salutem,* & alijs eiusmodi multis nominibus. Sed rursus fatetur, nomen eius in tota terra notum non esse, sed tantum esse *admirabile in vniuersa terra,* & quod nullus exactè assequi potest, & explicare. *Isa* etiam multis nominibus eum compellat, inquit. *Vocabitur nomen eius, Admirabilis, Consiliarius. Deus Fortis, Pater futuri seculi, Princeps pacis.* Magna quidem nomina, ait D. Bernardus, *sed ubi est nomen, quod est super omne nomen, nomen IESV, in quo omne genu flectatur?*

Hier. 10.

Cant. 5.

Nyss. ho. 6.

& 32. in

Cantica.

Quibus
nominibus
David
Dominum
expres-
sit.

Isai. 9.

Bern. ser.

2. de C.

cunc.

H

Ipse

Nomen
I E S V su-
perat o-
mnia om-
nino no-
mina.

Ephes. 1.
Psal. 148.

Ipse alio modo responderet : sed nos dicamus, illud nomen I E S V, ita esse super omne nomen, vt sempiterna eius virtus, atque diuinitas, nullo nomine possit a nobis exacte significari.

Ad hæc sacratissimum nomen I E S V tantæ maiestatis, & celsitudinis nomen est, vt infinito interuallo excedat, atque superet vniuersa nomina, quæ in terra, & in celo nominantur, cuiuscunque auctoritatis & gloriæ illa sint, iuxta quod Apostolus dicit : *Supra omnem Principatum & Potestatem & Virtutem, & omne nomen, quod nominatur, non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro.* Super omnia ista exaltatus est I E S V S Dei Filius, & pari etiam modo exaltatum est nomen eius solius. Magna quidem in terris sunt nomina Regum, aut Principum, aut Iudicum terræ; quæ cum nominantur, solent homines ijs honorem habere, caput aperiendo, caput inclinando, genua flectendo. Ita enim apud Senecam legimus epistola 65. *Quidni ego magnarum Virorum imagines habeam, incitamenta animi, & natales celebræ? Quidni illos honoris causa, semper appellem? Quam Generationem Preceptoribus meis debeo, eandem illis Preceptoribus generis humani, a quibus tanti boni initia fluxerunt. Si consulem videro, aut Praeceptorem, omnia, quibus honor haberi solet, faciam equo desiliam, caput adaperiam, semita cedam. Quid ergo Marcum Catonem vtrumque, & Laelium sapientem, & Socratem cum Platone, & Zenonem Cleanthemq; in animum meum sine dignatione summa recipiam? Ego vero illos veneror, & tantis nominibus, semper assurgo.* Sic in sacris literis ad Regem David dicebat Dominus : *Feci q; tibi nomen grande, iuxta nomen magnorum, qui sunt in terra : Sed omnia hæc, non magna, sed parua nomina sunt, atque infima, si cum nomine I E S V conferantur.* Sunt enim terrestria nomina, quæ, audito nomine I E S V, genua flectunt, adorant, atque laudant illud nomen, quod est super omne nomen, quemadmodum & ipse Rex David dicebat : *Reges terre,*

Psal. 148.

& om-

Omnes populi, Principes, & omnes Iudææ terra laudent nomen Domini, quia exaltatum est nomen eius solius. Ecce quomodo magna nomina terræ, nomina Regum, & Principum, atque Iudicium terræ, laudant, adorant, prædicant, diuinum nomen IESV, quia exaltatum est supra omne nomen, quod in terra nominatur. Magna similiter in cælo sunt nomina Principatum, & Potestatum, atque Virtutum, & maiora sunt nomina Cherubin, atque Seraphin, ita ut Angelus ad Iacob diceret: *Quid queris nomen meum, quod est mirabile?* Sed profectò infinite distant omnia illa ab admirabili nomine IESV, quod est super omne nomen. Vnde & Paulus ad Hebræos scribens de IESV Filio Dei, dicit: *Tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen habet.* Vniuersa enim Angelorum nomina, creaturarum sunt, atque seruorum, & ministrantium; nomen autem IESV Filij Dei, est creatoris, ac Domini vniuersorum, quem adorant omnes Angeli Dei, & ut egregie prosequitur Cyrillus: *Ille creator est, isti creati per ipsum, ille adoratur, isti adorant, illi vitæ participant à Deo sibi largita, iste vitæ largitor est, ille magna voce clamat, Ego sum lux mundi, Ego sum resurrectio & vita, Ego & Pater & unum sumus, isti tales emittere voces nec audent, nec debent. Et in Filij nomine si oremus, erunt nobis quæ unque petemus, in Angelorum vero nomine nullus orat.* Hæc ille. Cum igitur tanta, & tam immensa, inter Angelos & IESVM Dei Filium differentia inueniatur, tantusque, & tam infinitus excessus inter ipsorum nomina, meritò profectò diuinissimum nomen IESV appellatur *Nomen, quod est super omne nomen.* Meritò etiam in nomine IESV omne genu flectitur, cælestium atque terrestrium: quandoquidem Reges & Principes laudant nomen IESV in terra, & omnes Angeli Dei adorant illud in cælo, atque confitentur, hoc solum nomen esse admirabile, & benedictum, & superexaltatum in secula.

Gen. 32.

Hebr. 1.

D. Cyr. li.

8. Thes.

cap. 2.

Conclu-
sio totius
argumēti
huius ca-
pituli.

Phil. 2.

IESV NOMINE PERFECTA
SALVS SIGNIFICATVR.

CAPVT XXI.

Salus à
Iesv alla-
ta perfe-
cta est, æ-
terna, &
diuina.
Quomo-
do sit per-
fecta.

Vis poterit meritis encomijs salutem à Iesv mundo partam celebrare? Salus Iesv, salus est perfecta, salus æterna, salus diuina. Perfecta est, quia non corporis tantum, sed animi quoque morbos omnes depellit. Medici corpori ferè medicinā adhibent, Iesvs tum corpori, um animo medetur. Medici mortuo corpori salute affrere nequeunt, Iesvs ipsis hominum cadaueribus vitam & sanitatem conferet admirabilem. Medici cunctis morbis præsentia remedia non habent, medicus noster habet præsentissima. Medici argento salutē vendunt, Christus gratis douat. Medicorum Pharmaca sæpe salutem non efficiunt, Christi medicamenta si benè recipiantur, semper sanitatem conferunt. Ager est hominis intellectus, ægra voluntas, ægra memoria, æger appetitus, ægri sensus. Intellectum viri ignorantia occupat, voluntatem peccandi cupidō inuadit: memoriam Dei, diuiniq̃ iudicij obliuio tenet, appetitum ardens febris incendit, sensus in malum propensio ducit. Sed noster Iesvs has, aliasq̃ omnes quascunque mens poterit excogitare ægrotudines, præsentissimis remedijs perfectissimè curat. Vnde Regius vates: *Qui propitiatur, ait, Psal. 102. omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas.* Et D. Augustinus eodem Psalmo: *Omnipotenti*

micat-

medico, nullus languor insanabilis occurrit, &c. Perfecta igitur est illius salus.

Est præterea æterna. Isaias namque dicit: *Israel saluatus est in Domino salute æterna*. Si medicus in orbe reperi-ri posset, qui salutem ægris afferreret ducentorum annorum, Deus bone, quis non ad illum properaret? quis non eundem quæreret? Quis longam salutem, auro non compareret? En medicum habemus, qui non ducentorum, vel mille annorum, sed totius æternitatis salutem, ijs affert, quibus medicinam facit. Et tamen à multis non quæritur, à multis cum fores pulsar, rejicitur. O singularem hominis dementiam, qui corporis paucorum annorum sanitatem, animi, corporisque æternæ salutis anteponit. *Longa hominis Vita* (ait Augustinus) *tanta breuitate constringitur, ad vniuersi seculi futuri latitudinem, quasi gutta ad vniuersum mare*. Deum ergo est, qui ut vnan: salutis, siue vitæ guttā compareret, tam sedulo laborat: ut verò salutis, vitæque oceanum assequatur, nihil curat. Quid formidas? Cur medicum fugis? etiam si carni iniucunda præbeat aliquando medicamenta, at sunt salutaria. *Tolera* (ait D. Augustinus) *medicinalem dolorem, futuram cogitans sanitatem*. Quid non tolerant homines, ut incertam, argentoque emptam sanitatem consequantur. Tu ut gratis datam, & (si quod medicus præscribit facias) certam salutem compares, laborem fugies? Audi Augustinum loco citato. *Ligari se volunt homines. Et secari, daturi pro incerta sanitate certum dolorem, magnam mercedem. Deus te, Et certum curat, Et gratis*.

Deniq; diuina est IESV salus, nemo enim nisi Deus illam potest afferre. Tam sunt horrendi, ac periculosi animorū morbi, ut à solo Deo pelli possint. Solus Deus vnguentum efficere potest, quo omnes abiguntur, id vero est gratia. Solus propterea Deus & homo, hoc vnguentum cunctis hominibus sanandis emere valuit. Emit autem pretio summo hoc est, vita & sanguine. Ha-

Quomodo sit æterna.

Isai. 45.

D. Aug. serm. 3. de verbis Domini.

Aug. Psal. 102.

Quomodo deniq; sit diuina IESV salus.

bet vnguentum hoc medicus noster, in pretiosis vasis reconditum, ea sunt sacramenta pretiosissima, quæ gratiam continent. *In odorem curremus vnguentorum tuorum.* ait Sponsa. Curramus & nos in odorem vnguenti huius, quod omnibus morbis, omnibusque vulneribus, imò & morti ipsi medetur. Hinc meritò & quidè propriè, ac eriam, quantumvis Ciceroninus esse velis, Latine SALVATOR dicitur.

Serrav. in
Cap. 2. lo.
sue. q. 1.
Num Sal
uator be
nè Lati
nè dica
tur.

Quia verò extiterunt hodie non adolescentuli tantum, sed & seniculi, noui oratores, aut logodædali potius, quibus ne in Ciceronem peccent, religio est, *Saluatorem* dicere, adeò, vt illud Apostol. 1. Timoth. 1. v. 51. *CHRISTVS IESVS* venit in mundum peccatores saluos facere; verterit Nouator Beza, *Vt peccatores seruaret*: ponam hic magni inprimis Ciceroniani verba, Manutij inquam è commentario in Verrinum librum secundum Soter, *Græcum nomen est, & eum significare, qui salutem dedit, ipso constat interprete Cicerone. quod patet communis error eorum, qui IESVM CHRIS TVM, cuius immortalia merita nullo satis vno verbo exprimi Latine queunt, Seruatorem appellant. Aliud enim est seruare: aliud salutem dare. Seruat is, qui, ne salus amittatur, aliqua ratione prestat: Salutem dat, qui amissam restituit. quod si seruator non est soter, quia minus valet, Saluator autem, vt inusitatum, Cicero vitauit; maluitq; dicere, Qui salutem dedit: nimium de eo si loquimur, qui afflictum genus humanum non in eodem statu seruauit, sed à sempiterno interitu ad perpetua vite bona perduxit; quod & summi Dei filius fecit. & facere solus potuit; necesse est, Vel Saluatorem appellare, quod & totius Græcè dicitur, & surpato in re noua nouo verbo, quod veteres quoque probauerunt, Vel, Ciceronis exemplo, Vti circumscriptio & dicere. Is, qui salutem dedit. quanquam circumscriptio & interdum non commoda solum, verum etiam necessaria videtur sic iterata sepius, & dignitatem amittit, & satietatem non parit. Hæc Ciceronianus ille.*

Quin

Quin verò, etiam ab ipsomet IESV Saluatoris nomine in Cataio regno, *IESVITAS* Christianos omnes vocari docet Turcicus narrator in historicâ Indiæ Orientalis relatione pag. 171. Moguntia anno 1601. editus: accipiendo tamen *Cataium* illud regnum pro ijs Tartarorum terris, quæ Sinis ad septentrionem finitimæ. Alioquin hoc ipsum Sinarum regnum potius esse *Cataium*, eiusque urbem regiam *Pachinum* esse celebratam illam *Cambala* docet, qui ex ea vrbe scribebat an. 1602 P. Iacobus Paragua.

Rauennæ extat *fratrum boni IESV Collegium* à S. Margaritâ, cuius nobilitata virtus miraculis; erectum, Paulo Morigea teste lib. de originibus religionum. *Ordo IESVATORVM* etiam ante annos 200. à S. Iohanne Columbino Senensi fundatus, ab Urbano V. alijsque Pontificibus census, & ordinibus alijs accensus est. Refert rem totam Iurisconsultus Antonius Corserus li. 30. quæst. in ordinis illius laudem.

CHRISTVS NOBIS OMNIA
FACTVS, QVOD IN NOMINE
IESV declaratur.

CAPVT XXII.

Hoc insuper dulcissimo suo nomine IESVS, voluit nobis Christus declarare, quam noster omninò sit, & omnia, quæ eius sunt,

Isa. 9.
Luc. 2.
Per nomē
IESVS de-
claratur,
nobis
Christū
omnia
factum.

Quomo-
do hoc
declare-
tur.

1. Ioan. 3.

quā nostra sint. *Parvulus*, sit *Isaias*, *natus est nobis*, *filius datus est nobis*; & *Angelus*: *Natus est vobis hodie Saluator*. Notanda illa verba, *vobis*, *nobis*, & hoc licet alijs nominibus significauerit nobis, maximē tamen nomine *IESVS*. Vt verò ex præcipuis nostræ religionis mysterijs fructus vberimus, & consolatio magna colligatur, hoc est valdè considerandum, vt omnia ea, quæ Christi sunt, non ita accipiamus, quasi aliena, & nihil ad nos pertinentia, sed vt nostra præcipuè, qui enim ea aliena reputat à se, seipsum præcipuo fructu & gaudio priuat. Consideremus ergò omnia ea, quæ in Christo sunt, & vniuersa eius opera, vt capitis nostri bona, ac proinde nostra propria esse, & non secus, in illis ac de illis lætemur, quam de bonis nostris. Audis Christi labores, sudores, sanguinis fusionem, gaude & exulta, tua sunt illa omnia, in illis habes gratissimum, quod Deo offeras pro delictis tuis munus. Audis summam gratiam, & fauorem Christum obtinere apud Patrem, omnia quæ illi tradita esse, eiusque imperio cuncta parere: habes hinc etiam quod exultes. Hæc enim tanta si ij Dei potestas in bonum nostrum expendetur, nostrisque cedit commodis, quia aduocatus noster est; *aduocatum habemus apud Patrem IESVM Christum*: quod similiter in ceteris omnibus intelligendum est.

Sed veritas hæc, qua diximus omnia Christi nostra esse, maximē in nomine *IESVS* declaratur. Hæc enim appellatione cognoscitur Christus totus mihi esse Saluator, quia est omnium malorum meorum depulsor, medicina, & remedium, & idem omnium bonorū causa, radixque efficacissima. Saluator enim hæc omnia in vniuersum complectitur. si in vniuersum, & simpliciter Saluator est dicendus. Non enim est hic *IESVS*, Saluator eo modo, quo Ioseph, aut Iosue, qui particularem, exiguaque salutem attulerunt; sed omnium, & vniuersa salus est omnibus, hoc est, *Dilectus meus mihi*. Quasi dicat: Factus est dilectus meus Christus ad mensuram mea-

mearum miseriarum, necessitatumque. Hic solus omnia vota mea, & desideria explere potest, hoc est IESVS. Indiges patre? Voca IESVM, pater ille tibi aderit, cui fidenter poteris dicere, Pater noster, qui es in calis. Matrem desideras? IESVS tibi mater erit. Ita Hieremias dicit: Nunquid obliuisci potest mulier infantem uteri sui? Et si illa oblita fuerit, ego tui non obliuiscar. Fratrem desideras? ipse est primogenitus in multis fratribus. Dux est tibi necessarius? Propter nomen tuum dux mihi eris, ut Psal. 30. satisfacias nomini tuo IESV. Ecce testem populus dedit Isai. 55. eum, ducem ac praeceptorem gentibus, ait æternus pater. Regem inquiris? Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Pastoris cura est necessaria? Ego sum pastor bonus. Luce in- diges? Ego sum lux mundi. Medico tibi opus est? eni- medicum. Non est opus valentibus medico, sed male h- bentibus. Cibo cupis refici? Caro mea vere est cibus. Veste eges? Induimini Dominum nostrum IESVM Christum. Hæc verò omnia, & innumera alia in nomine IESV comprehensa sunt. Hoc est nomen oleum effusum in omnia, quæ diximus nomina; si vas tibi non deficiat, oleum non deficiet. Aperi os tuum & implebo illud. Diuitiæ Christi tuæ sunt, Latere. Longè enim diuerso gaudio exultabant, qui Algerij, detinebantur captiui, cum audirent magnati cuidam in Hispania, ingentes esse diuitias, & immensas opes ad ipsum liberandum esse paratas: hoc enim proprii boni gaudium, hæc vera est exultatio. Ita nobis hodiè est exultandum, quia IESVS noster est, IESV bona nostra sunt: Saluator est captiuorum, pretia adducit redemptor. Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo IESV meo.

Coronidis loco subiiciam insigne miraculum ad inuocationem diuini IESV NOMINIS perpetratum: E regione Molucarum, lato maris tractu intercurrente, si- Miraculum est amplissimum Cochinchina regnum, cuius Imperator, cui Reges alij sunt subiecti, sapienter per legatos egit, ut ad eum mitterentur, qui sacris mysterijs imbuerent tum ipsum,

tum populos ipsius. Huic rei dedit occasionem, quod Christianus quidam defixerat ante ades suas crucem ligneam, quam semper, & ibi illac transibat. Venerabatur capite supplex demisso. Vicini diu rem conspicati, factiq; tadio quodam perducti, manu facta illam deiecerunt, & conculcaverunt, igne vero admoto cum conarentur incendere, protinus omnes cum suis propinquis mortui conciderunt. Præterea nobilis quidam diuturna paratysi decumbens in lecto, nulli idoneus opera iacebat omnibus frustra remedijs tentatis. Christianus inuisit illum, narrauitq; fore, si spem poneret in Christo, & eius NOMEN supplex imploraret, & sanitatem reciperet. Ob id ipsi reliquit effigiem pictam Christi ascendentis. Agrotus, hortante Christiano, spe confirmatus, oculos in imaginem defigens intimo maximoq; animi studio DEI NOMEN implorauit. Mirum dictu, multis aspicientibus repente sanatus è lecto surrexit, & Christo nomen dedit. Hac cum certo cognouisset Imperator Conchinchina iam voto Christianus, Ma. onem, siue Macarum, quæ est Vrbs Lusitanorum in littoribus Sinarum, legatos misit, qui nomine ipsius orarent, & ad sua regna mitterentur, qui Christi doctrinam disseminarent. Hæc Martinus Ignatius ex ordine Franciscanorum, qui fuit in ijs regionibus.

Sed sicut nos nomine IESU perfectam salutem contineri credimus, ita apud Iaponios secta quædam viget Icoxuanorum, qui ad beatitudinem requiri aliud nihil affirmant, præter vnus NOMEN AMIDA: cuiusq; præstantissimis & salutaribus humano generi meritis iniuriam fieri, si quis opera virtutis, & suam cuiusq; industriam esse præterea necessariam ducat. Hinc cum Bonziorum cõcionibus aures præbituri sunt, vnus horæ spatio auditores omnes ad parui pulsus tintinnabuli nixi genib; incredibili quadam significatione pietatis, rosaria manuq; tollentes in cælum, in oratione solent persistere vociferantes assidue: Namu Amida Ambut. Hoc est: Da salutem Amida: quod ipsum nomen etiam domi foris-
que

que, seu emanant aliquid, seu videntur, modulari quadam pronuntiatione gestientes ac libentissime sæpius inuocant. quoniam etiam pauperes ipsi inter emendandum, iis a quibus eleemosynam petunt, propitiū precantur *Amidam*. Bonziji verò ac legisperiti verba illa plebi inculcare non desinunt: *Ichinem, Amidabur, Sucumet, Murios, Zai*: id est, quisquis *Amida* sanctum nomen ex animo inuocauerit, procul dubio saluus erit. Ex literis Indicis.

QVANTA REVERENTIA PRO-
SEQUENDVM SIT AVGVSTISSI-
mum nomen IESV.

CAP. XXIII.

Omen IESVS, est nomen summa cum ve-
neratione, & proferendum & audiendum.
De cuius veneratione agit Summus Ponti-
fex Gregorius decimus, in sexto decreta-
lium libro, de immunitate Ecclesiarum, cap. Decet.
Conuenientes (inquit) in Ecclesijs, nomen illud, quod
est super omne nomen, (a quo aliud sub calo non est da-
tum hominibus, in quo saluos fieri credentes oporteat, no-
men videlicet IESV CHRISTI, qui saluum faciet
populum suum a peccatis eorum) exhibitione specialis reue-
rentia attollant. Et quod generaliter scribitur, Et in no-
mine IESV omne genu flectatur, singuli singulari-
ter in seipsis implentes (præcipue dum aguntur Missa-
rum sacra ministeria) gloriosum illud nomen quando-
cunque recolitur, flectant genua cordis sui, quod vel ca-

Quomo-
do vene-
randū sit
IESV no-
men.

Act. 4.

Matth. 1.

Phil. 2.

pitis

pitis inclinatione reseruentur. Hæc summus Pontifex. Cum pingitur augustissimum hoc nomen, aureis vndique illuminatur radijs, cum profertur aurea vndique illustretur cordis, oris corporisque reuerentia, ac pietate. Laus. Iustin. ser. rentius Iustinianus: IESV, inquit, nomen pronuntia, de Circu- non ex ore tantum, sed etiam ex corde, adhibitis deuotione, fide, & pietate.

Cur autem hoc nomen Catholici assidue venerentur, & propria & debita erga hoc venerabile & dulcissimum nomen affectione sua, illo audito vel caput aperiant, vel genu flectant, aduersarij verò & neutrum faciant, & alios id facientes effuse rideant; causæ aliquot sunt assignandæ.

Luc. 1. Nomen IESV non temerè, sed ex mandato Dei impositum Christo est, *Vocabu nomen eius IESVM.* Hoc quoque mandatum non ex sola voluntate imponentis, sed ex causâ & effectu significationis, factum fuit. Addit enim Angelus. *Ipsè enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.* Nec significationis effectus vulgaris aut mediocris est, sed omnium qui vnquam sacris nominibus adiuncti fuerunt longè excellentissimus. Nempè Saluator humani generis. Hoc ergò supremum & maximum redemptionis nostræ beneficium in hoc nomine IESV, recolimus: recolendo amamus: amando veneramus. Quærat aliquis, cum hoc nomen illi etiam homini impositum fuerit, qui Christi IESV expressissima figura fuit, educendo populum Israël ex deserto in terram promissionis, sicuti solus IESVS educit suos ex hoc mundo in cælum: cur igitur Iosue, vel Iesu Naue nomen non veneramus? Respondetur, quia nec nobis Christianis, sed veteri populo beneficium contulit, nec ipsum beneficium ille contulit, sed minister tantum illius erat: nec solidum ac sempiternum, sed temporale & exiguum erat beneficium illius, cuius minister fuit. At vero noster IESVS nomen est veneratione omnium dignissimum, quia salutem æternam humano generi collatam

signi-

significat. De re controuersum non est. Sed cur (inquit aduersarius) ipsi nomini honorem defertis, quasiq; syllabas & sonū veneramini? O stipitum & stolonum acumē. Nūquid huius vocabuli sonus auribus fideiū inanis sonus est aut vacuus? Nūquid ita Christiano sonat sicut pagano? Nonne pariter cum sono rem ipsam comprehendimus, quorquor fideles sumus? At is quies, rem ipsam; quantum uoles venerare: sed cur si nūc hoc honore dignum ceuses? Non sonum, non syllabas, per se & solitarie sumptas, o zelosi, veneramini, sed pariter cū sono & syllabis rem ipsam contentam & significatam. Vtrumque quidem, sed vnum propter aliud. Tu quum IESV nomen audis & rem contentam non ineminisse non potes: honorem rei prætermittis impè, ne nomini honorem exhibere videaris superstitiosè. Hæc est tua scilicet religio. Dic ergò obiecto, an superstitiosus Paulus erat, quum diceret: *In nomine IESV omne genu flectatur, celestium, terrestrium & infernorum.* Secundum tuam impietatem dicere debuisset. Non in nomine IESV, sed in sola redemptione per IESVM facta, omne genu flectatur. At Paulus nihil tuam insaniam moratus, constanter dixit. *In nomine IESV omne genu flectatur,* non rem significatam excludens, sed ipsam quoque nomen significans pariter includens. Et ne nomen hic pro re ipsa aut virtute significata positum dicas, ut alibi interdum, *Deus in nomine tuo saluum me fac:* & similia. Paulus disertè de nomine ipso personæ imposito loquitur dicens. *Dedit illi nomen quod est super omne nomen, &c.* Hoc ergò nomen IESV datum filio Dei incarnato, hoc inquam nomen, est super omne nomen, & in hoc nomine omne genu flectatur, id est, flecti debet, etsi tu ad tempus illud hæretice non flectas, quod & demones in suis arreptitiis ad tempus facere recusant, donec vi exorcismorum cogantur id facere. Propter hanc ipsius nominis venerationem dixit iterum Paulus. *Nemo potest dicere Dominus IESVS nisi in Spiritu sancto, id*

Conuincuntur aduersarij.

Philip. 2.

Psal. 53.

Phil. 2.

1. Cor. 12.

Et, id

Cur IESV
nomen,
non Chri
sti venera
mur.

Philip. 2.

Ho, id est, ea qua par est reuerentia & amore debito ef
ferre nemo potest, nisi ex speciali gratia Spiritus sancti.
Haeretici quia Spiritum sanctum non habent (vnde Iu
das de illis dicit, *animales spiritum non habentes*) ideo
nulla cum reuerentia hoc nomen proferunt & audiunt.
Sed dicat aliquis: Cur potius nomen IESV quam no
men CHRISTI hoc modo veneramur? Respondeo,
quia Christus non proprium nomen, sed nuncupatio
regni ac potestatis est: IESVS autem proprium no
men, quod maximo suo labore emit, & ut laboris pra
mium accepit. Est enim in ipsa Circumcisione hoc ei
nomen impositum fuit, & in Conceptione promissum,
tamen ideo est utrumque factum, quia suo tempore
facere debuit, quod nomen significat, videlicet *saluum
facere populum suum*. Paulus igitur asserit propterea
hoc nomen illi datum, quia maximo labore suo hoc de
facto praestitit. *Humiliauit*, inquit, *seipsum factus obe
diens Patri usque ad mortem, mortem autem crucis*. Pro
pter quod & *Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen,*
*quod est super omne nomen. Et in nomine IESU omne ge
nu flectatur, &c.* Datur ergo hoc nomen honorificen
tissimum, quia promeruit: Nomen ipsum ab omni
bus honoratur, qui hunc honorem promeruit. Quo
ties igitur nos Catholici nomen IESU genu flectendo
honoramus, toti s. honorem illi debitum atque pro
meritum & magno pretio emptum exhibemus: toties
facimus quod facere debemus atque tenemur, non so
lum ex congruo propter beneficii in nos collati mag
nitudinem, sed etiam ex debito propter aeterni Patris
voluntatem atque praecipuum, qui ideo *hoc nomen filio
suo dedit, Et in hoc nomine omne genu flectetur*, ut hoc
nomen omnes venerarentur, & venerando confiteren
tur, *quia IESVS est in gloria Patris*. Quoties autem ha
eretici hoc nomen non venerantur, quoties genu flect
re, & venerari recusant, quoties alios venerantes & ge
nu flectentes irrident: toties Dei Patris praecipuum at
que

que voluntatem violant, toties Dei filio iniuriam faciunt & honorem debitum negant, toties Apostolo Paulo contradicunt, toties denique Ecclesiam Dei scandalizant, vel potius subsannant, postremo toties diabolo rem gratissimam faciunt, qui hoc eos specialiter docuit, & per eos, in alios hanc impietatem propagat. Aduertant illi potius quam recte per insignis in Iaponia vir, *Timaçaca* nomine, cum quendam in quodam periculo in clamantem audisset, *IESVS, MARIA*, ex quo illic descendit, Deoque gratias egerit, quod ubi demonum tantummodo prius nomina audiebantur, ibi iam suauissima *IESV MARIA* q; nomina inuocarentur, prout ipse regionibus scripsit anno 1607. *Valentinus Caruaglio.*

In Milla de hoc ipso nomine legitur

Oratio hæc:

DEVS, qui gloriosissimum nomen *IESV CHRISTI* Unigeniti filij tui fecisti fidelibus tuis summo suauitatis affectu amabile, & malignis spiritibus tremendum atque terribile: concede propitius, ut omnes qui hoc nomen *IESVS* deuote venerantur in terris: Sancta consolationis dulcedinem in presenti seculo percipiant, & in futuro gaudium exultationis & interminabilis iubilationis obtineant in calis. Per eundem Dominum nostrum *IESVM CHRISTVM* Filium tuum. Qui tecum vixit & regnat in secula seculorum, **AMEN.**

DE ABVSV DIVINI IESV NO-
MINIS PER VANA IURA-
menta.

CAPVT XXIV.

Cur no-
mine Ie-
su per iu-
ramenta
non abu-
tendum.

Aug. ser.
ad de Ver-
bis Apo-
stoli.

Iurandi
cōsuetu-
do extir-
panda.
Longè di-
stat a per-
iurio, qui
longè di-
stat a iu-
ramento.
Ambr. in
Psal 118.
Eccles. 23.

Diuii nominis per iuramenta profanam
appellationem vt fugiamus hortatur Iaco-
bus cap. 5. suæ epistolæ: *Ante omnia*, in-
quit, *fratres mei*, nolite iurare neque per ca-
lum, neque per terram, neque aliud quodcumque iuramen-
tum. Sit autem sermo *uester est, est, non, non*. Dicitur Au-
gustinus: *Isto*, inquit, *serbo* (ante omnia) *cautos nos fe-
cit Dominus Iacobus aduersus linguam nostram. Ante omnia*,
ait, *et attendatis praeter ceteris, et sigiletis, ne surrepat vo-
bis consuetudo iurandi, &c.*

Cauenda autem iuramenta sunt, ne dum iuramus, in-
mendax iusiurandum incidamus. *Falsa iuratio*, ait Au-
gustinus loco citato, *exitiosa est, Vera iuratio periculosa*,
nulla iuratio secura. Et in sermone de decollatione Ba-
ptistæ. *Dominus qui prohibet iurare, supra ripam teno-
luit ambulare, ne per tuus in angusto labatur, & cadas*.
Item, Psal. 109. *Homo qui per consuetudinem iurandi po-
test in periurium labi, bere prohibetur iurare, tanto enim
longius erit a periurio, quanto erit longè a iurando*. D. Am-
brosius: *Voluit Deus te non iurare ne periures. Eccles.*
*23. Iurationi non assuescat os tuum, multi enim casus in
illâ.*

Vigi-

Vigilandum ergò, inuictoquæ animi decreto aduersus iuramenta lingua frænanda est, quæ si fræno non coercetur, in mille crimina nos dat precipites. *Maiores consuetudo*, ait Augustinus, *maiores flagitat intentionem, lingua facilitatè habet motus, in vdo posita est, facile labitur in lubrico. Quanto illa citius, & facilius mouetur, tanto tu aduersus illam fixus esto. Domabis si vigilabis, vigilabis si timebis, timebis si Christianum te esse cogitaueris. Hæc Augustinus.*

Exemplo verò suo nos ad extirpandam iurandi consuetudinem in sermone indicato de Baptista his verbis hortatur: *Timendo Deum iurationem abstulimus de ore nostro. Quis nos audit aliquando iurantes? luctatus sum contra consuetudinem meam, in ipsa luctatione inuocaui Dominum adiutorem, prestuit mihi Dominus adiutorium non iurandi. Nihil mihi facilius, quam non iurare. Imitemur sanctissimum Patrem, aduersus iurandi consuetudinem, Dei implorato auxilio, luctemur: nihil nobis facilius erit, quam nō iurare: Vigilemus. Vigilabimus (vt ille ait) si timuerimus: Timebimus si Christianos nos esse, Deoque totius vitæ rationem reddituros cogitauerimus.*

Timore prauam hanc consuetudinem superare docet Chrysostomus exemplo oratoris illius, qui pratum humerum motum appensis vicit gladiis. *Dicitur, inquit, quod oratorum quidam, præ quadam stulta consuetudine, dexterum eundo humerum continuè mouebat. Sed tamen consuetudinem vicit, & gladios acutos &rinque humeris imposuit, & vulneris timore, membrum ineptè se mouens corrigeret. Hoc & tu lingua tua facias, & ipsi pro gladio diuinæ pœnæ timorem impone, & omnino superabis. Impossibile enim est, meditantes & studentes, & opus hoc facientes, &quam superari. Hæc Chrysostomus.*

Quod si iusiurandum dare, opus aliquando sit, ex ore nostro, nomen sanctissimum Dei, debito cum comitatu prodeat. Adsit in primis animaduersio, atque

I

atten-

*D. Augu.
ser. 28. de
verb. A-
post.*

Lingua facilitatè habet motus, in vdo & lubrico est. Exemplo S. Augustini non esse iurandum.

Lingua timoris fræno refrænanda.

Chrys. ho. 7. ad populum.

Quomodo nomen diuinum in iuramento proferendum.

attentio, præterea veritas, reuerentia, atque necessitas comitetur, ita vt magnâ cum nominis diuini veneratione iusiurandum proferamus: Prius tamen cuiusmodi de re agatur, diligenter consideremus, verissimamque rem, & iuramentum necessarium, Deoque placere ei se cognoscamus. D. Thomas: *iuramentum*, ait, est *sicut medicina, qua non semper accipitur, sed in necessitate*. Iuro, ait D. Augustinus, *sed quantum mihi videtur, magna necessitate compulsus: cum videro non mihi credi nisi faciam, & ei, qui mihi non credit, non expedire, quod non credit*. Vides sanctissimum Patrem non nisi magna compulsus necessitate iurare?

De veritate autem quæ iuramento inesse debet, quid loqui necesse est? cum vir probus semper, etiam sine iuramento vera loquatur. Audi Philonem in libro de Decalogo: *Vtilissimum*, inquit, *suerit, & rationali natura conuenientissimum omnino abstinere à iureiurando: & sic veritati assuescere. Et simplex sermo vim iuramenti habeat*. Et in libro primo de specialibus legibus: *Quicquid vir bonus asseuerat, perinde, ac iurato credi debet: cum verbum eius firmum sit, ac rigidum, nullo mendacio flexibile, veritate in qua fundatur, subnixum*. Hæc ille, Vides firmum verborum, iuramenti que fundamentum esse veritatem: hoc igitur primum loca, sine hoc iuramentum corrui. Vide quid requirat in iurante homine, idem Hebraeus Philo in libro de Decalogo. *Iuratus ait, debet omnes rei circumstantias diligenter perspicere: quanta sit, quam vera, quam bene à se percepta*. D. Ambrosius inquit: *Nemo bene iurat, nisi, qui potest scire quod iurat. Lux tibi praeat, si iurare disponis: id est cognitio veritatis praeceat, & vinculum sacramenti, tibi non possit nocere. Vbi religio sanctior, ibi fides veritatis est plenior*.

Iam verò, qua reuerentia DEI NOMEN tractari debeat, docet Theodoretus: *Quid sibi vult, inquit, Non assumes nomen Dei tui inuanius? Quiaam prohiberi dicunt, ne quis res vauas, hoc est, idola nomine Dei vocet*:

cet:

cet: aliusne quis iurando mentiatur. Ego autem puto diuinam legem statuere, ne quis nomen DEI pronunciet, sine aliqua ratione, veluti docendi, aut orandi, aut alia quadam necessitate. Solent enim nonnulli, etiam ludentes, & ridentes, & venerit in linguam, reuerendum NOMEN DEI proferre. Hoc arbitror diuinâ lege prohiberi. Si enim permulti consueverunt, pretiosorem vestem, diebus festis reseruare; multò iustius est diuinum nomen, precibus, atque docendi officio consecrare. Hæc ille. Itaque existimat Theodoretus secundo præcepto nominis diuini indecoram, & ridiculam appellationem, vt blasphemias omittam, prohiberi.

retia, que
nomini
diuino
est habē-
da.

Urget vehementius Chrysostomus his verbis: Nescitis quid sit Deus, & qualis debeat ore vocari? quod si de quopiam probo quidem viro loquamur, dicimus; Os tuum abluc, & ita commemora. Nunc vero nomen super omne nomen venerandum, in omni terra admirabile, quod audientes daemones horrent, temerariè circumferimus. Nonne dum Deus nominatur, oporteret horrere? Et apud Iudeos quidem tam venerandum erat Dei nomen, & in lamina scriberetur, & nemini literas nominis ferre liceret, nisi sacerdotum principi, nunc autem velut quiddam vulgare, sic ipsius nomen circumferimus. Hæc Chrysostomus.

D. Chrys.
hom. 26.
pop. Anti-
ochen.

Exod. 28.

Nomen DEI sanctum & tetragramaton I E H O V A impositum, cum sacris induebatur vestibus. Hæc res indicat Dei nomen summa cum veneratione capiti esse imponendum, non temerè ac ridiculè pronuncian- dum, non mendacibus iuramentis adhibendum; abluto à mendacio ore, & cum laudis etiam præfatione profe- rendum. Quomodo enim non est absurdum, ait D. Chrysostomus, seruum quidem non audere dominum nomina- tim, & sine honoris præfatione appellare; angelorum vero Dominum, temerè & contemptim ubique iactare? Vis discere quomodo ipsum appellant superiores potestates, cum quanto honore, quanta admiratione? Videbam Domi-

Nomen
Dei su-
pra caput
ferendū,
& abluto
ore a mē-
dacio
proferen-
dum.

D. Chrys.
hom. 7. ad
pop.

Isai. 6.

num, ait Isaias, sedentem in throno alto, & eleuato, & Seraphim stabant circa ipsum, & clamabant alter ad alterum, & dicebant, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth, plena est omnis terra gloria eius. *Vidisti cum quanto timore, quanto honore nominant cum, glorificantes, & laudantes, &c.*

D. Chrys. hom. 26.

Denique quorsum iuras? nimirum vt fidem dictis facias; facies magis, si nunquam iures. Eiusdem Chrysostomi est sententia hæc. Hoc, inquit, interdum à nonnullis audiui; Nisi iurauero, non credit. Tu es horum causa, qui facile iuras, Quoniam si id non faceres, sed omnibus constaret, quod non iurares; mihi crede dicenti; quod is, qui mille deuorant iuramenta, maiorem ipse fidem solo nutu inuenires. Et in fine Homiliæ 7. Quod, inquit, non iuramentum fide dignum hominem faciat, sed vti & testimonium & conuersationis integritas, & mens bona, sepe multi iurantes disrupti sunt, & non persuaserunt; alii vero annuentes tantum, multo iuratis fide digniores apparuerunt. Philo verò in libro primo de specialibus legibus; In tantum, inquit, valet quorundam impudens, & vel religiosissima, nec sine horrore audienda Dei nomina, congerantur acervatim per summam impudentiam, quasi euicturi sint crebris deiterationibus & sibi credatur, Fatui, qui non intelligunt; consuetudinem crebrè iurandi, argumentum esse perfidia, non fidei, duntaxat prudentiorum iudicio.

¶ (S)

DE S. IOANNE EVANGELI-
STA SPECIALI CVLTORE NO-
nis IESV.

CAPVT XXV.

Ed nunc ij explicandi sunt, qui specialius præ cete-
ris sacratissimi nominis IESV cultu præcelluerunt.
Inter quos meritò primatum tenet S. Ioannes dilectus
Christi discipulus, qui hoc nomen IESV in singulis
propè versiculis quum de Christo agit, apponit: & in
suo Euangelio plusquam ducenties vices IESVM re-
petit. Hic etiam dilectus Christi discipulus præ ceteris
Euange istis perfectius descripsit titulum & inscriptio-
nem Crucis eius, sic scribens: *Erat autem scriptum:*
IESVS NAZARENVS REX IVDÆORVM. Qui ti-
tulus nomen, patriam, causam necis exponit: nomen,
IESVS est, patria, NAZARENVS: sic enim ab omni-
bus appellabatur; causa, REX IVDÆORVM, hanc
solam ceteri Euangelistæ narrârunt; at Ioannes titu-
lum integrum descripsit, qualis nunc habetur Romæ
in Ecclesiâ sanctæ Crucis, quamvis sit ex parte vetusta-
te exesus. Scriptus autem erat Hebraicè, Græcè & La-
tinè, non quidem partim Hebraicè, partim Græcè,
partim Latinè, sed totus titulus integer tribus idioma-
tis fuit scriptus, vt legi faciliè à quam plurimis posset,
illo enim tempore maxima multitudo etiam externo-
rum Hierusalem conuenerat. cum enim mors hæc præ
omnium salute esset, & omni linguæ, & nationi prædi-
canda,

Præ om-
nibus E-
uangelis-
tis Ioan-
nes IESV
nomen
sæpius
expressit.

Cur Pila-
tus Regē
Iudæorū
Christū
inscribe-
rit.

Chrys. ho.
84.

Notanda
quædam
in Euan-
gelio Io-
annis.

canda, magno mysterio communi titulo omnibus le-
gendus est propositus. Chrysostomus duas adfert cau-
sas, cur *Regem Iudæorum* scripserit; Prior est, vt Chri-
stum excusaret; crucifixus enim cum esset cum latroni-
bus, facile sceleratus, & similis à vulgo, quod tunc e-
rat Hierosolymis copiosissimum reputaretur, & turpis
mortis notā inureretur, idcirco titulo inscripsit, *Re-
gem Iudæorum*. Altera est, vt Iudæos vlcisceretur: erat
enim propter ipsorum pertinaciam eis infensus, pro-
pterea ignominia hac eos afficere voluit, qui suum Re-
gem crucifixerint. Ignominia enim populi est tam tur-
pis & ignominiosa mors Regis. Hæc est Augustini *in*
exposit. Psal. 56. & est accommodatior confirmans ex-
positiones dari solitas in verbis illis: *Ecce Rex Vester, &*
Regem Vestrū crucifigam? & *Rex es tu?* non solum au-
tem ignominia notam inurere Pilatus voluit populo,
sed simul innocentiam, quam lauans manus confessus
erat, scripto etiam manifestare. Crucifixum enim Re-
gem verum, magnamque eius innocentia iniuriam il-
latam propter populi furorem significauit. Non pos-
sum hic tacere singulare aliquid, & notatu dignum in
Euangelio B. Ioannis; qui præterquam quod copio-
sius ceteris Euangelistis diuinitatem Saluatoris tracta-
uit, vnam etiam singularem obseruat in quibusdam su-
is Euangelij conditionem, quod scilicet res tantā cum
particularitate, cum omnibus suis circumstantiis &
conditionibus ad eas pertinentibus hominum oculis
subijcit, vt si Ethnicus aut infidelis eas legeret, iuraret
illas veraces esse historias. Vt enim prætermittā Euan-
gelia de Resurrectione Saluatoris, quam quasi in tabu-
la depictam exprimit, videatur historia cæci nati, cum
illā instantiā, & perplexis Phariseorum interrogatio-
nibus, quæ ibi commemorantur, atque inde intellige-
tur quid dicam. Dilucidius id ipsum etiam conspicitur
in historia resurrectionis Lazari, in quā tot circum-
stantiæ, tot inter diuersos colloquia referuntur, ante-
quam

quam ad miraculum peruenitur, ut homo quicumque candidus & sincerus, etiam si Christianus non sit, si legerit, constanter affirmet, fieri non posse, ut piscator indoctus, qualis erat Ioannes, id omne finxerit. nisi processus ipsius negotij dux eius fuisset, & ipsum docuisset, quod hoc loco commemorat. Ad me quod attinet, fateor, si Philosophus essem Ethnicus, & hanc historiam legerem, essem eiusdem iudicii & opinionis. Idem credo & alios homines mecum dicturos, si attentè legerint, & singula bene considerauerint, quæ ibi narrantur; deinde ab omni affectu liberi iudicent.

Idem S. Ioannes. peccata in nomine IESV remitti, scribit his verbis: *Scribo vobis filioli, quoniam remittuntur vobis peccata propter NOMEN eius.* S. Ioannis erga SS. IESV nomen affectum perquam venustè exprellit carmine Hieronymus Vida poeta nequaquam contemnendus.

1. Ioan. 3.

Vsq; animo tibi fixus erat, tibi dulcis imago

Ante oculos, blandum observari NOMEN ad aures,

In Hymno

Quo superi catus, atque omnis curia cali

D. Ioan.

Audito latantur, & infera regna tremiscunt.

Apost.

Illum per nemora, & silvas, perq; alta canebas

Littora, & in solis per noctem montibus ibas.

Reddebant Valles tibi IESON, Undique IESON

Saxa resultabant; iterabant omnia IESON.

Non possum mihi temperare, quin huc transferam, quæ deuotissimus ille Pater F. Thomas à Kempis, amator & ipse, ac venerator huius sacrosancti nominis singularis, capite septimo & octauo libri secundi de Imitatione Christi, de amore IESV super omnia, & familiaris eius amicitia scripsit, in gratiam omnium, IESVM verè amare cupientium.

Additio

Beatus qui intelligit, quid sit amare IESVM, & contemnere seipsum, propter IESVM. Oportet dilectum pro dilecto relinquere, quia IESVS vult solus super omnia amari. Dilectio creatura fallax & instabilis: dilectio IESV, fidelis &

ex Thom.

de Kēpis

lib. 2 c. 7

& 8. de i-

mit. Chri-

perseuerabilis. Qui adharet creatura, cadet cum labili; qui amplectitur IESVM, firmabitur in aeuum. Illum dilige, & amicum tene tibi, qui omnibus recedentibus, te non derelinquet, nec patietur in fine perire. Ab hominibus oportet te aliquando separari, siue velis, siue nolis. Teneas te apud IESVM viuens & moriens, & illius fidelitati te committe, qui omnibus deficientibus solus potest te iuuare. Dilectus tuus talis est natura, & alienum non velit admittere, sed solus vult cor tuum habere, & tanquam rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura euacuare, IESVS deberet libenter tecum habitare. Pene totum perditum inuenies, quicquid extra IESVM in hominibus posueris. Non confidas, nec innitaris super calamum ventosum, quia omnis caro fanum, & omnis gloria eius, & flos fani cadet. Cito decipieris, si ad externam hominum apparentiam tantum aspexeris. Si enim tuum in alijs quaris solatium & lucrum, senties saepe detrimentum. Si quaris in omnibus IESVM, inuenies vtrique IESVM. Si autem quaris teipsum, inuenies etiam teipsum, sed ad tuam perniciem. Plus enim homo nocet sibi, si IESVM non quarit, quam totus mundus, & omnes sui aduersarij.

Quando IESVS adest, totum bonum est, nec quicquam difficile videtur. Quando vero IESVS non adest, totum durum est. Quando IESVS intus non loquitur, consolatio vilis est. Si autem IESVS vnum tantum verbum loquitur, magna consolatio sentitur. Nonne Maria Magdalena statim surrexit de loco, in quo fletit, quando Martha illi dixit: Magister adest, & vocat te? Felix hora, quando IESVS vocat de lachrymis ad gaudium spiritus. Quam aridus, & durus es sine IESV: quam insipiens & vanus, si cupis aliquid extra IESVM. Nonne hoc est maius damnum, quam si totum perderes mundum? Quid potest mundus conferre sine IESV? esse sine IESV, grauis est infernus; & esse cum IESV dulcis paradysus. Si fuerit tecum IESVS, nullus poterit nocere inimicus. Qui inuenit IESVM, inuenit thesaurum bonum, immodò bonum super omne bonum. Et

qui

qui perdit IESVM, perdit numis multum, & plus, quam totum mundum. Pauperrimus est, qui viuit sine IESV: ditissimus, qui bene est cum IESV. Magna ars est, scire conuersari cum IESV; & scire IESVM tenere, magna prudentia. Esto humilis & pacificus, & erit tecum IESVS. Sis deuotus & quietus, & permanebit tecum IESVS. Potes cito fugare IESVM, & gratiam eius perdere, si uolueris ad exteriora declinare. Et si illum effugaueris, & perdideris, ad quem tunc fugies, & quem tunc quares amicum? Sine amico, non potes diu uiuere, & si IESVS non fuerit tibi pra omnibus amicis, eris nimis tristis & desolatus. Fatue igitur agis, si in aliquo altero confidis & letaris. Eligendum est magis, totum habere contrarium, quam IESVM offensum. Ex omnibus ergo charis, sit IESVS dilectus specialis. Diligantur omnes propter IESVM, IESVS autem, propter seipsum. Solus IESVS Christus singulariter est amandus, qui solus bonus & fidelis inuenitur pra omnibus amicis. Propter ipsum, & in ipso, tam amici, quam inimici sint tibi chari, & pro omnibus his exorandus est, & omnes ipsum cognoscant & diligant. Nunquam cupias singulariter laudari & amari, quia hoc solius Dei est, qui similem sibi non habet. Nec uelis, quod aliquis in corde suo tecum occupetur, neque tu cum alicuius occuperis amore, sed sit IESVS in te, & in omni bono homine. Esto purus & liber ab intus, sine alicuius creatura implicamento. Oportet te esse mundum, & purum cor ad IESVM gerere, si uis uacare & uidere, quam suauis est Dominus. Et reuera, ad hoc non peruenies, nisi gratia eius fueris prauentus & attractus, & omnibus euacuatus & licentiatus, solus cum Deo solo uniarius. Quando enim gratia Dei uenit ad hominem, tunc potens fit ad omnia; & quando recedit, tunc pauper & infirmus erit, & quasi tantum ad flagella relictus. In his non debes deijci, nec desperare, sed ad uoluntatem Dei equanimiter stare, & cuncta superuenientia tibi, ad laudem IESV Christi perpeti: quia post hyemem sequitur aestas; post noctem redit dies; & post tempestatem serenitas magna.

DE SANCTO PETRO APO-
STOLORVM PRINCIPE, ET S. PAV-
lo, qui non solùm viuens honorificè,
sed etiam moriens nomen mira-
culosè protulit.

CAPVT XXVI.

Hippol. de
AntiChris-
to.

*Princeps Apostolorum Petrus fidei petra, quē
beatum iudicauit Christus Deus noster; ille do-
ctor Ecclesia, ille primus discipulorum, ille qui
regni c aues habet, vt de eo loquitur anti-
quissimus & eruditissimus Episcopus Hippolytus, à no-
bis nequaquam prætermitti debet. Qui non solùm hoc
nomen IESV primus post S. Spiritus missionem mundo
promulgauit, sed etiam eius em virtute maxima quæq;
& stupenda miracula perpetravit, atque ad d̄ pro eo-
dem horrenda supplicia, ipsamque Crucis mortē præ-
senti & alacri animo pertulit. Vnde igitur in tam imbe-
cilla natura tanta vis, tanta fortitudo, tanta constantia,
tantum animi robur, tanta laborum perpeßio? Et qui-
dem præcipua huius tantæ fortitudinis causa, SS. no-
minis IESV inuocatio, & diuinæ gratiæ virtus extitit,
cuius est non solùm hominis animam Deo gratam face-
re, sed etiam omnium inimicorum telis inexpugnabilē,
& quouis adamante duriorē magisque impenetra-
trabilem reddere. Est enim gratia, vt ipsemet Apосто-
lus*

lus

Ius Petrus definiuit, diuinæ naturæ participatio, qua pius homo non solum diuinæ virtutis effigiem in suis moribus exprimit, sed etiam diuina virtute atque potestate nititur, diuinisq; armis aduersus ignita diaboli tela instruitur & armatur.

Hæc igitur SS. nominis IESV, & omnipotentis gratiæ virtus & Apostolos, & Martyres insuperabiles, & omni humana potentia superiores fecit. Hæc Apostolum Petrum sic in fide stabilivit & confirmauit, vt qui paulò antea puellæ metu Dominum negauerat, postmodum huius virtute indutus ex alto coram toto Iudæorum, Pontificum atque Phariseorum senatu animosa illa verba proferret, quæ ipsos etiam Pontifices in admirationem rapuerunt; *Principes, ait, populi & seniores, si nos hodie diiudicamur in beneficio hominis infirmi, in quo iste saluus factus est, notum sit omnibus vobis, & omni plebi Israel, quia in NOMINE Domini IESV CHRISTI Nazareni, quem vos crucifixistis, quem Deus suscitauit à mortuis, in hoc iste astat coram vobis sanus. Hic est lapis reprobatus est à vobis adificantiis, qui factus est in caput anguli, & non est in aliquo alio salus. Nec enim aliud NOMEN datum est sub calo hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri.* Quid his verbis animosius? quid constantius? quid mirabilius? Hoc igitur diuinæ gratiæ opus fuit, à quâ cælestes habitus proficiscuntur, qui vires animæ nostræ vestiunt, ornant, proficiunt atque corroborant, qua sancti Apostoli tam multa atque horrenda supplicia pertulerunt. Nec parum ad hoc eos iuuit, cælestis præmij singularis quædam prælibatio. Petrus namque in Transfigurationis mysterio sacratissimæ humanitatis Christi gloriam vidit, quando resplenduit facies eius sicut sol, vestimenta verò facta sunt alba sicut nix. Quo spectaculo tanto animus eius gaudio simul & admiratione completus fuit, vt extra se raptus, atque rerum omnium, suiq; oblitus. non alia re quam illa suauitate frui desiderans, diceret; *Domine, bonum est*

Act. 4.

Matth. 17

nos hic esse, si & is, faciamus hic tria tabernacula &c. videlicet nesciens quid diceret; quoniam intelligendi facultatem summa illa vis cælestis gaudij absorbuerat. Vas electionis quoque, & sacra Euangelij tuba Paulus in suis epistolis plusquam ducenties vices (vel vt alij prodiderunt, quingentis vicibus) IESVM nominat. Hinc D. Hieronymus inquit, in cap. primum Ephes. *Hoc patiebatur Paulus de nimio amore CHRISTI, vt eum semper, quem diligebat, etiam superflue & extraordinarie nominaret.* In quibus sanctissimi Doctoris verbis notes tria, inquit Serarius in cap. 2. Iosue q. 17. Primum. Illud, *patiebatur.* Est enim perexcellens in diuinis amor, quando ad illa sese quis passiuè potius, quam actiuè habet, vt ex Dionysio Areopagita obseruatum. Secundum Illud, *nimio*, id est, *summo* seu maximo. Nam non in scriptura tantum, sed in Plauto etiam prophanisque alijs legimus, *nimis*, pro valde ac summopere. Tertium, Illud, *superflue* accipiendum non simpliciter, sed ex quorundam saltem opinione. Sicuti & ipse S. Hieronymus in eodem Ephes. cap. 1. putauit superflue bis positum, in quo, cum tamen posterius ad Euangelium, cuius proximè facta erat mentio, referatur. Pulchrè verò Michael Syngelus in S. Dionys. Areopag. oratione fol. 349 S. Paulus *σαλπίζων τὸ σασικισμον καὶ φησὶς διὸν κήρυγμα καὶ τὸ θεῖον καὶ δεσποτικὸν βασίλειον ὀνομα.* Videlicet de seipso dixerat Saluator ipse Actuum 9. v. 15. *Vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum coram gentibus, & regibus & filiis Israel.* Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro **NOMINE** meo pati. Moriens autem pro Christo & capite iam abscisso ter nomen IESV repetijt, & tres fontes ad triplicem capitis saltum repente exorti sunt, quos & hodie propè Romam videre & gustare licet, lacteum quendam gustum habentes, maximè primum ex tribus. Sic Cæs. r. Baronius Cardinalis in Annalibus: *Perro & locus ipse de alijs quoque nos admonet: quæ celsius minus scriptis consignata habeantur, fideli tamen maiorum*

Tom. 1. an.
no Christi
LXIX.

tradit.

traditione testata redduntur: tres enim ibi scatent fonticuli dulcis aqua, qui tunc primum erupisse dicuntur, cum Pauli caput excisum tribus se saltibus vi quadam spiritu diuinitus agitaui, quorum prior dulcor, lactis saporem aliqua ex parte reddat; ceteri quamuis haud longe a primo distent paulo diuersum gustus saporem afferant. Cuius re ea ratio foret afferri, quod ipso primo fluxu lac & uena dederunt, ac inde sanguinem: qui quidem locus plane celeberrimus, TRIVMFONTIVM dictus, frequenti Christianorum visitatur concursu.

De his fontibus exclamat Chrysostomus: O quales fontes.

Hanc totam historiam decollationis S. Pauli mystice explicauit pro concione B. Vincentius, sequentibus verbis: Item in morte praedicauit. Etiam dicitur de capite quomodo fecit tres saltus, & in quolibet dixit IESVS, & exibat in quolibet saltu unus fons. Tres praedicationes fecit in quolibet S. IESVS, IESVS, IESVS. Multam materiam habebat ad praedicandum. Hic est secretum IESVS Ego dico quod istud nomen IESVS habet tres virtutes superiorum nomen. &c. Vocatum est nomen eius IESVS. Christus cognomen est; & alias etiam tribus vicibus propter tres virtutes quas habet principaliter.

Prima contra defectus spirituales.

Secunda contra malitias corporales.

Tertia contra pericula seu mala temporalia.

Defectus spirituales sunt peccata. Si aliquis est qui non habeat contritionem de peccatis suis, & habet cor lapideum, & non scit quid dicitur, quod IESV Christo in cruce pendente petrae scissae sunt, & monumenta aperta sunt, & mortui surrexerunt. Si quis contritionem habere, ponas te coram crucifixo genibus flexis, & deuote dic IESVS, faciendo signum crucis iuxta cor, & mollietur ad patientiam, & monumentum aperietur, scilicet os per confessionem, & mortuus, scilicet spiritus resuscitabitur ad statum gratiae. Idem est si aliquis in desiderio & iudicia ponat

Hom. 8. in

Ep. ad E-

phes. &

ho. 5. in

Job.

Serm. in

comemor.

S. Pauli.

Phil. 2.

Luc. 2.

se coram crucifixo, dicendo IESVS, &c. cogitans quomodo Christus pepercit crucifixoribus, & immediate veniet ad te & a dulcedo de illo fano mellis Paradisi, & intrabit cor tuum, quod in memoriam passionis Christi remittes iniuriam.

Rom. 10.

Vnde omnis qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit. Nota, inuocauerit, scilicet intus in corde. Nomen Domini, scilicet IESVS. Deus dabit sibi contritionem peccatorum. Ideo hoc nomen IESVS contra defectus spirituales facit tria: scilicet; mollificat cor, facit confiteri, suscitatur animam. Secundo dico, quod hoc nomen IESVS est contra malitias corporales. Si deuotionem haberemus, medici parum lucrarentur nobiscum. Nam omnes Virtutes sanctorum & angelorum sunt in hoc nomine IESVS. Et ideo noster Hypocrates vel Galenus IESVS, postquam salutem procurauit animabus nostris per redemptionem, soluit etiam procurare & dimittere medicinam, quando enim debuit recedere per ascensionem, ordinauit

Mat. 16.

aphorismum dicendo: Signa eos qui crediderint, non dicit, qui sancti fuerint, hæc sequentur. In nomine meo dæmonia eiicient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, Et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit, super ægros manus imponent, & bene habebunt. O si haberemus deuotionem ad istud nomen, sed nullam habemus nisi ad Vanitates & sortilegia, & consurationes. Vnde dicit Psalmista: Homines & iumenta saluabis Domine, &c. Vnde si dolet caput, fac signum crucis in eo dicens IESVS, &c. si fidem habes, & sanctas corporis non sit nociua anima, sine dubio curaberis. Item, si habes filium infirmum, si scit loqui, ipsemet signando, dicat IESVS, &c. alias facias tu. Non fiat subito, sed cum deuotione, quia emplastrum suauiter ponitur & cum caliditate, & deuotione. Item vos mulieres quæ cupitis concipere in utero, dicatis IESVS: quia Virtus huius nominis IESVS, dabit vobis prolem si vultis. Item quando est prægna, & Deus conseruet prolem in utero, quia multa concipiunt, quæ non possunt portare. Idem de mulieribus, quando debent parere,

re,

rere, faciant signum crucis, dicendo IESVS, & bi sentiunt dolores, quia melius est dicere IESVS, quam clamare & capra. Ecce secunda Virtus contra malitias corporales. In hoc ergo nomine habeatis deuotionem, quia non est aliud nomen datum hominibus sub caelo, in quo oportet nos saluos fieri, nec est in alio aliquo salus. Et loquitur de sanitate de &no contracto, quem S. Petrus curauerat. Illud ergo nomen inuocate non aliud.

Act. 4.

Tertio contra pericula temporalia valet hoc nomen IESVS. Tu homo bellicus, si sis in bello iusto, dic IESVS, non deficient tibi vires. Secus in bello iniusto, quia nescit diuina iustitia patrociniū dare criminibus. Similiter si esses in deserto, & in circuitu tuo essent inimici tui, & el animalia, dicas IESVS, & tu liberaberis. Item contra tempestatem fac crucem cum nomine IESV, & non nocebit. Contra omnia pericula est medela. Vnde, Turris fortissima nomen Domini, ad ipsum currit, iustus & exaltabitur: Nomen Domini IESVS. Vocatum est nomen eius IESVS.

DEVS nō
iuuat in
malum.

Prou. 18.

Patet secretum, cum tribus vicibus caput B. Pauli saltauit, significans virtutem contra praedictos tres defectus.

Luc. 3.

Hac B. Vincentius occasione trium fontium, & saltuum capitis S. Pauli Virtute etiam SS. nominis IESV Paulus Dionysium concedit. Nam sicut refert Magister

Historiarum sacrarum super Actus Apostolorum. Cum Historia Paulus disputaret Athenis cum Dionysio, occurrit eis in Scholasticus cecus. Ad quem Dionysius. Si dixeris huic ceco, & vicat.

deat in nomine IESV Christi, ego statim credam. Sed ne &taris magicis verbis, ego tibi hanc verborum formam praescribam. Cui Paulus. Ut omnis tollatur suspitio, melius est, ut tu illis verbis &taris. Quod cum fecisset Dionysius,

subito illuminatus est cecus. Quo viso ipse fuit conuersus.

NOMEN IESV CORDI B. IG-
NATII INSCRIPTVM INVEN-
tum esse.

CAPVT XXVII.

Quanto
amore fla-
grauerit
S. Igna-
tius erga
nomen
IESV.

Vinc. lib.
10. cap. 57

Eruens ille & verè ignitus martyr Dei Ig-
natus, S. Ioannis apostoli discipulus, qui
post Euodium ecclesiam Antiochenam re-
xit (Euodius enim à B. Petro Apostolo
Romam contendente, Episcopus ibi constitutus fue-
rat) tanto erga sacratissimum nomen IESV amore
inflammatus erat, vt quicquid loqueretur, quicquid
scriberet, continuò IESVS in ore, continuò esset in
corde, ita vt vel in vnica epistola nomen IESVS ultra
quindenās vices repetierit, in alijs vigesimum nume-
rum etiam excesserit. Sicque hoc nomen IESV vi-
uens dilexit, vt in corde morientis sculptum cernere-
tur. Sic enim scribit Vincentius: *Legitur in Vita sancti
Ignatii, quod inter omnia sibi tempore passionis suae illata
tormenta nunquam ab inuocatione nominis IESV CHRI-
STI cessabat. Quem cum tortores requirerent cur hoc no-
men toties replicaret, respondit: Hoc nomen cordi meo in-
scriptum habeo, & ideo ab eius inuocatione cessare non sa-
leo. Postquam à leonibus suffocatus est, non tamen dilace-
ratus, tortores volentes curiosius quae sanctus dixerat expe-
riri: cor eius à corpore ipsius euellunt, & illud scindentes
per medium, totum cor eius inscriptum hoc nomine IESVS
CHRISTVS, litteris aureis inueniunt. Vnde ex hoc mi-
raculo plurimi crediderunt.*

Quæ

Quæ fides huic historiæ sit habenda, alij iudicent, nam quædam videntur minus cum alijs scriptoribus convenire, utpote illum non tantum dentibus bestiarum præfocatum, sed omninò laceratum, & voratum, ferasque à maioribus tantum ossibus abstinuisse. Sic namque ipse Deum precatus dicitur, ne ipsi bestiae, sicut alijs sanctis fecerant, parcerent, inquiens: *Vtinam fruatur bestiis, quæ mihi sunt preparata: quas & oro mihi veloces esse ad interitum, & ad supplicia, & allici ad comedendum me; ne, sicut & aliorum Martyrum, non audeant corpus attingere. Quod si venire noluerint, ego vim faciam, ego me urgebo, & deuorer. Ignoscite mihi filioli, quid mihi profit, ego scio. Et iam iam rugientes leones audiens, ait: Frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, & panis mundus inueniar.*

Dn. Molanus de Picturis cap. 60. de hoc sancto a-
gens hæc habet: *Alicubi in manu eius cor vidi, cui literis
aut eis inscriptum erat IHS. Quæ pictura originem sump-
sit ex recentiorum scriptis. Nam legenda vocata Aurea sic
habet. Et nonnullis interiectis: Meminerunt quidem
eiusdem primò Canticum (dictum Sequentia) de nomi-
ne IESV: & paulo aliter, sanctus Thomas quoque su-
per orationis Dominicæ primam petitionem: ego tamen pu-
tarim hanc picturam non esse admittendam ad Ecclesiam,
quia prototypo non satis respondere videtur. Nec Veteres,
qui diligentissimè citârunt illud: Frumentum Christi
sum, &c. ad unum omnes relictissint tam memorabile fa-
ctum, quod recentiores de ipso tradunt. Hæc ille, vir alio-
qui, qui imagines receptas non facillè tolli patitur.*
Quicquid sit tamè, sæpe vnus tradit, quod plures silen-
tio præterierunt, neque hoc contrarium est aliorum
SS. historiis, quibus non semel similia contigisse legi-
mus, atque ne plures afferam; testatum est apud om-
nes, qui miraculis credunt, quomodo omnia sacratissi-
mæ Christi IESV passionis arma, ipsiusque sacrosan-
ctæ Trinitatis prorsus incomprehensibile mysterium in

Vtrum hæc hi-
storia pro-
babilis vi-
deatur.

Epist ad
Roman.

D. Mola-
nus con-
trarium
asserit.

Plures
huic ge-
minæ hi-
storiæ le-
guntur.

B. Clara
de Mon-
te falco-
nis.

Nic Sera-
rius.

Alf. Sal-
mer. Io. O-
sorius. &
aliq plu-
res.

Ser 1 de
Ascens. &
tem Pel-
lar. &
Rudol.

Oratio
Heronis
Episcopi
ad S. Mar-
tyrem Ig-
natium.

corde B. Virginis Claræ de Monte falconis, clarissime expressa fuerint, & ipsi nouimus, qui se oculis eadem lustrasse & explorasse contestantur; Neque ab vno tantum aut altero obscurioris fortè notæ scriptore, prædictum miraculum S. Ignatii proditur, sed habet adfultipulatores plurimos doctissimos & sagacissimos nostro etiam seculo magni nominis viros, qui facile scoriā ab auro secernere nōrunt; nil illi itaque fuit, quod memoratam historiam tanquam frivolum aut fabulosam reiiceremus, & a præsentī syntagmate excluderemus, præsertim cum nihil contineat, quod cuiusquam conscientiam offendere, sed multum potius iuuare atque ad pietatem incitare possit.

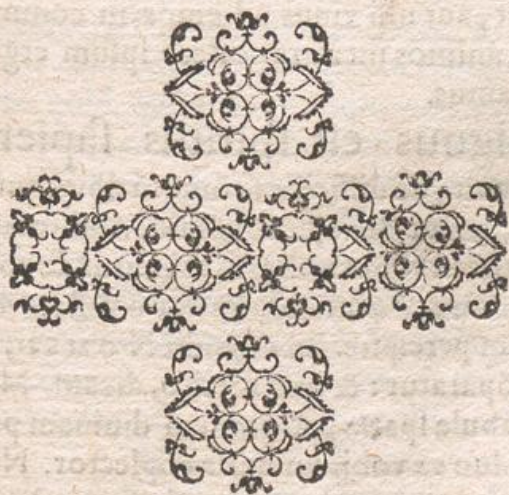
Addam hic in fine quam legi apud S. Bernardinum, aliosque historiam de nobili milite, qui cum piè obitus locis sanctis, ad vestigia CHRISTI, ab ipso mer in calum ascendente terræ impressa peruenisset, indidem corpore, animoque deficiens, præ amoris suauitate, & CHRISTVM viuendi desiderio, euolat in calum, vnde CHRISTVS ascenderat; cumque corpus, vt sit, exenteratum esset, & præfixum in corde insculpta verba: (AMOR MEVS IESVS.)

Concludam hoc caput precatione Heronis ipsiusmet Ignatii discipuli & in Episcopatu successoris, quam ad eum iam martyrio coronatum concepit.

Acerdos, ex assertor sapientissimi Dei Ignatii, immaculatâ stola indute, perenni fonte saturate, à diabolo separate: agonista constitutus in stadio veritatis, acquisisti pretiosam salutem, confudisti Traianum, & Senatū Romæ, prudentiam nunc non habentem: domesticus nunc facinus es Christi in dilectione, fide,

& vita. Memor esto mei, filij tui Heronis: ut & ego ex hac vita exiens, sanctis connumerer, ut dignum nomen merear adipisci, & de iniusta statione, atque à Deo aliena extraneus inueniar. Ter quaterq; beate, qui ad talia peruenisti, pater Ignati, currus Israel, & auriga eius. Euasisti mortem fugiendo, & de terrenis ad caelestia euolasti. coronam deificam, & magnam meruisti, & in amabili Dei agone viciisti. Memento eius, quem nutriuisti, beate martyr, & presta mihi colloquium, sicut prius faciebas.

Huc vsque Heronis precatio ad S. Mart. Ignatium, Antiochenæ Ecclesiæ lumen primum.

DE AFFECTV S. BERNARDI
ABBATIS ERGA SS. NOMEN
IESV.

CAPVT XXVIII.

Mirus S.
Bernardi
affectus
erga sua-
uissimū
nomen
IESV.

Vis fando explicet melliflui illius Doctoris
& Abbatis sanctissimi Bernardi ardentem
affectum & penitus inflammatum animum
erga suauissimum & omni honore profe-
quendum hoc nomen IESV? Omnia enim eius scri-
pta miram suauitatem redolent, mellitam dulcedinem
gustantibus refundunt. Sed quis mihi hunc depingen-
ti, melius credat, quam si ipsam imaginem viuam in-
tueatur? Viuam dico, neque enim mortuus de vitâ ita
disputaret, aut nisi viuus ad amorem commouere, ad
pietatem animos incitare posset: ipsum ergo loquen-
tem audiamus.

Ser. 15. in
Cant.
Sap. 1.
Isai. 58.

Benignus est spiritus sapientiæ, &
non cōsuevit esse difficilis se inuocantibus, qui sæpe & an-
tequā inuocetur, dicit: Ecce adsum. Audite iam quod o-
ratibus vobis per me indicare dignatur de eo quod heri
ad hoc ipsum distulimus, & orationū vestrarum fructum
tēpestiuum percipite. En ostendo NOMEN, quod o'co
merito cōparatur: & quo merito, dicam. Multa quidē
spōsi vocabula sparsa per omnem diuinam paginā legi-
tis, sed in duo ea vobis vniuersa cōplector. Nullū, vt ar-
bitror, reperietis quod non aut pietas gratiam aut potē-
tiam maiestatis sonet. Spiritus ita dicit etiam per sibi

tam-

familiarius organū *Duo hac audiui: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia. Ergo secundum maiestatem sanctum & terribile nomen eius. Secundum pietatem non est nomen aliud sub calo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Sed exemplis magis perspicuum fiet. Hoc est, inquit, nomen quod vocabunt eum, Dominus iustus noster. Nomen potestatis est. Item. Et vocabitur nomen eius Emanuel. Pietatem insinuat item ipse de se: Vos vocatis me, ait, magister & Domine. Primum gratiae est, secundum maiestatis. Non enim minus pium est, docere animum scientiam, quam praebe-
re eleam corpori. Rursum Propheta: Vocabitur, inquit, nomen eius admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Primum, tertium, quartū, maiestatem sonant, reliqua pietatem. Quod horum ergo effunditur? Profecto maiestatis ac potentiae nomen, in id quod est pietatis & gratiae, quodammodo transfunditur, ipsumque effunditur abunde per IESVM Christum saluatorem nostrum. Nomen (verbi causa) quod Deus est, nomē in id quod est nobiscū Deus, hoc est in Emanuel liquecit & deficit? Sic admirabilis, in id quod est consiliarius: sic Deus & fortis, in ea quae sunt pater futuri seculi, & princeps pacis. Et Dominus iustus noster, misericors & miserator Dominus. Non dico nouum quid, quondam quoque nihilominus Abram in Abraham, & Sarrai in Sarram effusa sunt, & iam salutaris effusionis celebratum praefiguratumque mysterium recordamur. Vbi iam illud quod apud antiquos tam terribiliter quam frequenter intonare solebat, *Ego Dominus, ego Dominus*. Mihi dictatur oratio, cuius principium nomine dulci paterno sequetiam obtinendarum petitionum praebet fiduciam. Serui nominantur amici: & resurrectio non tantum discipulis, sed fratribus nunciatur. Nec mirum, si cum venit plenitudo temporis, facta est effusio nominis, Deo quippe quod per Iohelem promiserat adimplente, & effunden-*

Psal. 61.

Psal. 110.

Act. 4.

Hier. 23.

Isa. 7.

Ioan. 13.

Isa. 9.

Exod. 20.

Leuit. 20.

Num. 35.

Isa. 27.

Ioel. 2.

te de Spiritu suo super omnem carnem, cum tale aliquid & apud Hebræos olim contigisse legam. Credo vos præuolare & scire iam quid dicere velim. Quale erat inquam, quod sciscitanti Moyfi primò responsum est: *Ego sum qui sum, & qui est, misit me ad vos?* Nescio an vel ipse Moyſes caperet sic, si non videlicet effunderetur. Sed fufum est, & captum est. Nec modò fufum, sed & effufum. Non infufum iam erat. Iam cali habebant illud, iam angelis innotuerat. Est autem foris missum: & quod angelis ita erat infufum, vt esset & priuatum, effufum & in homines est, ita vt iam tunc meritò clamaretur de terra: *Oleum effufum nomen tuum*: si non ingrata plebis exosa peruicacia obstitisset.

Exod. 3. Ait enim: *Ego sum Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Iacob.* Currite gentes, ad manum est salus, effufum est nomen, quod quicumque inuocauerit, saluus erit. Angelorum Deus, etiam hominum Deum se nominat. Oleum misit in Iacob, & cecidit in Israel. Dicite fratribus vestris: *Date nobis de oleo vestro.* Si nolunt, rogate Dominum olei, vt mittat & vobis. Dicite: *Aufer opprobrium nostrum.* Ne quaſo insultet maleuolus dilectæ tuæ, quam à finibus terræ euocare placuit tibi, tanto vtique dignantius, quanto minus dignam. Decet ne obsecro, vt benigni patrisfamilias inuitatos seruus nequam excludat? *Ego sum (pater) Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Iacob.* Et non amplius. Effunde, effunde, aperi manum tuam adhuc, & imple omne animal benedictione. *Veniant ab Oriente & Occidente, & recumbant cum Abraham, Isaac, & Iacob in regno calorum.* Veniant veniant tribus tribus Domini: testimonium Israel ad confitendum nomini Domini. Veniant & recumbant, epulentur & delectentur in laticia, & vnus vbiq; reſonet in voce exultationis & confessionis sonus epulantis: *Oleum effufum nomen tuum.* Vnum ſcio, si Philippum & Andream habuerimus ostiarios, repulſam omninò non patimur, quicumque oleum petimus;

quicumque volumus IESVM videre. Incunctanter
Philippus dicit Andreas: Andreas autem & Philippus di- *Ioan. 12.*
cent IESV. IESVS autem quid? Profecto quod IE
SVS: Nisi granum frum nti cadens in terram mortuum *Ioan. ibid.*
fuerit, ipsam solum manet. Si autem mortuum fuerit,
multum fructum affert. Moriatur itaque granum, & sui-
gat gentium seges. Oportet pati Christum & resurgere a
mortuis, & predicari in nomine eius penitentiam & re-
missionem peccatorum, non solum in Iudæam, sed etiam
in omnes gentes, quatenus ab vno nomine, quod est
Christus, milia milium credentium Christiani dicantur,
& dicant: Oleum effusum nomen tuum. Agnosco *Cant. 1.*
enim nomen, quod in Esaia legi, Servos suos, inquit, *Isai. 65.*
Vocabit nomine alio, in quo qui benedictus est super terram,
benedicetur in Domino, Amen. O nomen benedictum,
O oleum usquequaque effusum. Quousque? de cælo
in Iudæam, & inde in omnem terram excurrit, & de to-
to orbe clamat ecclesia: Oleum effusum nomen tuum.
Effusum planè, quod non solum cælos terrasque per-
fudit, sed aspersit & inferos, adeò ut in nomine IESV *Phil. 2.*
omne genu flectatur caelestium, terrestrium, & inferorum,
& omnis lingua confiteatur & dicat: Oleum effusum no-
men tuum. Ecce Christus, ecce IESVS, vtrumque
infusum angelis, vtrumque effusum in homines, & illos
homines, qui computruerant tanquam iumenta in
stercore suo, homines & iumenta saluans, quemadmo-
dum multiplicavit misericordiam suam Deus. Quam ca-
rum, quam vile. Vile, sed salubre. Si vile non esset,
non mihi effunderetur. Si salubre non esset, non me
lucraretur. Particeps nominis sum, sum & hæreditatis
Christianus sum: frater Christi sum. Si sum quod di-
co, heres sum Dei, coheres autem Christi. Et quid mi- *Rom. 8.*
rum, si sponsi effusum est nomen, cum ipse quoque *Phil. 2.*
effusus sit? Nam semetipsum exinanivit, formam servi *Psal. 21.*
accipiens. Denique ait: Sicut aqua effusus sum. Effusa
est plenitudo diuinitatis, habitans super terram cor-

poraliter, vt de illa plenitudine omnes, qui corpus mortis gestamus, caperemus, ac vitali odore repleti diceremus: *Oleum effusum nomen tuum*. En quod nomen effusum, & qualiter & quatenus. Cur verò oleum? Nam hoc nondum dixi. In sermone superiore dicere caperem, sed interuenit subito aliud, quod prædicandum videbatur, quanquam intermiserim vltra quam credidi. Quod non aliud esse reor, nisi quod fortis mulier sapientia *misit manum ad colum, & digiti eius apprehenderunt fusum*. Nouit enim modicam lanam vel linum in longum producere filum, atq; in telæ extendere latitudinem, & sic omnes domesticos suos vestire duplicibus. Est proculdubio inter oleum & nomen sponsi similitudo, nec otiosè spiritus sanctus alterutrum comparauit. Ego autem dico, in triplici quadam qualitate olei, quod lucet, pascit, & vngit: Si vos melius non habetis. Fouet ignem, nutrit carnem, lenit dolorem, lux, cibus, medicina. Vide idem nunc & de sponsi nomine. Lucet prædicatum, pascit recogitatum, inuocatum lenit & vngit. Et percurramus singula. Vnde putas, in toto orbe tanta, & tam subita fidei lux, nisi de prædicato IESV? Nonne in huius nominis luce *Deus nos vocauit in admirabile lumen suum*, quibus illuminatis, & *in lumine isto videntibus lumen*, dicat merito Paulus: *Fuistis aliquando tenebra, nunc autem lux in Domino*. Hoc denique nomen coram regibus & gentibus, & filijs Israël portare iussus est idem Apostolus, & porrabat nomen tanquam lumen, & illuminabat patriam, & clamabat vbique: *Nox pracescit, dies autem appropinquauit: abijciamus ergò opera tenebrarum, & induamur arma lucis, sic vt in die honestè ambulemus*. Et monstrabat omnibus lucernam super candelabrum: annuncians in omni loco IESUM & hunc crucifixum. Quomodo lux ista in splenduit, ac perstrinxit cunctorum inuentium oculos, quando de ore Petri tanquam fulgur egrediens, claudi vnus corporales plantas solidauit &

bases

bases, multosque spiritualiter cæcos illuminauit? Nun-
quid non ignem sparfit, cum ait: *In nomine IESV* *Actor. 3.*
Christi Nazareni surge & ambula? Nec tantum lux est
nomen IESV, sed & cibus. An non totiens conforta-
ris, quotiens recordaris? Quid æquè mentem cogitan-
tis impingat? Quid ita exercitatos reparat sensus, vir-
tutes roborat, vegetat mores bonos atque honestos, ca-
stas fouet affectiones? Aridus est omnis animæ cibus, si
non oleo isto infunditur. Insipidus est, si non hoc sale
conditur. Si scribas, non sapit mihi, nisi legero ibi IES-
VM. Si disputes aut conferas, non sapit mihi, nisi so-
nuerit ibi IESVS. IESVS mel in ore, in aure melos, in
corde iubilus. Sed est & medicina. Tristatur aliquis
nostrum? veniat in cor IESVS, & inde scilicet in os, & ec-
ce ad exortum nominis lumen, nubilum omne diffugit,
redit serenum. Labitur quis in crimen, currit insuper
ad laqueum mortis desperando? nonne si inuocet no-
men vitæ, confestim respirabit ad vitam? Cui aliquan-
do stetit ante faciem salutaris nominis, duritia, (vt asso-
let) cordis, ignauia torpor, rancor animi, languor ace-
dia? Cui fons fortè siccatus lachrymarum, inuocato
IESV non continuò erupit vberior, fluxit suauior? Cui
in periculis palpitanti & trepidanti, inuocatum virtu-
tis nomen non statim fiduciam præstitit, depulit me-
tum? Cui quæso, in dubijs æstuanti & fluctuanti, non
subitò ad inuocationem clari nominis emicuit certitu-
do? Cui in aduersis diffidenti, iamiamque deficienti, si
nomen adiutorij sonuit, defuit fortitudo? Nimirum
morbi & languores animæ isti sunt, illud medicina. De-
nique & probare licet. *Inuoca me*, inquit, *in die tribula-* *Psalm. 42.*
tionis, eruam te, & honorificabis me. Nihil ita iræ impe-
tum cohibet, superbiam tumorem sedat, sanat liuoris vul-
nus, restringit luxuriæ fluxum, extinguit libidinis flam-
mam, sitim temperat auaritiæ, ac rotius indecoris fugat
pruriginem. Siquidem cum nomino IESVM, homi-
nem mihi propono mitem & humilem corde, benignū,

sobrium, castum, misericordem, & omni denique honestate ac sanctitate conspicuum, eundemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo sanet, & roborat adiutorio. Hæc omnia simul mihi sonant, cum insonuerit *I E S V S*. Sumo itaque mihi exempla de homine, & auxilium à potente: illa tanquã pigmentarias species, hoc tanquam vnde acuam eas, & facio confessionem cui similem medicorũ nemo facere possit. Hoc tibi electuarium habes ô anima mea, reconditũ in vasculo vocabuli huius, quod est *I E S V S*, salutiferũ certè, quodq; nulli vnquã pesti tuæ inueniatur inefficax. Semper tibi in sinu sit, semper in manu, quo tui omnes in *I E S V M*, & sensus dirigantur & actus. Denique & inuitaris. *Pone me*, inquit, *signaculum in corde tuo, signaculum in brachio tuo.* Sed hoc aliàs. Nunc verò habes vnde & brachio medearis & cordi. Habes, inquam, in nomine *I E S V*, vnde actus tuos vel prauos corrigas, vel minus perfectos adimpleas: itemque vnde tuos sensus aut serues, ne corrumpantur: aut si corrumpantur, sanes. Habuit & Iudæa quosdam *I E S V S*, quorum vacuis gloriatur vocabulis. Illa enim nec lucent, nec pascunt, nec medentur. Idcirco synagoga in tenebris est vsque adhuc, fame & infirmitate laborans. Et non sanabitur, nec satiabitur, quousque sciat meum *I E S V M* dominari in Iacob, & *finem terra, & conuertatur ad Vesperam, & famem patiatur, & canes, & circumeat ciuitatem.* Et illi quidem præmissi sunt tanquam baculus ad mortuum, prophetam præuenientes, & sua interpretari nomina nequierunt. Vacua quippe erant. Superpositus mortuo baculus est, & non erat vox, neque sensus: quoniã baculus erat. Descendit qui baculũ misit, & mox saluum fecit populum suum à peccatis eorum, probans se esse, quod dicebatur: *Quis est hic qui etiam peccata dimittit?* Nimirum qui dicit: *Salus populi ego sum.* Iam vox, iam sensus est, & patet eum non inane portare nomen instar priorum. Intus sensus, foris vox. Compun-

enim

gor & confiteor, & confessio vitam indicat. *A mortuo enim* tanquam qui non est, *perit confessio*. Ecce vita, ecce sensus. Suscitatus perfectè sum, integra est resurrectio. An aliud mors corporis est, nisi cum sensu priuatur & vita? Peccatum quod mors animæ est, nec compunctionis mihi sensum, nec confessionis reliquerat vocem, & eram mortuus. Venit is, qui peccata dimittit, & utrumque restituit, & dicit *anima mea, Salus tua ego sum*. Quid mirum, si cedit mors, ubi vita descendit? Iam corde creditur ad iustitiam, & ore confessio fit ad salutem. Iam oscitat puer, & oscitat septies: & dicit, *Septies in die laudem dixi tibi Domine*. Videte hunc septenarium. Sacer numerus est, non vacat. Sed melius hoc alij seruamus sermoni, quo famelici & non fastidiosi ad tam bonas epulas accedamus, inuitante nos sponso Ecclesiæ Domino nostro IESV Christo, qui est super omnia Deus benedictus in secula. Amen.

Psal. 34.

Rom. 10.

4. Reg. 4.

Psal. 118.

Iubilus S. Bernardi.

I	ESV dulcis memoria	Nec lingua valet dicere,	
D	ans vera cordi gaudia:	Nec litera exprimere:	
S	ed super mel & omnia	Expertus potest credere,	
E	ius dulcis præsentia.	Quid scit IESVM diligere.	
N	il canitur suauius,	I	ESV Rex admirabilis,
N	il auditur iucundius,	E	t triumphator nobilis,
N	il cogitatur dulcius,	D	ulcedo ineffabilis,
Q	uam IESVS Dei filius.	T	orus desiderabilis.
I	ESV spes pœnitentibus	M	ane nobiscum Domine,
Q	uam pius es petentibus,	E	t nos illustra lumine,
Q	uam bonus te quærentib.	P	ulsa mentis caligine,
S	ed quid inuenientibus?	M	undū replens dulcedine.
I	ESV dulcedo cordium,	Q	uādo cor nostrū visitas
F	ons viuus lumen mentiū,	T	unc lucet ei veritas,
E	xcedens omne gaudium	M	undi vilescit vanitas,
E	t omne desiderium.	E	t intus feruet charitas.

Amor

Amor IESV dulcissimus,
Et verè suauissimus,
Plus millies gratissimus,
Quam dicere sufficimus.

Hoc probat eius passio,
Hoc sanguinis effusio:
Per quam nobis redemptio
Datur, & Dei visio.

IESVM omnes agnoscite,
Amorem eius poscite:
IESVM ardentè quærite,
Quærendo inardescite.

Sic amantem diligite,
Amoris vicem reddite,
In hunc odorem currite,
Et vota votis reddite.

IESVS auctor clementiæ,
Totius spes lætitiæ,
Dulcoris fons & gratiæ,
Veræ cordis deliciæ.

IESV mi bone sentiam,
Amoris tui copiam:
Da mihi per præsentiam
Tuam videre gloriam.

Cum dignè loqui nequeam
De te, tamen non fileam,
Amor facit vt audeam,
Cum de te solùm gaudeam.

Tua IESV dilectio,
Grata mentis refectio,
Replens sine fastidio,
Dans famem desiderio.

Qui te gustant, esuriunt:
Qui bibunt, adhuc sitiunt:
Desiderare nesciunt
Nisi IESVM quem diligunt.

Quem tuus amor ebriat,
Nouit quid IESVS sapiat,
Quam felix est quem satiat?
Non est vltra quod cupiat.

IESV decus Angelicum,
In aure dulce canticum,
In ore mel mirificum,
In corde nectar cælicum.

Desidero te millies,
Mi IESV, quando venies?
Me lætum quando facies?
Me de te quando saties?

Amor tuus continuus
Mihi languor assiduus,
Mihi fructus mellifluus
Est & vitæ perpetuus.

O IESV mi dulcissime,
Spes suspirantis animæ,
Te quærunt piæ lachrymæ,
Te clamor mentis intimæ.

Quocunq; loco fuero,
Mecum IESVM desidero:
Quam lætus cùm inuenero?
Quam felix cùm tenuero?

Iam quod quæsiui, video:
Quod concupiui, teneo:
Amore IESV langueo,
Et corde totus ardeo.

IESVS cum sic diligitur,
Hic amor non exstinguitur,
Non tepescit, nec moritur,
Plus crescit, & accenditur.

Hic amor ardet iugiter,
Dulcescit mirabiliter,
Sapit delectabiliter,
Delectat & feliciter.

Hic

Hic amor missus cælitus;
Hæret mihi medullitus,
Mentem incendit penitus,
Hoc delectatur Spiritus.

O beatum incendium,
Et ardens desiderium:
O dulce refrigerium,
Amare Dei filium

I E S V sole serenior,
Et balsamo suavior,
Omni dulcore dulcior,
Et cunctis amabilior.

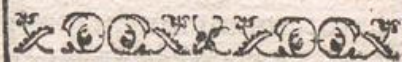
Cuius gustus sic afficit,
Cuius odor sic reficit,
In quo mens mea deficit,
Solut amanti sufficit.

Tu mentis delectatio,
Amoris consummatio,
Tu mea gloriatio,
I E S V mundi saluatio.

I E S V S ad Patrem redijt,
Cæleste regnum subiit:
Cor meum a me transijt,
Post I E S V M simul abiit.

Quem prosequamur lau-
dibus,

Votis, hymnis, & precibus;
Ut nos donet cælestibus
Secum perfrui sedibus.

DE S. BERNARDINO, QUI
MOREM PINGENDI NOMINIS IESV
instauravit, & quædam de Bar-
tholomæâ eius amitâ.

CAPVT XXIX.

Mira de hoc sancto Patre narrantur,
quantus nempe amator nominis I E S V fue-
rit, quæque miræ illi virtute eius patrârit,
ego tantum sub compendio quodam refe-
ram. Sunt plerique in eâ sententia, quemadmodum

lachry-

S. Bernar-
dinus pre-
cib. ami-
tæ suæ in
via Dei
magis p-
fecit.

Quā san-
ctæ con-
uersatio-
nis Bar-
tholomæ-
a eius a-
mita fue-
rit.

Quo af-
fectu er-
ga SS.no-
men IESV.

Bernardi-
nus pro-
pter IESV
SVM om-
nibus se
submittit

CHRISTI
passionē
vt confi-
derarit.

lachrymis beatæ Monicæ S. Augustinus conuersus est ad Dominum; ita Bartholomææ amitæ eius preces & lachrymas, quas multis annis pro Bernardino ipsi charissimo fudit, id diuinitus impetrâsse, vt in via Dei magis ille proficeret, magisque confirmaretur. Fuit hæc Bartholomæa cum primis veneranda, spiritalis, & Deo deuota femina, quam etiam multi pro sancta haberent. Vixit longo tempore in S. Augustini instituto & regula, ieiunijs, vigilijs, precibus & sui amoris macerationibus vacans, Deoque perpetim gratias agens. In sacris concionibus cum audiret nomen IESV exprimi, non potuit continere sese, quin crebrò illud mellitissimum nomen repeteret cum singultu, rauca voce, accentu stridulo. Quamuis esset sapientissima, at tamen videbatur nonnunquam præ spiritus feruore quasi capi sensibus ad recordationem non inis IESV, qui illi semper in corde, semper in ore erat, cui etiam sepè in lecto iacens, laudes alta & clara voce promebat. Bernardinus postea quam regulæ S. Francisci se subdidisset, præter cetera admiranda spiritalis vitæ exercitia, propter Dominum IESVM cuilibet se morigerum & obsequentem præbebat, seipsum peccatorum omnium, qui in terris essent, vilissimum atque deterrimum existimabat. Atque ea causa cum infinitis suspirijs & gemitibus precabatur veniam coram imagine crucifixi Saluatoris, magnas illi gratias agens, quod ad hoc vitæ institutum ipsum vocasset, in quo posset ei tranquilla conscientia, firmaque spe & fiducia seruire. CHRISTI passionem tam acerbè deplorabat, vt præ dolore moriturus videretur.

Cum multa condolentia cōmemorabat, eius vitam peregrinationem, famem, sitim, æstus, frigora, vincula, flagella, contemptum, cruciatus. Valdè mirabatur illum præ immenso amore pro nobis ferentem crucem, nudum à cruce manibus pedibusque confixum miserè pendentem, miserandum in modum vul-

neri-

neribus faucium, & in tantis cruciamentis nostra causa morientem. Doloris gladio conficiebatur, cum se eum reputaret tristissimam illius matrem exanime corpus eius excepisse in sinum suum. Eiusmodi pijs & salutaribus cogitationibus & meditationibus inflammabatur animus eius ad ardua & corpori molesta ac dura exercitia & opera amplectenda.

Crebro totas noctes duxit insomnes in secreta quadam loca sese abdens, atque illic vacans suae deuotioni. Perpetuo aut legendo, aut meditando, aut orando, aut diuina contemplando occupatus erat. Saepe pugnis suum tundeat pectus, vilem peccatorem se pronuncians. Diu cruciabat corpus suum, & humum lachrymis madefaciebat, ut peccatoribus Deum propitium efficeret. Non raro attentissime & summo animi dolore, contemplans Christi ignominiosam mortem, pretiosumque sanguinem fufum pro nobis, in crucis formam se humi extendebat, ut cum Christo foris & intus sese crucifigeret. In adhortationibus suis, publicisque In concionibus, magno semper studio excitabat auditores, ut se gratos exhiberent, passioni & morti Saluatoris, deuotionemque & reuerentiam praestarent sanctissimo nomini IESV, quod est super omne nomen, & in quo omne genu flectitur, caelestium, terrestrium, & infernorum: neque aliud nomen est sub calo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri.

In concionibus. exhortabatur auditores ad honorem praestandum S. IESV nomini.

Phil. 2.

Act. 4.

Act. 9.

Cernens autem multam esse messem, sed, prohi dolor, op. rarios paucos, vrbes, castella, & pagos peragrabat, annuncians pigris & desidiosis mortalibus sanctissimum nomen IESV: quod nomen vas electionis Paulus portauit coram gentibus, & regibus, & filiis Israel: ut per hoc saluiferum NOMEN a Deo gratiam impetarent & misericordiam, quo per veram penitentiam corrigerent malam vitam suam.

Solebat autem sub finem concionum suarum populo tam spectandam proponere, idque in primis re-

Nomen IESV in

hunc

tabella
depictū
populo
mōstra-
bat.

ligiosè ac piè, in qua pictum erat dulcissimum nomen
I E S V literis aureis, solis radijs vndique cinctum: Por-
rò populus illud sacratissimum N O M E N flexis geni-
bus deuotissimè adorabat. Id verò conspicati quidam
æmuli eius, diuino honori & salutì animarum inuiden-
tes malitià deprauati & peruersi, quotidie ad eius
conciones veniebant acti & incitati nequitia & mali-
gnitate sua, vt quippiam ex eius ore raperent, vnde ei
possent accusationem struere, & apud summum Pon-
tificem falsò illum deferre. Annotarunt autem per ca-
lumniam falsas qualdam sententias, quas ab illo è sug-
gestu prolatas fingebant de suauissimo nomine I E S V
secus, quàm habeat fides Catholica.

Accusa-
tur apud
Pontifi-
cem.

Adiungebant ijs falsa quædam commenta vel inter-
pretationes, vt coram Pontifice in hæresis crimen eum
vocarent. Quod quidem etiam factum ab illis est co-
ram Martino V. adhibitis ad sua commenta etiam ma-
lignis & falsis testibus quibusdam. Atque ea causa sta-
tim accersitus est à Pontifice Bernardinus, isq̃ne nihil
cunctatus, cum multo populo Viterbio profectus est
Romam. Vbi mox ad Pontificis pedes humiliter se ab-
iecit, plenus multa erga Deum fiducia. Pontifex autem
acriter in eum inuectus, ait, si quidem res sic se habe-
rent, vt de illo relatum sit, non eum impunè id latu-
rum, sed probè ipsum castigatum iri, tanquam teme-
rarium Ecclesiasten, & pestiferæ heresis propugnato-
rem. Interdixit quoque illi sacris concionibus, & ne
nomen I E S V populo ostentaret, donec re examinata
certi aliquid compertum esset. Intereà multi docti vi-
ri, & sacræ Theologiæ magistri, in omnes libros eius,
quos ex diuinis literis collegerat, accuratè inquisie-
runt, num quæ in ijs lateret hæresis, nōsse cupientes.
Alij quidem Franciscani doctores Theologi acuris di-
sputationibus Bernardinum tuebantur: sed ille quo-
niam solido veræ humilitatis niteretur fundamento,
tam immanem iniuriam causa amoris Christi patien-
tissimè

tissimè tolerabat. Cum autem in scriptis eius, nulla posset reperiri hæresis, Pontifex probè animaduertens omnem illam accusationem odio & liuore in Bernardinū comparatam, quippe qui in verbis suis inculpatus & verax deprehensus esset, illum ad se acciuit, & postquam ad quæstiones omnes audiuit humiliter respondentem, copiosissima eum impertijt benedictione sua, auctoritateq; Pontificia clementer ei copiam fecit liberè prædicandi circumquaque verbum Dei, dulcissimumque nomen IESV populis ostentandi, & palam gestandi. Atque ille post hæc mansit aliquandiu Romæ prædicās, & non mediocres in populo fructus produciens. Æmuliverò eius, qui eum conati erant in discrimen capitis vocare, cum magno dedecore inde abiērunt, & qui præcipuus inter illos erat, Dei iudicio subitanea & improvisa extinctus est morte.

Venit quandoq; Bernardinus in oppidum quoddam, viditque hominem tabulas lusorias conficiemem. Sciscitabatur igitur ex eo, calleretne aliam artem, qua sibi victum pararet? Illo negante, ait ad eum: Si vis facere, quod dicturus sum, habebis, vnde te sustentos. Ego verò, inquit ille, faciam equidem ac lubens. Tum Bernardinus circino expressit circulum, atque in eo nomen IESV pinxit, sole circumdatum: deinde ait ad virum: Tu fac similiter, fili, & habebis res vitæ degendæ necessarias. Fecit ille, & Deo fauente, populus magno cæpit studio complecti id genus nomina IESV, plusque inde lucri accessit homini, quam ex damnatis illis tabulis lusorijs.

Cum aliquando Romæ concionaretur vir sanctus, essetq; corporis admodum imbecillâ valetudine, pia quædam matrona misit ei aromata vel confectiones, quibus pectus suum corroboraret. Ille verò seuerus corporis sui castigatior, qui illud affligere, quam fouere eiusque commodis studere mallet, nuntio aromata afferenti dixit: Ego his rebus non indigeo: sed eas in vicum, &

Innocens
declara-
tur à Pō-
tifice.

Pontifex
dat ei fa-
cultatem
Nomen
Iesv palā
gestandi
& popu-
lo osten-
dendi.

Quendā
à cōfici-
endis ta-
bulis lu-
sorijs a-
uertit, &
nominis
Iesv figu-
ram con-
ficere do-
cet.

Infirmus
delitias
reijcit, &
ijs alteri
infirmo
missis cū
curat.

L

& quæ-

queras hominem ex afflētissima valetudine decumbētem, dicasque ei verbis meis : Frater Bernardinus mit-
tit tibi hac aromata ipsi missa, vt tu ijs in nomine IESV
vtraris, teque confirmes. Mira res : simul atque gustauit
ager ille aromata, è lecto sanus surrexit.

*Mol. de pi-
ctur. & I.
mag. cap.
56.*

De pictura memorata nominis IESV D. Molanus i-
ta scribens : *Videri, inquit, posset inconuenienter nomen
IESV pingi in radijs solaribus. Sanctus enim Antoni-
nus dicit part 3. Historia tit. 24 cap. 5. quod Martinus Pō-
tifex san&o Bernardino mandauit, ne tabulam hoc no-
mine depictam, amplius, vt consueuerat, populo osten-
deret, veritus, ne ex ea nouitate aliquid superstitiosum
aut scandalosum in Ecclesia suscitaretur. Quod etiam
ille, vt filius obedientiæ, humiliter impleuit. Ista S. An-
toninus. Sed hac tria mala, inquit Dn. Molanus, nunc
cessant. Siquidem Clemens septimus, petentibus Minori-
bus, instituit in toto eorum ordine, & sororum S. Clara Fe-
stum Duplex maius & solemne de sacratissimo nomine IESV : idemq; Festum per multas Ecclesias celebre est, etiam
apud plebem. Hactenus Dn. Molanus.*

Oratio ad IESVM,

S. Bernardino Confessori adscripta.

O Bone IESV, ô pijsime IESV, ô dulcis-
sime IESV, ô IESV fili Mariæ virginis plene mi-
sericordia & pietate : ô dulcis IESV, secundum magnam
misericordiam tuam, miserere mei. O clementissime
IESV, te precor per illum sanguinem pretiosum, quē pro
peccatoribus effundere voluisti, vt abluas omnes ini-
quitates meas, & in me respicias miserum & indignum,
humiliter veniam petentem, & hoc nomen sanctum
IESVS inuocantem. O nomen IESV, nomen dulce,

nomen

nomen IESV, nomen delectabile: nomen IESV, nomen confortans: quid est enim IESVS, nisi Saluator? Ergo IESV propter nomē sanctum tuum, est ō mihi IESVS, & salua me: ne permittas me damnari, quem tu de nihilo creasti. O bone IESV, ne perdat me iniquitas mea, quem fecit omnipotens bonitas tua. O dulcis IESV, recognoſce quod tuum est, & absterge quod alienum est. O benignissime IESV, miserere mei, dum tempus est miserendi: ne damnes me in tempore iudicandi. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendero in æternam corruptionem? Non mortui laudabunt te Domine IESV, neque omnes, qui descendunt infernum. O amantissime IESV, ō desideratissime IESV, ō mitissime IESV, ō IESV, IESV, IESV, dimitte me inintrare in numerum electorum tuorum, ō IESV, salus in te credentium, ō IESV, solatium ad te confugientium: ō IESV, fili Mariæ virginis, infunde in me gratiam, sapientiam, charitatē, castitatem, & humilitatem, vt possim te perfectē diligere, te laudare, te perfrui, tibi seruire, & in te gloriari, & omnes, qui inuocant nomen tuum, quod est IESVS. Amen.

DE VBERTINO DE CASALI
MIRIFICO NOMINIS IESV
prædicatore.

CAPVT XXX.

EN alium produco SS. nominis IESV prædicatorem Vbertinum, Ordinis Minorum S. Francisci Professore, qui centum quinquaginta articulis hanc materiam largissime libris quinque est persequutus, in illo

opere, quod inscripsit, Arbor vitæ crucifixæ
IESV.

Cuius vnicum caput secundum libri secundi, hinc describere placuit, eo quod contineat summam eorum omnium ferè, quæ de SS. IESV nomine dici possunt. Titulum illius Capitis, sic inscripsit:

IESVS prænominatus.

Lib. 2. c. 2.

Quid dicemus de nomine, quod est super omne nomen: & quo nomine nominabimus innominabilia? O nomen non solum super omne nomen; sed nomen quod es omnia.

Nomen verbum: quia, In principio erat verbum. Nomen pronomen: quia omnium electorum ponens pro nominibus. Nomen participium: quia partem capit nominis, partemque verbi, quia de homine capisti naturam, non culpam: & es verbum veram retinens verbi personam, & verbi occultans gloriam; simul viator & comprehensor, totum habens, quod est hominis, totum quod est Dei sine commistione naturæ, vel distinctione personæ. O verbum adverbium, quia hominem assumptum facis stare iuxta verbum diuinum, suum te faciens suppositum. O verbum præpositio, cui accedit casus mortis, vt sis primogenitus ex mortuis. O verbum interiectio, qui interponis te, vt fidelem mediatorem inter diuinam iustitiam, & damnatam naturam. O verbum coniunctio, qui coniungis summum infimo, deum limo, verbum homini, virginitatem matri, corpus ecclesiæ, tuæ fidei: lapsum miseriæ, gloriæ summi Dei. Quomodo ergò eris verbum nomen, cum sit verbum vocatum? Quis namque incomprehensibilitatem notabit, & dignum nomine nominabit? Contrahere verbum immensum, & induas paruulum, vt fias verbum abbreviatum, qui es verbum infinitum, quod solum dicit lin-

gua

gua paterna, & audire latatur auris angelica. Dicat te pater infantulum, & audire te poterit tota ecclesia peregrina. Et quia soluis inimicitias in carne tua, per hanc *Salus tua ego sum*. Vocabaris antiquitus Dominus Deus exercituum: & Dominus vltionum, & Dominus iustus noster. O dulce verbum abbreviatum propter amorem nostrum: voca seruos tuos nomine alio, in quo qui benedictus fuerit, benedicat in Domino. Amen.

Voca, inquit, nomine alio, & tunc in Domino gaudebo, facto filio virginis, nostro fratre vterino, paruulo verbo. Et nunc iam loquere nobis infans puer assumpta humanitatis, & non loquatur nobis Deus maiestatis, quia licet hoc nomen sit sanctum, est tamen terribile, & ideo effundatur vt oleum nomen tuum, & tunc exultabo in IESV Deo meo. Attende autem anima quid sit illud verbum. Simul est immensum & paruulum, & IESVS filius Dei patris & virginis matris. Sicut etiam vniuersa via Domini sunt misericordia & veritas; sic vniuersa IESV sponsi vocabula sparsa in diuina scriptura complector in duo. Num vt arbitror reperietur nomen, quod non sonet aut gratiam pietatis, aut potentiam maiestatis. Duo, inquit Dauid, *audui: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia*. Ecce habes duo nomina: nomen potentiae sanctum, & terribile Dominus iustus noster. Et quae tibi dicta sunt supra, & in scriptura multa similia. Nomen pietatis insinuat Emanuel. Sed multa nomina dicit Isaias: *admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri seculi, princeps pacis*. In his tria sunt nomina potentiae: scilicet, *admirabilis, DEVS, fortis*. Tria misericordiae: *Consiliarius, pater futuri seculi, princeps pacis*. Sed si ista duo sunt nomina Sponsi, scilicet, misericordia & potentia, & sponsa cantat sponso: *Oleum effusum nomen tuum*, quod horum effunditur, vt fiat vnctionis vnguentum? Profecto nomen potentiae & maiestatis transfunditur, & effunditur in nomen pietatis & gratiae, per IESVM Christum Saluatorem: vt ver-

bi gratia. Nomen, quod est, *DEVS*, nonne suauiter in id quod est, *Emmanuel* effunditur, cū dulcis misericordia insinuat, quia nobiscum *Deus*? Sic & admirabilis, in hoc, quod est *consiliarius*, & *Deus fortis*, in ea, quæ sunt, *pater futuri seculi*, & *princeps pacis*. Et *Dominus iustus noster*, *misericos* & *miserator Dominus*. Et illud quod tam terribiliter sonuit: *Ego Dominus*, in *Pater noster qui es in celis*. *Serui*, nominantur *amici*, & resurrectione non saltem *discipulis*, sed *fratribus* nuntiatur. Sic ego sum, qui sum; quod dixit Dominus Moyse: statim effudit in nomen pietatis cum subiunxit. *Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, & Deus Iacob*: ubi Deus angelorum dicitur, Deus hominum, & nomen cælis cognitum, est per Moysen terris effusum. Auarus fuit ille effusor, qui non nisi populo Iudæorum nomen salutis effudit: sed largus *Iesus* effudit vsque ad terminos orbis terræ. *Venient*, inquit, *ab oriente & occidente*, & *recumbent cum Abraham, Isaac, & Iacob in regno calorum*. Sed dimissis alijs nominibus effundamus *Iesum* nostris, quæ *Sponsa* vocat *oleum effusum*. Sed primò videamus quis ipsum vocat *Iesum*, & quare? Nam certè *Iesus* est nomen effusionis, cum verbū se in carne effudit: vide quomodo alterauit nomina potentia. Nam inquit *Isaias*: *Ecce nomen Domini venit de longinquo, ardens furor eius, & grauis ad portandum*. Ecce quam terribile, ubi ardor, furor, & pondus, ad comburendum, ad seruiendum, ad obruendum. Sed hæc in Mariæ visceribus temperata sunt per *Iesum Christum*.

Ardor redactus est ad temperantiam,

Furor ad mansuetudinem,

Pondus ad leuitatem:

Vt iam filius ab hoc vocetur *φίλος*, eò quod amor dici videatur. *Luc. 1. Quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei*. Hoc est, quod hic dicitur: *Vocatum est nomen eius IESVS*: ubi & nominis nouitas & bonitas commendatur. Hoc igitur nomine vocatus est

Isai. 30.

Luc. 1.

Luc. 2.

est à patre, qui saluauit hæreditatem, scilicet hominem quem creauit. In apocryphis Esdræ dicitur: *Reuelabitur filius meus his, qui cum eo iocundabuntur, & morietur filius meus IESVS, & conuertetur seculum.* In huius figura dixit angelus Ioseph. *Pariet filium, & vocabis nomen eius IESVM, ipse enim saluum faciet populum à peccatis eorum.* Quis enim auderet æterno verbo nomen imponere, nisi dicens pater inciperet, propter quod Isaia 62. *Vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit,* q. d. Ille qui æternaliter verbum dicit, hoc nomen IESVS nobis nominandum concessit. Secundò mater nominauit eum IESVM, cui saluauit integritatem. *Concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM.* *Concipies,* id est, totum capies simul in te & ex te. Addit, *in utero* q. d. Iam concepisti mente, quem conceptura eras carne, & *paries filium* non statim post conceptum, vt quasi hospes vnius noctis viator per te transeat, sed moram faciet nouem mensibus. Sicut sponsus libenter moratur in thalamo vbi delectabilem inuenit mansionem, nunquam à te euellendum ex fastidio. Sed quia & alijs ciuitatibus oportet eum euangelizare, & te virginem facere matrem multorum filiorum lætantem, & quando egreditur saluat sigillum, & facit gaudium. Non sic Benjamin fecit Racheli, & idè vocauit eum filium doloris sui. Vocauit vxor Phinees filium suum Icabath, id est, inglorium: vtraque persona dolore in partu occubuit. Sed beata virgo in partu suo à dolore & pudore libera per IESVM, non solum saluata, sed lætificata, vocauit IESVM Saluatorem gaudiosum, quia in partu risum fecit sibi Dominus, vt omnis, qui audierit sibi dilectus filius collætetur eidem. Vocauit & angelus hoc nomen IESVS, *priusquam in utero conciperetur,* quia reparauit eius integritatem. Vocauit & mundus totus hunc paruulum natum hodie IESVS, cui contulit diuinam conformitatem, vt omnis natura in homine assumpto, ad Dei vnionem attingat, quia misit Deus fi-

Isai. 62.

Luc. 1.

Gen. 25.

1. Reg. 4.

Luc. 2.

Ioan. 3.

lium suum in mundum, vt saluetur mundus per ipsum.
Hoc ergo nomen est

A patre prænominatum,

Ab angelo vocatum,

Ab angelo nunciatum,

Mundo collatum,

Ab Apostolis predicatum.

Actor. 5. Omni die non cessabant in templo, & circa domos docen-
tes & euangelizantes IESVM Christum. Ecce quam
dulce Euangelium, Christus vnctus, Christus salus, vn-
ctio dulcis, salus utilis.

Horatius. Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Sic ille tanquam candelabrum sanctum, super quod
hoc nomen fuit. Sicut lucerna splendens, & sicut ful-
gur mundum illuminans. Paulus vas electionis vbique
euangelizans IESVM, portauit nomen eius coram genti-
bus & filiis Israel. Sic & ipse gloriatur in huius nominis

1. Cor. 2. salubris scientia. Nihil reputavi me scire inter vos nisi IES-
VM Christum & hunc crucifixum. Est etiam ab om-

Phil. 2. nibus adoratum. Deum exaltauit illum, & dedit illi no-
men, quod est super omne nomen, vt in nomine IESV
omne genu flectatur. An non omnis creatura genuflectit
nomini eius, cum in omni creatura fiant mirabilia pro-
pter nomen eius? O quam venerandum est credenti-
bus, & ab eo salutem expectantibus, cuius nominis in-
uocatio est ita mirabilis ac venerabilis creaturis omni-
bus, vt statim muretur ad nutum eius. Et ab omnibus
inuocandum, quia omnibus salutiferum. Omnis qui in-
Ioel. 3. uocauerit nomen Domini saluus erit. De quo autem no-

Act. 4. mine intelligat aperit Petrus dicens: Non est aliud no-
men sub calo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos
fieri. Et iterum. Non est in aliquo alio salus. Loquitur
autem de nomine IESV Christi Nazareni.

Sed si velimus huius benedicti nominis dulcedine la-
tius effundere Saluatorem, secundum illud Bernardi: Oleum
effunde, & senties virtutem eius. Inuenitur nomen eius

Pant-

*Penitentibus in refrigerium,
Ægrotantibus in remedium,
Pugnantibus in præsidium,
Patientibus in solatium,
Proficientibus in auxilium,
Deficientibus in subsidium,
Consistentibus in honorem,
Prædicantibus in testimonium.*

Inuenitur præter hæc:

*Memorantibus in suspirium,
Postulantibus in suffragium,
Experientibus in fructum,
Peruenientibus in præmium.*

Propter hæc omnia sit nomen Domini benedictum in secula, quia ante solem permanet nomen eius. Referuntur autem istorum prima quatuor ad statum incipientium, secunda quatuor ad statum proficientium.

Primò ergò est nomen IESVS *penitentibus in refrigerium*. al. refrigerium. Quis peccator non timeat nomen potentiae, quis audeat sustinere Dominum ultionum? Sed ecce IESVS dulce refugium, in quo exinanitur maiestas, & dulcescit pietas. Ipse est spes unica, credentibus ad veniam, de quo, *Vocabis*, ait Angelus, *nomen eius IESVM*. Nec caret effectu fidelis inuocatio huius nominis. *Scribo t. Ioan. 2.* *Vobis, filioli mei*, quia dimittuntur vobis peccata vestra propter NOMEN eius. Nota exemplum valde optimum, quia nullum inuocantem hoc nomen, IESVS, in tota siluâ Euangelij legitur, accepisse repulsam. Sed damnatâ morte culpæ, remanet morbus concupiscentiæ, vnde recurrendum est ad nomen IESV, quia ipse est *ægrotantibus in remedium*, hoc est enim nomen IESV de quo Marci ultimo: *In nomine meo demonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent*, id est, serpentinae suggestiones, *Et si mortiferum quid biberint*, transiendo quippe ad modum porus, non masticando per moram, venenum scilicet malæ delectationis, *non eis*

nocebit, ad mortem supple: *super agros manus imponent, & benè habebunt.* Habes ergò anima mea secundum Bernardum, reconditum electuarium in vasculo huius vocabuli, quod est I E S V S, quod nullo tempore pesti inueniatur inefficax. Habes anima mea in nomine I E S V, vnde actus tuos prauos corrigas, vel minus perfectos diligenter impleas, vnde sensus tuos aut ne corrumpantur, serues: aut, si occupantur, sanes. Exemplum de infirmo quem sanauit Dionysius adhuc infidelis, præsente Paulo ad nomen I E S V. Sed si contentus Pharaosurgat ad scandala, adhuc recurrendum est ad nomen I E S V, quia ipse est *pugnantibus in praesidium.* Subiecit enim omnem feritatem inimicorum, vnde

Luc. 10. Luc. 10. dicitur. *Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes: Domine, etiam demonia subiiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis: Videbam Sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones, & supra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Veruntamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciuntur, &c.* Nota quod non dimittit rex libenter militem strenuum ac fidelem seruum suum nomen inuocantem & clamantem perire: vnde in Psalmo: *Protegam eum quoniam cognouit nomen meum.* Et Prouerbiorum 18. *Turris fortissima nomen Domini. At ipsum recurrit iustus, & exaltabitur.* Sicut cucurrit B. Agatha, quæ feras immites ad nomen I E S V Christi mansuescere asserbat. Sed quamuis non permittat Deus, seruos suos in tentatione succumbere, permittit tamen eos multas afflictiones sustinere. Sed non desperandum, nec obliuiscendum nominis I E S V, quia ipsum est *patientibus in solatium,* vnde consolatur patientes: *Beati estis cum maledixerint vobis homines, &c.* Ideo ibant Apostoli gaudentes, &c.

Matth. 5. Et menti inflammata puto quod est inestimabilis latitudo solum inebriatione amoris sui, & appetitu similitudinis cordis & corporis sui, nullo alio præmio expectato.

etato.

ctato. Et nonne vides, quod saepe est gaudium homini
 pati pro amico mortali, tamen nescit ille pro quo pas-
 sio sustinetur. Quanto magis pro Uero immortali, qui
 omnia contuetur, & pro dilectissimo IESV, qui omnia
 portat in nobis, & primò omnia portauit pro nobis.
 Hoc attendens Paulus: Ego, ait, *non solum alligari in* Act. 21.
Hierusalem, sed mori paratus sum pro nomine Domini
 IESV. Sic ergò nomen Domini IESV est incipientibus

In refrigerium contra reatum culpa,
In remedium contra morbum concupiscentia,
In praesidium contra malum culpa,
In solatium contra malum poena.

Sicut ergò valet nomen Domini IESV contra ma-
 lum, &c. Ita proficientibus valet ad bonum. Primò e-
 nim est procedentibus in auxilium, vnde in Psalmo:
Deduxit me super semitas iustitia propter nomen suum. Psal. 22.
 Item, propter nomen suum praesentat mihi totius ho-
 nestatis exemplum. Bernardus: *Siquidem cum nomino*
 IESVM; hominem mihi propono mitem, humilem corde,
 sobrium, benignum, castum, misericordem, & denique om-
 ni honestate conspicuum. Ideo tibi semper in sinu sit IESVS,
 semper in manu, quo tui citius sensus in idipsum dirigantur
 & actus. Psal. Domine in lumine & cultu tuo ambula-
 bunt, & in nomine tuo exaltabunt tota die. Item, quia
 laborantes contingit deficere, adhuc est in subsidium
 deficientibus quod figuratum est Act. 4. ubi ait Petrus Act. 4.
 illi claudo. *In nomine IESV Christi surge & ambula.*
 Et sequitur ibidem de sanatione eius. Si enim sedes per
 pigritiam, te Christus sanat excitando torporem. Si per
 impotentiam, sanat conferendo vigorem. Bernardus:
Cum IESVM nomino, hominem mihi propono, qui & suo
exemplo me sanat, & roborat adiutorio. Item, quia non
 solum proficit in operatione virtutis, sed in verbo ve-
 ritatis, nomen IESV non solum iuuat operantes sed
 honorat credentes. Est enim *consistentibus in honorem,*
 Ioan. 1. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt*

in nomine eius. Et hic non est modicus honor. Si enim filij, & heredes, heredes quidem Dei, cohæredes autem Christi. Hæc cognoscebat qui se non permittebat adorari à
Apoca. 21 *Ioanne. Vide, ait, ne feceris, conseruus enim tuus sum, & fratrum tuorum habentium testimonium IESV. Item non solum est confitentibus in honorem, sed prædicantibus in testimonium. Profecti enim Apostoli prædicauerunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis: quia re vera fiebant in nomine IESV, unde dicitur Marc. ult. In nomine meo demonia eijcient, &c. Item, nota quod illud, quod tunc confirmat per modum illustrationibus luminosis scripturas declarantibus contra doctrinas falsas hæreticorum, confirmat etiam nunc refectionibus dulcorosis in mentibus electorum. Et idè Ecclesia Christi sponsa, eius testimonio semper fulta iubilat in Psalmo: Deus, docuisti me à iuuentute mea, & usque nunc pronuntiabo mirabilia tua. Sic igitur ipsum nomen Domini IESV est salutare proficientibus*

Aduuando procedentes,

Releuando deficientes,

Honorando confitentes,

Promouendo prædicantes.

Propterea nomen Domini IESV est memorantibus in suspirium; unde Bernardus:

Dulcis IESV memoriæ,

Dans vera cordis gaudia,

Sed super mel & omnia,

Eius dulcis præsentia.

Nil canitur suauius,

Auditur nil incundius,

Nil cogitatur dulcius,

Quam IESVS Dei filius.

Ser. 15. in Cant. Idem Bernardus: Si scribis non sapit mihi, si non legero ibi IESVM. Si dispares aut conseras, non sapit mihi nisi sonuerit ibi IESVS, Hæcine sic faciunt moderni præ-

dican-

dicantes, qui dimittentēs sæpe IESV verba, & spiritus sancti, & Apostolorum, gloriantur cum boatu oris loquentes sæpe mulierculis & secularibus proprijs verbis Aristotelis pagani, Auerrois Saraceni, & aliorum inimicantium cruci Christi. Et licet veritas à quocunque dicatur sit à Spiritu sancto, tamen insipida est talium allegatio, & vt plurimum fastuosa, & sæpe de ignorantia scripturæ procedens, quia sæpe quod allegant aridum, siccum, imperfectum de scriptura pagani damnati, multò melius, plenius, sapidius, & liberalius ac hilarius inuenitur in scripturâ Christi, & alicuius eius sancti discipuli, quæ est dulcorata charitatis sapore, & istos tales in prædicationibus & sermonibus adducere, (qui licet dicant aliqua vera, dicunt tamen multa falsa & periculosa) est alijs ministrare materiam, quod adeorum vanum studium inducantur. Sed redeamus ad nostrum IESVM, & cum Apostolo non ostendamus nos *aliquid scire nisi Christum IESVM: & hunc crucifixum*, exemplo B. Ignatii, & centrum & circumferentiam cordis nostri sculpendes IESVM, qui ipsum IESVM viuens & moriens eructabat de corde pleno, & mortuus reliquit intra se scriptum literis aureis in corde corporeo. Est iterum nomen IESV *postulantibus in suffragium. Si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit vobis*, &c. Nec mirum, quia nomen IESV titulus est nostræ petitionis in gloria Dei patris. Eius enim nos profitemur filij, qui ipsum inuocantes per fidem sumus ei configurati. Sed vis istius tituli contra salutem petentibus aduersatur, propter quod S. mater Ecclesia, quæ semper petit salutaria, & semper est Christi Sponsa, in omnibus petitionibus suis adiungit: *Per Dominum nostrum IESVM Christum, &c.* Et ideo nunquam repulsam patitur, quin semper exaudiat ad fructum salutis. Est iterum nomen IESV *experientibus in fructum & delectamentum*. Bernardus: *Non est tantum lux nomen IESV, sed cibus est. An non toties conforta-*

Ioan. 16.

Ser. 15. in
Cant.

ris, quoties IESV recordaris; Oleum est enim nomen IESV. Aridus est enim omnis anima cibus, nisi hoc oleo condatur. Quid enim ita mentem cogitantis impinguat, quid ita exercitatos reparat sensus, Virtutes roborat, Vegetas mores, & castas fomet affectiones.

Tua IESV dilectio,
Grata mentis refectio,
Replet sine fastidio,
Dans famem desideria.

Apoc. 13.

Est postremò nomen IESV peruenientibus ad prami-
um. Est enim non parua gloria beatis, quod insigniun-
tur nomine Saluatoris: vnde Apocal. ultimo, *Serui
eius, id est, Agni, seruiant ei. Et videbunt faciem eius &
nomen eius in frontibus eorum,* quasi corroborati eius
nomine, tanquam diademate. Psal. *Gloriabuntur
in te omnes, qui diligunt nomen tuum. Idè illa cen-
tum quadraginta quatuor millia, qui stant cum Agno,
& fruuntur ipso, describuntur habere nomen eius, &
nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et hic qua-
druplex effectus quo ad statum perfectorum.*

*Excitat memorantes ad deuotionem,
Quietat postulantes per exauditionem,
Satiat experientes per refectionem,
Coronat peruenientes per sui figurationem & di-
ficationem.*

Potest autem aperrius & breuius distingui sic, quod no-
men IESVS est

*Penitentibus in refugium saluationis,
Pugnantibus in præsidium protectionis,
Patientibus in remedium consolationis.*

Hoc quo ad incipientes, contra malum triplex culpæ,
pugnæ, & pænæ. Ita nomen IESV est

*Credientibus in honorem dignitatis,
Prædicantibus in testimonium veritatis,
Laborantibus in testimonium virtutis.*

Hoc quo ad proficientes, secundum quod conuenit
tripli-

tripliciter proficere: corde, ore, & opere. Item nomen IESV est

Meditantibus in suspirium deuotionis,

Postulantibus in suffragium orationis,

Experientibus in fructum refectionis.

Hoc quo ad contemplantes: secundum quod contingit Deum memorari meditando, postulare orando, experiri gustando.

Vltimò nomen IESV est *peruenientibus in prami-um* retributionis, quo ad beatos in statu gloriæ.

O nomen super omne nomen, quod continet omne nomen: Nec ipse figuræ literarum quibus componeris, vacant à propheta tuæ significationis: nam I. H. S. & titulus, faciunt IESVS.

I. *Persona diuinitatis,*

H. *Inspiratio sanctitatis,*

S. *Inclinatio maiestatis,*

Titulus redemptio captiuitatis.

I. inquam, persona diuinitatis. Est enim media vocalium, & Verbum, filius Dei, medius personarum. Sed quid? I. litera minima est in formâ, maxima in sacramento. Persona filij Dei exinanita in paruulo IESV nostro, maxima in mundo redemptio. Est enim I. litera in metro modò vocalis, modò simplex consonans, modò duplex. Item I. modò simplex litera, modò syllaba, modò dictio est: verbi gratia. Simplex vocalis est in hoc verbo, IBO. Simplex consonans, vt in hac dictione IESVS. Duplex consonans, vt in hac dictione, maior cum inter duas vocales ponitur. Syllaba est in prædicto verbo, IBO. Dictio est, cum I, verbum imperatiuum ponitur i. vade. Magnum ergò mysterium est, quod I. litera caput est in nomine IESV. Super hoc caput, caput omnium Ecclesiarum fundatur Romana Ecclesia. Media inter vocales designatur, quia media inuocatione gentium, quæ per quinque vocales designantur. Propter quinarium sensum, in quibus

bus

bus vixerunt, dicit Maïas de vocatione gentium. *In die illâ, vtique Christi I E S V, erunt quinque ciuitates in terrâ Ægypti, scilicet mundi, loquentes linguâ Chanaanâ, id est, cœli Christianitatis. Ciuitas Solis vocabitur Sna; hæc est Romana ecclesia, dignitate, veritate, sanctitate vna & summa. Simplex litera est, I. in paruulitate Infantis. Syllaba est in sono prædicantis. Dictionis est, I. in verbo imperantis; vocalis est, I, per se solum faciens in gratiâ prædestinationis. Simplex consonans est in gratia iustificationis. Duplex consonans est in duplici stola fruitionis. Est enim duplex consonans in officio mediationis inter Deum & hominem. Mediator Dei & hominum, homo Christus I E S V S, ait Apostolus. Item I, est duplex consonans in vinculo vnionis. Vbi duo & tres congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum sum, &c. Alter est duplex consonans, in vnione animæ & carnis, in persona diuinitatis. H. est aspiratio sanctitatis. Cum enim omnes literæ sint, sola ista nō est litera, sed aspirationis nota. Quia omnis humana conceptio habet plenam literam virilis seminationis. I E S V nostri conceptio habuit solam notam spiritus sancti inspirationis. Non enim in virgine est conceptus humano semine, sed mystico spiramine. Et sicut H. est in metro, ac si non sit, sic & spiratio Spiritus sancti sic est ad conceptum hominis Christi, ac si non sit, ad corruptionem virginalis vteri. H. litera est octaua, & I E S V conuenit, quia octauum noui testamenti per resurrectionis mysterium octauo die resurgens consecrauit. Iste benedictus I E S V S aspiratio voluit fieri, quia de inspiratione concipi voluit, vnde & sponsa virgo Maria, mater & filia, soror & dilecta. Dilectus, inquit, meus mihi de substantia spiritus sui ministrat sacrandō & facundando vterum. Et ego illi, illum concipiendo de substantia carnis meæ ministro sanguinem purissimum, qui pascitur inter lilia castitatis & integritatis corporis mei, donec spir et dies, id est,*

per

Matth. 6.

per inspirationem Spiritus sancti, formetur ille, qui est
 dies & lux noui testamenti. *Et inclinentur Umbra testa-*
menti veteris ipsum adorantes tanquam veritatem &
corpus suæ vmbrositatis. Sed quia per hoc quod con-
 ceptus est in matris utero, inclinatum est Dei verbum in
 paruulo. Ided, S, cuius figura si fiat recta litera S, alti-
 tudo est superius inclinata, significat descensum. Et
 ided S, Saluatoris sigillum tenens, & sanctitatis asperi-
 tate iustitiæ suscitaret, quæ per sonum R, à spiritu lite-
 ræ, S, qui præcedit, figuratur, ab illâ asperitate, rigo-
 rem inclinat iustitiæ, faciens suauem sonum miseri-
 cordiæ. Quæ litera si capitalis ponatur, ex toto se hu-
 miliat, & quasi se inclinât in hac formâ S. & tota con-
 trahitur, abbreviatur & dilatur. Sic & verbum altis-
 simum abbreviatum in paruulo in amore nostro, in no-
 mine Iesv pio. Adhuc addas titulum, & fit *redemptio*
captiuorum, & integratur nomen suauissimum Iesv, su-
 per omnia benedictus Deus.

Adhuc habes mysteria in Iesv nomine, si ipsum vis ex-
 tendere, & tunc occurrunt tibi quinque literæ. I. E. S. V. S.
 Quæ primò tibi ostendunt quinarium assumptionis
 quinque sensuum nostræ carnis, quos crucifixit tanquam
 reges mundi non regentes, sed tyrannizantes, in patibu-
 lo crucis. Sicut habetur Iosue. Et ided est sensus secū-
 dus quinarium passionis in vulneribus carnis seu corpo-
 ris, ut supra dictum est, I. est diuina persona. Et ipsius
 vulneratio de illata iniuria à perfida natura. Nam E, ex
 signo apparet lanceata, ex lono profertur angustata,
 quia & ipse Deus per inundantem malitiam, tactus do-
 lore intrinsecus ait. *Delebo, inquit, hominem.* Sed felix
 mutatio vbi S. sequitur, vbi erit saluatio, scilicet, incli-
 natio maiestatis, & mutatio furoris, in mutationem a-
 moris. *Saluabo, inquit, hominem.* Sed quia per primum,
 S, inclinatur ad sumendam nostræ naturæ veritatem,
 per secundum, S, inclinatur ad sumendam reatus pæna-
 litatem, ut sic fiat saluatio hominis, & satisfactio. Per V

Gen. 6.

M

quod

quod est in medio significatur satisfactionis modus, dū
 ululat ad Deum suspirando, & suspirat, continet cordis
 gemitum, exspirat in cruce dimittendo corpus confixū,
 ex exspirando in manus Patris spiritum, tam suum quā
 omnium electorum. Et ideo V, est vltima vocalium,
 quia ibi fuit vltimum & cōsummatum amoris signum,
 & vltimum ibi emisit sui amoris spiritum, & suæ oratio-
 nis, sui que clamoris verbum. O, V, infra clausum, cum
 multa compassione recordandum, quia sic habuit I E-
 S V S noster, nostræ pænæ supplicium, continuè exspi-
 rando & moriendo in corde, & suauissimum thymiana
 fragrans sacrificij, exterius afflicto in corpore, maxime
 quando fuit confixus in cruce, vbi spirauit acerbitate
 supplicij, & igne passionis decoctus, fuit agnus assatus
 in odorem holocausti. Adhuc valet in modo proferen-
 di, in sono exspirat sola inter vocales. O quot myste-
 ria in benedicto I E S V nostro? Attende autem, quam
 multæ sunt rationes impositionis nominum. Nomina
 enim debent rerum proprietatibus respondere. Nomi-
 na autem singulorum hominum à diuersis circumstan-
 tijs imponuntur; nam imponuntur quædam à tempore
 in quo nascuntur. Sicut à nominibus Sanctorum. Quæ-
 dam à genere; vt à nobilibus parentibus, sicut de Ioan-
 ne dicitur Luc. 1. Quædam ab euentu, sicut Ioseph vo-
 cavit filium suum Manassen dicens: *Oblivisci me fecit
 Deus omnium laborum.* Quædam ex qualitate nascenti-
 um, sic de Esau qui erat rufus, & in modum pellis hi-
 spidus, vocatum est nomen eius Esau, siue Edom, quod
 interpretatur rubeus vel sanguineus. Nomina verò,
 quæ ab hominibus imponuntur, his modis similibus ac-
 cidunt. Nomina verò, quæ imponuntur diuinitus, sem-
 per significant aliquod gratuitum donum diuinitus da-
 tum. Sicut Gen. 27. dictum est Abraham, Vocaberis Ab-
 raham, quia patrem multarum gentium te constitui. Et
 Matthæi 16. dictum est Petro. *Tu es Petrus, &c.* Quia
 ergo homini Christo hoc summum munus gratiæ colla-
 tum

Luc. 1.

Gen. 41.

Gen. 27.

Matt. 16.

DOUP

tum

tum erat, ut per personalem vnionem, omnes posset saluare, idèd conuenienter *vocatum est nomen eius IESVS*, hoc nomine à Deo patre primò dicto inuisibiliter, ab Angelo nunciato sensibiliter, à matre, vel Ioseph hodie imposito firmiter in circumcisione, quam credo fecisse Ioseph. Et hoc modo est nomen nominum, nulli alteri in hoc sensu communicatum. Et in isto nomine possunt includi omnia Dei nomina, quæ Dei pietatem ad nos, vel eius gratiæ munus continere videntur. Et nota quod in circumcisione idèd imponitur, quia simul Abraham à Deo habuit applicationem nominis, & signum circumcisionis. Et quia esse naturæ infectæ *Gen. 27.* & corruptæ, quod facit hominem filium iræ, mente fidei reputatur pro non esse, idèd inter fideles populos nusquam legitur nomen impositum, nisi acceperunt originalis culpæ remedium. Sicut Iudæi in circumcisione, & Christiani in Baptismo. In cuius signum dicit Salomon. *Ego filius patris mei tenellus, & vni-* *Prov. 4.* *genitus coram matre mea*: ubi dicit Glossa. Quare Salomon se vnigenitum coram matre vocat, quem fratrem vterinum præcessisse scriptura testatur? nisi quia ille mox natus sine nomine, quasi nunquam esset, de vitâ decessit? Non enim habet verum esse ad vtilitatem, qui non debet habere æternam beatitudinem. Habuit Iudæa quosdam Iesús, sicut dicit Bernardus, præcedentes istum, quorum vacuis gloriatur vocabulis. Illa enim nec lucent, nec pascunt, nec medentur, idèd synagoga in tenebris est vsque adhuc, & infirmitate laborans, nec satiabitur nec sanabitur, quousq; sciat meum IESVM dominari Iacob, & finium terræ. Triplicem IESVM ibi legimus. IESVM Naue, iste dicitur saluare ab exilio deserti, quia iste diuidit terram promissionis Iosue. IESVM filium Iosedech. Iste dicitur saluare, quia ædificat templum vbi agit summum sacerdotium. Zach. 4. *Audi IESV sacerdos magne.* IESVM filium Sirach in Ecclesiastico; qui fuit doctor & propheta.

Primus dedit terram arenem captiuitate perdendam, sed IESVS noster terram viucentem beatitudinem æternam. Secundus ædificauit templum figurale, vbi offert sacrificia animalium. IESVS noster reædificauit templum virtutis & gratiæ, in se ruinosam reædificando naturam; in quo obtulit sui cordis & corporis holocaustum. Tertius fuit doctor & propheta, sed non sua virtute, & adhuc docuit in figuris veteris testamenti, & prophetauit in verbis multæ obscuritatis. At noster propheta IESVS est *propheta potens in opere & sermone*, figuras explicans, & umbras clarificans, docens in doctrinâ fidei, sicut potestatem habens, non sicut scribæ eorū. Vides quidem, quod illi non sunt veri IESVS, sed præmissi sunt tanquam baculus Helisæi, ad mortuum puerum veniens, & sua interpretari nomina nequieverunt, vacua enim erant a vera salute. Superpositus est mortuo baculus, & non erat vox, neque sensus, quoniam baculus erat. Descendit qui baculum misit, quia descendit verus IESVS, qui eos præmisit, & mox probans se esse IESVM, *saluum fecit populum suum a peccatis eorum*. Et est vox & sensus, nec instar priorum est salute vacuus. Sed audi quid fecit, vnde vox & sensus, vitaque redijt, vt ait Bernardus. Nam vir iste propheta, potens in opere & sermone de excelso cælorum monte descendens, quasi alter Helisæus de monte Carmelo, visitare dignatus est me, cum sim puluis & cinis, inclinare se dignatus est, & iacenti contrahi, & coæquari paruo, cæco impartiri lumen oculorum suorum, & os mutum proprii oris osculo soluere, debilesque manuum suarum robore tactu, & flatum qui exierat sua inspiratione refundere. Suauiter rumino ista, & replentur viscera mea, & interiora mea saginantur, & omnia ossa mea germinant laudem: Hæc quotidie singuli in nobis sentimus, cum cordi tribuit sentire fideliter fide & intellectu, quia proferre vtiliter, & manu efficaciter operari. Sequitur, quod oscitauit puer septies; quod in resuscitata ecclesia

vides

vides impleri, dum septies in die laudes iubilat Saluatore. Oscitabis & tu septies, scilicet, quinque sensus exteriores, & duos interiores, inspiramini prophetiæ IESV tibi factæ interius addas & conformes, ut cantes & dicas. *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum uiuum.* Utinam ergo huic nostro IESV sic simus familiares, ut ipsum plenè noscamus ex nomine, quia hoc nomen est honorandum. Est enim nomen magni Dei, & ideo nomen imperiale. Psal. *Afferre Domino gloriam & honorem.* Exod. 20. *Altare de terra facietis mihi, & offeretis super eo holocausta & pacifica vestra, oues vestras & boues in omni loco, in quo memoria fuerit nominis mei.*

Est nomen secundò memorandum; quia nomen eius est nomen viri virtuosì. Idèd Isai. 26. *Domine nomen tuum & memoriale tuum in desiderio anima.* Psal. *Si obliti sumus nomen Dei nostri, & si expandimus manus nostras ad Deum alienum.*

Est tertio nomen amplectendum; quia nomen amici, idèd nomen amabile. Abac. 3. *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo IESV meo.*

Est quartò nomen inuocandum, quia adiutoris & Saluatoris benignissimi, & idèd venerabile. Act. 10. Non est aliud nomen sub cælo datum &c. Audisti de IESV nostro, & de nomine hodie imposito. Audi de nomine patribus promisso, figurato singulariter in antiquo

Sacerdotio,

In Regno,

In prophetiâ

In prælio.

Hoc nomen est CHRISTVS, qui Latinè dicitur vnctus, vel vnctio. Nam vngebantur istæ quatuor personæ: Sacerdotes, Reges, Prophetæ & Pugiles. Et Christus, fuit Sacerdos moriendo, Rex resurgendo, Prophetæ prædicando, Pugil in patiendo, & vnctus est oleo præ consortibus suis. Conferamus rem nomini. Hoc no-

men XPS. sicut dicit Papias, non scribitur literis Latinis, sed Græcis, scilicet X. P. S. & apice superscripto. Syllabisando in Latino nihil sonat. Ratio huius est certa excellentia dignitatis huius nominis, quia ista vnctio manat à pectore Dei patris, nec potest inueniri in nostris apothecis, vt sonet nostris literis. Simile dicit Gregorius in prologo Moralium de Dei Hebræorum nomine, Tetragrammaton, quod in antiquis libris Hebræorum, inuenitur scriptum literis Hebræis; & est scribibile, & non effabile, propter reuerentiam tanti nominis. Esdras enim adinuenit nouas literas, vt dicitur, in quibus restaurauit destructos libros; sed istud nomen, vt dicitur, scripsit literis antiquis. Attende igitur primò, quid indicat X, Ingerit enim figuram crucis. P. indicat conflictum passionis. C. vel S. innuit triumphum coronationis. Sed apex superpositus demonstrat titulum superscriptionis. *Posuerunt*, ait Ioannes, titulum *super caput eius causam ipsius scriptam: IESVS NAZARENVS REX IVDÆORVM.* Sic ergò hoc nomen CHRISTVS, dicit tibi.

Vexillum crucifixionis amplectendum,

Conflictum passionis aggregandum,

Triumphum coronationis acquirendum,

Titulum superscriptionis contemplandum.

Vt sic completa sit vnctio & componatur vnguentum, quo vulnus principaliter vngitur. Ergò in titulo lege prophetam vnctum, in triumpho Regem sublimatum. In passione Sacerdotem immolatum. In vexillo pugilem honoratum. Et tunc cum Samaritanâ possimus dicere: *Scio quia Messias venit, qui dicitur Christus.* Attende igitur X. literam vnctionis: & hoc proprio magno & stupendo mysterio Spiritus sancti, potest dici liteta X. Latinorum enim literæ viginti & vna sunt, duæ extremæ, Y, & Z, ex Græcis sunt assumptæ. Istæ 21. fuerunt Romæ inuentæ sub Augusto, eo tempore, quo Christus natus est mundo: licet ipsi nescirent, quid

signi-

significarent. Vnde hæc vñctionis litera sub Augusto Romæ inuenta in crucis figura, significabat, quod ille qui nascebatur in terris, esset verus Augustus, & auctor salutis, qui & Romæ erigeret vexillum suæ crucis, & ibi institueret vñctionem sacræ sedis. Et hæc litera X. semper est duplex consonans, quia regnum & sacerdotium simul in Christo significat & exprimit: & Deum & hominem in vna persona vñit. Et semper Christus consonat in vna persona, quasi in vna litera diuinæ gloriæ, & humanæ naturæ. Est autem semiuocalis, cuius sonus incipit ab I. & terminatur in S. quia eius dignitas incipit à diuinitate, & terminatur in inclinatione humanitatis assumptæ. Et ideo sonus permanet in hac litera, & syllaba coniuncta: vnde idem sonat X. litera, & syllaba, quod I. & S. copulata, quod idem est Christus, quod Deus homo. Dictum est autem supra in IESV nomine, quod I, significat personam filij, mediam in Trinitate. X. autem, vt vides dicit illam eandem personam in assumptâ humanitate, & ipsam humanitatem in diuina persona cum multiplici dignitate. Vides ergo, quam mirabili sacramento se osculantur. I. & X. & Romæ inuenitur, dum Christus nascitur, & tamen ipsa est tredecim apost. I. quia IESVS Saluator post duodenariam vocationem Apostolorum, consecrationem, & sanctificationem a Christo, & expulsionem de Iudaismo, per decimum tertium Paulum, *cui viuere Christus est*: & qui Christo cruci confixus erat, IESVS Prædicator Romano orbi, vel Romanæ vrbi, & per coapostolum Petrum in quo representatur I. tanquam per Pontificem summum Romæ consecrata est sedes vñctæ: in qua Christi regia dignitas. Sacerdotalis sanctitas, virtualis strenuitas, & prophetalis veritas cõtinetur. Quod quidẽ habuit Romana ciuitas: per P. id est, per Christi passionis conflictum, qui Romæ in sanctis Martyribus multiplex portauit martyrium,

post quod passioni martyrum datum est, O rotundum, quia corona coronauit Syluestrum. Hoc significat P. litera, cuius figura est baculus, habens o, post se, quia post baculum passionis martyrum fuit datum o, ut est dictum prius. In cuius etiam signum in literis nominis Christi, post P. sequitur C. quæ significat resurrectionis triumphum. Sed attende quod C. est O, diminutum, quia dignitas Pontificum in hac vita non est completa, donec C. terminetur, id est, præfens corona gratiæ, in literam O, æternæ vitæ, unde nec ipsa ecclesia regium festum aliter debet acceptare, nisi ut illius æterni regni signum, & principium super has tres literas per titulum superscriptionis, quia data pace per Constantinum, data sunt Concilia, ubi verè I E S V S qui apparuerat Sacerdos & pugil, & Rex, se prophetam ministravit, dum per eos SS. Patrum & Doctorum æternæ sapientiæ eructauit arcana, procul faciens hæretica fumenta. Nunc de toto nomine Christi faciat triumphale vexillum super populum Christianum, quia hoc nomen sicut materiale vexillum.

Est distinctiuum aduersantium : distinguuntur enim exercitus hostium per vexilla.

Est imitativum comitantium : Tota enim populi comitiua debet sequi vexillum Ducis.

Est hortativum præstantium : Quando enim præstantes vident præcedere vexillum, & hostes prosternere, insequuntur strenuè.

Est offensivum triumphantium : quando aduersantes superantur, vexillum eorum deijcitur, & conculcatur, & triumphantium erigitur & exaltatur : Sic vexillum crucis, & Christi nomen

Distinguit castra militiæ Christianæ,

Counit & iungit membra ecclesiæ,

Inducit & animat ad conflictum penitentia,

Ostendit insignia perfectæ victoriæ.

Distinctionem huius nominis ostendit Apostol. 1. Cor. 1.

Nos

Nos predicamus IESVM crucifixum, Iudæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam, ipsis autem vocatis sanctis Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam. Vnionem istius vexilli & nominis Christi ostendit ad Gal. 2. dicens. Christo confixus sum cruci, viuo autem iam non ego, viuit vero in me Christus: & videas quod vexillum venit populum Duci, & inter se. Et ideo populus Christi, est Christo crucifixo conformis, quia qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentijs. Horationem præliantium ostendit ipse IESVS per se: *Quæ vult, inquit, venire post me, &c.* Ostensionem perfectæ victoriæ, post virtuosam pugnam ostendit Apostolus ad Gal. ultimo. *Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri IESV Christi.* Cuius nomen Christus IESVS benedicatur in secula seculorum. Amen.

EX HENRICO SVSONE MI-
RA QVÆDAM.

CAPVT XXXI.

PRæter iam dictos SS. nominis IESV cultores & cōmendatores, non minimus est censendus, deuotissimus *Æterna sapientia* amator & cultor Henricus Suso Ord. Prædicatorū, qui ita diuino amore inflammatus fuerat, vt vulgò à Fratribus *Amandus* cognominaretur. Eius miri quidam actus pænitiæ & mortificationis feruntur, quos tamen studio hic præterimus, ne longius, quam par est, ab instituto digrediamur, quare studiosum Lectorem ad

Henric⁹
Suso mi-
rus nomi-
nis IESV
amator
& præco.

Horolo-
gium æ-
terna Sa-
pientiæ à
Susone
Scriptū.
Salutatio
nominis
IESV cum
quinque
Psalmis.

Preces
horariæ
de Æter-
na sapi-
entia.

Ex horo-
logio æ-
terna Sa-
pientiæ.

eius vitæ lectionem, quæ inter opera eiusdem pij Patris reperitur, vel Auctores, qui ex professo id genus argumenti prosequuti sunt, remittimus. Nobis sufficiat, quædam hic insinuasse, quæ magis nostro instituto deservire videntur. Quare eius factus non iniuria cense-
tur, liber ille, quem inscripsit *Horologium æterna sapien-
tia*, quamvis nomen eius non præferat. Salutatio et-
iam nominis IESV, secundum literas ipsius, hac ra-
tione facienda. Principiò recitandus Hymnus: *IE-
SV nostra redemptio*. adiuncto Psalmo: *tubilate DEO
omnis terra*. Subsequitur quemlibet psalmum Antipho-
na eiusdem principalis literæ. Secundus Psalmus est,
Exaudiat te Dominus. Tertius, *Saluum me fac Do-
minus quoniam defecit Sanctus*. Vel secundum alios. *Sal-
uum me fac Deus quoniam intraverunt aqua*, &c. Quar-
tus, *Voce mea ad Dominum clamaui*. Quintus, *Sape
expugnauerunt me à iuventute mea*. Subsequitur Ora-
tio. *Sancti Nominis tui timeam*, &c. Item precariæ Ho-
ræ quam devotissimæ de *Æterna sapientia*.

Porro in memorato Horologio æternæ Sapientie, memorabilem sanè ac mirificam historiam recitat de quodam iuvene suppresso nomine (quem nullum alium, quam ipsum Susonem fuisse credimus) qui admirabili amoris affectu, erga dulcissimum nomen IESV ferebatur. Modum etiam quendam innuit speciali ratione colendi, & quasi desponsandi sibi ÆTERNAM DEI SAPIENTIAM, omnibus eius cultoribus & amatoribus maximè utilem & suavissimam; in quorum gratiam ipsiusmet eius verba huc transferre libuit, sic enim loquitur:

*Igitur quicumque desiderat Æternæ Sapientiæ ama-
bilis fieri discipulus, cuiuscunque conditionis sit, vel sta-
tus, aut sexus, seu Ordinis, aut Religionis, debet di-
ligenter ea servare, quæ sequuntur, quæ sic sunt tem-
perata, ut nihil difficultatis importent, & quilibet possit
ea facere, sine omni præiudicio suæ professionis & status.*

Siqui-

Siquidem Diuina Sapientia, non intendit per ista statuere aliquam obligationem &el professionem, aut etiam astringentem qualem cunque, sed solum quandam nouam dormitantis deuotionis spontaneam excitationem. In qua qui se excitare &oluerit, bene facit & laudabiliter. Qui autem hoc non facit, pro tanto non peccat, nec delinquit.

Ante omnia igitur quilibet Sapientia discipulus debet amorem carnalem, si habet, relinquere, & ipsam praeclaram, aeternamq; Sapientiam diuinam in Sponsam sibi assumere & amicam. Quod si fortassis quispiam adeo ligatus esset per amorem aliquem priuatum, quod sibi ipsam subito &im inferre asperum iudicaret esse ac nimis durum, saltem habeat bonum propositum, & ab hoc amore nociuo se &elit abstrahere cum adiutorium diuinum occasione aliqua inuenta sibi senserit efficaciter arridere. Hi autem qui terrena amore ligati non sunt, sed alias desides hucusque atque tepidi atque negligentes eius in amore fuerunt, debent hanc spirituales Sponsam quasi de nouo desponsare, & se in eius amore recenter innouare, pio quodam deuotionis affectu. Hoc autem sic dicimus esse faciendum, & eidem cui prius seruire solebant tanquam Domino per timorem, sibi nunc pariter studeant placere, & adherere tanquam dulcissimo Sponsa per spirituales & intensum amorem, semper cogitantes excellentiam & pietatem huius diuinissima Sponsa, & quam beati sunt illi, qui eius amicitia in hac &ita meruerunt decorari. Et hac desponsatio, &el desponsationis antiqua innouatio, propter feruentiorem deuotionis excitatione debet fieri non solum ab intra in anima, sed exterius, licet occulte per aliqua signa, puta per tres prostrationes, seipsum in eisdem tanta Sponsa dando, offerendo & exhibendo, arrham desponsationis ab ea petendo, scilicet aliquam nouam gratiam in signum mutuae dilectionis & fidelitatis, quam neq; mors, neq; &ita, neq; quacunque creatura in perpetuum debeat violare. Et quia plerunq; facta plus mouet, quam &erba, factum quoddam notabile ac rarum, multumq; motiuum spectans ad propositum tibi reuelabo.

Eras

Mirabilis
historia
cuiusdā
nominis
IESV a-
matoris.

Erat quidam iuuenis feruidus amator, qui amore terre-
no re iūcto, sponsam hanc caelestem, diuinamq; scilicet Sapi-
entiam, sibi in amicam elegit, cupiensq; vehementer dile-
ctam hanc intimis visceribus cordis sui plenius incorporare,
secretum locum petijt, & pro amoris stupenda Vehementia
surgens, & Vestimenta sua a parte superiori extrahens, at-
repto ferro acuto super nuda praeordia pectoris sui in ea
parte vbi cordis vit. ilis pulsus praecipue videtur digere, pra-
dictum ferrum carni suae infixit tam valide, & singulis illi-
bus cruor sanguineus erumpens, sequeretur ictus ferientis,
& sanguinis vnde de super praeordiis deorsum decurrerent,
defluentes minutatim. Sicq; tot acutas puncturas, sanasq;
fixuras hinc inde fecit, donec tandem hoc modo NOMEN
praeclarum suae sponsae, quod est IESVS, magnis & capi-
talibus literis super latitudinem cordis sui exarauit. Cum
autem hac amoris vulnera recentia & sanguinolenta sibi
vnum dulcia in carne liuida aliquandiu cum multo a-
moris incendio portasset, tandem post multos dies sanatus
clare & perfecte, praedictum nomen caro illa in eodem loco
integraliter conseruauit. Postmodum igitur cum hic diui-
nus amator quemlibet terrenum amatorem suae sponsae sa-
num nomen in veste seculari, (Et a nonnullis fieri solet)
deserre videbat, ex intimis praeordiis ad diuinam Spon-
sam suam conuersus, eiusq; amoris superexcellētissimas
prerogatiuas commemorans, ipsius nomen non in tabulis la-
pidis aut in Vestimentorum picturis rubricis, & atramen-
to conscriptis, sed in tabulis carnalibus cordis, atque literis
sanguineis, rosea & vernantibus floratura consignatis, sege-
stare indelebiter in suis praeordiis gaudebat: fructum ve-
ro salutiferum diuini amoris inde sibi crescere notabiliter
sentiens, ex praesentia tanti NOMINIS memoriam in-
giter admonentis, cupiensq; quoslibet deuotos diuino in a-
more proficere, suadet eis perinde huius Nominis maiorem
curam habere; non quidem, Et id ipsum facerent, & se peri-
culo inconsulte committerent, neque illud illo modo imita-
ri debere, quod sibi ex singulari dono datum fuit, Virtute

diuina

diuina superare; sed quod illud Nomen salutiferum qualitercunque formatum vel conscriptum, secretè quidem & latenter, aut in veste aliqua, vel alias ad libitum pro diuini amoris excitatione semper deferrent. Sanè prædictus adolescens Amandus memoratum opus amoris ideo fecit, ut quotiescunque contingeret Nomen prædictum sibi soli ac Deo ibidem cognitum à se videri, toties contingeret pristinam amicitiam rememorando quasi recenter in corde suo renouari.

Simile huius quantum ad intentionem facti legimus de Simone summo Sacerdote, qui amicitiam quam Iudas Machabeus frater eius dudum cum Romanis statuerat, quasi iam inueteratam cum renouare vellet, clipeum aureum in signum illuc misit, & antiquam amicitiam innouauit. Sed & ipse Dominus in signum faderis hominibus arcum in nubibus dedit. Sic & filii Israel inito fadere cum Domino aquam effuderunt, & aras edificantes, aut lapides ponentes res aliquas corporales statuerunt, ut per exteriora signa interior fragilis humana inuaretur memoria. Multi quoque Sancti noui testamenti in transactis ante nos temporibus, pro incitamento suæ deuotionis picturas diuersas sibi fecerunt; quidam imagines, vel cruces iuxta se habuerunt, nonnulli etiam reliquias, vel cetera similia apud se, ut legitur, huius rei causa detulerunt. Hoc ergo, ut prædictum est, faciat, scilicet de nomine IESV, qui gratiam habuerit. Animus quippe humanus citò ac facillimè à captis labitur, nisi frequenter in captis renouetur.

Item æterna Sapientiæ deuoti cultores ac discipuli possunt, qui volunt quotidie horas de æternâ Sapientiâ legere. Hi autem qui legere nesciunt, vel legitime occupati sunt, seu etiam qui eas commutare cupiunt, dicant loco earum. VII. Pater noster, pro septem consuetis Horis, pro qualibet Horâ vnum. Hæc autem debet esse eorum intentio in his horis, ut diuina Sapientia custodiat eorum corda & corpora, ne ab hoc mundo stultissimo, & præsentis temporis Vanitatibus & malignitatibus pleno irretiantur, sed

caute

caute & sapienter ambulando, à cunctis malis & periculis praeserventur.

Item in mensa post benedictionem antequam incipiant comedere, dicant vnum Pater noster pro eleemosyna spiritualibus animabus, qua maxime sunt indigentes in Purgatorio, attendentes quam periculosum sit gratis eleemosynam comedere, & per continua suffragia fideliter eam non deseruire, & quam pium sit, in nullo se iuuare & aliter, iuuare; & cum quanta nihilominus gratitudine gaudeant, se tanta miseria, & vel minimam guttam, aut micam vnam, qua cadit de mensa dominorum suorum percipere pro refrigerio qualicunque. Et vt hoc quoque exercitium pietatis magis gratum ac persuasibile deuotis mentibus fiat; sciendum quod dum deuota quadam approbata religionis persona, simul cum ceteris quibusdam, has orationes facendam de nouo suscepisset, praecipue cum magna deuotione erga praemissum, De profundis pro animabus desolatis dicendum flagraret, apparuerunt ei in quadam visione animae multa, locis purgabilibus deputata, quae ei tali habitu & gestu miserabili quem praeferebant, suffragiorum se beneficio indigere deflebant, inter quas tamen singulariter vna ad ipsam accessit, & flebiliter ab eâ petijt, vt se permitteret esse hunc mendicum, cui quotidie in mensa De profundis praedictum pro eleemosyna erat largitura. Ex quâ visione postmodum feruentius erga hanc agebat eleemosynam spiritualem.

Item, Vnum Pater noster dulcissimo & salutifero nomini Aeterna Sapientia, quod est IESVS, vt Dominus & Saluator noster omnes hos aeterna Sapientia discipulos, sanctamq; matrem Ecclesiam saluet & custodiat, à cunctis aduersis, & ab omnium tueatur hostium insidiis. Sane ob reuerentiam tanti nominis, eidem praemittendo, & etiam subinserendo dicant hac Verba: Benedictum sit nomen Domini nostri IESV CHRISTI DEI, & gloriosae Virginis Mariae matris eius, in aeternum & ultra. Amen.

Et de hoc extant Indulgentia. Ratio huius orationis de hoc nomine est, & ille dulcis IESVS, qui pro dolor his ultimis temporibus de cordibus multorum, quantum ad deuotionis feruorem deletur & extinguitur, & tam dam-nabiliter iam proiectus est, eo quod tam innumeri sunt, qui qua sua sunt querunt, & non, qua IESV Christi, & in-quam hoc mellifluum nomen reuiscat, & cordibus infi-delium in ulcetetur, ac renouetur, prae dictum fiat pietatis exercitium. Hanc nimirum projectionem IESV a suis quondam dilectis, ipsamet diuina Sapientia nonnullis in visione apparens, conquesta est voce querulosâ.

Item prima die ab Ecclesiâ institutâ pro historiâ Sa-pientia cantanda, videlicet primâ Dominicâ Mensis Au-gusti, & ante Vigiliam Natiuitatis quando inchoatur ad Vesperas Antiphona O sapientia, & sequentibus diebus usq; ad noctem illam gloriosam, cum in hunc mundum Patris genitura æterna Sapiētia dignata est introire, fiat aliqua specialis memoria de eâ in orationibus priuatis, per Antiphonam, vel per Collectam, vel orationem Domi-nicam. Si esset aliquis tēporibus illis cum vacaret, Missam prae fatam de æterna Sapiētiâ celebraret, grrtum haberet.

Item discipulis & amatoribus Sapientia tres adhuc dies in anno debent esse præcipuè obseruabiles; ita & qualibet i-starum trium dierum aliquod obsequium speciale faciant huic Sponsæ spirituali.

Prima est Dies Circumcisionis Domini, in hac enim die incipit annus & secundum consuetudinem quarundâ terrarū inueteratam, hac die, hi, qui sibi inuicem in amici-tia singulariter sunt iuncti, cōsueuerunt sibi mutuò strenas dare, & bonum annum optare. Sic igitur similiter pro ex-citatione dormitantis animæ ad amorem diuinum, quilibet deuotus Sapientia discipulus & amator, in hac die suam vnicam ac dilectam Sponsam diuinam accedat, & bonum annū pro strena sibi ipsi, & omnibus ipsis condiscipulis, & S. Matri Ecclesiæ fideliter deponat, aliquam orationem spe-cialem faciendo, vel etiam, cui hoc congruit, careum ac-

cenſum in honorem illius, qui aterna lux eſt, ad Altare, ſed ante Crucifixum offerendo, ſed procurando, in ſignū, quod omnem ſalutem ſuam fidelis diſcipulus in hoc inſtabili tempore recognoſcit, & vult ſe à ſola Sponſa diuina haberi, & quod amor eius ſolus in corde ſuo debeat ardere & lucere, & petat, & ſi hic amor fortassis aliqua ocaſione extinguitur eſt, tam miſericorditer reaccendatur, & de cetero nunquam extingatur.

* Vulgò
der Her-
ren Faſt-
nacht.

Secunda dies eſt, Dominica in Quinquageſima, qua dies à plerisque appellatur * carniſpriuium, & hæc ab huius mundi ſtultis amatoribus celebris habetur, & cum ſenſatibus ſuperuacuis expenditur. Tunc enim amici & ſociales conuenire conſueuerunt, & ſolatia mundana ac peritura ſibi inuicem facere. In ſignum ergo, quod illa diuiſſima Sponſa ſuo diſcipulo debet eſſe hoc totum, quod eſt gaudii ac ſolatii, & amoris in hoc mundo, & futuro, ideo pro excitatione deuotionis tepidi cordis ſui faciat ſicut prius.

Tertia Verò eſt primus dies Menſis Maij, cum Vernalis ſerenitas omnibus grata & deſiderabilis, incipit in terra germiſibus pulchrè apparere. Nam tunc conſuetum eſt, & maxime in partibus Sueniæ terra Alamannia, quod adoleſcentes de nocte ſiluas petunt, & arbores viriditate foliorum venuſtas præcitant, & floribus ornatas præforibus locant, & bi putant ſe habere amicas in ſignum amicitia & fidelitatis. Sic ergo, & ex iniquo principio conſletur ſancta deuotio, (ſicut & de prima die Menſis Auguſti noſcitur ab Eccleſia factum eſſe) hoc, quod ab illis ſuperuacue fit homini mortali ab iſtis deuotè fiat omnium conditori, & tanto ſollicitius, quanto hæc diuiſſima amica omnes mortales in gratis præcellere dubium non eſt. Vnde illa die ſua chariſſima Sponſa diuina ad incitationem ſua deuotionis lumen corporale offerant, ſed aliquam aliam orationem deuotè dicant, ſeipſos eidem affectuoſius recommendando. Diſcipulis quoque Sapientia ſummo cordis affectu honoranda eſt illa mater ſummi Regis aterna Sapientia, qua eosdem tan-

quam

quam filio proprio speciales, in spirituales sibi vult assumere filios, & eorum curam gerere materno cum affectu. Vnde quilibet deuotus Sapientia discipulus debet eam quotidie honorare cum salutatione Angelica nouem vicibus dicta. Vnum Ave Maria dicat cum genuflexione summo mane cum primò surgit de lecto, omnia bona opera sua die illo facienda, Regina cali ad manus deuotè porrigendo, & cum tam reuerèda mater & dilecta mater ea presentauerit suo filio Regi summo, grata & accepta fiant ob reuerentiam sanctæ & tanta mediatricis, qua fortassis modica ac vilia minusq; grata fierent immediatè presentata per manus peccatoris. Similiter in sero faciat post omnes orationes, cum iam immediatè ad lectum est eundum, & ut eò securius dormiat, ab eâ petat, & quicquid illà die minus perfectum est, per ipsam suppleatur, quod malefactum est, per ipsam piè relaxetur, & quod benefactum, est per eam cōseruetur & gratificetur.

Item, septem Ave Maria dicant cordi genitricis dulcissimo, omniumq; peccatorum refugio piissimo ac singularissimo, & ipsa illud suauissimum æterna Sapientia tricliniū, cunctarumq; miserationum Domini depositarium super effluentissimum misericorditer aperiat & inclinet ad huius Sapientia filii sui discipulos in vltimo exitu spiritus sui, & eos tūc piè defendere & ad cali palatia perducere dignetur.

Postremo verò omni anno proxima feria immediatè sequente Diem animarum, pro eisdem videlicet harum orationum participibus Defunctis, & pro ipsarū charis amicis Missam dicant, qui sunt Sacerdotes vel offerant; aut centum Pater noster dicant, qui Sacerdotes non sunt. Subiungentes deuotè premisssis orationibus hanc supplicationem, vt Deus & Dominus noster per suam æternam Sapientiam misericorditer Ecclesiæ suæ dudum tribulatae subueniat, & eam ad pacem ponat & tranquillitatem.

Idem Henricus Suso ad finem sui Horologij hanc subiungit precationem. Nunc quoque sermo mihi ad te

Oratio
Susonis

N

dirigi-

ad Æter-
nam Sa-
pientiam

dirigitur; o prae cordialis amor cordis mei, cui soli me totum commisi, cupiens hoc in aenum perpetuari. Gratias tibi dilecte refero pro his, aliisque innumeris beneficiis mihi a te gratia sola collatis, tibi laus & gloria in secula. Te obsecro intimo cordis ignito desiderio per viscera misericordiarum tuarum, & per virtutem sanguinis rosei, quem abunde in tua passione pro humani generis redemptione fudisti, ut hos omnes, qui te eternam Sapientiam decreuerint modo praefato desponsare, teque volunt colere cum praemissis orationum deuotis exercitijs, seu etiam hac eadem fidelibus studuerint communicare, ut inquam, hos omnes benedictione salutari benedicas, Rex meus & Deus meus.

Tu namque es fructus ille benedictus olim mundo repromissus, in hoc singulariter privilegiatus, ut cuiusque tu benedixeris sit ille benedictus. Benedic ergo, Pater mi pueris istis, amatoribus videlicet, & discipulis tuis benedictione omnium Patriarcharum, & cunctorum electorum tuorum, qui tibi ab initio placuerunt, ut eorum tandem felici numero cum gaudio aggregentur. Inuocetur quaso, NOMEN tuum amabile & gloriosum super eos, ut sit eis in protectionem salutis in cunctis mundi huius varijs vita periculis. Tua aeterna Sapientia eos in agendis dirigat, Angelus pacis ipsos custodiat, & prosperitas anima & corporis eis arridat salutaris. Da eis locum penitentiae, ut per veram contritionem, & puram confessionem, atque satisfactionem perfectam, ante mortem suam, ad te suum creatorem conuertantur, tibi quoque perfecte reconcilientur, necnon & sacrosancti corporis tui perceptione pro viatico in extremis laborantes muniantur. Ita, ut nequaquam subitanea & impropria ac indisposita morte praoccupentur. Fac eis Domine propter NOMEN tuum gratiam hanc, ut sicut nunc per hac deuota seruitia tibi famulantur, sic in hora extrema sua expirationis a te benedicantur, & a tua dulcissima matre, matre inquam misericordia ad regna gloriosa perducantur, ubi in celesti patria sancta illa agmina beatorum spirituum post praesentis incolatum, misericordia ab eter-

tate

tate domus Dei feliciter debriantur, te Regem gloria, Dominumque Virtutum in decore suo conspicientes IESVM Christum Dominum nostrum, qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas, per omnia secula seculorum. AMEN.

IESV NOMEN SOCIETATI
AB AVCTORE SVO B. IGNATIO
quâ occasione inditum?

CAP. XXXII.

B. P. Ignatio cum in fundandâ Societate pro iuvandâ S. Dei Ecclesiâ totus esset occupatus, præter cetera admiranda, quæ mortale naturam exsuperant, & fidem humanam longè excedunt, res contigit, vel ad memoriam posteritatis insignis, vel ad confirmandum eum, ceterosque in proposito, haud mediocriter efficax. Etenim Romam aliquando accedenti, & orandi causa, non longè ab Urbe templum ingresso, qualia passim imposita militari viæ cernuntur, statimque, ut sæpe solebat, abstracto à sensibus, atque alta quadam animi contemplatione defixo, clarissima in luce per speciem illi sese Deus pater ostendit, IESV filio baiulanti crucem, & crudelissimis affecto supplicijs, præsentem Ignatium, sociosque commendans; quos ille cum in fidem ac patrocinium libentissimè recepisset, ad Ignatiû placido & sereno vultu conuersus, hæc ipsa effari verba dignatus est: EGO VOBIS ROMÆ PROPITIUS ERO.

*Maff. Vit.
Ign. lib. 2.
cap. 5.*

*Ribad.
Vit. Ignat.
lib. 2. cap.
11.*

*Nomen
I E S V So-
cietati
imposi-
tum.*

*1. Cor. 1.
Hebr. 10.*

Quo tanto tamque diuino solatio mirum in modum rectus & confirmatus Ignatius, ac socios deinde compellans: Quid nobis, ait, Romæ futurum sit, fratres; in crucemne, an in rotam nos agi velit Deus, ignoro, vnum scio, quicquid eueniat, I E S V M Christum nobis propitium fore, ac simul totius visionis ordinem exposuit. Quæ res non in præsentia tantum illos insolita quadam lætitia & voluptate perfudit, sed etiam in posterum contra omnes difficultates atque pericula magnopere corroborauit, ac munijt: atque idipsum vel in primis fuit causæ, cur Ignatius confirmatæ postmodum Societati salutare, potissimum I E S V nomen indiderit. Nam cum de Societate instituenda, inter Ignatium sociosque constaret: nomen tamen quæreretur, quo insignita, & notata à Christi Vicario confirmaretur, Ignatius à reliquis socijs impetrauit, vt sibi integrum esset, ad arbitrium suum, Societati, quod vellet, nomen imponere. Quod omnibus probantibus, & libentissimis fecit. Et tum præclaro illo viso, tum alijs diuinis illustrationibus multis, magnisque, ita Dominus I E S V S eius in mente sacratissimum suum N O M E N impressit, penitusque infixit, vt eius ex nomine Societati nomen imponeret: tam clara ac firma luce collustratus, & vsque eò pro certo habens id Deum velle, vt ab hac mente se dimoueri nunquam posse diceret. Quodque volentibus socijs, ac consentientibus fecit, id repugnantibus ac dissentientibus omninò fecisset, propter diuini luminis claritatem. Itaque Societatem I E S V appellari voluit: vt qui huc vocati fuerint, non se in Ignatii ordinem aliquem adscriptos, sed in Societatem filij Dei I E S V Christi Domini nostri, vocatos agnoscant: sub illo summo Imperatore mereant: eius signa sequantur: crucem suam cupide tollanti & in auctorem fidei, & consummatorem I E S V M aspiciant, qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, confusione contempta. Et ne defatigentur animis deficientes, certum illis atque

persua-

persuasum sit, ducem suum sibi præstò esse: illum non Ignatio solum, & socijs, vt videmus hactenus fuisse, sed sibi quoque futurum semper propitium sperent: Si quidem se veros Societatis filios exhibeant, & patrum suorum imitatores. Hæc est enim Religio, cui propositum est, vt toto orbe hæreses, idololatriam, peccataque, Deo iuuante, expugnet. Huiusmodi indiget ad obediendum promptis militibus: his freta in mundum vniuersum parat expeditiones obedientium, qui alacriter, promptèque in rebus etiam difficilibus, obedientes, loquantur de hæresibus, idololatria, vniuersisque peccatis victorias: Quamobrem sanctissimus huius Religionis dux Ignatius, de obedientia, præclarissimam epistolam militibus suis reliquit scriptam: in qua hac virtute, illos aduersus omnium hostium impetus egregiè armat: hisque armis, eos in acie maximè conspicuos apparere vult. *Ab alijs (inquit) religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos, ieiunijs, sigillis, & cetera victus, cultusque, asperitate, quam suo quisque ritu, ac disciplina sanctè suscipiunt. Vera quidem, ac perfecta obedientia, abdicatione voluntatis, atque iudicii, maximè velim fratres carissimi, esse conspicuos, quicumque in hac Societate, Deo Domino nostro deseruiunt, eiusdemque Societatis veram, germanamque sobolem, hac obedientia quasi notâ distingui. Hæc ille.*

Soc. IESV
Religiosi
qualesesse
debeant
*Barrad.
tom. 3. lib.
5. cap. 13.*

B.P. Ignatius
quali
suos ob
edientia
splendere
velit.

*Barr. tom.
3. lib. 8. c.
26.*

Hæc sacra IESV Societas similis est fluminibus quatuor vberrimis ex paradiso exorientibus, terramque irrigantibus. Nam, vt Ganges alter è paradisi fontibus effluens, Orientem diuinis fidei Christi aquis irrigat, totamque circuit terram Heuilah, id est, Indiæ, & ad Sinas vsque, Mogores, Iaponasque, permeat. Vt Nilus Æthiopiam perluit: vt Tigris vadit contra Assyrios, hoc est, contra hæreticos, strenuè Deo opitulante, dimicans, cælestibusque vndis nefarias demergens hæreses. Vt Euphrates, Christianum populum oblimat, fecundumque reddit. Hæc circuit mare, & aridam, vt in-

numeros faciat Christianos; & postquam facti sunt, toto incumbit pectore, ne in pristinos mores relabantur, sed filij regni æterni efficiantur.

*Tho. Boz.
de sig. ec-
cles. lib. 5.
cap. 3.*

Hæc amplissima memoria nostrâ diuinitus excitata I E S V Societas, totius orbis loca percurrrens, id vnum præ oculis habet, vt in præcipuis quarumlibet regionum ciuitatibus excitentur Gymnasia, in quibus per eos ad bonas literas, moresq; pios, & verè Christianos adolescentuli erudiantur. Exempli gratia: Goa est Metropolis nobilissima Indiarum Orientalium; in ea per ipsos erecta huiusmodi Schola, ad quâ confluunt vndiq; è diuersis regionibus oriundi Brachmanes, Persæ, Arabes, Æthiopes, Armeni, Chaldæi, Abissyni. Canarij, Guzarates, Dacani, Malauares, & ex Indis, qui vltra & citra Gangem sedes habent, & qui insulas habitant ab Indico Oceano circumdatas; ex ea prodeuntes innumeri alumni, & plurimos ad Christi cultum benè instituti producant, & longè plurimos ad veram pietatem corroborant. Rex Portugalliæ Ioannes Tertius in ea vrbe huiusmodi Gymnasium idoneis opibus attributis erexit.

*Idem lib.
II. cap. 1.*

Habuit præterea eadem Societas, & adhuc habet plurimos, qui longissimè positas oras adierunt, pericula innumera exantlarunt, ac durissimis omnibus rebus se subiecerunt, vt inter barbaros & efferatos omnium maximè populos, & cultum Christi amplificarent, & humanitatis studia inducerent; nunc enim non loquimur de martyribus, qui vitam profudè, sed de alijs, qui quauis non fuerint interfecti, acerbissima tamè quæq; sunt perpeffi. Atq; vt apertissima res fiat, nostra ætate possemus ex vna hac Societate I E S V nominare supra mille viros, qui pro Christi cultu inter Indos amplificando nihil non mali tolerauerint, vastissima maria transmiserint nullo non vitæ discrimine, cū gentibus ab omni humanitatis sensu abhorrentibus versentur, à quibus penè singulis horis, ne dum diebus mors timeatur, multis iniurijs afficiantur, multis opprobrijs onerentur, dum non occultè, &

clam

clām more hæreticorum hos illosue seducunt, & nouitarum errores per insidias spargunt, sed Christi Religionem Catholicam palam prædicant, nullis armis, nullis præfidijs sibi sola muniti patiētia, sola fortitudine oblecti. Sed cuius virtute nisi IESV cuius nomen gerunt?

SACROSANCTI NOMINIS IESV LAUDES ET INVOCATIO, TOTIUSQUE OPERIS BREVIS EPILOGUS.

CAP. XXXIII.

Quoniam omnia diuina nomina ad hoc potissimum fuerint instituta, ut partim ad amorem, partim ad spem, partim ad obsequendi studium & obedientiam, partim etiam ad spirituale gaudium & lætitiā homines incitarent: tamen cuncta hæc commoda & officia cumulatissimè in hoc suauissimo IESVS, (id est) Saluatoris nomine contineri certum est. Nam quod ad amorem attinet, quis adeò ferreus est, qui Saluatorem non diligit: adeò potestatem, ut in dirione eius cuncta sint posita: adeò diuitem, ut ipse sit vniversorū Dominus: adeò verò pium & clementem, ut ipse vltro seruandi homines curam susceperit, idq; tanto studio & affectu, ut cum vnico verbo eos seruare posset, noluerit tamen nisi fuso sanguine redimere? Cumq; solus circumcisionis suæ sanguis ad hoc sufficere potuisset; noluit nisi totum sanguinem in cruce moriens effundere. Et cum adhuc nonnihil sanguinis in mortuo corpore resideret, ipsū perfosso crudeli cuspidē

IESV, nomen ad amorem incitat.

Item ad
spem.

Rursum
ad obedi-
entiam.

Dan. 4.

Abac. 3.

Et in eo
tota no-
stra est le-
ritia, &
spirituale
gaudiū.

latere fundi voluit : ne vel vna sanguinis gutta in cor-
pore suo reliqua esset, quæ non in redemptionis nostræ
precium offerretur. Quis igitur adeo salutis suæ ne-
gligens erit, qui non hunc salutis suæ vindicem & auto-
rem toto corde ac tota mente diligit ? Quod verò ad
spem attinet, in quo alio spem meam tutius collocem,
quam in eo cui IESVS, id est, Saluatoris nomen indi-
tum est ? cuius immensæ sunt opes ? cuius infinita po-
tentia ? cuius ineluctabilis veritas ? cuius immensa &
infinita benignitas ? cuius denique, & nomen & offi-
cium est Seruatoris ? Quid enim in his est, quod spem
meam non fulciat, atque confirmet ? Iam verò (quod
ad obedientiam & studium obsequendi attinet) cui ob-
secro totum meum studium, & obsequium iustius de-
beo, quam ei à quo vita, salus, & omnis felicitas mea
pendet, vt totum videlicet illi militet, à quo totum cu-
stoditur atque seruatur ? Hoc enim potissimum nomi-
ne Darius Rex colendum esse Danielis Deum iudicauit,
idque in latissimo regno suo lata lege præcepit, quia
suorum ille esset protector atque seruator : *Paucant,*
inquit, omnes Deum Danielis, quia ipse est liberator atq;
Saluator, qui liberauit Daniele de lacu leonum. Hunc
igitur Saluatorem celebremus, hunc colamus, imò ve-
rò nostras in illo opes & gloriam cum Propheta prædi-
cemus dicentes : *Ego autem in Domino gaudebo, & exul-*
tabo in Deo IESV meo. Quod perinde est, ac si diceret:
Latentur alij in fallacibus, & celeriter interituris bonis,
iacent opes & potentiam suam, victorias ingentes me-
ritia, & morent atque triumphos, & auorum atque atauorum
stemmata longo ordine numerent : ego certè hæc ina-
nia bonorum simulachra pro nihilo ducens, in Deo Ie-
sv meo lætabor, & gloriabor. Quamobrem ? Quia
ipse est fortitudo mea, qua aduersus tenebrarum princis-
pes decertabo, & ipse item ponet pedes meos quasi cer-
uorum : vt alacriter sine vlla offensione viam mandato-
rum eius curram (per quam ad beatam & immortalem
vitam,

vitam, & optatæ felicitatis portum peruenitur) quò me tandem ipse perducet in Psalmis canentem: hoc est, misericordiam & salutem eius perpetuis hymnis celebrātem. Quid igitur est in quo magis Christianus homo quam in hoc salutari nomine meritò debeat gloriari? Itaque ad omnia nobis, virtutum officia, hoc sacratissimum IESV nomen ita manum porrigit, vt verissimè dictum sit: hoc nomen cunctarum misericordiarum Domini ac totius Christianæ Philosophiæ esse compendium.

Quid ergò superest, nisi vt nos ipsos totamque vitam nostram in laudes huius sacratissimi nominis impendamus? Hoc enim nouum nomen, nouam salutem, & nouam diuinæ pietatis gratiam significat. Verè nemo est in cognatione nostra, qui vocetur hoc nomine. Hanc namque salutem, hanc gratiam, hunc denique Salvatorem hætenus non agnouit mundus. Quinque libros Moses de lege Domini scriptos reliquit: in quibus quidem lege vix aliud cultoribus suis, quam vineas, oliueta, ficera, domos rura, pecora, sospitatem, opes, atque diuitias pollicitus est. Consona verò legi Prophetarum quoque vox ait: *Si volueritis & audieritis me, bona terra comedetis.* Quia enim carnalis ille populus spirituum bonorum dignitatem, aut ignorabat, aut paruipendebat, aut certè negligebat, terrenorum verò bonorum amore magis capiebatur: ideo hæc ipsa maximè pro illius temporis ratione diuina lex promittebat. Qualis autem erat salus, quam lex eo tempore cultoribus suis pollicebatur, tales & Salvatores erant, quos quandoque Deus ad illorum salutem destinabat, nempe carnales: qui videlicet non spiritualem, sed carnalem salutem periclitantibus darent: quales olim fuere Gedeon, Iephthæ, Barach, Aioth, Samgar, Samson, ceterique similes. Non erant autem veri & perfecti Salvatores: quia non veram, solidam, æternamque salutem; sed fragilem, caducam, & cum ipso corpore interituram præstabant.

Luc. 1.
Vetus lex
cultori-
bus suis
quid pro-
miserit.

Isa. 1.

Quales
fuerint
Saluato-
res vete-
ris legis.

N 5

Quor

*Hieron. in
Epist.*

Aliam salutem in-
quisierunt
PP. nouæ
legis.

Quæ rã-
dem sit
vera sa-
lus.

Quorsum autem hanc ego salutem magnificare de-
beam? Quò mihi salus corporis, quod habeo cõmune
cum brutis, neglecta salute animæ, quæ mihi commu-
nis est cum Angelis? Quorsum attinet, vt detur mihi
lõga vita, nisi detur laudabilis, & immortalis vita? Quo-
sum mihi ingentes opes, quæ sunt incitamenta malorũ,
fomenta curarum, nutrimenta voluptatum, irritamẽta
superbiæ, arrogantia, ambitionisq; materia? Opes enim
a q; diuitias multi philosophorum ne in bonorũ quidẽ
numero ponendas esse censuerunt, & multi etiã, vt gra-
uem & inutilem sarcinam cõtẽpserunt, & a se repule-
runt. Quod fecit Crates ille Thebanus, quẽ D. Hieron.
refert, cum ingentẽ auri copiam in mare proiecisset, di-
xisse: *Abite in profundum mala cupiditates: ego vos mergã,
ne ipse mergar à vobis.* Quale ergo præmiũ virtutis est, q
vir sapiens contemnere meritò debeat? Quomodo B.
Franciscus, Hilariõ, Antonius alijq; sanctissimi Pãtres
ad diuinorum mandatorũ custodiam hoc præmio inui-
tari potuissent, qui ita aurum, vt incendium fugiebant?
Iam verò sicut perfectus medicus non est, qui causas nõ
amputat morborum: ita perfectus liberator non est, qui
malorum & interitus causas non excindit. Scimus au-
tem paupertatẽ, orbitatem, & gradines, exilia, luctus, ac
deniq; omnia, quæ pro malis apud homines habentur, ex
malo culpæ originẽ ducere. Qui quis ergò verus homi-
num Saluator futurus est, hanc malorũ causam abscin-
dere debet. Si ergò me Domine seruare vis, hoc modo
quæso me serua & libera. Libera me a peccatis meis, & a
peccatorũ meorũ incentoribus, qui sunt Dæmones cru-
delissimi hostes animæ meæ. Libera me ab ira tua, quæ
sola me in perpetuas tenebras, & incendia detrudere po-
test. Libera me a cupiditatibus meis, hoc est, a crude-
lissimis carnificibus, qui me in omnia flagitiorũ genera
præcipitem agunt: quiq; animum meum miris modis
pungunt, torquent, lacerant, & varijs curis viscera mea
exedunt. Ab ijs me Domine tortoribus internis vindi-

ca, qui mihi verā animæ pacem, libertatem, tranquillitatem, & innocentiam adimunt: & ita verè Saluator & liberator meus eris. Hanc autem salutē nemo nisi tu solus, donare potest. Non enim hanc dare potest natura, quæ peccati morbo corrupta est: non humana philosophia, quæ hominum inuentum est, & supra hominē attollere se nefcit: non deniq; ipsa legis tuæ doctrina, cum non habeat spiritum viuificantem, sed literam occidētem: nec item veteris legis sacramenta, quæ *vacua & egena elementa sunt*. Tu solus Domine Iesv, qui naturæ cōditor es, colapsam potes reformare naturā: tu solus qui velut innocentissimus agnus ab omni peccati labe immunis es peccata potes condonare, nosq; à tyrannide peccatorū eripere. Hanc Domine à te salutē expeto, hanc requiro, hanc votis omnibus exposco. Nolo salutem rudis illius populi, quam vbi adeptus est, *incrassatus impinguitus, & dilatatus dereliquit Deum factorem suū, & recessit a Deo salutari suo*. Nolo salutem & opes Salomonis, quas vbi percepit, sua ipsi^o felicitate prostratus, sacrilegas Dijs alienis aras & templa constituit. Nolo deniq; aliorū regum, aut etiam Imperatorum salutem: qui ceteris hominibus imperātes, cupiditatibus suis turpissimè seruiunt. Huiusmodi ego salutes nolo. Volo autem salutem illā, quam sanctus Iob in sterquilinio vermibus excusus retinuit: qui rebus omnibus amissis, innocentiam & iustitiam conseruauit. Volo salutē quam Hieremias promeruit: qui à furente populo propter Dei gloriā lapidatus est: quam etiam assecutus est Isaias, qui ob eandem causam per medium sectus est: quam habuit Ioannes Baptista, qui capite propter iustitiam truncatus est: quam iterum innumerabiles alij sancti adepti sunt, qui vitam in tormentis abijcentes, fidem & pietatem constanti animo retinuerunt. Hanc Domine salutem volo, quæ cum fide & iustitia coniuncta est: talemque Saluatorem votis omnibus expeto, cum Propheta clamans: *Rorate cali desuper, & nubes pluant iustum,*

aperia-

Quis nā
veram sa-
lutē do-
nare pos-
sit.

Gal. 4.

Deut. 32.

Isa. 45. *aperiatur terra, & germinet Saluatorem, & iustitia oriatur simul.* Hi erant sanctorum omnium clamores, hæ Prophetarum consonæ voces, hæc eorum vota atque suspiria. Si quis igitur horum beatissimorum Patrum hæc, quæ retulimus cælestis nuntij verba

Luc. 1. & Matth. 1. *audiuisset: nempe, Vocabis nomen eius IESVM, ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum,* quid faceret? quid diceret? qua lætitia perularet? quas tantæ salutis auctori gratias non ageret? quibus vocibus & sibi ipsi gratularetur, & laudes Domini prædicaret? Sit igitur felix faustusque Domine IESV aduentus tuus, felix circuncisio, felix salutaris tui NOMINIS impositio. Iam nunc cum pueris Hebræorum meritò cantare possumus: *Benedictus, qui venit in nomine Domini: Osanna in excelsis.* Abs te namque Domine tanquam à vero & summo Saluatore salutem non terrenam, sed cælestem: non temporalem, sed æternam: non corporum sed animorum expetimus: qualem optabat sanctus ille Patriarcha, qui in extremo vitæ halitu constitutus desperata iam corporis salute, te salutem solidam exoptabat dicens: *Salutare tuum expectabo Domine.* Cuius cum compotes facti fuerimus, quid non effecturi sumus? Si enim hoc affectu & pietate sunt omnes pij propter percepta in hac vita bona gratiæ, quo affectu erunt cum perceperint bona gloriæ? Quo tunc mentis ardore gloriosum illud nomen prædicabunt, per quod tantam bonorum omnium copiam adepti sunt? Hoc est enim, quod Apostolus ait: *In nomine IESV omne genu flecti debere, non modò terrestrium & infernorum, sed etiam cælestium, hoc est, omnium beatorum.* Quo enim isti maiora bona per illud consecuti sunt, hoc se magis illi submittent, magisque in illius amorem, & laudes se totos effundent. Hoc autem dabit aliquando Dominus, ut experiamur. Sed ut affectus huius indicium aliquod habeamus, alicuius beatæ mentis animam nobis ante oculos proponamus.

Cum

Cum hæc igitur felix anima in cælo residens, eos videat, qui in gehenna torquentur, qui (vt Isaias ait) *erunt ad visionem omni carni*: cum inquam, videat exteriores illas tenebras, stridorem dentium, & fletum, & fremitum, & ignem, & vermem, & malleos, & serpentes, & clamores torquentium simul atque tortorum ceteraque omnia pænarum genera, quæ ibidem perpetuo miseri patiuntur: videatque contra se Christi meritis, & sanguine non modò a tantis malis ereptam: sed æterna etiam gloria, & immortalitate donatam, in tanta degere felicitate, quantam nulla, neque hominum, nec Angelorum lingua valeat explicare: quid quæso faciet? quibus Salvatore oculis (quem præsentem cernit) intuebitur? quomodo illius sacra vulnera, per quæ tantam salutem adepta est, exosculabitur? quo affectu sanctissimis illis pedibus prouoluetur? quas illi gratias agget, cum se per illum tantorum bonorum compotem effectam cernet? Tres illi pueri, quos Nabuchodonosor in fornacem ignis propter confessionem Domini proiecit, dum ab incendio crepitantium flammarum Dominica se protectione illæsos viderent: aded in amorem sui liberatoris exarserunt, vt omnes animi fibras in laudem eius atque ora laxantes, nullam nec in cælo, nec in terra, nec in mari creaturam relinquerent, quam non ad communis Domini laudes inuitarent. Quod si illi à momentaneo corporis incendio erepti, ita se totos in præconia diuini nominis effuderunt: quid quæso illi facient, qui non modo ab incendijs æternis per Christi nomen se liberatos vident, sed etiam cælestis & æterni regni possessione donatos? quibus quæso oculis tantæ felicitatis autorem intuebuntur? quo erga illum amore flagrabunt? quo affectu rosea illa vulnera exosculabuntur, per quæ sciunt aditum sibi ad immortalitatis gloriam paruisse? quas deniq; laudes & gratias illi pro tanto beneficio non agent? Qua pietate & affectu quisq; eorum dicer: Perpetuis laudibus misericordiam & be-

*Isa. 64.*Quanta
illa futura
sint.*Dan. 3.*

nigni-

ignitatē tuam celebrabo amantissime rex meus & Deus meus, quia per te ab æterna morte liberatus sum, per te Angelorum ciuiumq; supernorum choris ascriptus sum, & per te regnabo in secula seculorum. Benedicant ergo tibi præcordia, & viscera mea: quia per te tam magnificis donis ac muneribus ditata sunt. Videtis ergo, & attenditis pij Lectores, quo pietatis & dilectionis ardore genua cælestium & supernorum ciuium huic glorioso nomini flectuntur?

Quo sup-
plicio di-
gni sint,
qui abu-
tuntur Ie-
su no-
mine.

Si ergo tanta religione & pietate salutare hoc nomen colendum est, quo supplicio digni sunt, qui tam impudenter huius nominis maiestate abutuntur: dum passim pro rebus nihili & iurant & peierant, non viri modò, sed etiam fæminæ, atque adeò pueri & infantes: qui cum vixdum ad plenum verba formare sciunt, iurare iam & peierare norunt, quod non nisi à parentibus suis didici posse tuerunt.

Quanto
honore il-
lud profe-
cutus fue-
rit B. Frã-
ciscus.

Quos planè verendum est, ne habeant pænæ confor-
tes, quos habuerunt magistros erroris. Olim quidem in lege nomen Dei quatuor litterarum diuinissimum atque arcanum nemo vsui pare audebat, nisi summus sacerdos, idque in templi adytis, & in die solemni, & sacris vestibus indutus: modò autem non pudet pueros, & puellas passim venerandum hoc nomen per quod salus mundo reddita est, proterere & profanare. B. Franciscus ante mortem testamentum condidit, in quo familiaria quædam mandata filiis suis seruanda reliquit: inter quæ hoc præcipue numeratur: *Sanctissima Verò nomina, & Verba Dei ubicunque reperta fuerint, solo colligi, & in loco honesto collocari.* Videte, quæso, quæ cura sanctissimi viri pectus in morte sollicitabat? Sui enim quodammodo oblitus, de reuerentia huic sacro nomini exhibenda sollicitus erat. At nos miseri, nihil minus curamus: fortasse quia salutem eam, quæ per hoc nomen in mundum allata est, nec dum mente percepimus, comprehendimus affectu. Rogo vos Lectores, ut ob hu-

Epilogus

ius

ius sacri nominis reuerentiam apud se vnusquisq; firmiter statuatur, tum a se, tum a liberis, & familia sua hanc diuini nominis iniuriam procul pellere: vt hoc videlicet nomine ad miseriarum nostrarum commune praesidium, non ad mendacia nostra confirmandi abutamur. Quam autem ratione hoc nomen inuocare debeamus, D. Augustinus exemplo suo docet his verbis: *Quid est IESVS nisi Saluator? Ergo propter te metipsum esto mihi IESVS. Noli Domine, noli sic attendere malum meum, vt obliuiscaris bonum tuum. O bone Domine, & si ego admisi vnde me damnare possis, tu non amisisti vnde me saluare soles.* Sic igitur fiet, vt huius nominis praesidio non ad iurandi abusum, sed ad petendi suffragium religiosè vtentes, aeternam tandem salutem, & immortalitatis gloriam per illud consequi mereamur.

Ex Aurelio Prudentio in Apotheosi.

O Nomen prae dulce mihi, lux & decus, & spes,
Praesidiumq; meum, requies o certa laborum,
Blandus in ore sapor, fragrans odor, irriguus fons,
Castus amor, elegans species, sincera voluptas.

Iulij Scaligeri versus.

N On est aliud gemino sub fornice cali,
Sub vitroq; poli cardine, quam nomen IESV.
Quo certa salus manet, spes certa salutis.
Ergo mihi te da pie sic posse vocare,
Humani generis amor, sarta tecta, portus,
Asserta quies, praeuia gratuita mundi:
IESV pie, IESV bone, mitissime IESV,
Nil a deo: capis omnia: sat IESV, IESV, IESV.

Ad. 4.

A Gmen doctorum virorum claudat nostri seculi
Clarissimum fidus, cuius hoc ad dulcissimum & gloriosum nomen est votum:

In calce

ad SS.

Aug.

SAN-

SANCTE FORTIS, SANCTE IMMORTALIS,
MISERICORS ET MISERATOR DOMINE,
QVI PECCATORVM ES REFVGIVM,
POENITENTIVM AVXILIVM,
MERCES SANCTORVM ET PRÆMIVM,
SPES VIRTVS, SALVS OMNIVM.
CVI SERVIRE, REGNVM,
QVEM COGITARE, MEL ET MANNA,
INTVERI, FELICITAS PERFECTA EST.
A TE OCCOEPIMVS, A QVO OMNIA,
IN TE DESINIMVS, IN QVEM OMNIA.
TV TVOS SERVA, SVPPlices SERVA,
CONTRITOS CORDE SERVA,
SERVA QVOS REDEMISTI, SERVA.
SERVA QVOS SERVASTI, SERVA.
SERVA REDEMPTOR, SERVA SERVATOR,
SERVA, CONSERVA.

PROFESSIO AVCTORIS.

QVÆCUNQUE ET HIC ET ALIBI SCRIPSI; EA
CUNCTA S. A. ET C. R. ECCLESIAE IVDI-
CIO, ET PIORVM THEOLOGORVM CENSURÆ SVB-
IICIO: SI QVID IGNARO ELAPSVM, QVOD EC-
CLESIAE MINVS PROBETVR, IMPROBO, DAMNO, ET
PRO NON SCRIPTO HABERI VOLO.

F. CAROLVS STENGELIVS ORD.
S. BENEDICTI.

AVCTARIVM.

Pro deuotione exercendâ erga dulcissimum nomen IESV.

Pio Lectori S.

Quoniam totius præcedentis syntagmatis labor, eo fine præcipuè susceptus est, ad inflāmandum affectum, & deuotionem excitandam erga SS. nomen IESV, Viris quibusdam, & religione & doctrina præcellentibus operæ prætium visum est, si orationem vnā aut alteram, & Litanias aliquot subiungeremus, vt si pietatis studiosus Lector libelli nostri lectione ad amorem benedicti huius nominis inflammatus fuisset, eundem suum affectum eādē operā hīc practicē exercere posset. Porro eam, quam primò loco ponimus, Hispanico idiomate conscriptam, & à R. P. Ferdinando Cröndelio Societatis IESV Theologo, Ingolstadio ad nos transmissam, de verbo ad verbum, pro vt intelligere potuimus, in Latinum sermonem vtcunque traduximus: in paragraphos verò distincta est, vt si cui prolixior visa fuerit, ea per partes vti possit.

Vale mi Lector, & DEVM pro nobis precari memento.

O

Oratio

*Oratio de Sanctissimo Nomine**I E S V.*

O Gloriosum nomen I E S V, nomen dulce, nomen I.
 suauis, nomen inestimabilis virtutis & reuerentia,
 inuentum a Deo, delatum è cælo, pronunciatum ab An-
 gelo, & desiderabile toti mundo. Hoc nomen fugiunt
 Damones, contremiscunt tartareæ potestates, per hoc
 victoria obtinetur in prælio, refranantur tentationes,
 consolantur afflicti, ad hoc refugiunt tribulati, & in
 hoc spem suam repositam habent omnes peccatores.
 Quid enim est I E S V nisi Saluator, qui saluos facit
 peccatores? Huc usque, Domine, quotquot a te
 missi fuerunt Saluatores in hunc mundum, erant Sal-
 uatores corporis, qui conseruârunt bona temporalia,
 vineas & domos, sed animas perire permiserunt, & sub
 peccati iugo & potestate inimici reliquerunt.

Sed tu Domine, Saluator es animarum & corporum,
 & nos iheras ab omnibus malis culpæ & pænæ, & totum
 hominem saluum facis; quod totum comprehenditur
 in hoc suauissimo nomine I E S V S. Quandoquidem 2.
 ergo liberaisti nos Domine, tuo pretiosissimo sanguine
 de peccato, iuxta quoque eripuisti nos de seruitute Dia-
 boli, de tyrannide mortis, de horribili & sæuo carcere
 infernali, qui peccato debebatur, & dedisti nobis pignus
 æternæ vitæ, amoris & diuinitatis, possessionis omnium
 bonorum, quæ tua salute comprehendi possunt. 3.

Eia ô bone I E S V, salua me; salua me à meis peccatis, 3.
 Saluator meus, salua & libera me à meis malis affecti-
 bus, ne sequar imperum bestialium & inordinatarum
 mearum passionum. Libera me ab appetitu carnis, nec
 permittas me fieri seruum & mancipium huius mundi,
 vt vincam vanos timores, & inanes spes huius blandi &
 fallacis tyranni, vt tandem liberer ex ergastulo, & ex vn-
 guibus Sathanæ, vt incipiam gustare & sentire tuam sa-

O 2

lutem,

lutem, & dulcedinem & potentiam tui nominis benedicti.

4. O nomen adorandum in cælo, reuerendum in terra, & admirabile interno. IESVS est mel in ore, melodia in aure, & iubilus in corde; Oleum effusum de cælo in terram, vt illustret nostras tenebras; eibus ad confortandum corda nostra, medicina ad curandas nostras plagas & vulnera; nam hæc omnia continentur nomine Saluatoris & salutis.
5. Hoc est NOMEN amabilissimum, in cuius virtute saluatur, qui saluandi sunt, & sine quo non potest salus haberi. Hoc nomen confortauit Martyres, vt læti suum funderent sanguinem pro hoc Salvatore, qui pro ipsis suum fuderat sanguinem.
6. Pro hoc NOMINE lapidatus est S. Stephanus, crucifixus S. Petrus, decollatus S. Paulus, excoriatus S. Bartholomæus, affatus S. Laurentius, & omnes reliqui Apostoli, & Martyres fuderunt sanguinem, contumelias sunt passi, persecutiones & mortem sustinuerunt: qui omnes glorificauerunt suo sanguine purissimo, hoc dulcissimum NOMEN, vel magis ipsi glorificati sunt isto NOMINE.
7. O NOMEN salutare, & potens ad nihilum redigere vanitatem superbiæ, refrænare impetus iræ, extinguere flammæ luxuriæ, sanare vulnera inuidiæ, temperare sitim concupiscentiæ, moderari gulam, excitare nostram pigritiam: Est deniq; efficacissimum remedium contra omnia nostra vitia, & mala.
8. O felix & superbenedictum NOMEN, quod continet in se omnia nomina Dei, quod hominibus maiori est solatio, quam omnia cetera nomina, quod peccatori desiderabilius esse debet, quam remissio peccatorum, & iustitia & salus. Iustus Domine mi, vt cognoscamus & appellemus te filium Dei, Splendorem gloriæ & figuram diuinæ substantiæ, Verbum Patris, Virtutem & Sapientiam omnipotentis, hæredem vniuersorum Re-

gem Regum, & Dominum Dominantium, Iustum est, ut demus tibi titulos, quos dederunt tibi Prophetæ, & ut appellemus te Admirabilem, Consiliarium, DEVM, fortem, patrem futuri seculi, & Principem pacis: & ut appellemus te Orientem, Magni consilij Angelum, & iustum nostrum, & nostram iustitiam, & omnibus ceteris gloriosis appellationibus honoremus & inuocemus.

Quandoquidem omnia ista nomina continentur in SS. Nomine I E S V, quæ omnia pertinent ad tuam gloriam vel nostram salutem: quæ operatus es tanquam Deus incomprehensibilis maiestatis, & tanquam homo mansuetus & humilis, & humiliasti te pro nobis, & hoc totum significat nomen I E S V S, & Saluator.

Ad te confugimus Domine, ad te clamamus, tuum sanctissimum nomen inuocamus contra omnes nostras misérias & mala, quæ nos circumdant. Salua nos Domine, Saluator mundi, qui nos tua cruce & sanguine redemisti. Conforta debilem, solare mæstum, adiuua infirmum, erige iacentem, ut qui iam gratiam consequuti sumus per tuum SS. nomen, & à Christo Christiani vocamur (qui nos unitate gratiæ tuæ vngis ad pugnandum) sic cum pugnaverimus, & per tuam gratiam victores effecti fuerimus, obtineamus nomen salutis, & participes fiamus tui dulcissimi nominis, quod est I E S V S, sive Saluator, per omnia secula seculorum. AMEN.

Alia Oratio de eodem.

O Verè delectabile nomen, aurora ac luce meridiana clarius, lacte melleque dulcius, omnibus exercitiis validius, mundo yniuerso capacius, cælo sublimius, inferno profundius, regum sceptris ac coronis nobilius, auro & argento splendidius, cælorum gloria, pauor inferni, spes & salus mortalium. Per te mors ipsa, vita efficitur: absque te omnis voluptas dolor est atque tristitia. Per te omnis ignominia, gloria & splendor est: absque te omnis gloria in ignominiam conuertitur. Per te omnis infirmitas, sanitas & robur est: absque te omne robur infirmitas. Per te, quod nihil erat, factum est aliquid, imò totum: sine te euanescent omnia, ac in nihilum rediguntur. Sis ergo semper nobiscum, ô nomen delectabile, inculparis cordibus & memoriæ, caractere indelebili: hoc est, pacis & belli, noctis atque diei tempore. In lætitia & mœrore, in urbibus, in campis, sis nostra directio & salus; ac tandem gloria nostra futuris seculis. O dulcis IESU, sis mihi IESUS: da mihi gratiam circumcidendi superflua carnis meę desideria, cogitationes & opera, omnium sensuum meorum incitamenta illicita: ut per hanc spirituales circumcisionem, eius effectus, quem producere solet, particeps fiam.

Et tu, ô Virgo benignissima, quæ octauo ab ortu die Filium tuum charissimum ac innocen-

issimum, in peccatorum numero haberi, atque
 ut me saluaret, sanguinem suum; ut artham infi-
 nitæ suæ erga nos charitatis effundere vidisti;
 quæque intrinsecus icta dolore, virgineas illas
 tuas lacrymas, amoris purissimi indices, emisi-
 sti: impetra mihi compassionis & doloris tui co-
 piosum fructum, ut & de hoc glorioso IESU no-
 mine Filio tuo gratuler, & corpus meum ab
 omni circumcidam iniquitate; quod fiat, ut om-
 nes actiones meæ puræ sint, & diuinæ subiectæ
 voluntati. Denique nomen IESU sacrosan-
 ctum, aduersus hostes omnes sit mihi armatu-
 ra, solatium in exilio, vulnerum ac morborum
 spiritualium peculiare remedium, postremò ve-
 rò vita atque beatitudo in æternum. Amen.

Pater noster.

Aue Maria.

ORATIO.

DEus qui glorioso ac mirabili nomine dile-
 ctum Unicum tuum Redemptorem no-
 strum IESUM appellari voluisti: concede pro-
 pitius; ut qui eiusdem benedicti Saluatoris no-
 men venerantur in terris, eius felici consortio
 perfruantur in cælis. Amen.

*Litania IESV CHRISTI
Saluatoris nostri.*

*Approba-
ta à Sede
Apost. ad
instantiā
Serenissi-
mi Ducis
Bavariae.*

KYrie eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de cælis Deus, Miserere nobis.

Fili redemptor mundi Deus, Miserere nobis.

Spiritus sancte Deus, Miserere nobis.

Sancta Trinitas vnus Deus, Miserere nobis.

Iesu Fili Dei viui, Miserere nobis.

potentissime,

fortissime,

perfectissime,

gloriosissime,

mirifice,

iucundissime,

charissime,

clarius sole,

Iesu pulchrior luna,

splendidior stellis,

admirabilis,

delectabilis,

honorabilis,

humilime,

pauperrime,

mitissime,

Miserere nobis.

Iesu

patientissime,
 obedientissime,
 castissime,
 amator castitatis,
 amator pacis,
 amor noster,
 speculum vitæ,
 exemplar virtutum,
 decus morum,
 zelator animarum,
 refugium nostrum,
 pater pauperum,
 consolatio afflictorum,
 thesaurus fidelium,
 Iesu gemma pretiosa,
 armarium perfectionis,
 bone pastor ouium,
 stella maris,
 lux vera,
 sapientia æterna,
 bonitas infinita,
 gaudium Angelorum,
 rex Patriarcharum,
 inspirator Prophetarum,
 magister Apostolorum,
 doctor Euangelistarum,
 fortitudo Martyrum,
 lumen Confessorum,
 sponse Virginum,

Miserere nobis.

O s

Iesu

tibi corona Sanctorum omnium, Misere nobis.
 Propitius esto, Parce nobis Iesu.
 Propitius esto, Exaudi nos Iesu.
 Ab omni malo, Libera nos Iesu.
 Ab ira tua,
 Ab insidijs diaboli,
 A peste, fame, & bello,
 A transgressionem mandatorum tuorum,
 Ab incursum omnium malorum,
 Per incarnationem tuam,
 Per aduentum tuum,
 Per patientiam tuam,
 Per dolores tuos,
 Per flagella tua,
 Per mortem tuam,
 Per resurrectionem tuam,
 Per ascensionem tuam,
 Per gaudia tua,
 Per gloriam tuam,
 Per dulcissimam Virginem matrem tuam,
 Per intercessionem omnium Sanctorum,
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Iesu.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Iesu.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Misere nobis Iesu.
 Iesu Christe audi nos.
 Iesu Christe exaudi nos.

Libera nos Domine.

Kyrie

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster. Et ne nos, &c.

V. Benedic anima mea Domino.

R. Et omnia quæ intra me sunt nomini sancto
eius.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc & vsque in seculum.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus
nostros in beneplacito tuo, vt in nomine
dilecti Filij tui mereamur bonis operibus ab-
undare.

Sancti nominis tui Domine timorem pari-
ter & amorem fac nos habere perpetuum:
quia numquam tua gubernatione destituis,
quos in soliditate tuæ dilectionis instituis.

Deus virtutum, cuius est totum quod est o-
ptimum, insere pectoribus nostris amo-
rem tui nominis, & præsta in nobis religionis
augmentum: vt quæ sunt bona nutrias, ac pie-
tatis studio, quæ sunt nutrita custodias.

Ecclësiam tuam Domine misratio conti-
nuata mundet & muniat: & quia sine te
non potest salua consistere, tuo semper mune-
re gubernetur.

Deus,

DEVS, qui gloriosissimum nomen IESV Christi Filij tui Domini nostri fecisti fidelibus tuis summo suauitatis affectu amabile, & malignis spiritibus tremendum atque terribile: concede propitius; vt omnes qui hoc nomen IESV deuotè venerantur in terris, sanctæ consolationis dulcedinem in præsentì percipiant, & in futuro gaudium exultationis & interminabilis beatitudinis obtrineant in cælis. Per eundem Dominum nostrum.

ÿ. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

ÿ. Benedicamus Dño. ℞. Deo gratias.

ÿ. Et fidelium animæ per misericordiam DEI requiescant in pace. ℞. Amen.

Canticum de nomine IESV Christi Domini nostri, respondens litteris verborum sequentium.

LAUS IESV CHRISTO MESSIÆ
PER BENIGNO, DEO QVE NOSTRO.

℞. **L**audate pueri & serui Dominum, laudate nomen Domini.

A. A solis ortu vsque ad occasum laudabile nomen Domini.

V. Vsquequò Deus improperabit inimicus, irritat aduersarius nomen tuum in finem?

S. Sit nomen eius benedictum in sæcula: ante solem permanet nomen eius.

Iubi-

Iubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini eius, date gloriam laudi eius.

Et benedictum nomen Maieſtatis eius in æternum, & replebitur Maieſtate eius omnis terra: fiat, fiat.

Sanctum & terribile nomen eius: initium ſapientiæ, timor Domini.

Ut annuntient in Sion nomen Domini, & laudem eius in Ierusalem.

Confiteantur nomini tuo magno, quoniam terribile & ſanctum eſt, & honor Regis iudicium diligit.

Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini Dei noſtri inuocabimus.

Refugium meum es tu, & propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

Iter facite ei qui aſcendit ſuper occaſum, Dominus nomen illi.

Sperent in te qui nouerunt nomen tuum, quoniam non dereliquiſti quærentes te Domine.

Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt, tuum brachium cum potentia.

O Domine ſaluum me fac, Domine benè proſperare. Benedictus qui venit in nomine Domini.

Moyſes & Aaron in ſacerdotibus eius, & Samuel inter eos qui inuocant nomen eius. Memores erunt nominis tui in omni generatione & generationem.

Exur-

- E** Exurge Domine, adiuua nos, & redime nos
propter nomen tuum.
- S** Si oblitum sumus nomen Dei nostri, & si expan-
dimus manus nostras ad deum alienum, non-
ne Deus requireret ista?
- S** Secundum nomen tuum Deus, sic & laus tua
in fines terræ.
- I** In Deo laudabimur tota die, & in nomine tuo
confitebimur in seculum.
- E** Effunde iram tuam in gentes quæ te non noue-
runt, & in regna, quæ nomen tuum non inno-
cauerunt.
- P** Propter nomen tuum Domine propitiaberis
peccato meo, multum est enim.
- E** Et nomini tuo psalmum dicam.
- R** Reges omnes terræ timebunt gloriam tuam, &
gentes nomen tuum Domine.
- B** Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius,
& non respexit in vanitates & insanias falsas.
- E** Et tu Domine Domine fac mecum propter no-
men tuum.
- N** Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo
da gloriam.
- I** In te inimicos nostros ventilabimus cornu, &
in nomine tuo spernemus insurgentes in nos.
- G** Gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen
tuum, quoniam tu benedices iusto.
- N** Non dixerunt qui præteribant, Benedictio Dñi
super vos; benediximus vobis in nomine Dñi.

Omnes

Omnes gentes circuierunt me, & in nomine Domini, quia vltus sum in eos.

Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in vniuersa terra!

Exaltabo te Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in seculum, & in seculum seculi.

Orationem meam quoniam exaudisti tu Deus meus, dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.

Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ tribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo.

Vt notam faceret potentiam suam, saluauit eos propter nomen suum.

Educ de custodia animam meam, ad confitendum nomini tuo.

Non discedimus à te, viuificabis nos, & nomen tuum inuocabimus.

Os meum loquetur laudationem Domini, & benedicat omnis caro nomini sancto eius in seculum & in seculum seculi.

Saluauit nos propter nomen suum, vt notam faceret potentiam suam.

Tuo nomini sic psalmum dicam, vt reddam vota mea de die in diem.

Reges terræ & omnes populi, principes & omnes iudices terræ, iuuenes & virgines, senes cum iunioribus, laudent nomen Domini: quia exaltatum est nomen eius solius.

Omnia

O

D

E

O

Q

V

E

N

O

S

T

R

Omnia quæ intra me sunt, benedicant nomini
sancto eius.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Alia petitiones deuote

*Ad DOMINVM IESVM CHRISTVM,
ex S. Augustino & Thoma à
Kempis.*

Domine IESV, nouerim me, nouerim te:
Nec aliquid cupiam nisi te.
Vt odiam me, & amem te:
Quidquid agam propter te.
Humilem me, exaltem te:
Nil cogitem, nisi te.
Mortificem me, & viuam in te:
Quæcumque veniant, accipiam à te.
Persequar me, sequar te:
Semper optem sequi te,
Fugiam me, confugiam ad te:
Dignus sim defendi à te.
Timeam mihi, timeam te:
Simque de electis à te.
Diffidam mihi, fidam in te:
Obedire velim, propter te.
In nullo afficiar nisi in te:
Aspice me, vt diligam te.
Voca me, vt videam te:
Et in æternum potiar te.
Tu enim es sponsus amantibus; & qui adhuc in

timor

timore tibi seruiunt, metuendus Dominus. Pater es bonis filiis: maleuolis autem districtus iudex. Infirmis es medicus, & sanis solidus cibus. Doctor ignorantibus, & obtemperantibus tibi salus æterna. Via incipientibus, Veritas proficientibus, & Vita perfectis. Sine via non itur: sine veritate non cognoscitur: sine vita non viuitur. Tu es via quam sequi debemus, veritas cui credere, vita quam sperare. Tu es via inuiolabilis, veritas infallibilis, vita interminabilis. Via rectissima, veritas suprema, vita verè vita, beata, vita increata. Tu es spes pœnitentibus, iustis consolator optimus. Gloria humilium, pœna superbiorum. Lux in tenebris, lucerna in noctibus. Dans medelam ægris mentibus, & vinum lætitiæ multum tristibus. Stans cum pugnantibus, ambulans cum proficientibus, currens cum feruentibus, volans cum contemplantibus. Præsens orantibus, loquens cum legentibus, quiescens cum meditantibus.

*Alia Litania ad IESVM Christum Sal-
matorem nostrum ex Sacra
Scriptura.*

KYrie eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de cælis Deus, Miserere nobis.

Fili redemptor mundi Deus, Miserere nobis.

Spiritus sancte Deus, Miserere nobis.

Sancta Trinitas vnus Deus, Miserere nobis.

Iesu Deus fortis & Saluator, Miserere nobis.

Illuminatio & fortitudo nostra,

Scutum omnium in te sperantium,

Princeps pacis,

Rex gloriæ,

Doctor iustitiæ,

Lux mundi,

Salus, vita & resurrectio nostra,

Via, veritas, & vita,

Iesu Dator gratiæ & gloriæ,

Vitæ & mortis Domine,

Auctor & fons vitæ,

Dux & præceptor gentium,

Rex noster & legifer,

Turris fortitudinis,

Rex Regum, & Domine dominan-
tium,

Miserere nobis.

Iesu

Iesu in cuius dirione cuncta sunt posita, Misere-
rere nobis.

[Cui data est omnis potestas in caelo
& in terra,

Quem adorant & colunt omnia,
In quo & per quem viuunt omnia,
Verbo virtutis tuae omnia portans,
Imago bonitatis Dei,
Candor lucis aeternae,
Splendor paternae gloriae,
Speculum sine macula,
Speciose formae prae filiis hominum,
Flos campi,

Lilium conuallium,
Vitis vera fructificans suauitatem o-
doris,

Iesu Cuius odor quasi balsamum non mi-
stum,

Botrus Cypri,

Quasi platanus exaltata iuxta aquas,
Terebinthus ramos honoris & gra-
tiae extendens,

Aquae ductus, exiens de paradyso,

Plantatio rosae in Hiericho,

Quasi palma exaltata in cades,

Myrrha electa dans suauitatem odo-
ris,

Oliua speciosa in campis,

[Quasi Cedrus exaltata in Libano,

Misere nobis.

Iesu Cypressus in monte Syon, Misereere nobis.

Culus flores, fructus honoris & honestatis,

Sicut Cinnamomum & balsamum aromatizans,

Libanus non incisus, vaporans habitationem tuam,

Iesu Per nationes in animas sanctas te transferens,

Torrente voluptatis tuæ sanctos potans,

Ab vbertate domus tuæ sanctos omnes inebrians,

Propitius esto, Parce nobis Domine.

Propitius esto, Exaudi nos Domine.

Ab omni malo, Libera nos Domine,

Ab omni peccato,

A Laqueis Diaboli,

Ex omnibus tribulationibus & angustiis nostris,

Ab aduersitatibus & erroribus vniuersis,

A gehennâ ignis,

Per dilectam animam tuam,

Per altitudinem cogitationum tuarum,

Per prudentiam verborum tuorum,

Per integritatem operum tuorum,

Per innocentiam vitæ tuæ,

Per omnes vires corporis & animæ tuæ,

Misereere nobis.

Libera nos Domine.

In

In virtute tua, Libera nos Domine.
Propter gloriam nominis tui, Libera nos Do-
mine.

Peccatores, Te rogamus audi nos.

Vt peccata nostra perfectè deleas,

Vt omnia vitiorum mala in nobis mortifi-
ces,

Vt conscientias nostras visitando purifiques,

Vt spiritum tuum super nos copiosè effun-
das,

Vt animas nostras ab omni tentatione cu-
stodias,

Vt corda nostra plenè possideas,

Vt corpora nostra ab omni aduersitate pro-
tegas,

Vt sensus nostros ab omni vanitate defen-
das,

Vt splendore vultus tui intellectum no-
strum illumines,

Vt ignem tui amoris in voluntate nostra ve-
hementer accendas,

Vt memoriam nostram tua sancta præsenti-
a perpetuò latifies,

Vt fidem veram nobis augeas,

Vt spem in te firmam nobis addas,

Vt tuam in nobis charitatem perficias,

Vt sermones & cogitationes nostras sancti-
fices,

Vt studia & actiones nostras, iuxta bene-

Te rogamus audi nos.

placitum tuæ voluntatis, dirigas & promoveas, Te rogamus audi nos.

Vt imperfectum nostrum tua bonitate suppleas, Te rogamus audi nos.

Vt perfectam spiritus paupertatem nos doceas,

Vt mentis & corporis castitatem nobis tribuas,

Vt humilis obedientiæ donum nobis augeas,

Vt afflictiones nostras oculis tuæ misericordiæ aspicias,

Vt insidiantes hostes potenter repellas,

Vt nostras ad te rebelles voluntates compellas,

Vt gubernatoribus & superioribus nostris assistas,

Vt benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas,

Vt nos tua pietate concordēs efficias,

Vt inimicis nostris indulgeas,

Vt perseverantiam, in tuo sancto servitio, nobis dones,

Vt nos à te nunquam separari permittas,

Vt mortem sanctam & finem felicem nobis concedas,

Vt nos regni tui cohæredes efficias,

Vt vivis gratiam, defunctis vitam æternam dones,

Te rogamus audi nos.

Vt

Ut orationes nostras clementer exaudias, Te
rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Parce no-
bis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Exaudi
nos Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Miserere
nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Et ne nos inducas. Sed libera nos, &c.

V. Benedicam Dominum in omni tempore.

R. Semper laus eius in ore meo.

V. In Domino laudabitur anima mea.

R. Audiant mansueti & latentur.

V. Magnificate Dominum mecum.

R. Et exaltemus nomen eius in idipsum.

V. Domine exaudi orationem meam,

R. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Familiam tuam quæsumus Domine propi-
tius respice, & saporem nobis æternæ sapi-
entiæ benignus infunde, ut eius dulcedine mel-
liflua prægustata, omnia terrena valeamus de-

spicere, & tibi summo bono ardenti desiderio iugiter adhærere.

Propitiare Domine supplicationibus nostris, & cælesti nos protege benignus auxilio, ut actiones nostras, & præcedente gratia tua dirigas, & subsequente comitari digneris, nosque in tuo famulatu perseverantes, sub tuo semper præsidio gaudere concedas.

Domine IESU CHRISTE qui dixisti: petite & accipietis; quærite & inuenietis; pulsate & aperietur vobis; da quæsumus perentibus nobis tui sanctissimi nominis affectum, ut te toto corde, ore & opere diligamus, & à tua laude, nunquam cessemus.

Protektor in te sperantium Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna.

DEVS, qui per coæternam tibi sapientiam, hominem cum non esset, condidisti, perditumque misericorditer reformasti: præsta quæsumus, ut eadem corda nostra inspirante, te tota mente amemus, & ad te toto corde curramus. Per eundem Dominum nostrum, &c.

ψ. Domine exaudi orationem meam.

℣. Et clamor meus ad te veniat.

ψ. Benedicamus Domino,

℣. Deo gratias.

ψ. Et

V. Et fidelium animæ per misericordiam DEI
requiescant in pace.

R. Amen.

ALIAE LITANIÆ AD IESVM
DE VITA ET PASSIONE
eius.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de cælis Deus, Miserere nobis.

Fili redemptor mundi Deus, Miserere nobis.

Spiritus sancte Deus, Miserere nobis.

Sancta Trinitas vnus Deus, Miserere nobis.

Iesu sapientia æterna, Miserere nobis.

Iesu	De Virgine MARIA nate,	}	Miserere nobis.
	A tua genitrice adorate,		
	Pannis inuolute,		
	In præsepio reclinate,		
	Vbere virgineo lactate,		
	A pastoribus in præsepio cognite,		
	Per circumcissionem sub lege facte,		
	A Magis adorate,		
	In templo præsentate,		

Iesu in Ægyptum delate, Miserere nobis.

[Ab Herode ad necem quæsite,

In Nazareth nutrite,

In templo inuente,

Parentibus subdite,

A Ioanne baptizate,

In deserto tentate,

Cum hominibus conuersate,

Gratis odio habite,

Contumelijs vexate,

In monte coram Patribus transfigu-
rate,

Rex mitis Hierusalem ingresse,

Præ compassione lachrymate,

Triginta argenteis vendite,

Iesu Ad discipulorum pedes inclinate,

In oratione prostrate,

Ab Angelo confortate,

In Agonia sanguineo sudore perfuse,

Osculo à Iudâ tradite,

A ministris ligate,

A discipulis derelictæ,

Annæ & Caiphæ præsentate,

Alapa à ministro percusse,

A falsis testibus accusate,

Reus mortis iudicate,

In faciem conspue,

Oculis velate,

Colaphis cæse,

Miserere nobis.

Iesu

Iesu à Petro ter negate, Misereere nobis.

Vinctus Pilato tradite,
Ab Herode sprete & illuse,
Veste alba indute,
Barrabæ postposite,
Flagellis cæse,
Propter scelera nostra attrite,
Quasi leprosus reputate,
Veste purpurea indute,
Spinis coronate,
Arundine percusse,
A Iudæis ad crucem postulate,
Morte turpissima condemnate,
Voluntati Iudæorum tradite,

Iesu Crucis pondere grauare,
Tanquam ovis ad occisionem ducte,
Vestibus exute,
Clavis in cruce confixe,
Propter iniquitates nostras vulnerate,
Pro inimicis Patrem deprecate,
Cum iniquis reputate,
In cruce blasphemate & illuse,
A latrone conuitijs laceffite,
Latroni penitenti paradysum polli-
cite,
Qui Ioannem matri tuæ in filium
commendasti,
Te à Patre derelictum attestate,
Felle & aceto in siti potate,

Misereere nobis.

Iesu

Iesu consummata omnia de te scripta testate,
Miserere nobis.

[Spiritus in manus Patris commen-
dans,

Vsq̃ue ad mortem crucis obediens fa-
cte,

Lancea transfixe,

Propitiatio nobis facte,

De cruce deposite,

Iesu Gloriosè à mortuis resurgens,

In cælum eleuate,

Noster apud Patrem Aduocate,

Spiritum paraclitum discipulis elar-
gite,

Matrem super choros Angelorum ex-
altans,

[Viuos & mortuos iudicature,

Propitius esto, Parce nobis Domine.

Propitius esto, Exaudi nos Domine.

Ab omni malo, Libera nos Domine.

Ab omni peccato, Libera nos Domine.

Ab ira, & odio, & omni mala voluntate,

A peste, fame, & bello,

A cunctis mentis & corporis periculis,

A morte perpetua,

Per mundissimam conceptionem tuam,

Per miraculosam natiuitatem tuam,

Per humilem circumcisionem tuam,

Per baptismum & sanctum ieiunium tuum,

Per

Miserere nobis.

Libera nos Domine.

Per labores & vigilias tuas, Libera nos Domine.

Per dolorosam flagellationem & coronationem tuam,

Per sitim, lachrymas & nuditatem tuam,

Per pretiosam mortem & crucem tuam,

Per gloriosam resurrectionem & ascensionem tuam,

Per missionem Spiritus sancti Paracliti,

In die Iudicii,

Peccatores, Te rogamus audi nos.

Vt nobis parcas, Te rogamus audi nos.

Vt nobis indulgeas,

Vt ad veram penitentiam nos perducere digneris,

Vt gratiam sancti Spiritus cordibus nostris clementer infundere digneris,

Vt Ecclesiam tuam sanctam defendere & propagare digneris,

Vt societates in tuo sancto nomine congregas, conservare & amplificare digneris,

Vt nobis veram pacem, humilitatem, & charitatem largiri digneris,

Vt in gratia, & sancto servitio tuo perseverantiam nobis dare digneris,

Vt nos ab immundis cogitationibus, & Daemonum tentationibus, & damnatione perpetua liberare digneris,

Libera nos Domine.

Te rogamus audi nos.

Vt

Vt nos collegio Sanctorum tuorum sociare digneris, Te rogamus audi nos, Vt nos exaudire digneris.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Misere-re nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, &c.

Et ne nos inducas.

Sed libera nos à malo.

℣. Adoramus te Christe & benedicimus tibi.

℟. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum.

℣. Reminiscere miserationum tuarum Domine.

℟. Et misericordiarum tuarum quæ à seculo sunt.

℣. Vide humilitatem meam & laborem meum.

℟. Et dimitte vniuersa delicta mea.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

ORÉ-

O R E M V S.

Gratia tua quaesumus Domine, ab omnibus nos purget peccatis, ac bonis operibus iugiter faciat esse intentos.

Infunde quaesumus Domine cordibus nostris lumen sapientiae tuae, ut te veraciter agnoscamus, & fideliter diligamus.

Protektor noster aspice Deus, & ab inimicorum nos defende periculis, ut omni perturbatione semota & tranquillitate animi tua benignitate concessa, liberis tibi mentibus seruiamus.

DEVS cuius misericordiae non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus, pijsissime maiestati tuae, pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui penitentibus postulata concedis, eosdem non desrens, ad praemia futura disponas. Per Dominum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Benedicamus Domino.

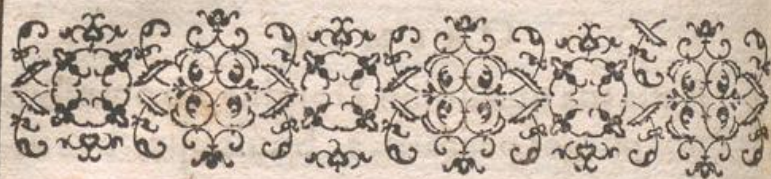
R. Deo gratias.

V. Et fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Salvator MVnDI Liberabit nos.

R. P. Gre-

R. P. GREGORII GASTELII
PRIORIS COENOBII SS. VDAL-
rici & Afræ vigilantissimi

Heptastichon in librum de nomine
I E S V.

A Vditum nomen non est augustius vllum,
Mundus dum stetit, vt pagina sacra docet.
Hoc est ætherea demissum nomen ab arce,
CHRISTVS IESVS quod solus in orbe gerit.
Nomen adoratu dignum, quum crimina tollat,
Hoc auditur vbi flectitur omne genu.
Auratis inscribe notis hoc pectore Nomen,
Exc dat, vt memori non citò mente tibi.
Authorem libri venerandum temnere noli,
Quem si tu spernis, despicias ipse DEVM.
Ne tibi dicatur, (dum vis vrbani haberi)
Nil aliud didicit, quàm maledicta loqui.
Verbigenæ potius Christi perdiscito Nomen,
Nam latet hic summi gratia magna DEI.

ALIVD.

S I mihi Vena foret BERNARDI, digna libello
Huic canerem, fons hic aret Apollineus.

Raymundus Mindererus Medicinæ Do-
ctor, & Reip. August. Physicus.

CAR-

CARMEN ELEGANS IN
 QVO POËTA B. VIRGINEM LO-
 quentem inducit, simulque interro-
 ganti postea homini respon-
 dentem.

Nam illa sic:

Ite, Puer, IESV, dicite nomen habet.

Iste verò,

Quod, Mater, quod nomen ais? Quod ab athere misit,

Qui pueri, matrem me fuit ante, pater.

O suaue? ò etiam redimendum vulnere nomen?

Nempe latet IESV nomine cara salus.

Nescio quid sonus ipse refert: nec posse beatas

Dulcius hoc aliquid credo sonare animas.

Huc agite, huc supera mentes, ter dicite IESVS,

Dicite, ceu SANCTVS dicere ter solita.

Dixerunt: repetuntq, iterumq, iterumq, stupensq,

Audyt hoc orbis, edidicitq, melos.

Saxa sonant, maria alta sonant, sonat arida IESVM.

Si modo quis potis est hoc capere aure melos.

Solus, cui tacito sub pectore nulla cupido

Murmurat, ille potest hoc capere aure melos.

Q

INDEX

INDEX CAPITVM.

- I**ESVS quid sit; quibusue sapiat, IESV nomen quomodo luceat, pascat, leniat, unget: filium Dei effici quid. Cap. 1. fol. 1.
- Qua reuerentia, amore & affectu prosequuti fuerint antiqui Patres diuinum nomen, quibusue figuris sacrosanctum nomen IESV significatum fuerit. Cap. 2. 6.
- Regius propheta David, singularis diuini NOMINIS praeo. Cap. 3. 12.
- De sacratissimi Nominis IESV impositione, eiusdemque cum circumcisione conuenientia. Cap. 4. 20.
- Nomen IESV noui anni exordium consecrat, progressumque faustum ac futuram felicitatem designat. Cap. 5. 25.
- Nomen IESV in titulo crucis positum, toti terrarum orbi innotuisse. Cap. 6. 30.
- Nomen IESV mundo manifestatum falsorum Deorum nomina culturamque aboleuit. Cap. 7. 34.
- In nomine IESV petentes à Deo exaudimur. Cap. 8. 41.

In.

In nomine *IESV* signa, virtutes & miracula fieri. Cap. 9. 45.

Propter sacrosanctum nomen *IESV* SS. Apostoli & Martyres inuidiam, tam apud Iudeos, quam gentiles sustinuerunt, plurima tormenta sunt passi, ac mortem denique ipsam sustinuerunt.

Cap. 10. 56.

Propter SS. *IESV* nomen Religiosi viri cuncta derelinquunt, & centuplum recipiunt.

Cap. 11. 63.

Nomen *IESV* in tentationibus inuocandum, exemplo praesertim S. Antonij & Hilarionis.

Cap. 12. 69.

Quomodo Sacrosanctae Christi Virgines dulcissimo nomine *IESV* gloriantes, eumque suum sponsum appellantes, saevissima tormenta, ipsoque tyrannos superarint.

Cap. 13. 74.

Nomen *IESV* quam sit demonibus terribile.

Cap. 14. 79.

SS. Nomen *IESV* à maximis periculis liberat.

Cap. 15. 94.

Nomen *IESV* fronti inscriptum à subitanea morte praeservat.

Cap. 16. 97.

Virtute nominis *IESV* gloriose ex hostibus victoria reportata.

Cap. 17. 99.

Nomine *IESV* quasdam superstitiosè abuti, cuius virtute Iosephus quidam Iudeus quam admiranda patravit.

Cap. 18. 104.

- Nomen IESV, nomen esse suauissimum.* Cap. 19.
108.
- Nomen IESV super omne nomen.* Cap. 20.
112.
- IESV nomine perfecta salus significatur.* Cap. 21
116.
- Christus nobis omnia factus, quod in nomine IESV significatur.* Cap. 22. 119.
- Quanta reuerentia prosequendum sit augustissimum nomen IESV.* Cap. 23. 123.
- De abusu diuini IESV nominis per vana iuramenta.* Cap. 24. 128.
- De S. Ioanne Euangelista speciali cultore nominis IESV.* Cap. 25. 133.
- De S. Petro Apostolorum Principe, & Paulo qui non solum viuens honorifice, sed etiam moriens nomen IESV miraculose protulit.* Cap. 26.
138.
- Nomen IESV cordi B. Ignatij inscriptum inuentum esse.* Cap. 27. 144.
- De affectu S. Bernardi Abbatis ergo SS. nomen IESV.* Cap. 28. 148.
- De S. Bernardino qui morem pingendi nominis IESV instaurauit, & quadam de Bartholomaea amitâ eius.* Cap. 29. 157.
- De Vbertino de Casali mirifico nominis IESV predicatore.* Cap. 30. 163.
- Ex Henrico Susone mira quadam.* Cap. 31.
185.

IESV

IESV nomen Societati ab Auctore suo B. Ignatio inditum quâ occasione?

Cap. 32.

195.

SS. Nominis IESV Laudes & invocatio, totiusq; operis brevis Epilogus.

Cap. 33.

199.

FINIS.

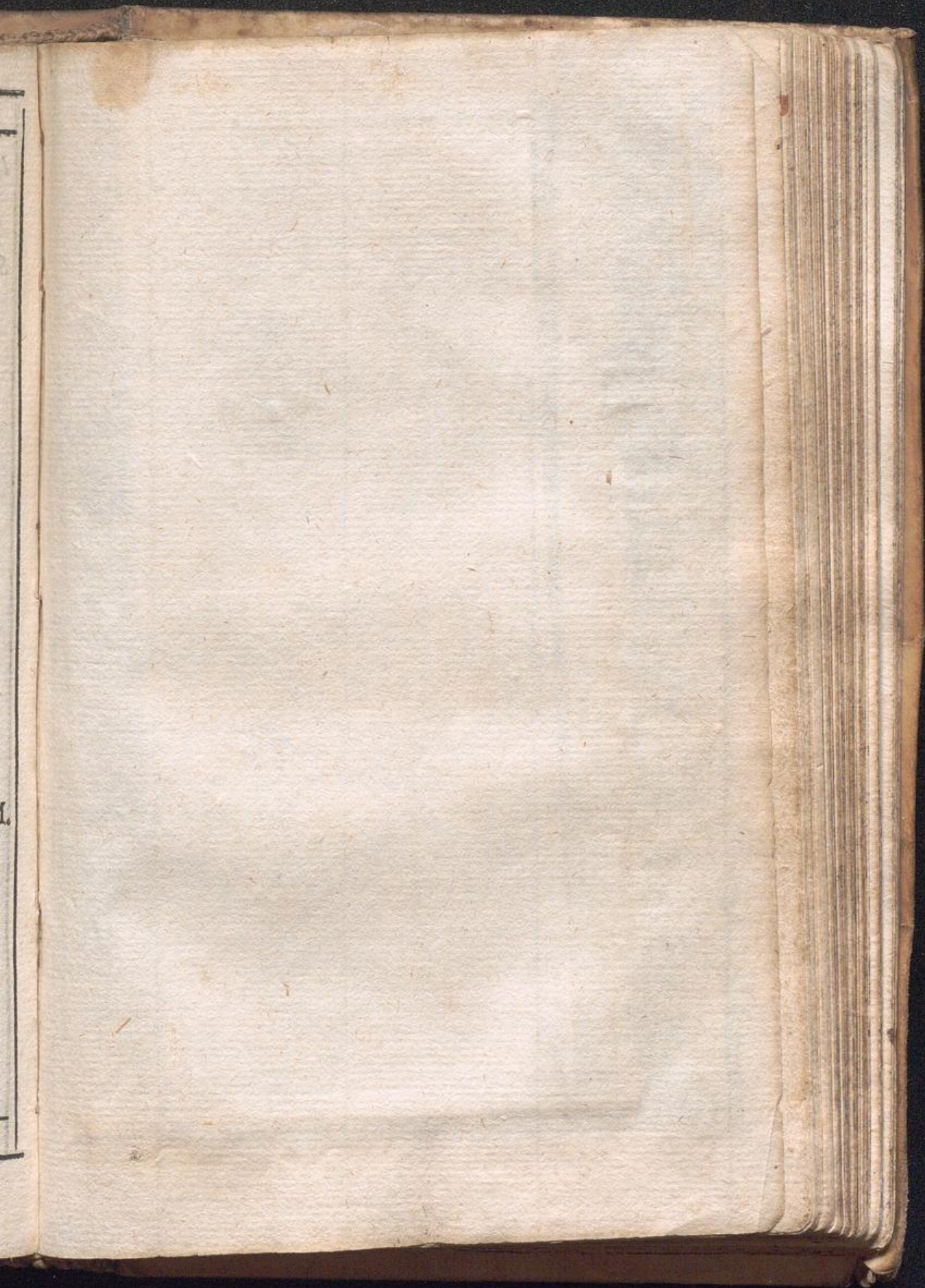

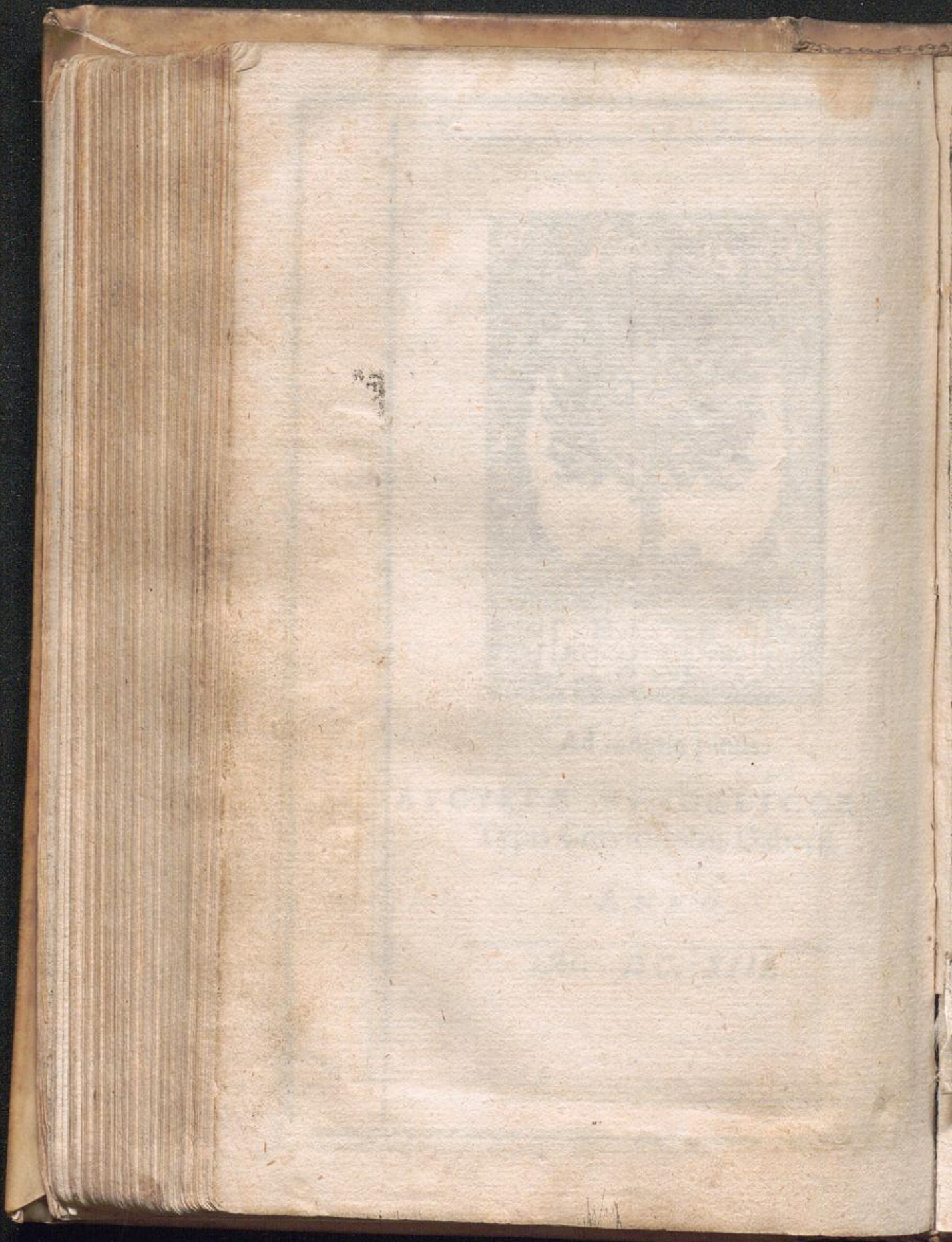
Ad insigne pinus.

AVGVSTÆ VINDELICORVM.
Typis Chrysostomi Daberij.

A N N O

M. DC. XIII.

TYPVS DVLCISSIMI NOMINIS IESV §

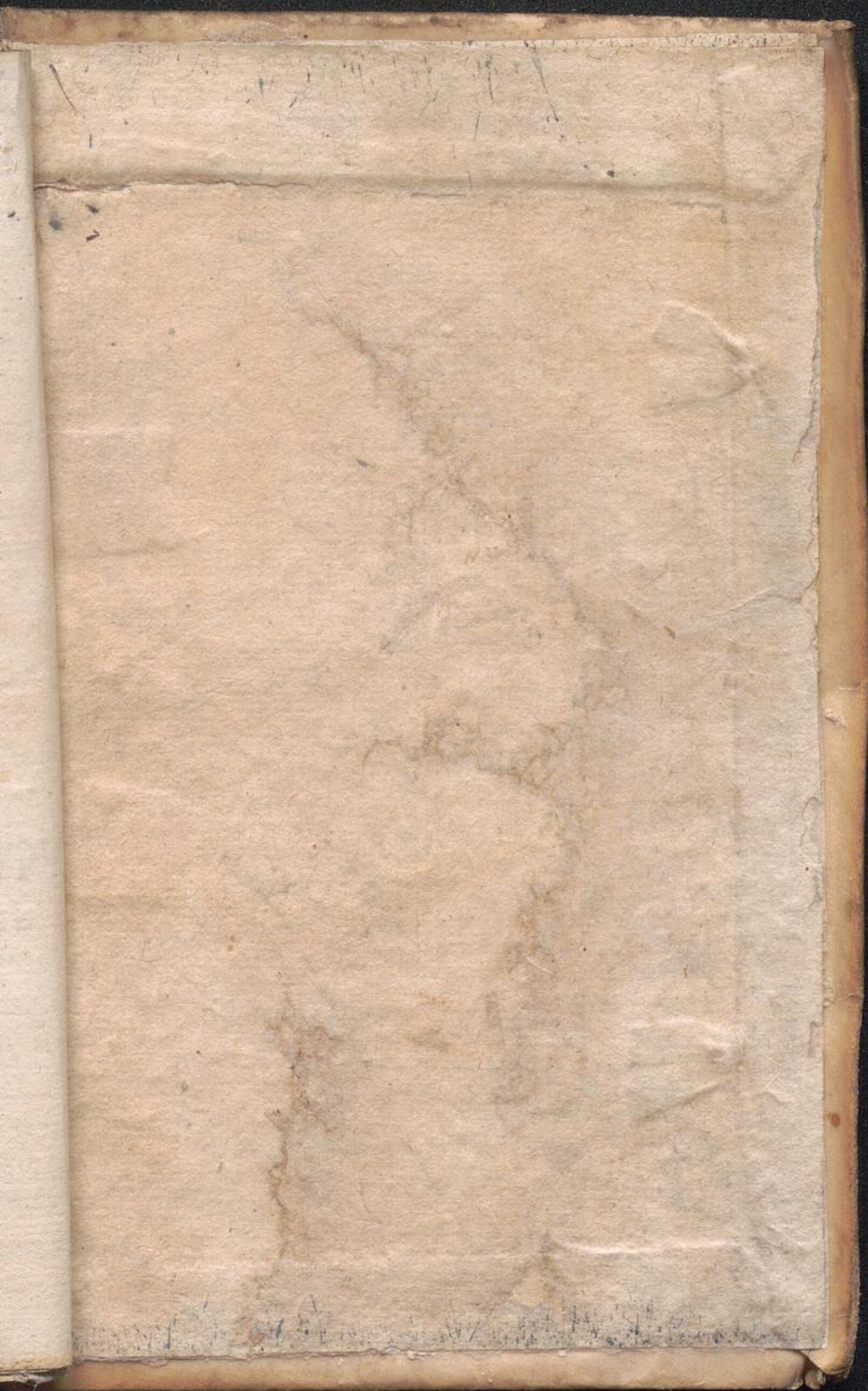
Spes, via, vita, salus, ratio, sapientia, lumen, Iudex, porta, gigas, rex, gemma, propheta, sacerdos,
 Messias, Zebaoth, Rabbi, sponsus mediator, Virga, columna, manus, petra, filius, Emmanuel,
 Vinea, pastor, ovis, pax, radix, vitis, oliua, Fons, paries, agnus, vitulus, leo, propitiator,
 Verbum, homo, rete, lapis, domus, omnia CHRIS IESVS, Omnia concedat nobis bona CHRISTVS IESVS.

TYBAS DAVCS

te.
de
erā
sa-
m,
in-
nus
ua,
ine
uo-

pis

Stengel
de
SEN IESV.

Th
2886